
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 1/2019 - 182 pàgines

Sessió extraordinària del dia 17 de gener del 2019

El dia 17 de gener del 2019, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió extraordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 9/2019, que és el següent:

1- Nomenament, si escau, de dos membres del Consell d'Administració de l'Autoritat Financera Andorrana (AFA).

2- Examen i votació del Projecte de llei de la funció pública.

3- Examen i votació del Projecte de llei de la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell.

4- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de llei dels actius virtuals.

5- Examen i votació del Projecte de llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges.

6- Examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup Parlamentari Liberal i pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells, Josep Majoral Obiols i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, al Projecte de llei de regulació de l'establiment de preus mínims de venda dels productes del tabac.

7- Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2019, així com l'examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup Parlamentari Liberal i pels M. I. Srs. Josep

Majoral Obiols, Joan Carles Camp Areny i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndic General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Miquel Aleix Areny
M. I. Sr. Gerard Alís Eroles
M. I. Sr. Marc Ballestà Alias
M. I. Sr. Josep Anton Bardina Pau
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Antoni Fillet Adellach
M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sr. Carles Jordana Madero
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sr. Josep Majoral Obiols
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Antoni Missé Montserrat
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud

M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
 M. I. Sr. Víctor Naudi Zamora
 M. I. Sra. Judith Pallarés Cortés
 M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
 M. I. Sr. Josep Pintat Forné
 M. I. Sra. Patrícia Riberaygua Marme
 M. I. Sr. Justo Ruiz González

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Cinca Mateos, Ministre de Finances; Maria Ubach Font, Ministra d'Afers Exteriors; Xavier Espot Zamora, Ministre d'Afers Socials, Justícia i Interior; Gilbert Saboya Sunyé, ministre d'Economia, Competitivitat i Innovació; Francesc Camp Torres, Ministre de Turisme i Comerç; Jordi Torres Falcó, Ministre d'Ordenament Territorial; Sílvia Calvó Armengol, Ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Eric Jover Comas, Ministre d'Educació i Ensenyament Superior; Olga Gelabert Fàbrega, Ministra de Cultura, Joventut i Esports; Carles Àlvarez Marfany, ministre de Salut i Eva Descarrega García, ministra de Funció Pública i Reforma Administrativa.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(El M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 9.36h)

El Sr. síndic general:

Bon dia a tothom.

Passem doncs al primer punt de l'ordre del dia.

1- Nomenament, si escau, de dos membres del Consell d'Administració de l'Autoritat Financera Andorrana (AFA).

La proposta de nomenament fou presentada pel Govern i ha estat publicada en el Butlletí número 127/2018, del 18 de desembre, i demanaria novament al Sr. Joan Carles Camp si és tan amable de llegir-nos la proposta.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

La Sindicatura, d'acord amb la suplència del Reglament del Consell General del dia 3 de desembre de 1997, ha acordat ordenar la publicació de les persones proposades pel Govern per cobrir els càrrecs de membres del Consell d'Administració de

l'AFA en virtut de l'article 10 de la Llei 12/2018, del 31 de maig, de modificació de la Llei 10/2013, del 23 de maig, de l'Institut Nacional Andorrà de Finances, per tal que siguin nomenades pel Consell General, i que són les següents:

El Sr. David Cerqueda Solé i el Sr. Armand Pujal Codony.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Demanaria al Govern si desitja intervenir...

Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Només breument per novament posar en valor la vàlua i les capacitats dels Srs. en aquest cas Armand Pujal i David Cerqueda. Dues persones que ja tenen l'experiència de tot un mandat com a membres del Consell d'Administració que en aquell moment era l'INAF i ara és l'AFA. Han tingut de gestionar sis anys realment complexes, ho han fet amb una excel·lent professionalitat, aportant tota la seva experiència en aquests moments complexes, i alhora han sigut uns partícips actius en tot el que és el desplegament legislatiu que ha d'acompanyar la regulació del sector financer.

Des d'aquí només puc que agrair l'esforç que han fet durant aquests anys. La veritat és que m'admira que tinguin la capacitat i la predisposició a voler renovar el seu càrrec després de sis anys tan durs, i crec que per Andorra on no és gens fàcil trobar persones d'aquesta vàlua i que alhora estiguin totalment desvinculades del sector financer, no ens podem permetre no renovar-los i no gaudir de la seva experiència durant els propers sis anys.

Per tant, en aquest sentit i amb tota modèstia, demanaria a la Cambra que donés suport a aquesta proposta.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna intervenció per part dels grups...

Pel Grup Liberal, no hi ha intervenció...

Pel Grup Mixt...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Des del PS volem fer avui de nou una reflexió sobre el doble nomenament que se'ns proposa, que per molt repetitius que siguin els arguments, no deixen de ser certs en el sentit que avui ens trobem de nou amb el nomenament de dos homes.

I per tant, repetiré segurament algunes de les intervencions realitzades en altres ocasions però també arribarem en la constatació que segurament res canviarà en aquest sentit mentre vostès continuïn governant.

De nou votarem a favor dels candidats que es proposen perquè entenem que són uns bons candidats, però de nou ens veiem en l'obligació de posar de relleu que no ens donen una altra opció i que no donen opció a una part important de la població.

Perquè al llarg de tota la legislatura tots els nomenaments que s'han proposat han estat exclusivament fets sobre homes. I aquesta insistència comença a resultar ja pràcticament impúdica.

En altres ocasions hem estat més prudents i hem pensat que potser semblava que Demòcrates per Andorra es creu que les dones no són vàlides per exercir altes responsabilitats en molts càrrecs.

Sempre hi ha arguments sobre el moment puntual, sobre els càrrecs en concret, sobre les responsabilitats exercides, però la realitat és que al llarg de tota la legislatura, ja sigui al Tribunal Constitucional, a l'AFA, al Raonador del Ciutadà i en altres institucions, sempre s'han proposat homes.

Per tant, avui ja podem anar una mica més enllà i no passar d'aquesta suposició de Demòcrates per Andorra que no es creu o es pot pensar que les dones no poden exercir càrrecs de responsabilitat per passar-ho a afirmar de manera directa. I no és una opinió que pugui ser objecte de debat al nostre entendre, és simple i purament un relat del que ha succeït al llarg de la legislatura i la constatació de què vostès han cregut al llarg d'aquests quatre anys, que les dones no poden en cap cas, ja sigui en l'àmbit financer, en l'àmbit judicial, en l'àmbit administratiu, exercir aquests càrrecs de responsabilitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció dels Srs. consellers...

Pel Grup Demòcrata, no hi ha intervenció...

Sr. ministre.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

D'entrada entenc que les no intervencions i fins i tot amb la intervenció del Sr. Pere López doncs es trasllada la voluntat d'aprovar aquests nomenaments i per tant, d'entrada ja el meu agraïment, però sí que he de fer una petita reflexió al tomb del que ens ha comentat el Sr. Pere López.

Jo em limitaré a parlar d'aquells àmbits en els que jo tinc responsabilitat.

Li he dit d'entrada, no crec que puguem prescindir de dues persones de la vàlua dels Srs. David Cerqueda i Armand Pujal per la seva experiència. Estem parlant d'una renovació. No és que estiguin acabant el seu mandat, això succeirà quan acabin aquest mandat que ara iniciaran, i per tant serà ocasió sense dubte de poder buscar noves persones en funció de la seva vàlua entre les quals doncs a ben segur, n'hi haurà doncs que tindran les qualitats per poder assumir.

Però sí que li vull fer notar alguna qüestió, insisteixo sempre en l'àmbit de la meua competència, que va clarament en sentit contrari del que vostè diu.

D'entrada, li vull recordar que la màxima executiva de l'INAF, ara l'AFA durant molts anys ha estat una dona. I ha estat una dona nomenada per aquest Govern. I per tant, en aquest sentit penso que haver posat al front de l'INAF a una dona de casa en aquest cas, doncs aprofitant l'experiència que havia recollit internacionalment en la seva professió anterior, doncs és una clara mostra de què no ens regim per una qüestió de gènere, sinó senzillament per intentar buscar els millors perfils en cada moment. Insisteixo en aquest cas, crec que la Sra. Maria Cosan era una mostra claríssima.

Però vaig més enllà, els llocs de més responsabilitat, o els llocs de més responsabilitat dins del meu propi ministeri estan ocupats també per dones. I li puc assegurar que a més a més fan la seva feina excel·lentment. Li poso només dos exemples: la Sra. Clàudia Cornella, secretària d'Estat, amb totes les lletres li dic la meua mà dreta i la persona d'absoluta confiança en la gestió del ministeri, i que crec que està fent una excel·lent feina. Una excel·lent feina que no ve condicionada pel fet de ser dona o home, sinó senzillament perquè té una vàlua important que se li reconeix amb la responsabilitat que se li dona.

Un lloc més institucional i que a més a més, miri si no ens mogueu en aquests paràmetres que ja venia donat en aquest cas des del seu govern. La interventora general, doncs és una dona, la

interventora general de l'Estat és una dona que vostè crec que ja es va trobar en aquest càrrec, la va confirmar i jo vaig fer exactament el mateix.

Per tant, em sembla que forçar segons quins debats té poc sentit, i si més no que en el cas de l'AFA li puc assegurar que no en té cap perquè insisteixo, durant una bona colla d'anys, la primera executiva d'aquesta institució ha estat una dona.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El meu sentit de vot en aquest primer punt de l'ordre del dia serà d'abstenció. La motivació de la meua abstenció no ve donada pel fet de posar en dubte la vàlua d'aquestes persones que renoven al càrrec, tal i com deia el ministre. Entenc que la vàlua i el treball demostrat durant aquests anys per aquestes dues persones, doncs ha estat força bé i crec que és un bon perfil. El motiu de la meua abstenció és pel fet una vegada més, des del grup de la majoria se'ns informa als grups de l'oposició quan les coses ja estan decidides. Per tant, jo crec que aquí una vegada més, s'hagués tingut de posar sobre la taula, la resta de grups que poguéssim donar la nostra opinió i participar d'aquest procés i no donar per fet o que se'ns exposi quan les coses ja estan decidides.

Per tant, el meu vot serà d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Per comentar una mica el que deia el Sr. Cinca que entenc que ha intentat salvar una mica la seva gestió bàsicament o el seu àmbit de gestió, tot i que la interventora general per exemple, doncs és un càrrec que vostè ja es va trobar en el seu moment.

Jo li reitero, el que jo li puc parlar és el que el Grup Demòcrata o des del Govern ens han portat a aquesta Cambra. I en tots els casos han estat homes i

hi han hagut processos de selecció, que ha estat públic i notori que hi havia bones candidates femenines en aquest sentit.

Per tant, jo deia abans que no és una opinió a l'aire, no és una opinió gratuïta, és una constatació del que ha succeït en aquesta Cambra al llarg de quatre anys i tot i haver-ho dit insistentment en cada un dels nomenaments que vostès han fet, doncs ha estat així. Però és que a més, ha anat més enllà això. Quan hem proposat quotes pels òrgans directius dels òrgans d'administració, Demòcrates per Andorra ha votat en contra. Quan es va proposar una moció perquè el Consell d'Administració de la CASS, una entitat tan important com la CASS que té tants àmbits socials, sanitaris i demés, fos equitatiu a nivell de gènere i que per tant els nomenaments de Govern fossin 50-50, que sembla del tot raonable, també hi van votar en contra. Per tant, ja ho deia l'altre dia, hi ha uns esquemes patriarcal molt instaurats a dins de Demòcrates per Andorra, hi ha molt poca sensibilitat cap a al 50% de la població, i es demostra amb fets. Perquè es poden fer lleis d'igualtat i es poden fer fotos, i es poden fer actes i es poden fer tot tipus de parafernals però la política es demostra en fets i en constatacions, i els fets han estat exactament els que jo he relatat en la meua primera intervenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció d'algun conseller....

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí la veritat és que és una petita sorpresa perquè en definitiva aquí estem votant dos membres del Consell d'Administració de l'AFA. Bé, vostè ho aprofita tot, però fixi's bé. Nosaltres confiem amb les senyores i hi confiem tant que per exemple la cònsol de la capital és una senyora. I la cònsol d'Escaldes-Engordany és una senyora. Allà on governem també hi ha cònsols menors que són totes senyores.

Sap el que passa Sr. Pere López, és que vostè vol fer política de tot, de tot.

Miri, aquesta intervenció, en parlava amb el Sr. Ladislau Baró i deia que no sabia si fer-la. I tampoc m'ha donat ni el vistiplau de fer-la, però si vostè en definitiva, representa com representa en molts casos dins de la societat andorrana l'exemplaritat en tot, encara pot fer un pas endarrere i deixar una dona encapçalar la llista del Partit Socialista. Perquè clar, si es donen tantes lliçons, potser el qui tindria

d'aplicar-se la lliçó que diu per nosaltres és un mateix. Però això no té massa sentit perquè la decisió està agafada de forma democràtica. I espero acabar amb un debat que em sembla verdaderament estratosfèric. En tot cas, si pel que fos hi hagués hagut dos senyores que haguessin d'haver renovat i haguessin fet la seva feina, com han fet aquests dos senyors, no en tingui cap dubte que el ministre de Finances ho hauria proposat a dos senyores.

A mi em sembla que val més deixar-ho així, que tindrem una sessió molt llarga, però a mi em sembla que no s'hi val en tot fer política, i a més en un tema que és un tema purament tècnic i que avui són dos senyors que nomeneu, i dono les gràcies en nom del Govern d'Andorra, com en un futur pot ser que a l'AFA, per exemple vostè o pugui ser el Sr. Xavi Espot o d'altres que van a les eleccions que decideixin de proposar al Consell General quatre senyores, i es fa dins de la normalitat.

En fi, simplement això Sr. síndic, em sembla que no cal allargar-ho més això.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. López.

Els hi demanaria que ens centréssim si pot ser en el punt que estem tractant.

El Sr. Pere López:

Sí molt breument.

Només en referència al que deia el Sr. cap de Govern sobre la meua plaça. En tot cas només explicar-li que en el meu cas ha estat una annexió dels militants i dels ciutadans oberta a tothom. Per tant amb un principi d'igualtat i d'equitat, no com en el seu cas que ha estat un nomenament a dit, efectuat una vegada més sobre un home. Només per constatar això.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

No ho vull allargar perquè a mi em sembla poc seriós tot el que estem fent aquí, potser també hi participo jo. El seu nomenament amb mi em va molt bé, no hi ha cap problema Sr. Pere López, em va perfecte.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, acabades les intervencions i vist el manifestat, procedirem a la votació de la candidatura.

Només recordar que la candidatura, segons el que estableix l'article 10 de la Llei 12/2018, del 31 de maig, de modificació de la Llei 10/2013, del 23 de maig, de l'Institut Nacional Andorrà de Finances, requereix el vot favorable de les dos terceres parts del Consell General, és a dir de 19 consellers generals.

Si en aquesta primera votació no s'assolís aquesta majoria, s'hauria de procedir a una segona votació. En aquest segon supòsit seria suficient la majoria simple dels vots.

Procedim doncs tot seguit a la votació.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

26 vots a favor, en contra cap, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat i constatat que el nombre de vots és suficient, proclamo elegits els Srs. David Cerqueda Solé i Armand Pujal Codony com a membres del Consell d'Administració de l'AFA.

Passem tot seguit al següent punt de l'ordre del dia.

2- Examen i votació del Projecte de llei de la funció pública.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Interior ha estat publicat en el Butlletí número 129/2018 del 20 de desembre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió la M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs, nomenada ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

La Sra. Sofia Garrallà:

Gràcies Sr. síndic.

El proppassat 26 d'octubre la Comissió Legislativa d'Interior em va nomenar ponent del Projecte de llei de la funció pública, i com a tal exposo avui davant del Consell General l'informe de la comissió.

La Comissió Legislativa d'Interior va examinar en les reunions mantingudes els dies 12, 19 i 26 de novembre i els dies 3, 10 i 17 de desembre el referit projecte de llei, així com les 113 esmenes presentades. 60 per part del Grup Parlamentari Demòcrata, 28 per part del Grup Parlamentari Liberal, 19 per part del Grup Mixt, UL-Consellers Generals Independents de la Massana, 18 per part de la consellera general del Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, i 8 per part del Grup Mixt, PS. D'aquestes s'han aprovat 14 per unanimitat, 32 per majoria, 36 no han estat aprovades, 11 més han estat retirades per posteriorment ser transaccionades i aprovades per unanimitat, 11 han estat retirades per posteriorment ser transaccionades i aprovades per majoria, i finalment se n'han retirat 9.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la comissió el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la intervenció de la ponent procedirem al debat i votació en primer lloc dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena i de vot particular i continuarem després amb el debat de les altres parts del text.

Us informo que han estat presentades un total de 9 reserves d'esmena, 5 de les quals per la M. I. Sra. Judith Pallarés Cortés, consellera general el Grup Parlamentari Liberal i 4 per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, consellera general del Grup Parlamentari Mixt.

Alhora informar-vos que foren presentats també 3 vots particulars per la M. I. Sra. Judith Pallarés, consellera del Grup Parlamentari Liberal, els quals finalment foren retirats per la pròpia consellera per carta de data 27 de desembre del 2018, així com 4 vots particulars presentats per la M. I. Sra. Rosa Gili, consellera del Grup Parlamentari Mixt.

Les 5 reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Judith Pallarés serien defensades de la manera següent: les 4 primeres, les reserves d'esmena número 1, 2, 3 i 4 defensades de forma conjunta, i finalment la reserva d'esmena número 5 també pel seu compte.

D'altra banda, les 4 reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili, així com els 4 vots particulars serien defensats de la manera següent: la reserva d'esmena número 1 i els vots particulars número 1, 2 i 3 de forma conjunta; la reserva número 2 de forma separada; les reserves 3 i 4 de

forma conjunta, i finalment es tractaria particularment el vot particular número 4.

Iniciem, doncs, el debat de les reserves d'esmena i dels vots particulars: comencem pel primer grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Judith Pallarés Cortés. És la número 1, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 17 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 3 de l'article 11; la segona és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 18 de l'informe de la ponent, proposant modificar el punt 4 de l'article 11; la tercera és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 28 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 9 de l'article 18 i, finalment la quarta seria la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 31 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 22.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Judith Pallarés. Teniu la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

És trist, jo penso que fins i tot una mica lamentable que avui, senyors del Govern, ens veiem abocats a debatre una llei de funció pública d'aquestes característiques i forma. Al nostre entendre sense visió de futur, ja que no hi ha un pla global que impliqui absolutament a tot el que correspondria a una Administració de futur, arcaica en molts conceptes i sense cap més consens que el seu. Únicament el seu.

De vegades penso que confonen que guanyar unes eleccions, tantes vegades que ens ho han repetit en més d'una comissió i també aquí al Ple, guanyar-les significa manar i fer obeir; però guanyar és liderar i no imposar, significa diàleg, significa treballar per tothom, i en aquest tothom tant els funcionaris com els sindicats de l'Administració i associacions de treballadors que en formen part, també són part d'aquesta societat que té dret a opinar i a formar part de totes aquelles decisions que se'ns implica.

Vostès avui imposaran aquesta norma sense tenir en compte a les persones que els afecta directament i aquells servidors públics que l'han de desenvolupar i implementar. En què a més, en la mateixa, han volgut deixar molt clar que no els han volgut ni tan sols tenir en compte i que tampoc no els volen tenir en aquesta reforma que vostès anomenen en un futur.

Els hi vam proposar amb les esmenes que ara porto a consideració novament, que la composició del Comitè tècnic d'organització on pensem que s'havia

de marcar per llei la seva composició i donar cabuda clara i específica a les associacions de funcionaris i sindicats de l'Administració en la presa de decisions. Els hi proposaven una estructura que, de fet, ja donava majoria en aquesta representació al Govern que hi hagués corresponent, de tal forma que el lideratge de les decisions d'aquest Comitè tècnic i el pes de la mateixa estigués marcat per aquells que, sigui qui sigui, doncs pugui liderar. Aquells que tinguin la responsabilitat i el pes de governar en el seu moment. Per la mateixa raó proposàvem que les seves decisions d'aquest Comitè fossin vinculants fet que no hauria de ser cap problema, però vostès entenen la vinculació dels membres que formen part, dels informes que han de sortir, la veuen com una imposició d'aquells que puguin formar part d'aquesta comissió, sobretot si han de ser els sindicats o els membres de les organitzacions de funcionaris que han de formar-hi part d'aquestes taules. Això ja ho hem vist, no els volen tenir allà. Però, nosaltres entenem que la vinculació en aquests informes el que comporta és un compromís dels membres que poden integrar les taules, que l'única cosa que pot fer és ajudar a un funcionament molt més idoni i adequat i també de més llarga durada. Un compromís vers els acords presos per totes les parts. Si es crea un Comitè tècnic que valori les propostes les decisions haurien de ser vinculants, sinó quin sentit té?

El que hi haurà es un Comitè tècnic consultiu on les representants dels treballadors públics podran assistir en qualitat d'observadors i que sincerament no entenem a qui beneficia això. De fet, no beneficiarà a ningú aquesta decisió perquè quan un és observador, com no en forma part, ni pot incidir, ni pot opinar, ni prendre part en el que es diu doncs, aquestes decisions... I de fet és estrany. Dic que és una reforma moderna perquè no deixa formar part a aquells que directament les decisions els afecta... no sé on ho han trobat. Però bé, no sé en quin moment pensen... seriosament! Que aquelles persones quan s'assentin en aquelles taules a observar finalment es quedaran callats! O pensen que els hi deixaran fer i no es dirà res?

Sincerament el que pensem és que la decisió en relació a aquest Comitè tècnic tal i com l'han deixat el que provocarà és allargar les tensions que avui ja vivim, al llarg del futur.

Estem al 2019, les relacions socials de futur es basen en la col·laboració i no en la imposició. I això sincerament ens preocupa en relació a l'apartat -que també és l'altra reserva d'esmena una de les que ara discutim-, l'apartat 9 de l'article 18 que nosaltres suprimíem, estableixen tot un seguit de requisits però després afegeixen algun article, algun petit afegit de

com poder-se guardar la discrecionalitat i l'arbitrarietat de les decisions que es puguin prendre.

Sempre hi ha un raconet a la Llei, de fet no únicament amb aquesta també l'hem trobat a la Llei d'educació i també l'hem trobat a la Llei del desplegament -que encara estan a tràmit parlamentari- del Cos diplomàtic, on es pot acollir per tal de desfer tot el que ja es diu i no tenir en compte cap dels implicats i saltar-se tots els procediments.

Que l'Administració tingui potestat per tal de modificar funcions i tasques de treball sense exigir ni urgència ni motivació pot donar peu a tenir situacions de total desemparament. La secció segona, en particular l'article 20 i següents estableixen el procediment que cal seguir per procedir a la classificació i revisió dels llocs de treball, que s'hauran d'aprovar per un Reglament. Per aquesta raó el punt 9 de l'article 18 que presentàvem aquesta reserva no hauria de tenir cabuda. Directament hauria de sobrar d'aquest articulat.

Igualment pensem que el Pla d'ordenació i la racionalització dels recursos humans que s'elaborin s'han justificar sempre i han de tenir un informe vinculant dels afectats. Si els té la taula, aquests informes seran favorables i serà molt més fàcil poder elaborar aquests plans d'ordenació i racionalització.

Troblem un altre cop que deixar al marge a aquells que han d'implementar i treballar cada dia en l'Administració pública tenen el dret a dir alguna cosa, a participar-hi i sentir-se compromesos en relació a tot allò que els hi afectin.

Pensin que avui amb les manifestacions públiques que hem vist els membres de l'Administració se sentiran compromesos o vinculats a desenvolupar tot allò que vostès pretenen establir en aquesta Llei i reforma. Sincerament pensen que se sentiran vinculats a treballar per l'Estat, sigui el que sigui, i donar el servei que cal a tots els administrats? Administrats i ciutadans que no s'han tingut en compte en cap qüestió tampoc a l'hora de saber en què ens beneficiarà tot això.

Per aquesta raó voldria que tinguessin en consideració de rectificar avui en aquest text final com a mínim una sola cosa i que acceptin que la participació dins del Comitè tècnic dels altres membres que estan vinculats a totes les decisions és necessària pel bon funcionament de l'Administració i també pel futur del país.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Mantindré el mateix vot que vaig mantenir en la comissió en aquestes quatre reserves d'esmena.

Quant a la reserva número 1 i número 4 m'abstindré; i quant a la reserva número 2 i número 3 votaré a favor.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, en escoltar la intervenció de la Sra. Pallarés, al començament de la seva ponència ho puc compartir. Al llarg d'aquest matí tindrem ocasió de poder debatre sobre aquesta Llei, i jo per mi, és una mala llei

Quant a les reserves d'emena presentades concretament pel que fa a la reserva d'esmena número 1, número 2 i número 4 doncs, el meu vot serà negatiu en coherència al meu vot expressat en el si de la comissió legislativa; i pel que fa a la reserva d'esmena número 2 doncs, serà d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers del PS, Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Els consellers del PS votarem abstenció a les dues primeres reserves d'esmena ja que nosaltres vam esmenar el mateix article però amb propostes diferents. Aprofito per dir que certament hi ha aportacions del Grup Liberal que ens agraden però per coherència amb el que vam fer, que vam anar a per una altra via, ens abstindrem tal i com ho vam fer en comissió. I en canvi, sí que donarem suport a les reserves d'esmena 3 i 4.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El nostre vot serà coherent amb el que vam fer a la comissió.

Per la reserva d'esmena número 1 votarem en contra; per la reserva d'esmena número 2 abstenció; per la reserva d'esmena número 3 vot en contra i, per la reserva d'esmena número 4 vot en contra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Marc Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El nostre grup parlamentari mantindrà el vot que ja va donar en comissió i votarà en contra d'aquestes reserves d'esmena.

Referent al Comitè tècnic d'organització i gestió, com bé diu la seva definició és un òrgan consultiu i de proposta del Departament de funció pública. Per tant, no compartim que la seva decisió ha de ser vinculant. Ha de ser un dels elements que ha de tenir en compte el Departament de funció pública i, per tant, el Govern a l'hora de prendre les seves decisions.

Les funcions d'aquest òrgan tal i com es defineixen a la pròpia Llei són de caràcter tècnic i estan clarament definides a la Llei, per tant la seva composició ha de respondre a criteris tècnics necessaris per poder donar compliment a les funcions que tenen definides.

Però per tal de garantir la transparència de les seves decisions i informes que realitzin, derivat de la taula de treball entre Govern i els sindicats s'ha aprovat una esmena en que poden assistir en qualitat d'observadors els representants de les associacions de funcionaris i de treballadors públics i dels sindicats més representatius en el si de l'Administració. El mateix s'ha fet en relació a tots els comitès tècnics que regula la pròpia Llei.

Després, en referència a poder modificar les funcions i tasques dels llocs de treball, defensem que dins de la capacitat que ha de tenir l'Administració per auto

organitzar-se pot realitzar aquestes modificacions. Aquestes modificacions responen a la voluntat d'assolir la millor gestió dels recursos humans dins la pròpia Administració.

Aquestes modificacions no es fan en base a la arbitrarietat del Govern, com deia la Sra. Pallarés, sinó com bé dèiem abans aquestes modificacions passen pels diferents comitès tècnics implicats perquè després pugui prendre les decisions el Govern.

En referència als plans desenvolupats per l'Administració, defensem que dins de la seva capacitat per auto organitzar-se també ha de poder aprovar aquests plans per ordenar i racionalitzar els seus recursos. Aquestes modificacions responen a la voluntat d'assolir la millor gestió dels recursos humans dins la pròpia Administració, per tant no s'escau que requereixi un informe preceptiu i vinculant dels agents afectats. En tot cas, i també va sortir de la taula de treball entre Govern i els sindicats, quan no hi ha acord del treballador implicat en el canvi el Comitè tècnic d'organització i gestió ha de fer un informe preceptiu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, té la paraula la ministra, Sra. Eva Descarrega.

La Sra. Eva Descarrega:

Gràcies Sr. síndic.

Pel Govern avui és un dia important, doncs esperem que s'aprovi la tan esperada Llei de la funció pública.

No és la imposició d'una norma sinó que serà una norma votada al Consell General i estem realment convençuts que és una llei que dona oportunitats als funcionaris i treballadors públics: ofereix carrera professional, millora el sistema retributiu i d'incentius, mobilitat, flexibilitat laboral i plans de formació, entre altres.

D'altra banda, voldria dir que subscriu el que acaba d'exposar el conseller Marc Ballestà, però sí que voldria reiterar pel que fa a aquest tema del Comitè tècnic d'organització i gestió que aquest va ser un dels compromisos adoptats pel Govern amb els representants sindicals durant el primer trimestre del 2018 i que posteriorment el Grup Parlamentari de Demòcrates per Andorra va reprendre en les seves reunions, i compromís que ha estat respectat.

Per tant aquest, com bé ha dit el conseller, és un comitè tècnic format per professionals i jo entenc

que potser hauria pogut ser una opció preveure quins són els membres d'aquest comitè en la pròpia llei. Nosaltres no hem considerat aquesta opció. Entre altres coses, és veritat, és cert, és un nou comitè que preveu aquesta Llei i que no existeix actualment en la funció pública i per tant hem previst que aquesta composició es pugui valorar en el moment de l'avaluació del reglament per part de la funció pública.

Després també voldria comentar pel que fa a l'apartat 9 de l'article 18 sobre els llocs de treball. L'experiència demostra que qualsevol Administració requereix pel seu bon funcionament certa flexibilitat pel que fa als seus recursos humans, i ha de ser possible una optimització d'aquests recursos i la polivalència del personal de l'Administració dins d'una mateixa família professional que és més que necessària. Evidentment que cada lloc de treball té assignades unes funcions i tasques diferents en funció de la descripció d'aquest lloc de treball però aquestes no són en cap cas exhaustives. Això no vol dir discrecionalitat ni arbitrarietat, però sí que hi ha d'haver una certa flexibilitat i s'han de poder preveure diferents tasques perquè l'evolució de l'Administració així ens ho demana.

Després, en relació al Pla d'ordenació i racionalització dels recursos humans, compartim que aquest sempre ha de poder ser justificat, només faltaria! Tot i que és la pròpia Administració qui té la responsabilitat de gestionar els seus recursos humans. Voldria posar alguns exemples que poden il·lustrar aquesta realitat: tenim el cas dels treballadors del SAD que s'han integrat al Govern mitjançant convenis amb els diferents comuns; o la creació de l'Agència Tributària amb personal de la Duana Andorrana; o també recentment un recurs del servei de tràmits que ha estat adscrit al Punt Empresa. Em sembla que és més important en aquests casos que prevalgui l'interès general.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. Judith Pallarés en primer lloc.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, entenc que el debat avui serà llarg i tindrem molta ocasió de parlar d'algunes de les qüestions que ara ha comentat la Sra. ministra.

Sincerament penso que confonen la idea del que significa tenir "flexibilitat" tenint en compte les

persones i “arbitrarietat” que és el fet de què un decideix allò que li pertoca, i tot i els acords que haguéssim pogut tenir en relació al Comitè tècnic estic convençuda que els sindicats, molts d'ells els seus membres que també formen part de l'Administració també ja són tècnics, o sigui, no és que s'assentaran en una taula que no saben del que es parla perquè són tècnics, per tant, la seva participació l'única cosa que podria fer, és sincerament, millorar-ho i fer uns informes que fossin molt més positius.

Evidentment nosaltres votarem a favor de les nostres reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Si no hi hagués més intervencions doncs procediríem tot seguit a la votació de les reserves d'esmena votant sí a la reserva d'esmena, o votant no, i deixant aleshores el text tal com ha sortit de la comissió.

Anem a votar la reserva d'esmena número 1 que es correspon a l'esmena número 17 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 3 de l'article 11.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

3 vots a favor, en contra 20, abstencions 4.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem a la votació de la reserva d'esmena número 2 que es correspon a l'esmena número 18 de l'informe de la ponent, proposant modificar el punt 4 de l'article 11. Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 4, en contra 14, abstencions 9.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem a la reserva d'esmena número 3 que es correspon a l'esmena número 28 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'aportat 9 de l'article 18.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

A favor 7, en contra 20.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

I finalment anem a procedir a la votació de la reserva d'esmena número 4 que es correspon a l'esmena número 31 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 1 de l'article 22.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 6, en contra 20 i abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Seguim tot seguit amb la cinquena i darrera reserva d'esmena presentada per la M. I. Sra. Judith Pallarés, consellera del Grup Parlamentari Liberal.

És la número 5, que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 72 de l'informe de la ponent, proposant modificar el punt f de l'article 77.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, la Sra. consellera Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, supprimeixen els triennis per quinquennis és la seva reforma que discutim avui amb aquesta llei.

A cop d'ull aquest missatge traspassa i ha de significar una reducció. Els mateixos afectats ja han fet els seus càlculs. Però els han fet perquè nosaltres no els hem pogut fer. A més a més, perquè no ens els van presentar, amb quins criteris es presentaven? No ens van presentar dins de la memòria econòmica com es feia aquest càlcul i què significaria?

De fet no tenim els números i ja li vaig comentar, Sra. ministra, han deixat a expenses d'un reglament els nivells retributius, un reglament que aprovarà el Govern sense tenir en compte, com ja hem discutit abans, doncs, segurament gran part dels implicats, sinó que seran vostès a través d'aquest reglament que decidiran com s'ha de fer.

Així doncs, ni tan sols el Govern ens pot dir avui quin serà l'efecte d'aquesta mesura que ells mateixos proposen, ni si saben quin és el cost més enllà de les poques aproximacions que hagin pogut fer, perquè encara ni tan sols el desenvoluparan que faran.

Hem parlat de carrera professional, meritocràcia. Però ens costa entendre això quan revisem els quadres de les taules retributives anuals que mostra molts dubtes en relació a la carrera professional que pot tenir algú dins de l'Administració.

Això sí, a primera vista, doncs, aquesta mesura fa soroll. Passa el missatge que han reduït aquesta factura en alguna cosa i tot i que no sabem quan, quin és el volum. I ara podem dir o podran dir vostès que han reformat l'Administració, té el seu compromís i que a sobre han estat valents.

A sobre diuen que han estat valents!

Bé, ja veurem en què, perquè jo entenc que amb aquesta mesura hi ha una gran part de populisme, perquè si volien reduir la factura del cost de l'Administració, perquè no han inclòs en aquesta reforma, per exemple, les parapúbliques, organismes de dret públic i societats públiques, on els salaris, penso, que disten molt des de l'Administració general. O perquè no han marcat mesures per reduir els salaris de tots aquests coordinadors que han colat a tot arreu i assessors de relació especial que han crescut els últims anys i que han mantingut segons vostès amb molt bon criteri.

O perquè no han ampliat o perquè han ampliat, per sentit contrari, les contractacions, per exemple, l'any

passat, les noves contractacions, que a més a més ens ho van fer com d'amagatotis, perquè si no ens posem a recomptar dins del pressupost, ni tan sols el ministre, que ara no hi és a la sala, ens hagués informat en la seva memòria de quantes noves contractacions feien. Per un costat deien una cosa, però pel darrera en feien una altra.

Parlen d'un sistema de meritocràcia i no plantegen una reforma real de l'Administració que sigui veritablement moderna, i de meritocràcia real. Perquè si de debò ho volien i es pensaven que amb aquesta mesura eren valents, una relació meritocràtica ni tan sols s'hagués plantejat quinquennis. Hagués deixat respectant els drets adquirits amb aquells que ja tenien el que tenien, i hagués sortit de partida de zero cap aquells nous que entren dins de l'Administració amb unes noves relacions diferents. Perquè la meritocràcia si la volien basar en el sentit dels triennis o quinquennis, l'han matat vostès sols.

Això tot mostra que és una contradicció, que l'únic model que han plantejat és el de les retallades, i el de comptar vots a costa de la despesa de l'Estat com sempre s'ha fet en un país amb tradicions molt conservadores, que mantenint l'enfrontament entre públic i privat, entre la divisió entre bons i mals andorrans, i ara que tenim, és aquest trist model d'Administració que ens espera.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Comencem pel torn d'intervencions dels grups.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El meu vot, mantindré el vot que vaig tenir a la comissió que era favorable, a més a més perquè part de les meves esmenes anaven en la mateixa línia, de mantenir els triennis, perquè, després amb la intervenció que faré sobre la llei de forma general, ja comento el perquè considero que s'havien de mantenir aquests triennis.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Dins també del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El meu vot serà una abstenció en aquesta reserva d'esmena en coherència amb el vot expressat en el sí de la comissió legislativa.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel consellers del PS, Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Nosaltres tal com vam fer en comissió donarem suport a aquesta reserva d'esmena. Entrenem que aquesta proposta de rebaixar dels triennis cap als quinquennis sense cap justificació, tal i com molt bé ha explicat la consellera Judith Pallarés, no és acceptable, i per tant, votarem a favor.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers d'Unió Laureadiana-Independents de la Massana, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, gràcies Sr. síndic.

El nostre vot serà en el mateix sentit que per coherència vam fer en comissió, que serà abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Marc Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre grup parlamentari mantindrà el vot que va donar en comissió i votarà en contra de la reserva d'esmena.

Fer l'afirmació o donar entendre que el que fa aquest projecte de llei es una retallada econòmica als funcionaris o treballadors públics ja que es passa de triennis a quinquennis és no explicar la realitat d'aquesta llei.

Per cert, em sorprèn, Sra. Pallarés que ara digui que vostè el que faria és eliminar triennis i quinquennis,

eliminar tot el complement d'antiguitat, perquè no li havia sentit dir mai. No sé si respon a un canvi de criteri que ha tingut. Almenys la seva reserva d'esmena que fan va en el sentit de mantenir els triennis, no d'eliminar-los. Podia haver fet una esmena eliminant el complement però veig que suposo que el que fa és canviar el discurs que ha tingut fins ara. No sé a què respon.

Com deia, no es passa de triennis a quinquennis, es passa d'un model retributiu com l'actual on només es contempla l'antiguitat, a un model on a part de contemplar l'antiguitat també té en compte la carrera horitzontal i la qualitat de la feina que desenvolupa el treballador, i per tant, s'ha d'analitzar en tot el seu conjunt.

El que fa és establir un sistema retributiu més just, on no només es contempla l'antiguitat, com he dit, sinó que també contempla la progressió professional, la formació i com desenvolupa la seva feina.

Un sistema que valora la feina del professional de l'Administració Pública, que valora la formació que realitza (per primer cop es recull en una llei), que valora les competències que assoleix i que valora la qualitat de la feina que desenvolupa. En resum un sistema que valora i posa en valor al treballador de l'Administració al servei de tots els ciutadans.

I ha de ser un sistema que ha de ser sostenible, perquè una cosa que sí que s'ha constatat és que el model actual no ho és de sostenible i per això es va haver de congelar, i ho van fer tant Partit Liberal, com Partit Socialdemòcrata com també ho hem hagut de fer nosaltres Demòcrates per Andorra. En aquest sentit el sistema que proposa la nova llei garanteix aquesta sostenibilitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern Sra. ministra, teniu la paraula.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, sobre aquesta reserva d'esmena en relació a l'estructura retributiva subscriu una vegada més els arguments del conseller Marc Ballestà. Dit això, el Govern considera que és una reforma valenta i especialment per l'estructura retributiva, i ho dic bé, valenta, perquè vostès o algun grup parlamentari que sovint ha parlat d'aquesta taula de treball sobre la llei de la funció pública consensuada, pactada entre Govern, oposició, sindicats, doncs, bé, sàpiguen tots vostès que ja l'any 2010 es deia que l'estructura retributiva havia quedat obsoleta, -any 2010-, que no

responia a les necessitats de l'Administració ni a la voluntat del Govern d'aquell moment, i es deia que entre altres problemàtiques que presentava hi havia el fet que el complement d'antiguitat retribuïa únicament al simple pas del temps com a premi al manteniment i a la durada del vincle sense considerar cap factor de tipus qualitatiu.

Doncs, bé, aquesta reflexió és la que ha tingut en compte aquest Govern per modificar i fer una altra proposta de model retributiu. Model retributiu que com ha dit bé el conseller Marc Ballestà, té una part de mantenir el complement d'antiguitat passant de triennis a quinquennis, però afegint un complement de carrera i un complement de productivitat que tingui en compte el rendiment del funcionari i del treballador públic.

Pel que fa a l'impacte econòmic que diu la consellera Pallarés que no es reflectia en la memòria econòmica del projecte de llei que el Govern va traslladar al Consell. Doncs, bé, en la memòria econòmica del projecte de llei han vist vostès una projecció a 25 anys de la despesa amb el sistema actual de triennis que representa per a l'Administració un cost de 17.430.000 euros, i que amb el nou sistema que proposem podria arribar -i dic bé podria arribar- perquè això depèn dels complements de productivitat i del complement de carrera, a 20.741.000 euros. És a dir, amb un màxim de 3 milions d'euros més si tot el personal de l'Administració, doncs, arriba als seus màxims pel que fa al complement de carrera i al complement de productivitat.

Dit això, el nou model que costaria aquests 20.700.000 euros, estaria distribuït: al règim de quinquennis tindria un cost de 10 milions d'euros, el complement de carrera un cost de 9.800.000 euros, i el complement de productivitat amb el 25% del salari que és el que nosaltres hem parlat amb els sindicats, suposaria un cost de 941.000 euros. Crec que aquestes xifres són molt clares i deixen molt clar que no hi ha cap retallada pel que fa a l'estructura retributiva.

Cap retallada, insisteixo! Perquè és important!

És un canvi de model. Sí! No un model de retallada.

I no podem oblidar que aquest ha estat el compromís del Govern demòcrata amb els representants dels sindicats. A més d'aquest compromís, també n'hi ha un altre que vindrà derivat de l'aplicació del reglament de l'avaluació de l'acompliment que són unes mesures correctores per tal que persones que es troben avui a la banda mínima retributiva, doncs, puguin fer un salt una mica més ràpid que les altres persones per compensar aquest període d'aturada del sistema d'avaluació de l'acompliment.

Proposta que tindria un cost també a 25 anys de 50 milions d'euros. Estem d'acord, no ens hem entès amb els representants dels sindicats perquè ells en demanaven 62. I si algun grup pot posar damunt la taula un xec de 12 milions d'euros, doncs, hauria de ser valent i ho hauria de fer.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels grups...

Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, crec que això del xec de 12 milions, el ministeri territorial li podria passar una mica del que ja no s'ha pogut gastar. Sé que potser ja el trobaria vostè també.

De totes formes, comentar-li, en relació a la proposta de triennis o quinquennis, evidentment, la nostra esmena era per mantenir els triennis, perquè entenem que els drets adquirits de l'Administració, allò que ja tenen és el que ja tenen, i de fet és el que nosaltres els vam dotar des d'aquesta Cambra. Potser no vostè Sr. Ballestà ni jo, però és el que ells sempre s'han sotmès a les lleis que s'han fet des del seu moment. I no és pas culpa seva el que decidim nosaltres. Són els afectats. Però no, és pas culpa seva.

Aquí, quan es parla d'una reforma de l'Administració que, evidentment, si el seu model no és pas el nostre i que després podem parlar-ne, ja n'hem parlat en alguna ocasió, vostè respecti, s'ha de respectar el que hi ha, i comenci de zero i faci el replantejament. I miri des d'on es poden reduir i no pas des d'allò que ja els hi pertanyia. Per això la meua esmena va ser mantenir els triennis. No únicament perquè part de l'annex 1 que ens va mostrar la ministra i també explicava que era una aproximació i que els reglaments determinarien, i a veure què passarà més tard amb aquesta justificació econòmica, que per a mi continua sent escassa. Sinó perquè pensem que el seu model de reforma basada amb aquesta qüestió no pertocava. I per tant, diuen coses que a més a més són contradictòries amb el que després fan. Bàsicament això.

En relació a l'estructura retributiva que comenta la ministra que s'havia de reformar. Evidentment, que s'havia de fer. Però jo, sincerament, no entenc el que vostès han fet. Després en podem parlar també durant el debat, però a mi em costa entendre com algú que està a la banda màxima d'un nivell inferior

passar a un nivell superior guanya menys, que estaria a baix. És el que jo he entès dels quadres. O fer les divisions en relació als salaris bases, i que resulti, per exemple... ara no tinc aquí els comptes, però sí ho vaig fer amb el de la carrera professional del Cos diplomàtic, i resulta que el salari mínim o base que allà es marca no és ni tan sols el que avui en dia té un ambaixador, en relació al màxim, resulta que no reflecteix ni el que avui estan guanyant.

Ho haurà d'explicar molt bé, però bé, no passa res, tindrem un dia que estem tots conscienciats que en parlarem molt de tot això, i penso que després podrem continuar discutint.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Ja que la Sra. Descarrega ha tret un extracte del posicionament del Govern del PS del 2010, deixi'm que li expliqui una mica el context general, perquè vostè ha agafat una frase a l'atzar. Però vostè no ha citat que això fa part d'un document de 33 acords assolits amb els sindicats de replantejar tota la funció pública.

De fer una modernització, el que vostès han estat incapaços d'una modernització de la funció pública i de modificar de manera consensuada els sistemes de retribució.

Vostès el que han fet ara és el que fan normalment, que és imposar el seu criteri. Diu que no han assolit cap consens amb els sindicats. És difícil assolir consensos amb vostès. Jo entenc perfectament part de la frustració que tenen els sindicats amb Demòcrates per Andorra, perquè és gairebé la mateixa que podem tenir bona part dels grups de l'oposició que treballem aquí en el dia a dia. Ja estem acostumats a fer propostes, a fer esmenes de tot tipus que no mereixen ni la més mínima atenció per la seva part. Per tant, els entenc perfectament la seva frustració és equivalent a la nostra frustració política davant d'algú que no escolta, que sempre té la raó, que imposa els seus criteris, i que a demés quan aprofita menysté, com vostè ha intentat fer de passada, el que han fet altres governs.

I després, potser s'hauria de posar d'acord amb el Sr. Ballestà. Si la reforma és per garantir la sostenibilitat del sistema, i aquest és el gran debat de la seva

reforma. Vostès estan mentint a una banda i a l'altra. Vostès volen fer creure a una part del seu electorat, a una part que estan donant equilibri a les finances del sector públic, estan fent el sostenible i a la vegada volen dir que no han retallat. És clar, les dos coses no són possibles. O bé és una o bé és l'altra! O bé han fet el que han fet que és retallar drets adquirits, retribucions que estaven consolidades per fer el sistema sostenible, segons vostès. Però això és la veritat, per tant hi ha retallades, i s'han retallat drets assolits per la seva sostenibilitat. Però és clar, les dos coses no es poden mantenir.

El Sr. Ballestà parla que ha calgut fer el sistema sostenible, ha calgut fer reformes per fer-ho així. I vostè insisteix i tornen a insistir, tot i que a demés, com molt bé deia la Sra. Pallarés, no van fer una memòria econòmica, la qual cosa és inacceptable en un projecte de llei com aquest, perquè tots tinguem els números i que sapiguem del que estem parlant. Perquè evidentment, que hi ha un estalvi per l'Administració pública, un estalvi que va a costa dels funcionaris que cobraran menys a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció dels Srs. consellers...

Sr. Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Primer dir-li a la Sra. Pallarés que no posi en boca meva coses que no he dit. Perquè jo no li he dit que el que fèiem era treure els drets adquirits o tot allò que tenien adquirit. No, no, el que li deia a vostè és que si vostè considerava que defensar un model meritocràtic en el qual no hi té cabuda un complement d'antiguitat, que hagués fet una esmena i eliminar el complement d'antiguitat a partir del moment d'entrada en vigor de la llei. En cap cas li estic dient, i ara que es modifica de triennis a quinquennis, tots els triennis acumulats es mantenen, com no podia ser d'una altra forma, perquè són drets adquirits que tenen els treballadors.

Per tant, era això, no confongui dient que nosaltres canviem tot, o estan parlant d'eliminar els drets adquirits que tenien els treballadors. No, no, els drets adquirits es mantenen i els conserven tots. És a partir de l'entrada en vigor de la llei. Però el que sorprèn és que surti defensant un model en el qual diu en pro de la meritocràcia no tindria lloc aquest complement d'antiguitat i després faci una esmena

en el sentit totalment contrari. Només dir aquesta contradicció.

I al Sr. López, que veig que també vol participar d'aquest debat... el tema de la sostenibilitat. És a dir, la sostenibilitat potser no entenem el mateix. Nosaltres el que defensem és que un sistema en el qual per fer-lo sostenible s'ha hagut de congelar i només contempla una progressió per antiguitat, doncs, el que fa és degradar l'Administració pública als seus treballadors, en el sentit que no tenen cap al·licient ni cap estímul de carrera professional per desenvolupar la seva feina.

Per tant si el que volíem era poder introduir els conceptes de carrera professional, ja sigui en sentit horitzontal o en sentit vertical i també afegir complements de productivitat que puguin donar un incentiu a la realització de la bona feina doncs de l'Administració, el que calia era poder ajustar en tots els sentits, i per tant, reduir la part d'antiguitat per poder oferir en els altres conceptes, que és el que ha explicat molt bé la ministra Eva Descarrega.

Per tant, no ens contradïem, no és dir que uns defensen la sostenibilitat i els altres no, sinó que el sistema passa a ser sostenible amb uns costos acotats i controlats, però que a part d'introduir el factor d'antiguitat que és l'únic que hi ha vigent avui en dia perquè el sistema sostenible, s'hi afegeixen els altres, que són els que donen o poden proporcionar la millora en el sentit de carrera professional i de complement de productivitat per als treballadors.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sra. ministra, si desitgeu intervenir...

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Únicament sí que voldria precisar en relació a la qüestió que ha posat damunt la taula la consellera Pallarés, pel que fa a les bandes retributives de les taules retributives que estan a la Llei de la funció pública i a les altres lleis de cossos especials. És cert que hi ha un cert solapament amb alguns nivells de classificació. És cert també que el Govern està treballant en la revisió d'alguns d'aquests nivells. És cert que al darrera de l'aprovació d'aquesta llei hi hauria d'haver una revisió d'aquestes taules retributives i de la revisió d'aquestes bandes mínimes i màximes. És cert, el temps no ha donat per més, però comparteixo amb vostè que aquesta és una problemàtica que tenim avui en dia doncs a la funció pública, deguda a què efectivament des de l'any 2000

doncs no s'ha revisat, no s'han revisat aquestes taules retributives, i és una feina que caldrà donar continuïtat.

Pel que deia amb l'exemple del cos diplomàtic i d'ambaixadors doncs que conec bé, efectivament no respon al nivell que ara s'ha indicat, però hem de tenir present que els ambaixadors que ara tenim són tots ambaixadors polítics, perquè justament no hi ha una regulació del cos diplomàtic. Per tant, aquests salaris que hi ha actualment, són salaris decidits pel Govern, són ambaixadors polítics, no responen en cap cas, a cap criteri de les taules retributives de la funció pública.

Després, en relació a la insistència del Sr. López, i ho ha tornat a reiterar el conseller Ballestà, no hi ha retallades.

Sostenibilitat vol dir doncs justament això, que l'Estat es pugui permetre la despesa de la funció pública a llarg termini. I el que volem efectivament és canviar aquest canvi de règim de triennis a quinquennis. Que aquest complement d'antiguitat perdi importància, per donar importància al rendiment i a la qualitat del treball dels treballadors públics. Aquest és el model que nosaltres presentem. I entenc que probablement doncs després podrem continuar amb aquest debat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller...

Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Sr. Ballestà, crec que no ha entès el que he dit. El que vostès no poden dir és que és un model de meritocràcia i després llegir la llei i veure que no ho és. I parlant d'una cosa que no ho és, i a sobre diuen que són valents. No, model de meritocràcia és una altra cosa, no és el que vostès han plantejat. I no és el nostre model, jo vaig fer l'esmena que havia de fer, i és la que he presentat i penso que s'havia de respectar. I per això és la que he fet, no he fet una esmena de suprimir-los perquè no hagués encabit de cap manera suprimir els triennis amb els models i la llei que vostès han plantejat. Estem parlant d'una altra cosa, d'una altra visió, d'una altra entesa que evidentment no compartim la seva. Això és el que vostè no ha entès. Per això continuo pensant que no es reflecteix i també continuo pensant amb el debat que després podrem ampliar més en relació a les taules retributives. No demostra que hi hagi una

veritable definició en aquesta llei d'una carrera professional, crec que per ningú. I això seria molt més fàcil si entre tots ens haguéssim posat d'acord en el moment en què se'ls hi va dir ja fa més d'un any de què això no funcionaria i que no anava bé, si ens haguéssim posat tots a treballar conjuntament. Però bé, tampoc no ho van voler i també en parlarem més tard d'això. Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Deia la Sra. Descarrega que no han tingut temps d'actualitzar les graelles, ni de fer moltes de les coses que volien fer, política retributiva. Doncs han estat vuit anys a Govern i han tingut dues majories absolutes. Potser se'ls hi ha fet curt però a molta gent se'ls hi està fent llarguíssim això. Després de vuit anys, no tenir temps, no sé si és el millor argument o la millor justificació per no haver fet la feina que calia fer en molts àmbits.

I després tornant sobre el tema de la sostenibilitat, és que és relativament fàcil. Si el sistema serà sostenible a partir d'ara en paraules del Sr. Ballestà i de la Sra. Descarrega, vol dir que el d'abans no ho era. Per tant, l'estat gastarà menys a partir d'ara amb l'entrada d'aquesta llei perquè el d'abans no ho era i vostès han salvat l'habilitat de l'estat fent aquest sistema. Per tant, si l'estat gasta menys, algú haurà de cobrar menys. No cal ser economista, no cal haver fet grans estudis econòmics. Partíem d'un sistema que no era sostenible, vostès l'han fet sostenible. Si és sostenible vol dir que l'estat gasta menys, i si l'estat gasta menys, hi haurà no uns, sinó molts funcionaris que cobraran menys. És que és de calaix. No hi ha massa volta, excepte que no es tingui la valentia, ni la claredat de dir-ho. O fem com fan vostès, dir-ho en determinats fòrums davant d'empresaris, o que pensen que això els beneficia, o davant de tants col·lectius, i en canvi dir el contrari quan estan davant de l'opinió pública o quan estan davant dels sindicats.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller...

Sr. Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé Sr. López, no és cert el que diu, el que diu vostè no és cert. Perquè vol dir ser sostenible no vol dir gastar menys, com li ha explicat bé la Sra. ministra. Sinó expliquin quan vostès van estar al govern, per què van mantenir congelat el GADA? Van gastar menys? El que van evitar és que seguint el model que hi havia, que era el que el feia sostenible, s'hagués de gastar molt més diners l'Administració, i que no pogués ser assumible.

Per tant, això és el que hem fet. És a dir amb el diners que hi ha actualment que es gasten ara, no només es pagarà per la retribució per antiguitat a través dels triennis sinó que hi haurà una part d'antiguitat, però afegirem carrera professional, que es va eliminar i es va tenir de congelar perquè l'Estat no ho podia assumir i complements de productivitat, que també es van haver de congelar, i per tant no poder donar als treballadors. Aquesta és la realitat Sr. López.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. ministra.

La Sra. Eva Descarrega:

Gràcies Sr. síndic.

Afegir a les meves intervencions anteriors que jo tampoc tinc la certesa que aquest sigui el millor model. Per nosaltres ho és, i és el model que hem treballat. El que estem convençuts és que és sostenible en el sentit que acaba de comentar el conseller Ballestà. Perquè sap molt bé vostè i saben molt bé tots els consellers que amb l'aturada de l'avaluació de l'acompliment doncs els treballadors públics no han pogut progressar en la seva banda retributiva. I justament és això el que volem re instaurar amb el complement de carrera.

Dit això, tampoc hem rebut per part de ningú cap altra proposta d'estructura retributiva ni de model retributiu. Cap ni una!

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, molt breument perquè la Sra. Descarrega ens ha sorprès amb aquesta darrera intervenció perquè diu que té dubtes sobre si aquest és un bon sistema de retribució, que no està segura si aquest és un bon sistema de retribució. Jo ja li dic que no és un bon sistema de retribució, que no cal que tingui aquests dubtes i que nosaltres ens sentim plenament capaços de recuperar el que és va fer a l'any 2010. Sr. Ballestà, la Sra. Descarrega és la que ha tret, com vostès treuen sempre el govern del PS per entrar al debat. Però ja que es vol fer el debat, doncs fem-lo de manera completa.

Per tant, aquest no és un bon sistema perquè hi ha una cosa que és fonamental, que és que té un rebuig frontal per part dels sindicats. Per tant és impossible que sigui un bon sistema. Si els que han de percebre la remuneració, si els que han de treballar amb aquest sistema el consideren imposat, injust, i vostès no han tingut la mínima mà esquerra que ha de tenir un governant per fer-ho, segur que no és un bon sistema, perquè ja compta amb la posició d'entrada. Per això algú altre haurà de venir a instal·lar un bon sistema.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. ministra, teniu la paraula.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En relació al que acaba de comentar el conseller Pere López, miri, jo crec que sóc una persona modesta i humil i en cap cas prepotent. Per això he presentat aquesta proposta amb el convenciment de què aquest és el millor model, n'estic convençuda. I vostè sabrà molt bé doncs de la meva condició de funcionària. Per tant, en cap cas presentaria un model que tampoc em pogués perjudicar a mi mateixa. Crec que això està de més Sr. López.

I d'altra banda, sí que li voldria comentar, el que realment no ha agradat als representants dels sindicats és que efectivament el que estan percebent ara, tenen la certesa que ho percebran. Perquè està com a complement d'antiguitat. I el model que proposem, cada funcionari, cada treballador públic se l'haurà de guanyar amb la seva actitud, amb el seu compromís, amb la seva dedicació, amb el seu rendiment.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si o hi ha més intervencions, procediríem tot seguit a la votació de la reserva d'esmena. Recordo que és la reserva d'esmena número 5 que es correspon a l'esmena número 72 de l'informe de la ponent, proposant modificar el punt f) de l'article 77.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

7 vots a favor, 15 en contra, 6 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Continuem ara començant amb el primer grup de reserves d'esmena i vots particulars presentats per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, Consellera General del Grup Parlamentari Mixt

Us recordo que són, la primera és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 10 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 2 de l'article 5.

També hi ha els vots particulars, que el primer és el vot particular demanant que es torni al text original modificat per l'aprovació de l'esmena 5 de l'informe de la ponent.

El segon vot particular demana que es torni al text original modificat per l'aprovació de l'esmena 8 de l'informe de la ponent.

I el tercer vot particular que demana que es torni al text original, modificat per l'aprovació de l'esmena 37 de l'informe de la ponent.

Intervé per defensar la reserva d'esmena i els vots particulars, la Sra. Rosa Gili.

Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Aquesta primera agrupació correspon a la reserva d'esmena 1 i als tres primers vots particulars que ha presentat el PS.

El Projecte de Llei de la funció pública que votarem avui limita la denominació de funcionaris únicament a les persones que exerceixen les funcions d'interventors, als cossos especials de Duana, Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, Penitenciaris, Policia i Banders, en la línia del que ja va fer DA en les disposicions finals de la Llei del Pla de Pensions de la Funció Pública l'any 2014.

Llavors, van modificar l'essència de la Funció Pública, ho van fer per la porta del darrera, sense consens ni el debat necessari per una modificació tan transcendental com és la de la funció pública andorrana que ha sigut vigent fins a dia d'avui.

Ara bé, entre la modificació del 2014 i ara, DA ha canviat coses, ha fet marxa endarrere en relació a coses que va fer al 2014, com per exemple que ara els inspectors ja no se'ls requereix ser funcionaris, han fet canvis en els règims jurídics dels diferents grups de treballadors, i altres coses més.

Canvis que costen de seguir i que només s'expliquen per la improvisació de les accions dels Demòcrates i segurament també per la proximitat també amb el període electoral.

Ho dèiem llavors, al 2014, DA va desmantellar l'essència del que ha de ser una funció pública d'un país democràtic amb uns treballadors motivats, formats, que fan bona feina sempre amb independència de pressions i dels polítics que estan al poder.

La reserva d'esmena que votarem ara, demana tornar a donar la consideració i denominació de funcionaris a tots els sectors dels treballadors públics, com era abans de la modificació improvisada del 2014: mestres i professors, personal de l'Administració general, del departament de tràmits, de cultura, d'ordenament del territori, de medi ambient, d'exteriors...entre altres, volem que siguin funcionaris.

De fet, l'apartat 1 del mateix article 5 del seu projecte de Llei defineix al personal funcionari com aquell que és nomenat per ocupar llocs de treball de caràcter permanent amb atribucions que impliquen l'exercici de l'autoritat o la participació directa o indirecta en l'exercici de les prerrogatives de potestat pública de l'Estat.

Sra. ministra, li agrairia que ens expliqués què entenen vostès per personal amb atribucions que impliquin l'exercici de l'autoritat o la participació directa o indirecta en l'exercici de les prerrogatives de potestat pública de l'Estat.

Li demano a vostè perquè tot i que aquesta pregunta la vaig fer en Comissió Legislativa d'Interior, quan

treballàvem aquesta llei, ningú me la va saber contestar.

Srs. de DA, consideren vostès que l'educació pública andorrana no és potestat pública de l'Estat?

Tampoc ho és per vostès la defensa del medi ambient o la tasca d'aquelles persones de l'Administració general que gestionen els nostres documents personals, com el passaport i altres. Aquells que gestionen les nostres dades personals o aquells que apliquen les normatives que són competència de l'Administració pública, aquells tècnics d'exteriors que negocien temes tan importants com l'acord d'associació amb la UE o altres més persones que treballen per l'Administració pública.

Srs. de DA, què entenen vostès per prerrogatives de potestat pública de l'Estat?

Crec que molts ho agrairíem per poder entendre el seu raonament en modificar la normativa de la funció pública.

Perquè francament vostès han creat ara una nebulosa que, no se'm enfadin, però crec de veritat, que ni vostès saben el què han fet ni gairebé el perquè. I no serà per falta de recursos, que n'hi ha posat i molts.

I veient les disposicions de les lleis del cos d'educació o del cos diplomàtic, m'ho reforcen.

El problema és que això pot comportar problemes de seguretat jurídica, incertesa i normatives que es contradueixen les unes amb les altres.

Per exemple, si s'aprova la Llei del Cos d'educació, parlarem d'un personal que serà autoritat, segons el seu projecte de llei, però no funcionari.

Al nostre parer, en aquest cas, els docents compleixen clarament amb les dues condicions que defineixen els funcionaris, però vostès no els volen anomenar així. Per quina raó?

Per això demano que la veritable raó ens l'expliquin i així potser ho entendrem.

Per tot això, ens trobem avui parlant d'aquesta reserva d'esmena i d'aquests vots particulars que es refereixen a uns canvis, a un reforçament de la figura del treballador públic que ja no serà funcionari dins de la funció pública andorrana. I ho torno a dir, sense que n'entenguem ni el motiu ni la justificació.

Estarem atents a les seves explicacions Sra. ministra, però francament queda palesa un cop més la poca serietat, la manca de rumb i la improvisació del Govern de DA.

Finalment, també em referiré als vots particulars 1 i 2 que fan referència a la figura de l'interventor. Una figura important que compartim que ha de ser un funcionari, de la mateixa manera que ho pensem que

ho han de ser tots els treballadors amb autoritat i que compleixen prerrogatives de potestat pública de l'Estat.

De fet, ja ho he dit, volem que ho siguin tots els treballadors públics del país. Evidentment no renunciem al fet que hi hagi agents de l'Administració que no tinguin la nacionalitat andorrana quan així convingui.

Ara bé, no compartim l'esmena presentada pel Grup Demòcrata que introdueix una diferenciació entre l'interventor funcionari i el que no ho és. Així no ho acabem de veure. Hi haurà una diferència de tracte, potser discriminació segons si l'interventor general és o no és funcionari, un tracte diferent que entenem que no pot ser acceptable en cap cas, en una figura tan important.

Per tot això, demano el vot positiu a la reserva d'esmena 1 i als 3 vots particulars.

I ara si em permet el Sr. síndic, com que veig que tinc encara una mica de temps, voldria continuar transmetent una opinió, un anàlisi des de fora, i si m'equivoco, rectifiquin.

Però més aviat en relació al que tot el que vostès han fet en aquesta llei, tenim la sensació que han anat navegant sense rumb tots aquests anys en relació a la funció pública.

Ho solen fer amb molts temes, per tant massa la veritat, no és que ens sorprengui.

Perquè després d'haver promès al 2011 gairebé la lluna, en una fantàstica campanya de fum i d'il·lusió, que al final ha resultat ser un fracàs de millora del país.

Vostès han destrossat la motivació dels treballadors públics andorrans. I tot i que avui no hem tret realment el tema, el fracàs no s'ha quedat únicament en l'àmbit d'aquests treballadors públics, sinó que s'ha estès a tota la població, i en tot cas en una gran part. I així ho vam veure el passat 17 de desembre en la manifestació que hi va haver i en la d'ahir al vespre mateix.

Van treballar en dividir el teixit assalariat en dos bàndols. Aquells treballadors públics que vostès definien sense amagar-se com a privilegiats.

Sí, Sr. Martí.

I els altres, els treballadors de l'empresa privada. Algú li sona allò del "divideix i venceràs"? Fins ara se n'han sortit prou bé, els hi reconec, però ja veurem si encara els hi dura molt de temps.

Als funcionaris els van rebaixar els sous, els van congelar els triennis que ara converteixen vostès en quinquennis, els van rebaixar les pensions, els van treure el dret a pre jubilar-se, els van dividir en dues

categories: funcionari treballadors públic amb el 2014 (un tracte jurídic antagònic que afeblia la independència i la garantia de no arbitrarietat en la seva feina), van donar tractes diferents als cossos especials i al general sense justificar la diferència, -perquè en casos hi és, en d'altres no-, van prendre mesures retroactives que han deixat persones que han donat servei a l'Administració en mala situació i penso en casos d'alguns que s'han vist obligats a jubilar-se entre el 2014 i ara perquè la Llei de la funció pública els obligava a jubilar-se als 65 anys. Unes persones que comptaven amb unes condicions de jubilació i per no tenir o bé els anys d'antiguitat requerits per molt poc temps en alguns casos, o en d'altres senzillament perquè la seva condició real de funcionaris no els hi justificava els 15 anys tot i haver treballat de manera interina, doncs, aquesta gent els han deixat vostès en mala situació.

I ara pretenen arreglar algunes d'aquestes coses. Semblen que obren portes perquè aquesta situació s'arregli, però potser per alguns ja no hi són a temps. Això no és acceptable senyors de DA. No es pot jugar amb el futur ni amb la vida de les persones.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Ara és el torn del Grup Liberal.

(El Sr. síndic general deixa la sala)

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Compartim en gran part el criteri presentat en relació a aquesta reserva d'esmena pel Partit Socialdemòcrata.

La figura del funcionari es crea en tots els sistemes democràtics europeus per donar garanties als administrats vers els canvis polítics i han de poder preservar la seva independència davant aquesta acció política i són, de fet, una de les garanties d'un Estat de dret.

Nosaltres no hem entès el canvi que han plantejat. De fet, tot i haver intentat... -i igual que la Sra. Gili ha exposat aquesta qüestió i ho va fer a la comissió- no vam trobar tampoc moltes respostes.

Són funcionaris, i són de nacionalitat andorrana, i agents de l'autoritat però ara resulta que els inspectors, per exemple de l'Estat com dèiem, que tenen competències sancionadores i per tant enteníem que era una prerrogativa també de l'Estat, la Llei ja no són funcionaris. No entenem en què s'han basat per fer aquestes distincions per un costat

ni per l'altre, ni tampoc què aporta. Genera dubtes en relació a qui és funcionari o treballador públic indefinit pot causar inseguretat i faria trontollar en algunes qüestions la base de les garanties i les potestats públiques de l'Administració.

Els dubtes generats en relació també a la figura de l'interventor fa pensar, vista l'esmena de DA, el que vol tenir o el que es pretén és que els interventors sempre siguin polítics i pensem que això seria un error terrible.

És cert que hauria valgut la pena haver fet una reflexió molt més àmplia en relació a tota aquesta qüestió, per exemple hagués estat molt interessant haver pogut plantejar la idea d'interventors independents triats dins de l'Administració que no estiguessin sotmesos als nomenaments polítics de torn.

Nosaltres donarem suport a la reserva d'esmena, com vam fer a la comissió, i també als vots particulars presentats pel Grup Socialdemòcrata.

Gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Per part del Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Quan vam treballar aquest tema en comissió també vaig fer esment de què calia una reflexió, que hi havia dubtes relacionats amb l'aspecte de l'exercici de l'autoritat o amb la participació directa o indirecta en l'exercici de les prerrogatives de potestat pública de l'Estat.

La Llei penso que no aclareix aquest concepte perquè des del meu punt de vista i comparteixo el que ha dit tant la Sra. Gili com la Sra. Pallarés, doncs que no són únicament els cossos especials els que les poden exercir, tenim inspectors, interventors i molt bona part del personal de l'Administració que també poden exercir aquestes prerrogatives de l'Estat.

Bé, jo crec que no s'havia fet aquesta reflexió, que la Llei no resol aquest problema, centra el tema el funcionariat amb la nacionalitat andorrana que ho comparteixo, però deixa altres estaments amb un dubte i amb una situació ara doncs, una mica complexa i crec que això no ho resol aquesta Llei. Tot i així em mantindré amb el mateix vot que vaig mantenir a la comissió que és que a la reserva d'esmena m'abstindré i als vots particulars, al primer hi votaria a favor, al segon a favor, i al tercer en contra.

Gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies.

Continuem amb el Grup Mixt. Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sra. subsíndica.

Bé, al llarg d'aquest debat anirem veient aquells aspectes que no compartim, o almenys que no comparteixo. Bona part d'aquest debat actual amb aquestes reserves d'esmena i vots particulars doncs, s'articulen al tomb de la pèrdua de la qualitat de funcionari, de la potenciació per part de DA doncs de treballadors contractuals i sobretot en aquelles funcions que poden ser de caràcter inspector, doncs, no solament en aquesta Llei sinó en totes aquelles lleis que tramita el grup de la majoria doncs, la tendència són la potestats inspectores, d'altres funcions de control que s'acaben delegant a treballs contractuals o fins i tot empreses externes privades, la tendència és de privatitzar i al final la potestat sancionadora, com no pot ser d'una altra manera, ha de recaure sobre els funcionaris i l'Estat, i al final aquests serveis s'acaben duplicant i acaben tenint un cost superior pel conjunt de l'Administració.

Bé, quant a la reserva d'esmena presentada pels socialdemòcrates, en coherència amb el vot a la comissió legislativa a la reserva número 1 hi votaré en contra, però pel vot particular número 1 votaré sí -per haver votat en comissió en contra de l'esmena de DA-; el vot particular número 2 el meu vot serà d'abstenció, i el vot particular número 3 serà contrari.

Gràcies Sr. síndic.

(El Sr. síndic general s'ha reincorporat a la sala)

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres votarem tal com ho vam fer en la comissió i amb coherència. Pel que fa a la reserva d'esmena número 1 vot en contra; pel vot ponderat 1, abstenció; pel vot ponderat 2, vot en contra; i pel vot ponderat 3, vot en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

En relació a la reserva d'esmena número 1 el nostre grup parlamentari mantindrà el vot que va donar en comissió i votarà en contra de la reserva d'esmena.

Al voltant de la figura del funcionari i del treballador públic s'ha volgut generar confusió. S'ha volgut dir que la figura del treballador públic indefinit, en aquesta figura, es qüestiona la seguretat i la independència dels treballadors de l'Administració, i ara estaran a mercè de la voluntat del polític de torn, cosa que és totalment falsa.

Aquesta diferència de denominació ja existeix actualment amb la Llei vigent. Actualment tenim la figura del funcionari i la figura de l'agent de l'Administració, i ningú pot dir que l'agent de l'Administració avui en dia és menys independent o té menys seguretat que un funcionari. L'única diferència entre les dos és que uns tenen la nacionalitat andorrana i els altres no.

Per posar un exemple clar, per aquells que diuen que defensen tant la igualtat, actualment ens podem trobar amb dos persones que han tingut de passar el mateix procés de selecció, que se'ls demana els mateixos requisits, que tenen el mateix lloc de treball, que tenen els mateixos deures i els mateixos drets, que es regulen pel mateix règim sancionador, que tenen el mateix model retributiu, però com que un és andorrà se l'anomena "funcionari" i l'altre, com que no ho és, se l'anomena "agent de l'Administració", i no hi ha res que justifiqui aquesta diferència de denominació.

La modificació que introduïm el que fa és acabar amb aquesta desigualtat. Mantenim la denominació de funcionari per aquells llocs de treball en què per la seva naturalesa s'ha volgut reservar a persones amb nacionalitat andorrana. I la denominació de treballador públic indefinit per a tota la resta on no hi ha aquesta limitació de la nacionalitat. Però assegurem que dues persones que ocupin el mateix lloc de treball tindrem la mateixa denominació.

Però el que ha de quedar clar és que tant els funcionaris com els treballadors públics indefinits tenen els mateixos drets i les mateixes obligacions i els repto a què puguin trobar en aquesta Llei algun punt on això no sigui així. Tot i així per esvair els dubtes que algú li ha interessat de generar al voltant d'aquesta qüestió i també d'acord amb les taules de treball entre Govern i sindicats s'ha introduït via

esmena un article que diu literalment -i obro cometes: "Aquesta llei reconeix idèntics drets i obligacions als funcionaris i treballadors públics de caràcter indefinit".

En relació als vots particulars, aquí Sr. síndic també demanaré una explicació de funcionament perquè no m'ha quedat clar si votant a favor del vot particular es manté l'esmena, per assegurar, si després abans de les votacions es pogués fer l'explicació de com queda.

Però, el que sí que volem dir és que nosaltres mantindrem el vot que ja vam donar en comissió i, per tant, que es mantingui l'esmena, en aquest cas del vot particular 1 referent a l'esmena 5, que es mantingui l'esmena que precisament vam presentar nosaltres. I aquí ho dic perquè no s'ha explicat bé. L'esmena el que fa és centrar-se en la figura de l'interventor general, no amb els interventors, i l'únic que diu és assimilar l'interventor general en el mateix cas dels ambaixadors. Quan sigui nomenat, si aquest és funcionari, el que fa és no perdre la condició de funcionari i per tant no ha de demanar una excedència amb reserva de plaça. Per tant, el que fem és assimilar la mateixa casuística que també es dona amb els ambaixadors.

Quant al vot particular número 2, relacionat amb l'esmena número 8, bé, en aquest sentit el que fa és corregir un error, i el que fa és introduir els interventors com dins d'aquest conjunt de llocs de treball on estan reservats a nacionalitat andorrana i, per tant, tenen la consideració de "funcionaris". Per tant, defensem que s'ha de mantenir aquesta consideració que ja la tenien i que ja es mantenia amb la modificació que es va fer a l'any 2014.

I quant al vot particular número 3, que es refereix a l'esmena 37, bàsicament és una esmena purament formal que el que fa és substituir la definició que hi ha de funcionari recollida a l'article 5 per la paraula "funcionari" a l'hora de simplificar la redacció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Govern, Sra. ministra, teniu la paraula.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En relació a la intervenció de la consellera Rosa Gili doncs, voldria dir que on ella considera que hi ha canvis per improvisació en relació a la Llei 23/2014, del Pla de pensions, el Govern considera que hi ha canvis per evolució de la pròpia Administració i el que fa és adaptar-se a la realitat i a l'experiència que

té de funcionament, pel que fa a les funcions que vostè comentava d'inspectors concretament.

D'altra banda, pel que fa a la demanda sobre què vol dir exactament o a qui aplicaria aquest exercici d'autoritat la participació en l'exercici de prerrogatives de l'Estat, no hi ha una definició jurídica precisa que determini de manera exacta fins on arriben aquestes prerrogatives de l'Estat.

El que sí que nosaltres hem optat, i aquest és el criteri del Govern, és considerar que l'exercici d'autoritat i l'exercici de prerrogatives de l'Estat quedaven reservats als cossos especials a excepció del Cos d'educació tenint en compte la nacionalitat andorrana. Dit això, entre "funcionari" i "treballador públic" ho ha dit ja el conseller Marc Ballestà, el que s'ha volgut és crear confusió. Efectivament el que fa la Llei de la funció pública és equiparar estatutàriament funcionaris i treballadors públics: treballadors públics de caràcter indefinit, i treballadors públics de caràcter interí. No hi haurà més personal contractual a l'Administració a excepció de les relacions especials; no hi haurà aplicació del Codi de relacions laborals a cap persona que treballi a l'Administració general.

Va recordar també que aquest tema de la nacionalitat no és menor. Saben vostès molt bé que vam subscriure uns convenis internacionals, els trilaterals, amb Espanya, França i Portugal des de l'any 2000 i hem incorporat a la nostra Administració persones que no tenen la nacionalitat andorrana. Ho vaig dir ja a la meva darrera intervenció: hi ha un 80% de nacionals i un 20% de persones estrangeres. Per tant, aquesta consideració d'equiparar funcionaris i treballadors públics és molt important.

Després, pel que fa a la consideració sobre l'interventor general. Jo crec que m'agradaria recordar que la figura de l'interventor general es va crear amb la Llei de les finances públiques del 2 de desembre de 1983, però no té un règim jurídic propi i és per això que únicament se li aplica la normativa de la funció pública amb caràcter subsidiari. No obstant això, el seu nomenament com a càrrec de lliure designació queda regulat en l'apartat segon de l'article 43 de la Llei general de les finances públiques. El que sí que sembla raonable és que efectivament com en el cas dels ambaixadors, que ho ha comentat molt bé el conseller Ballestà, si es tracta d'un interventor delegat o un interventor adjunt que ja forma part de l'Administració general, aquest no hagi de sol·licitar una excedència. Actualment tenim: un interventor delegat adjunt, quatre interventors delegats i tres interventors adjunts, per tant, podria ser una possibilitat d'ascens amb aquest càrrec d'interventor general.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel consellers, Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Bé doncs, era molt important per mi tenir aquesta justificació d'aquest canvi de nom. Més o menys ja m'ho havien dit però m'agrada que ara s'hagi explicat públicament.

Sr. Ballestà, vostè acusa als altres de crear confusió. Miri, jo que vol que li digui, jo no sé qui crea confusió quan ens estan dient que per fer la mateixa cosa, abans teníem funcionaris i agents de l'Administració, vostès ara ens fiquen uns treballadors de l'Administració, l'agent de l'Administració ja no existeix, hi haurà el "funcionari" i el "treballador" amb els mateixos drets... Francament la confusió jo crec que està clar qui l'està creant! Amb l'afegit, a més a més, que això crearà molta inseguretat jurídica, ho he dit abans i ho torno a dir. Si realment el que volíem era facilitar tot això, un sol nom i ja està!

Mirin, en relació al tema aquest de la justificació de què tot s'ha fet per un tema de nacionalitat, de què tenim molts residents treballant a l'Administració i que estarien discriminats. Francament, amb tot el respecte però aquesta raó no se la creu ningú!

És a dir, aquells que no han volgut rebaixar els anys per a la naturalització de les persones residents aquí a Andorra. Sr. Martí a l'inici del seu mandat vam presentar una rebaixa de la Llei de la nacionalitat, vostès hi van votar en contra i a més a més va prometre que en parlaríem... sí, sí, que en parlaríem! Algú ha sentit alguna cosa més? Jo no.

Aquells que quan parlen de doble nacionalitat sembla que se'ls hi arressin els cabells, o quan parlem de vots dels residents a les comunals sembla que estem parlant del dimoni. Ara ens estan dient que han creat aquesta figura del treballador públic perquè estàvem discriminant els residents a l'Administració pública? Però, realment vostès creuen que algú s'ho pot creure això?

Jo francament el que crec més aviat, ho he dit una mica abans i ho torno a dir ara, és que vostès al final no han sabut com sortir-se d'aquest atzucac que han creat. És a dir, al 2014 el que van fer va ser anar contra els funcionaris, vostès els volien eliminar, i és aquí on van crear i van començar a dir: "No volem funcionaris a tot arreu" i els van començar a limitar només en alguns llocs. Amb quin objectiu? Amb

L'objectiu que en aquell moment tenien un tracte jurídic diferent: uns estaven regulats per la Llei de la funció pública i els altres per la Llei de relacions laborals. El que passa és que... Bé, ja ho anirem parlant durant tot el dia però, hi han hagut mobilitzacions ciutadanes, mobilitzacions dels funcionaris, un malestar enorme que han fet que vostès han fet el que han pogut, han improvisat, el que els hi era vàlid al 2014 ara ja no hi és, hem gastat moltíssims diners perquè vostès van demanar assessoraments a una empresa de Madrid. Hem tingut una ministra exprés per solucionar aquest tema, càrrecs especials amb sous molt importants i, tot plegat per què? Per embolicar la troca.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Només dir, mirin el tema per exemple dels inspectors de treball, ens va sorprendre el fet que desapareguessin dins de la llista dels funcionaris. Ens hem informat una mica per altres temes. És clar, el problema és que vostès no troben persones andorranes per fer la funció, pel que ens ha semblat sentir.

I aquí només, molt ràpid Sr. síndic per acabar, jo crec que aquí també això mereix una reflexió. És a dir, potser és que no estem valoritzant als funcionaris, no n'hem valoritzat la figura, no els valoritzem a nivell de remuneració, si no tenim més inspectors de treball andorrans potser és que hi ha algun tema de sou que potser s'hauria de polir. Això ens ha passat amb molts càrrecs importants en els quals no hem trobat candidats andorrans, hem anat a buscar un de fora, li hem pagat una milionada, quan segurament un andorrà al qual se li hagués proposat el mateix hauria deixat la seva dedicació professional i hauria vingut.

El Sr. síndic general:

Hauria d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí Sr. síndic, només una única coseta.

A la Llei de la funció pública inicial, vigent fins el dia d'avui, el tema de què hi haguessin els funcionaris i els agents de l'Administració també anava lligat amb un tema important que era el dels edictes relacionats amb les convocatòries: primera convocatòria, es mirava si hi havia andorrans; segona, si no hi eren, llavors entraven els agents de l'Administració.

Això, a la llei ha quedat així obert, en comissions ens van dir que continuaria, però no ha quedat escrit.

I per tot plegat, nosaltres realment lamentem aquesta manca de rumb i d'improvisació amb aquesta llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Liberal, no sé si hi ha intervenció...

Pel Grup Mixt, algun conseller desitja intervenir...

Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo agraeixo les explicacions que fa la Sra. ministra i el Sr. Ballestà, però quan llegeixo la llei el que veig és una altra cosa.

I em remetré i llegiré l'article. L'article 5 que són funcionaris diu: el personal funcionari és nomenat per ocupar llocs de treball de caràcter permanent amb atribucions que impliquin l'exercici de l'autoritat o la participació directa o indirecta en l'exercici de les prerrogatives de potestat pública de l'Estat.

I si anem a l'article 6 que són treballadors públics indefinits: els treballadors públics de caràcter indefinit són nomenats per realitzar funcions de caràcter permanent de l'Administració que no estan reservades al personal funcionari.

Aquí es genera una diferència a nivell de les seves funcions, no només única i exclusivament de la seva nacionalitat. Aleshores si ens trobem dos inspectors, un amb nacionalitat andorrana i un sense nacionalitat andorrana, un podrà complir les prerrogatives de l'Estat però l'altre no. Aleshores estem generant una diferència. Com a mínim aquesta és la lectura que jo faig de la llei. Probablement, doncs, si tenim dos lectures diferents tenim un problema, perquè vol dir que no hem redactat clarament aquest concepte i s'està interpretant de maneres diferents, i a més no de maneres diferents, sinó de maneres oposades. I això és un problema que no hem estat capaços de resoldre i això està generant tota una disconformitat envers a tot el text, perquè és la base en definitiva del text, i identificar exactament quines són les funcions dels uns i dels altres i com s'han d'organitzar d'aquesta manera.

Si miràvem la llei del 2014 i la del 2001 no entrava en aquest tema, i llavors podia realment conjugar els dos, i les diferències eren amb la normativa laboral

que els regia els uns i els altres. Però ara aquí s'ha generat un concepte que penso que és molt important i que no hem reflexionat suficientment sobre ell.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller dins del Grup Mixt desitja intervenir...

Pel Grup Demòcrata...

Sr. Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, el que queda clar de la intervenció de la Sra. Gili és que ella sí que participa d'intentar crear aquesta confusió entorn de les figures. Jo crec que ho he explicat molt clar, o almenys ho he intentat, i a més li he posat dos situacions en les quals li he demanat i li he fet referència i veig que vostè no s'hi ha fet... o en la seva intervenció no m'ha contestat o no m'ha replicat en aquest sentit. Que és dir, en quin lloc de la llei es discrimina el treballador públic en front del funcionari, o es pot considerar que degrada la seva figura o es pot constatar que es qüestiona la seva independència o la seva seguretat? No fa falta que ho busqui perquè no ho trobarà, perquè enlloc de la llei ho diu.

I l'altre punt és perquè vostè encara em continua justificant que dues persones que han entrat sota les mateixes condicions, que ocupen el mateix lloc de treball, que tenen les mateixes responsabilitats, que tenen els mateixos drets, deures i obligacions, l'única diferència és com que un és andorrà s'anomena funcionari i el que no és andorrà se l'anomenava abans agent de l'Administració. Què justifica aquesta diferenciació? Encara no m'ho ha sabut dir! Vostè sí que ha dit que referma la voluntat que volgués mantenir la diferenciació entre a què els andorrans siguin funcionaris i els que no, no.

Però vull que m'expliqui en què es basa que hi pugui haver aquesta diferenciació entre dues persones que ocupen el mateix lloc de treball i fan les mateixes funcions. Només per la seva nacionalitat?

Bé, doncs, expliqui-ho!

Jo crec que el que fem aquí és un pas, com bé explicava la ministra Descarrega en què això no succeeixi, i en un moment on tenim ja un volum important de gent que no és de nacionalitat andorrana dins de la nostra Administració, doncs que no hi hagi aquesta diferenciació. I no és una

diferenciació en tema de funcionaris i treballadors públics, sinó que al final aquesta denominació implica que van en llocs de treballs diferents. Són llocs en els quals, per la seva naturalesa, com bé queda definida en la llei, es reserva a funcionaris i a aquells que hagin d'ocupar la plaça i tenir la nacionalitat andorrana. Però per tota la resta que tingui la mateixa denominació.

Jo els hi demano això, que expliquin com justifiquen vostès aquesta diferència.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. ministra...

Sr. cap de Govern...

El Sr. cap de Govern:

Sí em permet Sr. síndic, deixaré que contesti al que fa referència, si vostè m'ho permet, l'esmena, però la Sra. Rosa Gili no para de fer insinuacions i al·lusions al cap de Govern, i jo si em permet li vull contestar a cada una d'elles.

Ja sé que segurament no és el més ortodoxa, però justament el que no és massa ortodoxa és el que fa la Sra. Rosa Gili. Si tingués la possibilitat li agrairia si em pogués donar aquesta oportunitat.

I li deixo la paraula pel tema de les esmenes.

El Sr. síndic general:

Govern té 10 minuts per intervenir.

El Sr. cap de Govern:

Li agraeixo molt Sr. síndic i la veritat és que no ho volia venir aquí al faristol. No Sr. Pere López, no és agradable. El que passa és que aquest costum que té el Partit Socialdemòcrata de mesclar-ho tot, des de la doble nacionalitat, els drets dels residents, les manifestacions, doncs, parlem-ne! Però no traiem el sentit del debat d'avui, que és la Llei de la funció pública. Però parlem-ne!

Ahir el portaveu del Govern reconeixia i em sembla que és de rebut que tinguem tots una mica de modèstia des del punt de vista que això ve de lluny i que segurament quan es parla de la classe mitja andorrana o de la classe més desafavorida, hi ha una responsabilitat compartida. Però es veu que no! En tot cas nosaltres hem d'assumir la nostra de responsabilitat. Només ens faltaria! Sí, sí, és que nosaltres l'assumim!

Fixi's bé, no més tard que ahir el portaveu s'adreçava en aquests termes i de forma moderada.

I ahir, jo sé que hi va haver una manifestació de 800, 900, és igual del que fos, de molta gent, i respecto cada un d'ells, més encara. A alguns els conec i amb alguns hi sóc amic. Doncs, els aprecio. I també hi era vostè. Que legítimament hi pot ser. I també hi era el seu superior quan vostè governava. Què van fer? Perquè d'això sí en parlem, parlem-ne obertament. Què van fer?

Vostè va pujar algun dia a veure el Sr. Jaume Bartumeu per dir-li, per exemple, que mitjançant un decret que no feia falta el bloqueig o no del Sr. Ladislau Baró, que em dirà de pujar, per exemple, l'IPC dels sous mínims? Es fa amb una sessió del Govern d'Andorra. No.

Vostè quan presenta la llei del pressupost, perquè m'ho he mirat, ara que parla tant de les pensions, va fer propostes tot i que segurament no tindria el suport de l'arc parlamentari, com va ser, però almenys de mantenir aquella voluntat de pujar les pensions més baixes. No.

El Sr. síndic general:

Sr. cap de Govern, ens hauríem potser de centrar en el debat.

El Sr. cap de Govern:

Sí, dic això i acabo Sr. síndic, perquè és massa fàcil. A mi em sembla que aquests temes són temes que són massa seriosos per portar amb aquesta friabilitat Sra. Rosa Gili.

En canvi, i acabo Sr. síndic, el que sí hem fet nosaltres és fer-ho. I és tan fàcil com fer un decret. I no ho hem fet ara també a corre cuita, fer un impuls superior, ho hem fet durant 4 anys, abans que ningú ho manifestés. És suficient? Segurament no, miri. Per això dic que hi ha modèstia.

Però hi ha temes, i acabo Sr. síndic, que potser que en portem una mica tots una certa responsabilitat i no anem a fer segons quins discursos, sobretot quan es tenia la potestat i potser, vist que vostè és la gran defensora, i parlo de vostès, el Partit Socialdemòcrata, dels drets dels treballadors, haurien pogut ser imaginatius o, en tot cas, ho diré d'una altra manera, haurien pogut passar de les paraules als actes i per exemple fer un decret.

Jo li ensenyaré un formulari d'un decret, és una decisió que en 5 minuts hi ha voluntat d'ajudar socialment a aquest país. I no van fer res! Això és la veritat!

Ho dic, perquè aquesta intervenció que no hauria hagut de fer, però hi ha moments que també cansa.

La responsabilitat del que està passant no passa només a Andorra sinó també al món i a Europa en general, és segurament de tots plegats.

Ara quan vostè, jo ja assumeixo la meua, però vostè, en tot cas, no va fer res de mesures per assumir la seva.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Entenc que el Govern té un torn de 10 minuts, estem parlant dels torns normals que tenen els parlamentaris al Govern.

Sra. ministra, disposa ara mateix de 5,37 minuts.

La Sra. Eva Descarrega:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, jo únicament tornar a reiterar que el que hem fet és amb aquesta llei equiparar els treballadors de l'Administració general, i justament ampliar l'estatut, o sigui donar cobertura estatutària a tot el personal, quan abans teníem una diferència entre personal estatutari funcionari i personal que es regia pel règim laboral.

I aquest és el canvi real, és a dir, és una millora molt clara, perquè tothom tindrà el mateix estatut. No hi haurà cap diferència.

I en relació al que comentava la consellera Bonet, jo crec que aquí estem confonent la denominació d'aquesta persona a l'Administració general amb els seves funcions. Les seves funcions vénen donades per la descripció del seu lloc de treball, en cap cas per la denominació de funcionari o per la denominació de treballador públic, més enllà dels cossos especials, que ja hem dit que aquestes funcions corresponen a aquestes prerrogatives de potestat pública de l'Estat. Però jo crec que estem confonent aquí diferents qüestions, perquè les funcions vénen donades per la descripció del lloc de treball, no per la denominació de funcionari o treballador públic.

Insisteixo, el que és important en aquesta qüestió, és que tothom tindrà règim estatutari. I aquesta és una de les qüestions que vam treballar molt amb els representants dels sindicats, i aquest va ser un dels compromisos, un més, que el Govern va acordar amb ells i el grup parlamentari hi ha treballat amb aquesta esmena, perquè realment tothom tingués la seguretat que tenien els mateixos drets i els mateixos deures. És molt important aquesta qüestió.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels Srs. consellers, Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Bé, començaré pel Sr. Ballestà. Vostè diu que jo participo a crear confusió. Escolti, de veritat, li torno a dir. Qui ha creat un caos aquí ha sigut Demòcrates per Andorra.

Jo la vaig tenir la confusió, és veritat, ho reconec, i per això vaig arribar a les reunions d'interior dient: m'ho poden explicar. Perquè vostès no ho havien explicat ben bé, suposo per vergonya, de dir el que vam fer el 2014 ara ho esborrem perquè ja no ens interessa, perquè tenim por, perquè hi ha hagut una manifestació, una vaga, dos vagues, -dos-, perquè s'acosten les eleccions, i per això vostès no van explicar bé les coses. Jo sí m'hi vaig passar bastanta estona i vaig tenir alguna conversa justament amb la Sra. Descarrega que ja em va treure aquest tema de la nacionalitat.

I de veritat, torno a dir ara, és que gaire bé m'atreviria a dir, al·lucinava amb les explicacions.

El problema és aquest, anades, vingudes, noms diferents. Si tant era un problema, haver-los anomenat a tots funcionaris. I ja està! Ho teníem tot arreglat! Tots es deien funcionaris i no hi ha cap problema. A d'altres països no hi ha cap problema en què hi hagi funcionaris d'altres nacionalitats, per tant, ho podien fer perfectament per aquesta via.

El que passa, i aquí Sr. Martí, que vostès, com sempre, juguen a totes bandes, i tenien ganes de dir, nosaltres hem eliminat els funcionaris... bé, ja en parlaré després també, però sabem que no els hi han agradat mai els funcionaris, i vostè des del primer dia es va dedicar a dir, a parlar dels privilegiats i aquestes coses i, per tant, el moviment aquest que han anat fent tan complicat d'entendre, tan enrevessat, segurament, contribueix a una manera de tergiversar, de manipular, de fer creure que vostès ja han reduït el nombre de funcionaris. El que passa és que no és que els hagin reduït, sinó que ens han afegit aquí noves figures amb noms diferents que, discrepo amb la Sra. Descarrega de què no i haurà cap problema. Abans la Sra. Bonet n'explicava algun, a mi me n'ha semblat veure d'altres en d'altres lleis, però bé, ja veurem.

Per tant, Sr. Toni Martí, d'insinuacions res, constatacions. Res més.

I de nacionalitat, no n'he parlat jo, n'han parlat vostès. N'han parlat vostès! Ara és evident que jo ja

que vostès treuen el tema, doncs, li dic el que penso. Vostès no han brillat mai per les ganes de donar drets a les persones. Per tant, ara que se'ns digui que tot això s'ha fet per aquests pobres agents de l'Administració que no eren andorrans, doncs, li reitero, no ens ho creiem.

I el tema del retrovisor, miri, jo de veritat, crec que en aquestes alçades vostè ho hauria d'anar superant una mica.

Sra. Descarrega, només i una cosa que vostè ha dit en la intervenció d'abans i penso que és important que li digui, m'ha dit vostè...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, Sr. síndic, ja vaig acabant.

...que hi han hagut alertes internacionals, dient que havíem de tenir la gent de fora més integrada. Bé, no sé ben bé com ho ha dit. És curiós que això els molesti i en canvi els informes de l'OSCE o d'altres organismes internacionals que ens diuen que el nombre de votants que tenim no s'adequa a la població que tenim, i això no ho diuen els organismes internacionals, però ho diem nosaltres que amb un 7% vostès governin amb majoria absoluta, aquí no els hi preocupa ni el menys mínim.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Pere López, li demano brevetat.

El Sr. Pere López:

Sí, molt breument Sr. síndic, però per al·lusions crec que tinc el dret a intervenir, perquè les al·lusions han estat bastant clares i directes i li agraeixo que em doni la paraula.

Sr. Toni Martí crec que sí estem malament, perquè el que ha fet ara, sincerament, no ho entenc, i que està molt nerviós, estan globalment molt nerviosos. Crec que motius no els hi falten per estar-ne.

Però veure la imatge d'un cap de Govern després de 8 anys amb dos majories absolutes intentant explicar la situació actual falsejant les accions del PS, és patètic.

Primer perquè vostè ha dit falsedats. Nosaltres vam desplegar en d'altres coses la Llei de la CASS on hi havia les pensions mínimes que es van aprovar l'any 2008, vam canviar els criteris per les pensions de

persones amb discapacitat, vam fer moltes coses. Vam fer moltes coses en l'àmbit social. Moltes coses que després vostès es van carregar, s'han anat carregant una darrera de l'altra.

Però parlem d'aquests anys, l'any 2016 en aquesta Cambra jo vaig demanar un debat de polítiques socials en què vam exposar propostes en temes de pensions, de salari mínim entre altres. Entre altres, augmentar el salari mínim per arribar al 2019 a 1.200 euros. Una proposta que va tenir el vot de tots els grups menys el seu grup.

I miri, després de 4 anys de Govern, de 4 anys d'arrogància, de *xuleria*, de prepotència, de no escoltar a ningú, ara al moment d'acabar, adonar-se'n d'on estan com si fos una cosa que ha caigut del cel, em sembla molt fort. I intentar que tot això és culpa del Govern del PS... Sincerament, si vostè, com a cap de Govern, la seva majoria parlamentària, el seus ministres...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Pere López:

...els presents i els absents no tenen res millor a dir als ciutadans, s'estan posant clarament en evidència.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Continuem amb el torn dels Srs. consellers i després serà el torn del Govern.

Pel Grup Liberal, no hi ha intervenció...

Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només per acabar molt ràpidament.

Sra. ministra, jo li reconec que el fet que tots els funcionaris i treballadors de l'Administració Pública passin a regir-se per aquesta llei, evidentment això és una millora. Però jo no li parlava d'això. Jo li parlo de la problemàtica amb el tema de les prerrogatives de l'Estat i amb el tema dels inspectors, i vostè em parla de les seves funcions. Però en definitiva quan un inspector va a fer una inspecció en un centre, en un bar, en una farmàcia o on sigui, està complint, està com un càrrec d'autoritat, i està complint amb una funció que és una prerrogativa de l'Estat. I aquí és on tenim el problema, o com a mínim és el que veig jo. I vostè no el veu i jo ho entenc. Val! Però és

que també em trobo que potser que jo no sigui capaç de veure'l? Fins aquí podria ser comprensible. Però amb tota la gent que he consultat dintre de l'Administració Pública opinen igual. I aquí és on jo veig el problema. El problema, probablement que jo el vegi o no el vegi no és tant, sinó simplement que tantes persones a dintre de l'Administració Pública com he consultat, doncs, tothom ho veu d'aquesta manera, i hi veuen aquí un problema.

I és això el que li he volgut fer entendre, que hi ha un problema que probablement, doncs, o bé s'hauria d'haver definit exactament què volia dir això...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

...o bé exactament perquè se centrava únicament amb els funcionaris deixant que aquestes prerrogatives de l'Estat no poguessin ser exercides pels altres col·lectius professionals, perquè la llei ho deixa molt clar, d'aquesta manera.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Seré breu, però bé, demano la paraula també per al·lusions per la intervenció que ha fet el Sr. cap de Govern.

Bé, jo crec que quan se'ls acaben els arguments raonats, doncs, vostès no paren de mirar 10 anys enrere. Ho ha fet el Sr. Ballestà abans amb el tema del GADA, ho ha fet la Sra. Descarrega amb el tema de l'estructura retributiva que havia quedat obsoleta. Bé, era una evidència, però les maneres de fer són diferents.

I ara el Sr. cap de Govern encara té la gosadia de dir que quan jo estava al Govern Bartumeu no vam fer res. Bé, jo crec que en l'àmbit social es van prendre moltes mesures, es van congelar la puja dels lloguers que al cap de molts anys també acaba tenint un efecte pervers, però en aquell moment la situació era ben diferent i s'havia de fer, vam implantar la prestació per desocupació voluntària pels treballadors, evidentment, que estaven inscrits allà i residents, vam limitar les quotes per afavorir la contractació dels treballadors residents i es van

renegociar els préstecs bancaris per tenir més disponibilitat.

I tot això, Sr. Martí, amb els pals a les rodes que vostè va promoure bloquejant que l'Estat o el Govern pogués disposar d'un pressupost durant 2 anys. I aquest pogués disposar d'un pressupost durant dos anys. I aquesta és la realitat. El Sr. Martí que no ens vingui a donar lliçons, ara que vostè no se'n surt.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També pels consellers del Grup Mixt, no hi ha més intervencions...

Sr. Ballestà, no hi ha intervenció....

El Govern desitja intervenir...

Sr. Toni Martí.

El Sr. cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

La meva intervenció és perquè hi havia hagut moltes intervencions que anaven molt més enllà del que era l'objecte del debat d'avui, que era la llei de la funció pública. Per això he intervingut.

Anem per parts, anem de pressa perquè sinó el Sr. síndic em renyarà que el temps està comptat.

El Sr. Albert Pintat va congelar els lloguers, no vostès. I vostès ho van continuar fent, i nosaltres ho hem continuat fent fins que la situació ha millorat. I ara tenim un problema sobre l'habitatge que no el neguem.

Miri, ni prepotència, ni arrogància, ni res. Això li deixo a vostè, ni nerviosisme, fixi's bé. Tot això ja li deixo a vostè. El nerviosisme no ho sé, però l'arrogància i la prepotència sí. Perquè vostè ho diu amb tanta facilitat als demés, suposo que també acceptarà que li digui a vostè, amb el màxim de respecte.

Fixi's si la meva intervenció ha estat matisada, que li dic que això ve de lluny i que tots en tenim una responsabilitat. I la meva primera intervenció, i el que té d'assumir la màxima és l'últim. En aquests termes es va explicar ahir el Sr. Jordi Cinca.

Tothom ha fet passos, nosaltres també. Però quan es donen lliçons, no parlo per vostè Sr. Víctor Naudi ni pel Sr. Jaume Bartumeu, miri, així no haurà de tornar a intervenir.

Quan es donen les lliçons que vostè dóna contínuament, i no va tenir, i no té l'honradesa de dir que no va tenir ni la voluntat de pujar l'IPC que era un decret, això és una evidència. I això no vol dir

que nosaltres ho haguem fet tot bé. Però jo també li dic i ho dic a la gent que manifesta i amb raó, que nosaltres independentment de les manifestacions, fa quatre anys, no una vegada, no dos, no tres, quatre vegades que hem pujat el salari mínim per sobre de l'IPC. I en tot cas sempre 1,5% quan era nul. I això és una voluntat social també de cohesió social.

Quan vostè em diu que jo, la Sra. Rosa Gili em diu: "jo he tractat els funcionaris de privilegiats". Aquest Govern no ha tractat els funcionaris de privilegiats. Bé, doncs digui que sí, jo li dic que no si em permet.

Però a més a més és que hem fet una cosa que no havia fet ningú. És que algú ha també d'emplenar la caixa que estava a zero de les aportacions que fa el Govern per cobrir les jubilacions dels funcionaris, que estan al tomb dels 10 milions. Sembla que això no hagi existit tampoc i que és un menyspreu als funcionaris. No és un respecte amb uns compromisos que havíem contret tots.

Jo ja sé que no li agrada, no és el retrovisor, però com que vostè sempre està que el seu passatge va ser modèlic dins de la política andorrana i el nostre ha sigut desastrós, i no buscaré el qualificatiu de la Rosa Gili, que últimament s'esmerça en buscar cada vegada qualificatius més pejoratius.

Jo simplement li dic això. Hi ha un clam a Europa sobre un poder adquisitiu, que s'està perdent la classe mitja. Nosaltres vam mirar d'agafar més solucions suficients, segurament no. En fem de noves, clar que hem escoltat aquestes manifestacions, però això no treu que a vostè no va ser no gaire proactiu amb les mesures per la cohesió social i per exemple per millorar la vida de la classe mitja andorrana. Per exemple, és aquest govern el primer govern que ha aplicat un decret per pujar el salari mínim. No el govern del Partit Liberal que jo també hi era, i el Partit Socialdemòcrata. Aquest govern per decret, des de la Constitució. És aquest govern, potser tard, que ha dit que aquells sous de més del salari mínim i menys de 24.000 euros, hi ha una obligació a l'empresari que puja l'IPC, en aquest cas del 0,7%, i que això també llanci un debat sobre convenis col·lectius. És aquest govern. Ho ha fet tot bé aquest govern? No.

Acabo Sr. síndic.

No miro el retrovisor, però el que sí entenc és que potser vostè que ahir va manifestar i hi té tot el dret, també hauria pogut explicar als que van manifestar i que respecto, i que molts d'ells són amics i també aprecio, que vostè tampoc va ser dels més diligents. Perquè evidentment tots errem, i en tot cas des d'un punt de vista de l'equació i del salari mínim, vostè va errar tant, que no va fer res.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels Srs. consellers...

Els hi demanaria de centrar-nos en el debat, crec que tenim un ordre del dia molt feixuc. Crec que el tema que estem tractant és prou important per ell mateix i segur que hi haurà moltes ocasions aquests dies per tenir aquest tipus de debat en diferents àmbits.

Sr. Pere López, li demano brevetat.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Entenc perfectament el que diu però potser el cap de Govern hauria d'intentar cenyir-se una mica a l'ordre del dia.

Miri, vostè parteix d'una idea que tots som responsables de la situació actual, no li accepto. De cap de les maneres. Nosaltres no som responsables d'haver retallat les pensions. Nosaltres no som responsable d'haver retallat els drets laborals dels treballadors. Nosaltres no som responsables d'aquesta llei de la funció pública i d'aquest enfrontament amb els funcionaris. Vostè sí que els tracta de privilegiats. Fa quatre dies en una entrevista a la televisió pública, a la "Rèplica", va parlar d'aquest concepte. Dels privilegis dels funcionaris que s'havien de retocar. Ho va dir fa quatre dies. Aquell dia que sembla que va descobrir quin és el país en el qual vivia, i a partir del qual va començar una nova etapa d'improvisacions i de decisions anàrquiques per part del seu govern. Aquell dia va tornar a parlar dels privilegis dels funcionaris. I ahir va tenir una altra manifestació, es posa nerviós cada cop que veu la gent al carrer. És normal, només faltaria. En poques setmanes dues manifestacions multitudinàries per un país com el nostre, criticant la seva gestió, però també la seva manera de fer. Perquè a vostè li molesta molt això de l'arrogància i la prepotència. Però és que ha estat la seva manera de fer. Moltes lleis tirades amb 15 vots. Tots els pressupostos amb 15 vots. No han tingut cap voluntat de consensuar res. Han tingut els 15 vots, han tirat pel recte i ara els hi ha agafat una espècie de pànic a l'abisme o d'intentar fer coses, o intentar justificar-se davant de l'opinió pública.

És una mica tard, després de vuit anys estan aquí, podent oferir obrir diàlegs, poder parlar dels temes, ara que falten 15 dies, ara que falta un mes, li agafa ganes de fer coses i intenta buscar justificacions amb anteriors governs. Vuit anys de cap de Govern, dos majories absolutes, i la culpa és dels altres. És que no veu que no convé que insisteixi més en aquest

discurs perquè crec que s'està posant en evidència i no està posant les coses fàcils al seu candidat nomenat digitalment. Perquè està evidenciant el fracàs de la seva política. Vostè està fent pública cada dia el fracàs de la seva política.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Toni Martí.

El Sr. cap de Govern:

Com li agrada faltar a la gent, com li agrada. Diu: "digitalment", això li agrada molt, però a mi no m'agrada faltar a la gent. Jo no jugaré al seu joc.

Miri, vostè aquesta paraula, aquest verb el fa servir tant, sempre diu que és mentida. Però jo li diré, vostè està mentint perquè no és veritat... Fixi's, estic mentint, pujo el to i el baixo. Està mentint perquè no ho vaig dir això que són uns privilegiats. I llavors vagi a veure els periodistes que tant li agrada i llavors porti la cinta allà on vaig dir: "són uns privilegiats".

Després evidentment que aquest Govern ha d'assumir les seves responsabilitats i té el màxim respecte. I que nosaltres hem retallat els drets socials de la nació andorrana. Jo no hi estic d'acord, però en tot cas, amb d'altra gent que seran companys de viatge amb vostè, i que tenen el mateix model d'Estat.

Clar, és que jo puc ser arrogant, prepotent i tal però encara tinc una certa coherència. Potser vostè... clar, és que es pot ser arrogant, prepotent i coherent.

El Sr. síndic general:

Silenci si us plau!

El Sr. cap de Govern:

Ara, es pot ser "falcon" com vostè, això sí. Dir "digital". Escolti, el seu nomenament com a cap de Govern va ser molt disputat dins del Partit Socialdemòcrata però no passa res, cadascun té les seves maneres de fer.

En tot cas quan expliqui la veritat, quan vagi a veure el porta a porta i critiqui aquesta gestió, legítima que és la política que ha fet aquesta de retrocessos, i que verdaderament hem acabat i hem enterrat la democràcia als drets laborals, digui-li que l'hem enterrat amb uns socis que faran campanya amb vostè, potser també els seus electors.

Per tant, no sigui tan excessiu. Vostè pot arribar a ser cap de Govern o no, però si ho és penso que o podrà tractar el Consell General com els tracta actualment, prepotents, mentiders, tal, que és la seva manera de fer perquè vostè també haurà de ser cap de Govern de tots. I jo evidentment tinc el màxim respecte de tota la gent. No tot ho he fet bé, ahir ho deia el Sr. Jordi Cinca, nosaltres almenys tenim l'honradesa i això està molt lluny quan s'usen paraules com aquestes de la prepotència, l'arrogància. Això ho deixo a d'altres bancades.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció sobre la llei de la funció pública...

Ho dic així perquè sinó, no els hi donaré la paraula, ja els hi dic d'entrada.

Bé, si no hi ha més intervencions procedim a la votació de la reserva d'esmena.

El Sr. Ballestà m'havia preguntat abans el sentit... En fi, li diré coses que segurament ja saben tots vostès. Si es vota a favor de la reserva d'esmena el que es fa és modificar el text que ha sortit de la comissió en el sentit d'allò que proposava l'esmena presentada. Si es votés el vot particular de forma afirmativa el que es faria és rebutjar aquella esmena que es va produir i que es va votar en el si de la comissió i es tornaria el text del projecte abans que s'hagués adoptat positivament aquella reserva d'esmena com es va fer en el seu moment en la comissió. Aquesta seria la manera.

Aleshores, dit això si us sembla bé passem a la votació de la reserva d'esmena.

Anem a votar la reserva d'esmena número 1 que es correspon a l'esmena número 10 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'apartat 2 de l'article 5.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 6, en contra 21, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Procedim ara a la votació dels vots particulars. Anem al vot particular número 1. Recordo aquí que votar sí al vot particular, o votar no, i deixar aleshores el text tal com ha sortit de la comissió.

Votem el vot particular número 1, demanant que es torni el text original modificat per l'aprovació de l'esmena 5 de l'informe de la ponent.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 8, en contra 15, abstencions 5.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimat el vot particular i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Anem a procedir a la votació del vot particular número 2 demanant que es torni el text original modificat per l'aprovació de l'esmena vuitena de l'informe de la ponent.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí.

A favor 7, en contra 20, abstencions 1.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimat el vot particular i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Finalment anem a votar el vot particular número 3, demanant que es torni el text original modificat per l'aprovació de l'esmena 37 de l'informe de la ponent.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 6, en contra 22, abstencions cap.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimat el vot particular i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Seguim tot seguit amb la següent reserva d'esmena presentada per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals. És la reserva d'esmena segona que es correspon a l'esmena número 21 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 4 de l'article 11.

Intervé per defensar la reserva d'esmena la Sra. Rosa Gili. Teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

A través de l'article 11, es crea el Comitè Tècnic d'Organització i de Gestió que no existia abans.

Aquest Comitè és un òrgan consultiu però tracta temes molt importants com la creació, modificació i supressió de llocs de treball, propostes de reubicació, comissions de serveis i més coses entre altres temes importants i sensibles. Temes que fins ara podien ser de la competència de la Comissió Consultiva que curiosament desapareix dividint-se en dos organismes.

De fet, el Grup Parlamentari Demòcrata que era qui havia de recollir les demandes finals dels sindicats, a través de les seves esmenes ha considerat que els representants dels treballadors es podien conformar amb la simple qualitat d'observadors en un òrgan consultiu que els concerneix directament.

Queda clara que la diferència entre ser membre o bé observador comporta menys drets en el cas de la segona categoria -ho deia abans també la Sra. Pallarés. No crec que calgui ser massa eminència per entendre-ho.

No voldria creure que un Govern de DA escaldat per alguna sentència contrària lligada a un funcionament anormal d'una Comissió consultiva on els representants dels funcionaris tenien drets haurà motivat aquesta novetat.

Aquesta reserva demana que en aquest Comitè hi hagi com a mínim dos representants dels sindicats de l'Administració amb la consideració inequívoca de membres d'aquest òrgan.

Ja hem parlat abastament en aquesta sala de la nostra visió de les tasques i de la funció que han de tenir els representants dels treballadors i ha quedat clar que la nostra es troba a les antípodes de la visió del Govern i del Grup Parlamentari de DA per qui, encara que ho vulguin negar, no en valoritzen la

seva tasca de representació i sempre l'allunyen de la informació i de les preses de decisions.

Nosaltres considerem essencial i de justícia que els treballadors siguin membres de ple dret d'aquest organisme que a més, recordo és únicament consultiu.

Sembla que DA es vulgui emancipar de la nosa que poden provocar uns representants dels treballadors en un òrgan consultiu que els concerneix més que directament.

Això no va en la línia de la transparència i de la democràcia del segle XXI, senyors demòcrates. I també en aquesta línia anava crec la Sra. Pallarés.

Per tot l'exposat, doncs, demanem ara el vot positiu a la nostra reserva d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obrim el torn d'intervencions dels grups. Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Penso que amb la meua primera intervenció aquest matí hem expressat el que nosaltres pensàvem en relació a la vinculació dels treballadors dels principals sindicats també en relació dins de formar-hi part d'aquest Comitè tècnic d'organització.

I nosaltres votarem a favor, també ho vam així fer a la comissió amb aquesta esmena que va presentar el Grup Socialdemòcrata perquè com a mínim, ja que no acceptaven la nostra, vam entendre que la proposta d'aquest grup podia ser una opció també a considerar. I penso que estaria molt bé que avui reflexionessin en relació a aquesta qüestió i acceptessin l'esmena que va fer el Grup Socialdemòcrata com una opció més a part de la que nosaltres havíem fet, com a mínim tenir-ne dos representants d'aquests principals sindicats de l'Administració, un organisme que al final tristament no és vinculant sinó consultiu. Per tant, l'única conseqüència de què formi part és que sigui positiu per tots.

Votarem a favor i estaria molt bé que la Cambra reconsiderés també el seu vot.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Doncs, mantindré el vot que vaig fer en comissió que era a favor, primer, perquè també vaig presentar una esmena en aquesta línia de la incorporació d'un membre dels sindicats dintre d'aquest Comitè. Entenc que assegurava la transparència del propi procés. I comparteixo el que deia la Sra. Pallarés en vista que en només un òrgan consultiu doncs tampoc podia afectar o interferir en el procés de selecció per la qual cosa considerava que era una mesura positiva incorporar aquest membre del sindicat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

A l'igual que vaig fer en el si de la comissió legislativa doncs, el meu vot serà d'abstenció en aquest cas.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre vot serà el mateix que vam tenir a la Comissió d'Interior, que va ser d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre grup parlamentari mantindrà el vot que ja va donar en comissió i votarà en contra d'aquesta reserva d'esmena.

No ens repetirem amb els arguments que ja els hem donat abans amb el mateix debat que hem tingut amb la reserva d'esmena presentada per la Sra. Pallarés, però al tractar-se d'un comitè purament tècnic, creiem que la seva posició ha de respondre a criteris purament tècnics i els quals es definiran via reglament.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Govern, té la paraula la ministra, Sra. Eva Descarrega.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, únicament subscriure la intervenció del conseller Marc Ballestà.

Jo cec que tampoc podem confondre... hem dit que aquest comitè tècnic d'organització i gestió és un nou òrgan que no existeix actualment a la funció pública. Dit això, moltes d'aquestes tasques d'aquest nou comitè no les fa actualment la comissió consultiva i en cap cas aquesta ha sigut la voluntat de compartir entre la comissió consultiva i el comitè tècnic d'organització i gestió. Pensem que responen realment a qüestions diferents i, per tant, la composició probablement hagi de ser diferent.

Dit això, insisteixo, aquesta qüestió de participació com a observadors dels representants dels sindicats de l'Administració general és un dels compromisos que aquest Govern va adquirir amb ells. Sí, sí, Sra. Gili, va ser proposat per ells i acceptat per nosaltres. I en aquest sentit el Grup Parlamentari Demòcrata per Andorra ha presentat aquesta esmena. Per tant, jo crec que ens estem confonent.

També escoltem, i encara que a vostè li sembli que no hi ha diàleg, hi ha diàleg i escoltem. I algunes vegades acceptem les seves propostes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Pel Sr. Ballestà i la Sra. Descarrega que s'ha adherit al que ha dit el Sr. Ballestà, vostè diu que per via

reglament ja es definirà la composició. A veure, si la llei diu que els sindicats només poden ser observadors, difícilment el reglament dirà una altra cosa. Per tant, pot intentar explicar el que vulgui, però és evident que els sindicats es quedaran amb una situació inferior de la qual haurien estat si haguessin sigut membres.

I això és així, i és evident que ser observador no és membres, no és el mateix, no tens els mateixos drets.

I el que m'agradaria ara, bé, han creat una cosa nova, les coses evolucionen, però els hi he dit abans, jo crec que hauríem d'anar cap a la transparència, cap al respecte al consens màxim i, en tot cas, compartir les mesures o explicar-les, justament amb els primers concernits que són els treballadors que estan representats pels seus representants, evidentment. Doncs, entenem que cap aquí s'havia d'haver anat.

Vostès no ho han volgut. No passa res. Ja els coneixem. Ja fa molt temps que ens coneixem i vostès han anat desgranant els seus pensaments, el que pensen de com s'han de tractar els treballadors i, per tant, bé, no és cap sorpresa, és un cop més el mateix.

Però el que sí que m'agradaria a mi ara potser, és que demanar-li a la Sra. Descarrega que ens expliqui perquè si fins ara la comissió consultiva els representants dels treballadors eren membres, per què ho han canviat?

Bé, expliqui'ns, si us plau, les bondats d'aquest canvi. Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció dels Srs. consellers...

Sra. ministra.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

De fet, aquest comitè tècnic d'organització i gestió, nosaltres l'enteníem com un òrgan intern de la pròpia administració. Per tant, res té a veure aquest òrgan intern per treballar una sèrie de qüestions sobre valoració de llocs de treball, creació, modificació i supressió de llocs de treball, de famílies professionals... enteníem que aquesta era una qüestió interna de la pròpia funció pública. Que dit això, doncs, el que no m'agradaria tampoc, és que amb algunes de les seves intervencions sembla que es posi en entredit, doncs, la transparència i el bon treball de l'equip de la funció pública. Doncs, que hi són i

per molt amb totes aquestes valoracions, però que són realment professionals amb recursos humans.

Dit això, no ens va semblar malament que davant dels neguits i la preocupació dels representants de l'Administració i per major transparència, com vostès ens demanen a nosaltres, doncs, que hi pogués haver aquesta observació per part d'aquests representants, però entenc que és un òrgan realment tècnic, i per tant, la funció d'aquest comitè tècnic d'organització i gestió no respon a qüestions on representants sindicals puguin donar el seu criteri, més enllà de vetllar per la transparència i la justícia en tots aquests processos de modificació i canvis de llocs de treball.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Sra. Descarrega, a mi, de veritat que escoltant-la em fa rumiar i hi ha coses que no les entenc. Vostè m'ha dit, bé, és un òrgan de nova creació i és un òrgan intern de l'Administració. És a dir, els treballadors de l'Administració fan part d'aquest intern que vostè diu o no? O el que vol dir és un tema intern del Govern que fa les coses sense consultar-les, sense consensuar-les. És a dir, bé, no sé si ho estic expressant bé, però jo en tot cas, el que queda clar, és que vostès fan una diferenciació molt important entre les decisions que vostès prenen a porta tancada i les que s'haurien de parlar. Que és el que crec que demanen... crec no, estic segura que demanen els treballadors, parlar, consensuar quan es pugui, informar, una mica d'intercanvi, que se'ls pugui escoltar.

A veure, vostè ha dit abans que el que havien fet era el que els hi havien demanat els treballadors, és a dir els sindicats. Els sindicats els hi van dir que no volien ser membres? O potser és que front a no ser-hi van acceptar que millor observador que això? O en algun moment potser ningú va plantejar aquesta diferència entre el membre i l'observador? Pot ser?

Perquè miri, a més a més hi ha un altre comitè que vostès també han creat, el comitè tècnic de selecció i amb aquest tampoc, també és el mateix, també són observadors, i aquí ho lligo amb el que li deia abans, que hem passat d'una comissió consultiva en la qual els treballadors tenien un cert lloc, a ara, doncs, amb

uns comitès, amb unes comissions en les quals s'ho miren des de la graderia. Aquesta és la diferència.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. ministra.

La Sra. Eva Descarrega:

Gràcies Sr. síndic.

Jo el que crec que, insisteixo Sra. Gili, la comissió consultiva és un òrgan on hi han participat com a membres perquè així està definit al reglament. Quan parlem del comitè tècnic de selecció o d'aquest nou comitè tècnic d'organització i gestió, parlem de qüestions lligades pròpiament a les funcions del Departament de la funció pública, l'àrea de selecció, l'àrea de formació, l'àrea d'administració general. Totes aquestes qüestions de revisió de llocs de treball es duen a terme per part del Departament de la funció pública, juntament amb el departament concernit on aquesta persona té el seu lloc de treball.

Per tant, són qüestions purament tècniques d'organització interna i que en cap cas, vull dir a mi em sembla bé que per raons de transparència, doncs, puguin observar aquest procés. Però no s'entendria enlloc, doncs, que puguin tenir veu i vot per canviar aquests criteris tècnics.

El que jo entenc molt bé, és que és necessària aquesta transparència i això és un guany.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Moltes gràcies Sr. síndic.

A veure, al que ha dit ara la Sra. ministra, li sembla bé que els treballadors no tinguin, que els representants dels treballadors no tinguin veu! És que ho trobo de veritat molt fort. Perquè una cosa és poder tenir informació, poder participar i l'altra que vostès tinguin majoria dins dels comitès o que vostès tinguin, evidentment, la potestat de fer lleis, de fer reglaments. Però vull dir, vulguin explicar el que vulguin ara, queda clar que vostès els han volgut arraconar, els han volgut allunyar, perquè és evident que vist com els hi han anat aquests 8 anys, els hi

han fet molta nosa i, per tant, no importa el que diguin, crec que els fets ho deixen clar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Algun altre conseller desitja intervenir..

Sra. ministra desitja intervenir...

La Sra. Eva Descarrega:

Gràcies Sr. síndic.

Desitjo intervenir perquè no és cert que jo hagi dit que no volem que els treballadors tinguin cap veu en aquests òrgans que crea la nova Llei de funció pública.

El que jo he dit és que en aquests òrgans que són tècnics, com ara també el comitè tècnic de selecció on no hi participen, doncs, hi participaran com a observadors. Per tant, el que estem donant és, em sembla prou garanties de transparència i de la professionalitat de la funció pública en tots aquests canvis de llocs de treball i altres qüestions.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, si no hi ha més intervencions, procediríem tot seguit a la votació de la reserva d'esmena.

Recordo que és la reserva d'esmena número 2 que es correspon a l'esmena número 21 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'apartat 4 de l'article 11.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

A favor 7, en contra 15, abstencions 6.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal i com ha sortit de la comissió.

Continuem amb el tercer grup de reserves d'esmena presentades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals.

Aquestes són la reserva d'esmena 3 que es correspon a l'esmena número 96 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 112.

I la número 4, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 97 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'article 113.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Ara tractem la delicada situació del treballador interí de la funció pública.

Durant tot aquest temps, els Socialdemòcrates ens hem fet un tip d'alertar del què ha sigut i continua sent per molts, una situació laboral precària que ha perpetrat Demòcrates per Andorra durant aquests vuit anys.

Amb el company Gerard Alís, vam presentar tota una bateria de preguntes escrites en relació a la situació dels eventuals a l'Administració general i també als organismes públics depenent de Govern.

En vam presentar al juliol 2016 i al gener 2017. Les respostes a totes aquestes preguntes, ens van permetre visualitzar un nombre més que excessiu de persones amb aquests tipus de contractes i contractats per l'Administració a empreses de treballs temporals. Això no ho sabíem, ho vam descobrir també, alguna cosa ens havia arribat però no ho sabíem i les respostes ens van permetre veure-ho clarament.

Persones amb aquesta situació precària durant períodes de temps que arribaven fins als 10, 12, 14 anys i potser algun encara més, i jo no n'estic assabentada.

Persones que han treballat i treballen per l'Administració durant anys i panys, amb salaris molt justos, no valoritzats, pressionats per avaluacions excessives en relació als altres, sense dret a formacions i per tant, en clara discriminació en relació als altres treballadors de l'Administració pública.

Un Govern que exigeix compromisos a les empreses privades de cara a no abusar de la figura del treballador temporal però que al mateix temps ha usat i ha abusat de totes les fórmules possibles i inimaginables per explotar gent jove, i no tan jove, durant terminis de temps inacceptables.

De fet, en el Projecte de Llei del pressupost del 2017 vam presentar una esmena demanant la regularització en un any de la meitat d'aquests treballadors.

DA ens la va rebutjar, però tímidament suposo per intentar posar una mica de remei i maquillar una mica la situació, va anar presentant alguns edictes per regularitzar algunes d'aquestes places. Lamentem però, que pel que sembla alguns d'aquests concursos es van fer sense el rigor necessari i ara un Tribunal els ha hagut d'invalidar.

En fi, queda clar que el Govern de DA, malgrat dues legislatures amb majoria absoluta, no ha volgut ni sabut gestionar aquesta qüestió.

A través de les nostres esmenes a aquest projecte de llei, vam proposar posar un límit al període de temps en què l'Administració ha de poder contractar un treballador de manera interina, i ho fèiem coherentment amb l'article 14 de la Llei de relacions laborals que es va votar en aquesta sala justament no més lluny que el mes passat. I ho limitàvem a dos anys, ja que és veritat, reconeixem que la figura de l'interí és necessària, però volíem limitar-la igual que a l'empresa privada a dos anys.

El que vam fer a través de la nostra esmena, va ser afegir el fet que si mai s'havia d'allargar més de dos anys aquesta contractació, i la persona havia de continuar prestant el servei, a partir d'aquí que el treballador interí pogués tenir dret a cobrar una indemnització com la tindria si hagués estat contractat per una empresa privada.

De fet, un Tribunal andorrà ha sentenciat en aquest sentit i ens sembla més que raonable.

I finalment, la segona reserva d'esmena que debatem ara proposa eliminar l'article 113 del projecte de llei que estableix que el personal interí li és aplicable amb caràcter analògic el règim estatutari propi dels funcionaris ja que hi veiem, i em sap greu dir-ho, però hi veiem una certa hipocresia i ironia i d'un gust dubtós. És a dir, pretendre que són iguals quan sabem perfectament la seva situació no és gens estable, doncs francament ens sembla més que qüestionable.

I així per tot l'exposat, demanem ara el suport a les nostres reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Molts gràcies.

Passem a la intervenció dels grups.

Pel Grup Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres vam plantejar una qüestió similar a una esmena també al mateix article, el 112, en el qual no

enténem perquè es feia aquesta diferenciació en el tracte sobretot en el cessament i l'acomiadament del personal interí. S'ha fet una excepció en la qual es dóna llibertat i no es genera cap tipus d'indemnització, qüestió que no enténem. Pensàvem que era molt més justa haver adreçat aquest article cap a la situació en la qual un personal interí tingués de patir un acomiadament, fos pel procediment disciplinari previst en la mateixa llei, i aquesta esmena tampoc no es va acceptar.

No entenem perquè no ha generat indemnització, aquest articulat genera moltíssima inseguretat perquè podria succeir que en una situació en la qual l'acomiadament fos indegut per part del Govern. Semblaria que aquesta persona no podria reclamar res, i això com bé ha explicat la Sra. Gili segurament acabaria a la justícia.

Nosaltres mantindrem el vot que en aquella ocasió va ser negativa a la proposta que va fer el Grup Socialdemòcrata, principalment perquè nosaltres teníem la nostra i evidentment continuàvem tot i això en tot el desacord amb el redactat final d'aquest articulat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Comparteixo part de les afirmacions i de les explicacions que ha fet la Sra. Rosa Gili i em mantindré en el mateix vot que vaig mantenir en comissió, que és en quant a la reserva número 3, l'abstenció i en quant a la reserva número 4, el meu vot negatiu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Doncs tal com vaig fer en la comissió legislativa, pel que fa a la reserva d'esmena número 3 el meu vot serà d'abstenció, i pel que fa a la reserva d'esmena número 4 el meu vot serà negatiu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de la Massana, dins del Grup Mixt, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Tal com vam fer en comissió el nostre vot per la reserva número 3 serà d'abstenció i per la número 4 serà vot en contra.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre grup parlamentari mantindrà el vot que ja va donar en comissió i votarà en contra d'aquesta reserva d'esmena.

Primer de tot, crec que és important recordar que la definició que es fa del personal interí i les casuístiques de la seva contractació, i que figura en el projecte de llei que avui es sotmet a votació, es va aprovar a través d'una transacció proposada per DA amb les esmenes que tant PS com Liberals havien presentat en aquest mateix article, i en la qual s'acotaven molt més els terminis en els quals es podien fer aquestes contractacions, com bé s'hi ha referit la Sra. Gili.

Per tant, el que deixa molt clar la llei és que l'ús del personal interí és només de caràcter temporal per raons justificades i mentre es doni la circumstància que permet contractar sota aquesta modalitat i amb les modalitats temporals que he esmentat.

I per tant amb aquesta nova definició no s'han de donar les situacions que malauradament hem tingut en el passat de tenir treballadors interins de períodes molt llarg de temps, en els quals també hi feia referència la Sra. Gili.

Amb aquesta nova regulació el personal interí es contracta amb uns criteris molt clars i responent a una casuística molt clara, i per tant la persona contractada sap que és una contractació temporal i determinada, i sota aquests criteris creiem que no s'escau que la finalització del contracte doni lloc a indemnització.

Per altra banda, el personal interí li és aplicable de forma analògica el règim estatutari propi dels

funcionaris i dels treballadors públics indefinits, ja que tot i estan en situació d'interinitat realitzen les funcions pròpies d'aquests, com bé diu la seva definició i, per tant, té tot el sentit del món que s'apliqui el mateix.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, Sra. ministra, teniu la paraula.

La Sra. Eva Descarrega:

Gràcies Sr. síndic.

Bé Sra. Gili, jo voldria fer algunes matisacions a la seva intervenció perquè vostè, és cert, ha parlat de la resposta que el Govern li va donar en relació als eventuals. Jo comparteixo amb vostè que el nombre d'eventuals doncs, és encara excessiu a l'Administració però això és fruit de les diverses administracions que hi han passat.

Dit això, no comparteixo amb vostè que la crítica, aquestes contractacions, via ETT que realment són una excepció a la norma per unes necessitats puntuals de l'Administració. I després, en cap cas puc admetre que l'Administració explota, no a gent jove, a cap persona Sra. Gili! L'Administració no explota a ningú!

I en relació al tema dels eventuals i interins. Vostès critiquen als eventuals, la situació precària, la seva condició quan nosaltres hem previst a la nova norma una equiparació estatutària de tots els treballadors, inclosos els treballadors públics interins. Per tant, aquí ja no hi haurà cap diferència.

Després, nosaltres també hem fet una planificació de contractació a tres anys vista: 2017, 2018, 2019, però per vostès això és electoralista. No poden dir que evidentment això ha donat oportunitat a més de cent persones de passar de ser eventuals a tenir la condició de treballador fixe a l'Administració, però, això no els interessa sentir-ho.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Gili, teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Sra. Descarrega em diu que això és fruit de molts governs. Ja hi tornem a ser! Vostès porten vuit anys, dos majories absolutes. Per tant, no descarreguin la

culpa als altres, a la gent el que els interessa és que se'ls hi solucionin els seus temes, no que se'ls hi expliqui que és culpa de "fulanito" o de "menganito", no, això ja ho sé que vostè només fa que repetir el que diuen també els seus companys, el Sr. Antoni Martí però, francament cansa una mica.

Vostè ara mateix m'acaba de dir que els hi han arreglat la situació perquè ara tindran els mateixos drets. Bé, aquí ja li he dit abans això fa una mica de riure i estem realment al límit de la presa de pèl, però bé, sí que crec que hi ha una cosa que queda clara i és que vostès han dit ara que els interins queden regulats dins d'aquesta Llei de la funció pública, quan justament abans hi havia una certa indefinició que justament va permetre -i m'hi he referit abans- a què un tribunal del país donés, reconegués que un treballador públic podia rebre una indemnització. Vostès ara els han ajudat tant a aquests interins que ja ho han arreglat! No queda cap mena de dubte que quan ja no els vulguin més se n'aniran a casa i no els hi donaran res. És a dir, imaginis que bé que els hi estan arreglant la situació.

I després el que voldria fer aquí també, comentar un tema que he dit abans. És a dir, nosaltres volíem equiparar aquests dos anys que fos el mateix a l'empresa privada i a l'empresa pública, a l'Administració pública. I en canvi, vostès, no, sembla que estan dient a les empreses privades unes obligacions, unes obligacions més rígides i més d'allò, en canvi, a Govern doncs bé... cap problema, aquí el temps que faci falta!

És a dir, és clar jo... Francament nosaltres aquí discrepem perquè no és en aquest tema sinó amb tots. Pensem que justament l'Administració pública, el Govern ha de donar l'exemple i ha de, com a mínim, aplicar el mateix que demana a l'empresa privada. No li sembla a vostè normal? A mi m'agradaria justament que es posicionessin en relació a això que entenc que segur que no agradarà gens als empresaris i que, a més a més, perjudica a tots aquells treballadors que vénen a fer la seva tasca a l'Administració pública i que es veuen perjudicats per les seves disposicions.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller...

Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Voldria comentar en relació a l'equiparació estatutària que comentava la Sra. ministra no la discutiré. Sé que ho vam parlar.

També el Sr. Ballestà ha comentat que van transaccionar en una qüestió sobretot de què quedés molt clarificat el que eren els terminis i que una situació d'interinitat no s'allargués per situacions que no corresponien i que després també en parlarem.

Però per aquesta mateixa raó no entenem aquesta diferenciació que es fa en aquest articulat amb el 112, que en aquest no el van transaccionar de cap de les maneres perquè enteníem que s'havia de ser més just i remetre directament al procediment disciplinari de la Llei i complir, si fos el cas, amb les indemnitzacions pertinents que és el que s'hauria d'haver establert en justícia. S'entén que una persona se la contracta per dos anys per fer una substitució o per fer una tasca molt concreta i aquesta persona sap quan comença, treballa correctament, quan acaba i podem entendre que aquest cessament regulat del seu contracte no estigui sotmès a una indemnització igual que estan altres tipus de relacions laborals, però no podem entendre que dins d'aquest termini pugui succeir una qüestió la qual es requereix aquesta indemnització i aquest articulat deixa una arbitrietat i una diferenciació totalment diferent que és contrària a aquesta equiparació estatutària que per un altre costat el Govern defensa. Per tant, continuem pensant que aquest article, el 112, sincerament genera una inseguretat jurídica amb aquesta situació i que no s'hauria de produir.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, com bé ha dit la Sra. Pallarés el que vam fer és *tassar* molt bé sota quins criteris i sota quins terminis es poden fer aquestes contractacions del personal interí, i també el que la Llei deixa clar és el motiu del cessament que és quan desapareixen aquestes casuístiques. És a dir, el cessament del personal interí es produeix quan desapareix la condició per la qual va ser contractat. Que poden ser casuístiques molt clares perquè es diu, s'ha agafat aquesta plaça, per cobrir una baixa fixa o una mancança o, com diu això, mentre l'existència de vacants mentre es desenvolupa un procés de selecció es poden cobrir

aquestes coses però també podem tenir casuístiques que cobreixen places vacants per exemple per excedència amb càrrec públic, i per tant moltes vegades tampoc no se sap la duració de tal, i per tant no pot quedar tassat exactament quan acabarà la finalització d'aquesta relació. Però sí que queda ben definit quina és la motivació que cal fer i, per tant, quan aquesta motivació és la que cessa és quan pot cessar la seva activitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. ministra.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé Sra. Gili, no es tracta de descarregar responsabilitats, es tracta de compartir responsabilitats quan un ha tingut l'oportunitat de passar pel Govern com va ser el cas del seu partit. Per tant, jo crec que en cap cas es tracta de descarregar responsabilitats sinó de prendre decisions que permetin millorar les condicions dels treballadors públics de l'Administració, i és en aquest sentit que aquest Govern ha treballat i continua treballant per millorar les condicions d'aquests eventuals.

També, crec que és important dir-ho perquè s'ha fet un mal ús d'aquesta figura i com bé ha dit ja el conseller Ballestà i ho ha dit també la consellera Pallarés, la figura d'aquests interins està ara en aquesta nova llei molt més acotada que en l'anterior llei, per tant, jo entenc que s'ha fet un mal ús d'aquesta figura i és en aquest sentit que també aquest Govern doncs, proposa aquestes contractacions que, insisteixo, era una planificació del 2016 al 2019, per tant tampoc no hi ha cap mena d'improvisació sinó més aviat una voluntat de resoldre un problema que té l'Administració general actualment.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

No sé si hi ha cap altra intervenció, sinó passaríem a la votació de les reserves d'esmena.

Votaríem en primer lloc la reserva d'esmena número 3 que es correspon a l'esmena número 96 de l'informe de la ponent, proposant modificar l'article 112.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

3 vots a favor, 18 en contra i 7 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem a la votació de la reserva d'esmena número 4 que es correspon a l'esmena número 97 de l'informe de la ponent, proposant suprimir l'article 113.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem finalment al darrer vot particular.

Anem a procedir amb el darrer vot particular presentat per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals.

És el vot particular número 4 demanant que es torni al text original modificat per l'aprovació de l'esmena 53 de l'informe de la ponent.

Intervé per defensar el vot particular, la Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Ara tractarem una qüestió que elevem al Consell perquè pensem que es mereix explicació i una mica més de transparència.

Mirin Srs. de DA, al 2015, aquesta disposició, que vostès van canviar discretament via la llei del pressupost i que ja era bastant interessada, ara ja passa de taca d'oli al nostre parer.

No tant pel seu contingut sinó per la conveniència i l'interès d'introduir drets en les seves lleis segons si els beneficien a vostès o no.

I m'explicaré!

L'any 2008, es va limitar a un mandat l'excedència per càrrec polític als funcionaris, l'excedència amb reserva de plaça.

Al 2010, el Govern del PS va proposar una ampliació a dos mandats i vostès ho van rebutjar.

M'atreveixo a dir vostès perquè el president suplent del Grup Parlamentari de CR de llavors (el Sr. Ladislau Baró) és avui president del Grup Parlamentari de DA. I com que CR va desaparèixer, és fàcil demostrar que CR es va convertir en DA, conjuntament amb APC, per cert. Els Srs. Enseñat i Aleix suposo que no em contradiran.

El 2011, DA arriba al poder i en l'últim pressupost abans de les eleccions, el del 2015, vostès amplien l'excedència política amb reserva de plaça dels funcionaris a dos mandats a partir de l'aprovació de la dita llei.

Per tant, qui gaudia d'una excedència amb reserva de plaça a la primera legislatura de DA podia continuar tranquil·lament i fer-ne una segona sense perdre cap dret.

Per tornar al nostre debat, què fan vostès en aquesta nova Llei de la funció pública?

Doncs reproduïxen el text que havien posat al 2015.

Com que va lligat a l'entrada en vigor d'aquesta llei, resulta que ara el comptador queda a zero, i per a algunes persones que curiosament són càrrecs del seu Govern i del seu grup parlamentari, doncs, cap problema, comptador a zero.

L'article 42 de la Llei de la funció pública descriu tots els càrrecs polítics o de confiança que donen dret a reserva de plaça pels funcionaris.

I la llista és llarga: membres del Govern, cònsol major i menor, secretari general de Govern, secretaris d'Estat, interventor general, director d'un organisme autònom o entitat parapública, secretaris generals dels comuns, càrrecs a organismes internacionals, consellers generals, personal de relació especial en l'Administració general, en l'Administració de justícia o en els comuns, secretaris d'un membre del Govern.

Em deixo alguna casuística, probablement, però tothom haurà entès que a part dels consellers generals que poden ser de l'oposició, tot i que em consta que actualment no n'hi ha cap, no hi ha cap conseller funcionari amb reserva de plaça a l'oposició, la resta beneficia únicament als càrrecs de

la majoria de DA i nomenats per Demòcrates per Andorra.

Mirin, ho deia abans, el problema no és tant la mesura que podríem compartir, com fins i tot anar més enllà, ja que pensem que fins ara els pocs assalariats que hi ha hagut al Consell General han sigut funcionaris, a part de comptades excepcions.

Aquesta presència, al nostre parer, permet aportar visions diferents de les que poden tenir empresaris i professionals liberals.

Consellers aquests que no tenen cap tipus de limitació actualment degut a la seva dedicació professional.

Sra. ministra, m'agradaria que vostè em pogués dir quantes persones actualment amb càrrecs, amb tots els càrrecs que he citat es veuen beneficiades per aquesta disposició? Ministres, secretaris d'Estat, càrrecs de confiança, i tota la llista aquesta tan llarga que hi ha a l'article 42 de la Llei de la funció pública.

Ja sé que ara, segurament, em dirà aquesta informació no la tinc de manera clara. Doncs, per tant, li faré més fàcil.

Em pot dir quantes persones en aquesta sala es poden veure beneficiades amb aquesta mesura? Ministres? Consellers, síndics?

Així doncs, perquè aquesta disposició fa mal als ulls, us demano avui el vot positiu al vot particular presentat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Obrim el torn dels grups parlamentaris.

Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

En relació a l'exposat de la Sra. Gili, nosaltres aquest debat també el vam tenir a la comissió. Teníem una esmena nostra, per tant, com vam fer i per coherència, doncs, votarem en contra d'aquest vot particular, perquè el text original tampoc no ens agradava, perquè també l'havíem esmenat. Per tant, no hi votarem a favor.

També és cert que vam discutir molt en relació a l'esmena del Grup Demòcrata, i tal com ha quedat el text, ja que nosaltres enteníem que allò dels dos mandats era com havia de quedar a la llei, i es feia una excepció que no acabàvem d'entendre en relació a un mandat excepcional per aquesta nova legislatura.

És un text que nosaltres no acabem de tenir clar però mantindrem... no volem tampoc l'articulat original, i per tant votarem en contra del vot particular.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Doncs, una mica igual que vaig fer en la comissió, mantindré el mateix vot, per la qual cosa votaré en contra del vot particular. Penso que mantenir aquests dos mandats em semblava una opció coherent, i bé, potser el fet de clarificar que passava amb la gent que estava actualment gaudint-ne, doncs, tampoc no trobava que fos un aspecte, al contrari, penso que donava més llibertat a persones dintre de l'Administració Pública, doncs que també puguin participar al Consell General i que aquest pugui ser el màxim plural possible.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP dins del Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Doncs, en coherència amb el que ja vaig votar en el si de la comissió legislativa, el meu vot serà contrari a aquest vot particular.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de la Massana, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, en coherència al que vam votar a la Comissió d'Interior, el nostre vot serà en contra.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Marc Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, primer deixi'm dir que la interpretació que vostè fa o aquesta assimilació que CR i APC passa a ser a DA, espero que s'ho treballi una mica més perquè sinó un podria pensar que Liberals d'Andorra també és DA i potser acabaran fent companya amb DA a les territorials. Per tant, potser s'hauria de treballar una miqueta més aquesta assimilació.

En relació al fet específic del vot particular, dir que el projecte de llei presentat per Govern el que feia era eliminar totes les limitacions de mandat, i va ser una voluntat del Grup Parlamentari Demòcrata de tornar a recuperar aquestes limitacions. Per tant, aquí no hi ha una voluntat de Govern de fer cap cosa, sinó una voluntat del grup parlamentari d'establir aquesta limitació que ja s'havia establert l'any 2014. Una limitació, com bé diu, que havia començat l'any 2008, establint la limitació d'un únic mandat, i que l'any 2014 es va ampliar a dos mandats. I el que s'ha fet és recollir la mateixa fórmula, el mateix escrit literal que es va utilitzar per aquestes limitacions. I ho hem fet per una única motivació que és per tenir seguretat jurídica, perquè sinó, al ser d'aplicació una nova norma, la interpretació que es fa, i ens hem trobat en altres textos legals, com pot ser la Llei de l'AFA, en la qual també es modificaven limitacions de mandats, quan es fa una modificació de mandat els comptadors comencen de nou.

I el que fem amb la disposició, amb el redactat tal com es fa, el que es fa és que ni aquelles persones que actualment ja estan amb aquesta excedència de plaça, només podran fer un mandat addicional.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Govern té la paraula la Sra. ministra.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En relació a les afirmacions fetes per la consellera Gili i la seva voluntat d'assenyalar membres del Govern i de la Sindicatura, doncs, afectats per aquesta qüestió d'excedència de plaça, miri, per una vegada he fet els deures, m'he aplicat Sra. Gili, i tinc les dades que vostè em demanava.

S'endurà una sorpresa, perquè l'any 2010 el nombre d'excedència amb reserva de plaça era de 45, el 2014 de 27 i actualment de 22. Per tant, hi havia més del

doble de funcionaris amb excedència amb reserva de plaça l'any 2010.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Sra. ministra ha fet els deures, però crec que s'està anant del que jo li estic dient.

El tema que estic plantejant jo no és de si n'hi ha massa o si no n'hi ha massa. El que estic dient és que a nosaltres ens sembla una mica difícilment digerible el fet que vostès legislin segons quan els beneficia. És a dir, li he dit abans. Quan es va plantejar al 2010, les persones que estaven en aquell moment al Consell General, a Casa de la vall van considerar que no. Però després molts d'aquests, el que he dit abans és que són hereus, no hereus, els pares del que va ser DA després, de cop i volta van canviar de criteri. És això el que he dit. És a dir que al 2015 ja els hi semblava bé que hi haguessin dos mandats, i ara un altre.

El que jo volia dir és això, no el nombre. No m'interessa saber quants n'hi ha i quants no n'hi ha. Aquest no és crec el debat que interessa a la gent. Perquè jo el que vull posar sobre la taula és el fet que això demostra que aquí segons quan governen vostès, la gent té un tracte desigual i fins i tot... bé, jo entenc que això és un tracte que pot ser discriminatori, i no sé, igual inconstitucional i tot. És dir, si vostès pensen que això és bo, ha de ser bo per vostès i per tots els altres, no només quan només s'aplica als seus amics, als seus afiliats o a qui sigui lligat amb Demòcrates per Andorra. No. Ha de ser per tots, ha de ser per tots, i és això el que jo volia posar sobre la taula. Crec que ha quedat clar.

El Sr. Ballestà que feia referència al fet de què no ho havia fet el Govern, que ho havia fet el grup parlamentari. Miri, segurament com que es va treballar tan bé aquest text, amb presses, corrents, després també ho tornarem a dir. Sabem que és un text que ha patit moltes turbulències per la mala gestió, perquè no han sabut consensuar, perquè no hi ha hagut diàleg. Per totes aquestes raons i ja ho sabem que en aquell moment, el Govern ràpid, ràpid passa la pilota al grup parlamentari i el grup parlamentari detecta algun error, algun altre segurament ni l'han vist venir. No van voler entrar en el debat. La Sra. Pallarés ho deia, vam intentar els

diferents grups aportar debat en moltes coses, amb quan havia de ser la durada, el que dèiem abans dels interins, no interins.

Vostès no van voler entrar-hi, fins i tot va haver-hi un grup parlamentari que havia presentat esmenes i que per raons que a mi no em concerneixen, no van poder ser presents.

Vostès tenien unes transaccions preparades per votar-les amb ells, i com que aquelles persones aquell dia, ningú va poder venir, doncs els hi va ser igual. Van tirar, ràpid, ràpid, corrents, corrents, i les coses queden com queden.

Si vostès van haver de fer això via esmena al grup parlamentari, és que la Sra. Descarrega entenc que s'ho devia deixar...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

La Sra. Rosa Gili:

...que vostès ho tenien acordat, vist que ja ho tenien abans.

Per tant, Sr. síndic només acabo amb això, en dir que el problema no és el fons, el problema és la forma i no és acceptable que hi hagi un grup que legisli només segons els seus interessos. I jo crec que avui és el que ha quedat evidenciat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Demanaria si algun conseller desitja intervenir...

Sr. Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

Sí breument, només per dir-li a la Sra. Gili que el que afirma no és cert, o el que interpreta o el que intueix. I no vull dir que no s'hagi llegit bé la llei, però si s'hagués llegit l'exposició de motius de la llei que va entrar a tràmit parlamentari, veurà que l'exposició de motius diu clarament que és voluntat del Govern d'eliminar la limitació de mandats per excedència per càrrec públic.

Per tant, no és una improvisació de Govern. El Govern quan va fer aquesta llei, tenia una voluntat. Nosaltres des del grup parlamentari vam decidir que no tocava i que era pertinent mantenir aquesta limitació de dos mandats. Limitació perquè sinó el que podia generar disfuncions dins de la pròpia funció pública a l'hora de cobrir les places que

quedaven vacants, ja que no podien ser cobertes per ningú de forma permanent i per tant deixàvem en situació d'interinitat o situació no estable a gent cobrint una plaça en uns períodes de temps molt llargs.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, molt breument.

Sap el que passa Sra. Rosa Gili, aquestes frases fetes o aquest manual que ja tenen preparat de què el Govern legisla per interessos, gairebé no ho ha dit però hauria pogut dir de partit. I a més aquesta manera de fer, de dir, solament li faltava dir els noms. Així parlem clar de dir els noms. I també aleshores segurament o no, aquests noms no hi figuren, llavors també s'excusarà?

Ho dic perquè les coses són així. Tira la pedra i amaga la mà i aquestes coses.

Però fixi's bé, aquesta retòrica que té vostè molt ben apresada, que ratlla el populisme més absolut. No tenir eco gairebé amb ningú de la Cambra. Fixi's bé.

Sap, quan vostè fa aquestes al·lusions, a mi em semblen, ja s'escapa de tota cortesia parlamentària, a més vostè ja es projecta en el futur com si sabés quines llistes farà el Sr. Xavier Espot. Perquè va per aquí suposo Sra. Rosa Gili.

A mi em sembla que s'ha de ser una mica més educat. La veritat és que és veritat és que jo mateix quan vaig ser conseller general, i vaig ser-ho durant deu anys, aquest debat es feia. I em sembla que aquest debat de veure si els funcionaris podien, aquell famós debat si els funcionaris tenien, que solament hi havia funcionaris dins del Consell General, això ja està superat.

Jo penso que això està superat fa dies, i es donarà aquesta possibilitat. I aquesta possibilitat Sr. López, si vostè guanya les eleccions, potser agafarà un funcionari, que n'hi ha de molt vàlids. Miri's allò que ha dit, aquella mentida, miri-se-la bé.

Potser n'agafarà i llavors dirà que al cap de vuit anys potser vostè faria dos anys més i llavors jo si tornés a la política amb el Sr. Ladislau Baró, que som els pares de DA, però ja serem padrins, li recordaríem. Però no va per aquí tot aquest debat Sra. Rosa Gili.

Jo ja acabo Sr. síndic, perquè em sembla una mica curiós tot això.

En tot cas, amb el que em quedo és que davant de tota aquesta demagògia hi ha una responsabilitat de la Cambra perquè això és fer soroll sense cap contingut, ni sense cap raó.

I fixi's, -em mira fixament Sr. Pere López-, bé escolti, no m'ha vist nerviós avui. Avui no, és que abans m'ha vist més nerviós perquè l'ha molestat una mica més el que li he dit.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun conseller desitja intervenir...

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí moltes gràcies Sr. síndic.

Sr. Toni Martí, vostè com sempre tergiversa les paraules i el que jo he pogut dir.

Miri, de manual jo no en tinc cap, segurament si tinguéssim més temps i més mitjans doncs potser sí. Però resulta que no el tenim.

I em fa molta gràcia quan vostè em parla de populisme i de demagògia. Sap a qui em fa pensar? És allò típic quan dos persones argumenten i que arriba un moment en què ja no té arguments i insulta. Doncs a la política em dona la impressió que és una mica el mateix. Intentem no insultar, més o menys ho intentem tots, però quan ja no sabem què dir diem populisme i demagògia, en tot cas en aquesta sala.

Que hi ha polítics populistes, segurament i demagògics i el que vostè vulgui. Però no em sento identificada en res, perquè justament aquí li anava a dir, explíquim amb què és populisme i amb què és demagògia?

Jo estic dient una cosa que penso que tenia rellevància que es parlés en aquesta sala, i no estic insultant a ningú en cap moment, no hi ha cap voluntat. Perquè entenc que ningú ha de tenir vergonya de ser funcionari i d'estar exercint avui un càrrec polític, que a mi m'agradaria que tots els ciutadans d'Andorra poguessin tenir l'oportunitat un dia perquè crec que és molt instructiu, és important que la gent s'hi dediqui i és enriquidor pel país. Per tant és que de vergonya cap ni una. A mi em sembla fantàstic. L'única cosa, li he dit abans és el fet que vostès s'ho facin a mida quan els interessa. A més a més li he dit abans, per temes de transparència què hem d'amagar alguna cosa? Què algú s'ha d'amagar

que està en reserva de plaça? És que francament si hi ha alguna raó que se m'escapa, digui-me-la, però jo crec que els ciutadans han de poder saber tot i en aquest tema crec que no hi ha cap problema de seguretat nacional, no caurà cap míssil per reconèixer que algú està exercint un càrrec polític amb reserva de plaça. Crec que és tan senzill com això. I miri, aprofito per dir que la Sra. Descarrega no m'ha contestat. I a més a més, em fa pensar el que vostè m'ha dit, és que no m'importa si aquestes persones van a les llistes o no. Això és un altre debat. Vostè ja ho sé que sempre està pensant amb això. Però el tema no és aquest. El tema és saber de què estem parlant, de qui estem parlant i de com s'està fent. Bé, de qui no és el principal problema, però crec que estaria bé només per veure això, que han fet una cosa que els beneficia a vostès, i ja està.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Algun conseller desitja intervenir...

El Govern desitja intervenir...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Hi ha en aquesta Cambra gent molt més brillant que jo i segurament molt més intel·lectualment brillant que jo.

Miri, demagògia és per exemple quan vostè diu que està feta a mida i no en té cap prova. Això és demagògia, per exemple, per donar-li un exemple.

Però, això és molt del Partit Socialdemòcrata. Tirant la mà, quan després li contesten alguna cosa que no li va bé, llavors rectifiquen i reculen una mica i fan veure que no han dit el que han dit... És que vostè ha dit el que ha dit! Vostè ha dit... Gairebé ha mirat! A veure si la Sra. subsíndica hi pot tornar, o no amb el síndic; a veure quins consellers que són ministres hi poden tornar, o no; quan la ministra li diu amb excedència... No, no, no anava per aquesta, llavors el Pere López diu: "No, no és això el que demanem, demanem els d'aquesta bancada". Per favor! Ara no digui que no ho ha dit perquè a més ho ha explicat, i a més ho ha emfatitzat, i a més ho ha teatralitzat una mica.

Doncs miri, això també li dic com tantes vegades li he dit que tantes i tantes acusacions s'han fet duríssimes aquí, no hi ha hagut mai cap excusa.

Fiquem el cas de què de tota aquesta gent finalment no hi va ningú aleshores haurà fet demagògia,

perquè diu que està fet a mida perquè pensa en tota aquesta gent, perquè vostè ho ha explicat molt bé. Però fixi's bé, si hi anés algú, si hi anés algú aleshores ja em recordarà que estava fet a mida per a aquella persona. És això, no, l'estratègia? Doncs, em sembla molt bé, no em sembla brillant però em sembla, ho dic amb respecte Sr. síndic, demagògic.

Sí, gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

És a dir, en resum pel Sr. cap de Govern, fas demagògies si no tens proves. Fantàstic! Perquè francament, què fem els de l'oposició i més quan vostès no ens donen informació. És a dir, jo crec que aquí més entrem en el tema i més s'està vostè embolicant perquè francament nosaltres el que fem és oposició i demanar informació, elevar temes i debatre'ls i plantejar-los i no hem de tenir por de res. I miri, fins i tot li diria que demagògia justament, saben aquella dita de "sempre m'embrutarà un drap brut" perquè francament vostè va tenir un discurs ara fa poc per cap d'any en el qual jo m'atreviria a dir que potser sí que va fer una mica de demagògia quan es va atrevir a dir que vostè havia fet moltes mesures per ajudar als treballadors quan tots sabem quines han sigut aquestes mesures, però bé, crec que avui no és el debat de fer aquí una filosofada del que ha de ser la demagògia i el populisme, però Deu n'hi do Sr. cap de Govern!

I a veure, només per puntualitzar. És a dir, de què estem parlant ara? Estem parlant de què els funcionaris poden agafar una reserva de plaça per càrrecs polítics, la gran majoria faran dos mandats. En canvi, els que hi ha ara, que estan ara en un càrrec polític en faran dos més un, és això la diferència. I si aniran a llistes o no aniran a llistes? Li he dit abans: és que no m'importa, però en tot cas, ells tenen la possibilitat de fer tres mandats i, en canvi, els altres en faran dos, i ja està! No cal, crec que no cal tergiversar més. Jo penso que la gent ho haurà entès perfectament i ja està, i assumeixi-ho. No hi ha problema, és que no hi ha cap problema, però diguin les coses clares, no tergiversin.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Per part del Govern, no hi ha intervencions...

Si no hi ha intervenció, passàrem tot seguit a la votació del vot particular, és el vot particular número 4, demanant que es torni al text original modificat per l'aprovació de l'esmena 53 de l'informe de la ponent.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 3, en contra 25.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimat el vot particular i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem tot seguit, acabat el debat i votació d'aquestes reserves d'esmena i els vots particulars, procedirem a debatre les altres parts del text.

El Govern té la paraula. Des de la tribuna, si us plau.

La Sra. Eva Descarrega:

Gràcies Sr. síndic.

Senyores i senyors consellers, el Projecte de Llei que avui es sotmet a l'aprovació del Consell General, ha estat parcialment esmenat i millorat mitjançant el treball dels diferents grups parlamentaris, als quals agraeixo les seves aportacions malgrat el text no els doni satisfacció, i pretén, com va quedar palès en el debat a l'esmena a la totalitat, celebrar el proppassat mes d'octubre, una revisió molt profunda de la Llei de la funció pública de l'any 2000.

Els compromisos de l'Estat i l'evolució de la nostra societat requereixen avui més que mai una Administració millor i més capacitada que es caracteritzi per l'excel·lència, l'obertura, l'adaptabilitat, la participació, la flexibilitat, la diversitat i la capacitat de resposta amb més eficiència.

Compartim tots la necessitat d'una Administració que sigui capaç de gestionar el talent i potenciar l'expertesa amb més habilitats, actituds i valors que passen per la transparència, la professionalitat i l'ètica en les actuacions públiques.

Volem una Administració que pugui fer front a diferents reptes i projectes al llarg del temps però

també que disposi d'eines tecnològiques que li permetin ser més eficient per donar un millor servei als ciutadans.

És per això que el Govern ha treballat els darrers anys aquest Projecte de Llei amb una clara voluntat d'actualitzar i reforçar la regulació ja existent en matèria de funció pública per adaptar-la en alguns aspectes a les necessitats actuals del personal i de la pròpia Administració.

L'experiència i l'aplicació de la norma vigent durant més de divuit anys ens han permès veure diferents aspectes que calia millorar o clarificar.

Avui tenim doncs una excel·lent oportunitat d'aprovar un projecte de Llei que millora substancialment les condicions de treball del personal de l'Administració general i que ens ha de permetre alhora disposar d'una Administració més àgil, eficient i sostenible.

A més, aquest Projecte de Llei incorpora moltes de les demandes reiterades pel personal de l'Administració als diferents Governos com són...

El Sr. síndic general:

Silenci si us plau!

(El Sr. síndic general deixa la sala)

La Sra. Eva Descarrega:

...la regulació d'una carrera professional a l'Administració, sigui a nivell de carrera vertical amb oportunitats d'ascens, o bé de carrera horitzontal amb el reconeixement individualitzat del desenvolupament professional com a conseqüència de la valoració de la trajectòria i l'actuació professionals, de la qualitat i l'eficiència dels treballs realitzats, del nivell de competència assolit i del resultat de l'avaluació de l'acompliment.

La implementació d'una nova avaluació de l'acompliment per valorar la iniciativa i la participació en la millora dels serveis que es presten als ciutadans, el rendiment i l'activitat extraordinària o el compliment d'objectius.

Un sistema d'incentius efectiu, que permeti premiar el talent, l'esforç i el compromís i el treball, i que aquest sigui compatible amb la sostenibilitat econòmica de la despesa de l'Administració pública.

Plans de formació adaptats a les necessitats formatives de cada lloc de treball que permetin millorar les competències de les persones que treballen a l'Administració general mitjançant una formació continuada.

Eines perquè el personal actualitzi els seus coneixements i desenvolupi les habilitats i

competències necessàries per dur a terme de forma òptima les responsabilitats del seu lloc de treball i, alhora, es pugui adaptar als canvis de l'Administració pública i de l'entorn.

Una major mobilitat interna en el si de l'Administració general però també als Comuns, l'Administració de Justícia i altres entitats parapúbliques.

La millora de la jornada i l'horari de treball introduint la modalitat d'una jornada a temps parcial i la possibilitat que els treballadors del Cos general i els funcionaris del cossos especials, puguin reduir parcialment la seva jornada, amb reducció proporcional de retribució.

El compromís i l'objectiu de l'Administració general de consolidar una autèntica cultura preventiva i garantir la seguretat i la salut laborals mitjançant l'activitat preventiva en tots els nivells de gestió.

La introducció de nous instruments d'ordenació i de gestió del personal com són: el Pla estratègic de recursos humans, el Pla d'ordenació i racionalització dels recursos humans, l'inventari de famílies professionals, el mapa de llocs de treball, el manual descriptiu dels llocs de treball o l'oferta d'ocupació, fins ara inexistents.

Aquestes són algunes de les millores necessàries per avançar cap a una Administració més transparent, eficient, àgil, professional, capacitada, compromesa i orientada a resultats.

No podem conformar-nos amb una Administració que gestioni bé, necessitem una Administració transformadora i garant dels drets de la ciutadania, una Administració dinàmica i propera a la ciutadania.

És per aquest motiu que aquest Govern ha treballat la reforma de la funció pública i de l'Administració no únicament des del nou marc legal que ens ocupa i el corresponent desplegament reglamentari que esperem iniciar en breu, sinó també amb les modificacions de la Llei del Cos de Policia, del Cos Penitenciari i la nova Llei del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments aprovades el 2017 amb el corresponent desplegament reglamentari.

També hem avançat en la implementació de noves tecnologies que ens permetin una Administració cada vegada més digital, amb més tràmits simplificats, en línia i amb noves aplicacions que és el que ens demana avui el ciutadà.

L'Administració Pública ha de ser atractiva pels seus recursos humans però també ha de prestar el millor servei als ciutadans i la qualitat ha de ser la guia del servei públic.

També vull aprofitar aquesta oportunitat per posar en relleu que massa sovint l'Administració Pública i el seu personal són destinataris dels més variats atacs, injustificats molts cops, com per exemple per la manca de rendiment, l'absència de dedicació o la inexistència de creativitat.

En aquest sentit, nego de forma radical i rotunda que en l'actualitat aquestes crítiques a la nostra Administració puguin tenir el més mínim sentit. Potser podem trobar casos excepcionals d'una prestació incorrecta d'algun servei públic, però aquesta és una circumstància que es pot donar en altres àmbits d'activitat.

Ben al contrari, en l'àmbit de l'Administració trobem moltes persones que demostren cada dia, des del seu lloc de treball, el seu mèrit i la seva capacitat.

L'Administració Pública requereix d'una vocació especial, aquella en què la persona obté com a compensació pel seu treball i el seu esforç, no solament una retribució econòmica mensual, sinó també un alt grau de satisfacció en el servei als interessos generals.

Per acabar, no voldria finalitzar la meua intervenció sense agrair una vegada més les aportacions de totes les persones que han participat en el procés d'anàlisi de la reforma de la funció pública així com de redacció i posterior revisió del projecte legislatiu.

Per tot això, considerant la necessària i urgent actualització i adaptació de la regulació de la funció pública, demano el vot favorable dels consellers d'aquesta Cambra al text legislatiu esmentat.

Gràcies Sr. síndic.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies Sra. ministra.

És el torn dels grups parlamentaris. Comencem pel Grup Parlamentari Liberal, té la paraula el Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Lamento dir, ministra Descarrega, que podem compartir l'objectiu que vostè ha dit, que penso honestament que perseguim tots, però crec que aquesta no és la via ni l'eina que ens permetria assolir aquest objectiu lloable i que volem tots, que és fer de la funció pública una eina de motor de canvi. I penso que no és factible des del seu projecte de llei, bàsicament perquè els principals agents d'aquest motor de canvi, que són els treballadors públics, la gran majoria, jo no diré la totalitat, però

penso que la gran majoria no estan d'acord amb el seu projecte de llei.

Estem avui d'avant d'un projecte de llei que havia de ser la clau pel model de país atractiu que pensava, i ho dic convençut, volíem tots, sector públic, sector privat i actors polítics. Preservar un projecte legislatiu sense consens i hem perdut l'oportunitat novament.

Un projecte que haurà de ser modificat tan bon punt comenci la propera legislatura, i ja van uns quants, i que caldrà rectificar, ja que no ha comportat una millora respecte a l'objectiu que s'havia marcat, fer la funció pública sostenible, moderna i competitiva per afrontar els nous reptes de país.

El que havia de ser el pal de paller d'un nou model d'Administració ha esdevingut la llei contra la funció pública i contra els seus treballadors. El que havia de ser cap a un model d'Administració moderna, dinàmica, facilitadora, capdavantera i desburocratitzada, dóna pas a un model d'Administració polititzada, precaritzada i altament desmotivada.

Si existia alguna forma d'aconseguir el descontentament i el sentiment d'injustícia dels treballadors públics, vostès ho han aconseguit i era aquest el text que calia portar al Parlament i era aquesta la forma d'aprovar-ho per poder dir abans d'acabar la legislatura que si pensen vostès que han reformat la funció pública.

Lamento informar-los que vostès no han reformat res. Vostès han desmantellat la funció pública, no només amb aquesta llei, sinó també amb les lleis dels cossos especials de policia, bombers, agents penitenciaris i amb les que volen aprovar abans d'acabar la legislatura, com la del cos diplomàtic o el cos d'educació.

Aquest projecte de llei serveix per fer la seva llei, la llei de DA. Quina és aquesta llei? La llei de l'embut, la llei de consensuar només amb els que consideren per iguals, o la llei per castigar uns quants per acontentar uns altres.

No pot prosperar un text que pretén ser l'eina del creixement professional d'un col·lectiu al que se l'ha ignorat. Sí han estat capaços de discutir i negociar un Codi de procediment civil durant gairebé un any amb tots els sectors implicats.

Per què no han fet el mateix amb aquest projecte de llei?

Doncs, perquè pensem que els treballadors públics no estan en el mateix nivell que vostès, cosa que sí han pensat dels advocats, procuradors, batlles, magistrats, i demés. No han tingut cap inconvenient

en tractar punt per punt aquest Codi de procediment civil.

No ha estat el cas amb el text de la funció pública.

Vostès fan diferències entre uns i altres quan haurien de tractar a tothom per igual. Vostès negocien i dialoguen selectivament. Ja ha quedat demostrat que per al Govern de DA no tothom és igual.

I així ens trobem amb una legislatura que ha tingut dues grans manifestacions per part dels treballadors públics, uns treballadors que desenvolupen la seva feina, estem d'acord, amb professionalitat, però amb un sentiment de desmotivació mai vist fins ara.

El text proposat és un projecte que no aporta una carrera professional, ni una sortida digna a les persones que podrien plantejar-se deixar l'Administració després d'un llarg període de servei públic, ni molt menys un model d'Administració que permeti saber cap on evolucionarà la mateixa, i sobretot amb quines garanties.

Mirin si no tenen model clar de carrera professional que el model de jubilació és contradictori entre els diferents textos que han anat presentant sobre els diferents cossos de la funció pública. Mentre alguns dels treballadors públics no poden allargar la seva carrera professional, d'altres sí. Si haguessin volgut pensar amb una carrera professional i en les diferents etapes que els treballadors poden desenvolupar en l'Administració, aquesta opció s'hagués pogut donar a tots, com també l'opció d'unes pre jubilacions dignes.

Absència de carrera professional, absència de model d'Administració digital, absència de pla de recursos tècnics i humans, absència d'una idea del que ha de ser la funció pública de demà, però també la d'avui.

El model de governament o administració digital que van anunciar ni s'ha explicat. Només ha estat això, un anunci més com tants d'altres dels que ha fet aquest Govern durant 8 anys. Han estat incapaços de vincular aquest model d'administració digital amb la reflexió que calia fer sobre els recursos, els reptes i les obligacions que haurà d'assumir l'Administració Pública andorrana, que és el que hauria d'haver previst aquest text legislatiu.

L'explicació és evident. No han desenvolupat un model, només han recorregut a la lletra petita.

Si haguessin fet aquest exercici, la lògica els hauria portat a plantejar, com hem dit, jubilacions o fins i tot pre jubilacions i no allargar-les. L'entrada de personal adaptat i format als reptes que haurà de desenvolupar l'Administració obligarà a què hi hagi aquest replantejament.

No té sentit allargar l'edat de jubilació quan cal re formular processos, adaptar perfils i fer un reciclatge

important de personal. És una absoluta contradicció. D'aquesta forma, el que acabarà passant és que tindrem una Administració cada cop més obsoleta i desfasada i uns administrats cada cop més exigents. La combinació donarà un alt grau d'insatisfacció dels uns i dels altres.

És fa irònic parlar avui d'Administració eficient i de tràmits digitals, quan fa 4 dies -crec que avui ha començat a solucionar-se- que l'Administració no pot fer ni tràmits per un mal funcionament del gestor informàtic. És evident que no estem lluny, sinó a un abisme del que ha de ser una Administració digital, eficaç i capdavantera, i no serà ni per absència de contractes a proveïdors informàtics, ni a plataformes de gestió, ni ha assessoraments, que d'això vostès se n'han fet un bon tip durant aquests 8 anys.

Com deia abans, una clara evidència de l'absència de planificació de recursos tècnics i humans. Si entrem a parlar de la política retributiva un dels grans problemes segons el Govern, la solució que ha trobat és la de proposar una política salarial vinculada a una graella professional que provoca l'efecte contrari del que en teoria busca. Ho hem dit abans, ho ha dit la consellera Pallarés, els treballadors no volen assumir més responsabilitats perquè realment no els hi compensa o perquè directament els perjudica. Ho ha reconegut vostè, ministra Descarrega, han fet graelles salarials que la banda màxima de la categoria inferior està millor remunerada que la banda baixa de la categoria superior. Quina mena d'incentiu és aquest?

Amb els complements de la banda baixa un treballador pot cobrar més que un altre d'una categoria superior. I si parlem de complements és sense dubte un àmbit on vostès han estat molt generosos especialment amb aquells a qui han volgut premiar la seva fidelitat política.

I aquest és el model de funció pública que presenten avui. Que no deixa de ser la culminació d'una política d'augment de les contractacions de la base, amb els salaris més baixos, amb caràcter eventual per mantenir la precarietat mentre repeteixen fins a l'infinit, "el model és insostenible".

Vostè més que cap altre govern han fet créixer l'Administració, i vostès més que cap altre govern l'estan enfonsant.

Deixi'm que els recordi que tot aquest debat sobre la funció pública vostès l'han volgut obviar o l'han volgut obviar intencionadament com els hi recordava abans la meua companya del grup parlamentari les entitats parapúbliques, que s'han convertit en veritables oficines de col·locació, que no presten servei al ciutadà, aquestes entitats parapúbliques. Què no hi ha diner públic en aquestes

entitats parapúbliques? Doncs són també al nostre entendre administració, i caldria afegir a la reflexió sobre el model d'administració que el país requereix.

Srs. de la majoria, l'oposició a la llei per part dels treballadors públics, no és un tema de triennis, no han volgut escoltar res. És el rebuig a perdre la condició de funcionari que ara es dona ja que els ha creat inseguretat, i se'm fa difícil, no puc entendre que si una cosa és innòcua en el canvi, com vostès volen explicar, la intel·ligència dels funcionaris sigui tan curta per no acceptar-la.

És el rebuig també a la consolidació de deu anys sense augment salarial, que amb la substitució dels triennis per quinquennis agreujarà la pèrdua del poder adquisitiu que vénen patint.

No em puc creure, com ha dit vostè avui, que el canvi cap a quinquennis representi 3 milions més i que això ha de repercutir en una millora salarial dels funcionaris i que aquesta suma tan simple no la sàpiguen fer els funcionaris.

L'única explicació que hi puc trobar és que no se'ls creuen, motius n'hi ha.

És el rebuig a una mobilitat arbitrària subjecta al criteri polític i no a les càrregues de feina o carreres professionals.

Hem intentat, tot i saber que no era el text que volia la gran majoria de treballadors de l'Administració, millorar el text sabent que DA faria el cas omís a les peticions de diàleg o d'allargar les negociacions entre les parts com vam proposar en aquesta Cambra, plantejant un debat seriós sobre aquest model, pausat i no necessàriament marcat pel calendari electoral.

Tot i així, hem aconseguit millorar l'avaluació dels riscos laborals dins de l'Administració que afecti als treballadors, però també per exigir també al sector públic el mateix que s'exigeix al sector privat en quant a protecció laboral.

Hem aconseguit reduir la durada dels períodes d'eventualitat per cobertures d'urgència o necessitat ja que era un fet temporal que a la pràctica es podia convertir en llargs períodes sense cap recompensa.

Hem aconseguit rebaixar l'enduriment del règim disciplinari però no hem aconseguit que deixi de ser un règim disciplinari altament coercitiu. Tot i això, són unes aportacions que malgrat han millorat el text, no són suficients per donar el nostre recolzament.

Per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Liberal no aprovarà aquest projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

(El Sr. síndic general s'ha reincorporat a la sala)

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

És ara el torn del Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

En el debat a les esmenes a la totalitat vaig expressar la manca de diàleg efectiu amb tots els agents en la seva elaboració. I el resultat que avui es sotmet a aquesta Cambra genera el mateix rebuig, vist amb la manifestació d'ahir i amb altres mostres fetes pels representants sindicals.

En definitiva segueix sent una llei que genera important disconformitat a qui és objecte de la llei. Amb el treball en comissió no s'ha aconseguit millorar aquest sentiment ni s'ha aconseguit convèncer a nosaltres sobre les seves bondats i ens trobem a finals de legislatura amb un text que no és acceptat per la majoria de funcionaris i treballadors públics.

Potser no era el moment de presentar-lo i es podria haver aprofitat per intentar reflexionar sobre certs aspectes com poden ser què implica l'exercici de l'autoritat o participació directa o indirecta en l'exercici de les prerrogatives de l'Estat, que ja hem discutit anteriorment, i si aquestes responsabilitats han de ser exercides únicament per cossos especials o bé poden ser exercides per altres treballadors de l'Administració com inspectors o interventors entre d'altres.

Manté la contradicció de permetre que càrrecs com el director de la funció pública pugui ser exercida per persones foranes a través de deixar que siguin responsables del departament.

Aquesta és una pràctica amplament emprada i dona la sensació d'una desconfiança amb el personal d'aquí introduint la participació de persones desconexores del concepte, filosofia i propòsit de la funció pública, a més de les seves obligacions i deures, i obre la possibilitat a salaris fora de les graelles establertes.

De les 18 esmenes presentades amb l'objectiu de corregir algunes disfuncions al text, només se n'han aprovat 5.

I han quedat rebutjats aspectes molt importants per mi com poden ser la inclusió d'un representant dels sindicats en el comitè tècnic de selecció, que ja n'hem parlat, o millores en la seguretat jurídica dels treballadors públics o funcionaris quan es reincorporen d'una excedència, o quan volia permetre que es pogués treballar fora del seu horari

els treballadors públics, sempre i quan no interfereixi amb la seva tasca a l'Administració, o finalment el canvi de triennis a quinquennis que no garanteix una carrera professional suficientment clara i, a més de generar importants dubtes al no conèixer l'efecte econòmic de la mesura. I si calia la sostenibilitat del sistema, aquest anàlisi s'havia de fer de forma global, tant l'Administració pública com la resta de parapúbliques.

Aquesta llei que volia reformar la funció pública, aclareix certs conceptes però no entra a establir un model de funció pública clar i de futur. No determina quina ha de ser la seva dimensió per ser capaç d'abordar els reptes de futur aconseguint alhora un creixement sostenible, com tampoc es coneix l'impacte que té sobre la resta de la societat.

Agraeixo la bona disposició de la ministra per aclarir tot el que se li ha demanat, i la seva bona voluntat en aquest text, però crec que calia fer aquest procés d'una altra manera, d'una forma més participativa i probablement amb moltes més reflexions compartides, per afavorir o promoure la implicació.

Per tot l'exposat, el meu vot serà negatiu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

La modificació de la Llei de la funció pública era i és necessària, però malauradament i tal com a succeït amb la resta de reformes estructurals volgudes pel Sr. Martí, acabarà sent un retrocés més.

En vuit anys no heu estat capaços d'arribar a consensos amb la resta de forces parlamentàries ni amb el conjunt dels treballadors de l'Administració general, i ara a mesos de l'acabament de la legislatura actual, tot han estat presses.

El resultat dista molt del que hauria de ser i acabarà comportant un retrocés que repercutirà negativament sobre la qualitat del servei als usuaris de l'Administració i provocarà un desmantellament dels servidors públics per la pèrdua d'estatus i de consideració que se'ls hi fa.

Cal recordar Sr. Martí, que l'únic que haureu aconseguit amb els anuncis repetits des de l'inici de la seva primera legislatura, quan denunciaven suposat excés de funcionaris i els seus privilegis, és el

fraccionament de la societat entre funcionaris i el sector privat.

Les coses no es podien fer pitjor. El resultat és una llei que s'allunya dels objectius que haurien de prevaldre i que són estabilitat de la llei durant molts anys, per això hauria d'estar consensuada àmpliament amb la resta de forces polítiques i una àmplia majoria als col·lectius dels funcionaris, i no ho ha fet.

Caldria que reforcéssim i donéssim el concepte de servei públic al servei del ciutadà, que tingui en compte la reforma de l'Administració i que reforci el concepte de funcionari per garantir la neutralitat dels actes administratius davant dels càrrecs polítics.

La limitació volguda de la denominació de funcionaris únicament per als cossos especials i per aquells càrrecs amb exercici de prerrogatives de potestat pública de l'Estat, i el fet de potenciar per altra banda les figures de treballadors públics de caràcter indefinit o interins o de relació especial, acabarà polititzant certs llocs de treball, trencant el principi d'imparcialitat que sempre ha caracteritzat la nostra administració.

També deteriorarà el caràcter del servei públic que ha de ser el primer dels objectius a respectar i també pot acabar generant la nul·litat de certs actes administratius.

La voluntat manifesta de DA per tal de canviar l'estatus dels funcionaris amb la implementació semàntica d'altres figures, acabarà generant distorsions de funcionament que fins i tot s'escapen de l'ordenament jurídic establert en el Codi de l'Administració.

La Llei 45/2014, del 18 de desembre, de modificació del Codi de l'Administració, del 29 de març del 1989 deroga el capítol 6 de la funció pública, però no pas el capítol 2 de l'Administració pública, que es refereix explícitament al terme "funcionaris" en quant a les seves funcions i responsabilitats en la defensa de l'interès general, deixant de banda els cossos especials i de l'Administració general i fins i tot dels comuns, hi ha llocs de funció que requereixen discrecionalitat i responsabilitat en emetre informes o resolucions sense que es necessiti necessàriament un càrrec de direcció.

Si s'aprova la llei es generaran moltes distorsions de funcionament jeràrquic. La vostra reforma acabarà generant inseguretats jurídiques una vegada més, i instaurarà un fraccionament entre els diferents models de contractació dels treballadors de l'Administració i més precarietat dels llocs de treball que repercutiran negativament en l'atenció al públic.

Per tot, el meu vot no serà favorable al projecte de llei presentat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, pels consellers del PS, Sra. Rosa Gili teniu la paraula.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Vostès, Demòcrates per Andorra, van prometre en la campanya del 2011, una gestió política diferent, engrescadora i d'excel·lència, en una fantàstica estratègia de màrqueting, de fum i d'il·lusió.

Un projecte polític que acaba ara aquesta segona etapa, després de vuit anys de majories absolutes, amb un fracàs estrepitosos en la gran majoria de temes que han tocat.

Van fer promeses als funcionaris en campanya electoral i en lloc de respectar-les, vostès en dos mandats, han destrossat la imatge i la motivació dels treballadors públics d'aquest país.

Com deia abans, els han rebaixat els sous, els han congelat els triennis que han convertit en quinquennis, els han rebaixat les pensions de jubilació, els vam treure el dret a pre jubilar-se, els van dividir en dues categories: "funcionari" i "treballador públic" amb un tracte jurídic antagònic que afeblia la independència i la garantia de no arbitrariedad en la seva feina.

Durant aquest mandat, vostès senyors demòcrates, han assolit tot un èxit en el tracte i en les negociacions amb els funcionaris, i evidentment ho dic en el modus irònic. Han aconseguit ser responsables d'una lamentable primícia, dues vagues i dues manifestacions multitudinàries també.

La primera vaga de funcionaris va ser més discreta, la segona més contundent, un clar símptoma de malestar i descontentament del col·lectiu dels treballadors públics. Dues vagues de funcionaris resultants de les negociacions fallides de DA amb els representants dels treballadors públics degudes a enganys, a la falta de respecte i de consideració cap a uns col·lectius que gestionen temes molt importants de les vides de tots els ciutadans d'Andorra.

Així, el Projecte de Llei que analitzem avui contempla canvis d'escenaris inesperats. Recordem quan la ministra Descarrega i el seu Govern, desbordats i esgotats, van acabar passant el Projecte de Llei inacabat al Consell General, passant el "marro", com es diu col·loquialment, als consellers

de la majoria perquè fessin les esmenes que calguessin per acontentar, o en tot cas, calmar els ànims d'uns representants dels funcionaris, que ja havien perdut tota confiança i credibilitat front les seves paraules i bondats del seu projecte de llei.

Les presses van ser les habituals en tancar temes, corrents sense massa reflexió, ni consens, ni serietat. I el resultat final ha quedat molt lluny de les expectatives que encara podien tenir alguns, i la prova, la manifestació d'ahir al vespre amb moltíssimes persones.

Un fracàs de gestió, Sr. Martí, Sra. Descarrega, senyor -que no hi és, em sap greu- senyor candidat continuista de DA, Xavier Esport.

Mirin, aprovar una llei de retallades de drets laborals de l'empresa privada, una llei de no drets sindicals, de no dret de vaga, de no dret de manifestació al desembre. Aprovar una llei de retallades de drets dels treballadors de la funció pública al gener, a trenta dies de la dissolució del Consell General, en període de precampanya, preelectoral, és d'una gosadia impressionant! Segurament alimentada per dues majories absolutes, sense diàleg amb la gent i allunyada de la realitat dels ciutadans d'Andorra.

Mirin, vostès han demostrat conèixer molt bé el funcionament de la societat andorrana i més concretament dels electors d'aquest país.

Saben que algunes persones no tenen temps de seguir massa de prop els temes polítics, a d'altres no els interessa massa i a alguns ciutadans gens. Molts es queden en titulars de premsa o amb informacions superficials que beneficien a DA. Es diuen "desencantats de la política" i anuncien abstencions o vots blancs, i això a vostès ja els va bé.

Tanmateix, moltes coses em porten a creure que ara algunes coses ja no colen i que la gent no és ximple, i que tot i que sempre cal un temps de maduració, acaben per veure-ho clar, acaben adonant-se de qui els hi fa promeses que no arriben mai, de les falses veritats que se'ls han dit i de qui oblida que la política ha de gestionar-se en benefici de la gran majoria, no en benefici d'uns quants.

I així, en conclusió i sense que sigui cap sorpresa a aquestes alçades, anuncio doncs el vot negatiu dels consellers del PS al Projecte de Llei de la funció pública de Demòcrates per Andorra. I també anuncio que si la ciutadania ens fa confiança a les properes eleccions derogarem aquesta Llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sr. Josep Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Ja els avanço que votarem no al Projecte de llei.

Continuem pensant, tal i com dèiem durant la tramitació de l'esmena a la totalitat d'aquest text que estem davant d'un tema de gran importància nacional, que no admet improvisacions ni pedaços. Un nyap que cal superar de soca arrel i que no s'arregla amb les 113 esmenes presentades.

Hem viscut una crisi econòmica, s'han fet retallades i congelacions salarials a un col·lectiu que ha de poder treballar amb eficiència i objectius assolibles. I ara, ens trobem amb unes mesures que han generat malestar i, fins i tot, protestes al carrer.

I quan ja estem en ple període preelectoral ve el Govern a demanar-nos un xec en blanc per solucionar un tema que es veia venir des de fa anys. A base de pedaços, sense consens social, sense participació dels col·lectius afectats, sense el consens polític d'aquesta Cambra, sense saber exactament quina Administració necessitem per assolir els nostres objectius, sense saber quins són aquests objectius i sense saber-ne els costos.

La memòria econòmica, Sra. ministra, no és capaç de determinar el cost de la reforma, i així ho esmerça en la seva pròpia pàgina que acompanya la Llei.

El grup que tinc l'honor de representar vol, abans de res, definir cap on ha d'anar el país i construir una Administració àgil i eficient per arribar-hi.

El que nosaltres volem és un gran pacte d'Estat, consensuat amb tothom i especialment amb els funcionaris, que permeti la construcció del petit gran país pel que treballem tots plegats.

Aquesta Llei no permet el consens. Nosaltres no volem pedaços, nosaltres no volem donar un xec en blanc al Govern, nosaltres no volem que se'ns contesti amb un llistat d'ineficiències quan preguntem pel Pla director del Govern en matèria de la funció pública.

Un país sense una funció pública eficient és un país condemnat a la mediocritat. Nosaltres el que volem és un país de qualitat. Un país que sàpiga d'on venim, on volem anar i quins recursos hem de dedicar-hi.

Ja ho vam dir durant la tramitació de l'esmena a la totalitat d'aquest text, i ho tornem a dir ara. La Llei de la funció pública hauria de ser fruit del consens, incloure un full de ruta clar, uns objectius

mesurables i assolibles i hauria d'estar dotada, amb els mitjans que siguin necessaris per a la seva aplicació.

Una reforma integral de la funció pública ha de regular programes i directives, ha de tocar les estructures, ha d'arribar al fons de les necessitats i ha de proposar solucions estables.

El personal de l'Administració és el canal a través del qual l'administrat actua amb l'Estat; la seva implicació, la seva vocació de servei, el talent que siguin capaços d'aplicar a la feina, són factors fonamentals, per assegurar una Administració eficient i un país que funcioni realment.

Estem parlant d'un col·lectiu, de més de dues mil persones que, treballa activament pel país. La llei que regula l'Administració pública ha generat crispacions i malestar. I la llei que avui aprovaran només parla d'horaris, de triennis i de l'edat de jubilació. De debò és aquesta la llei que necessitem? Crec, sincerament, que no!

Cal incorporar al debat quina és la dimensió de l'Administració que volem i que necessitem, i a quin cost. I, senyors, aquí és on jo hi continuo veient improvisació.

On són els estudis d'impacte? On és el pla estratègic d'aplicació de la llei? On és el decàleg dels eixos prioritaris? On hi ha un cronograma d'aplicació de les accions? I sobretot, com generarà el Govern els ingressos necessaris per pagar l'increment de pressupost en el capítol 1 que provocarà aquesta Llei? La xifra és espectacular: 119 milions d'euros per al 2019!

Entre els anys 2011 i 2018, s'han reduït en 282 persones el nombre de treballadors de l'Administració, quan, en el mateix període, les despeses d'aquest capítol, el dels salaris, han passat de 92 a 110 milions. I la previsió és contractar 91 persones més.

Els voldria fer algunes preguntes: tenen clares les necessitats actuals de l'Administració de l'Estat? Ja preveuen les noves exigències que plantejarà l'acord d'Associació amb la Unió Europea? És una pregunta que ja se l'esperaven, no? Sr. cap de Govern i Sr. Baró perquè veig que fa estona que ho comenten.

Espero que tinguin present que aviat ens caurà a sobre una allau de directives amb un nivell de tecnificació i complexitat tan gran que faran indispensable la contractació de nous tècnics molt especialitzats.

La nostra Administració s'enfronta a nous reptes, a noves necessitats derivades no només de l'Acord d'Associació, sinó producte d'un món cada cop més complex i interconnectat.

Veiem, un cop més, un Govern amb presses, un Govern que no reflexiona i que, a més, mostra una actitud gens conciliadora.

Aquesta llei és fonamental per construir l'Andorra que volem.

Aquesta llei reclama un gran consens que ni s'ha produït ni s'ha buscat.

Aquest projecte de llei, que ha registrat tres esmenes a la totalitat i 113 esmenes parcials, ha rebut el rebuig de tota l'oposició en bloc.

En dieu reforma, però no ho és.

En moments difícils cal exigir responsabilitat i sentit d'Estat.

És per tot l'anteriorment exposat i tal com ja us he avançat a l'inici de la meva intervenció, que els Consellers d'Unió Laurediana i Independents de la Massana, votarem no a l'aprovació del Projecte de llei de la funció pública.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, té la paraula el conseller, Sr. Marc Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

Com ja vaig dir en el debat de les esmenes a la totalitat, l'essència d'aquest projecte de llei es sustenta en una filosofia clara: reforçar una Administració Pública competent i adaptada a la nostra realitat, capaç de donar resposta a les necessitats dels ciutadans i de les empreses amb la màxima qualitat, emfatitzant en la vàlua, les competències i el rigor dels professionals públics donant-los-hi totes les eines necessàries per desenvolupar la seva feina amb les millors garanties i dotant-los dels mecanismes necessaris de flexibilitat per poder-se adaptar a una societat i un entorn dinàmic i canviant. Una llei que impulsa un model d'Administració Pública organitzada, professional, moderna i sostenible.

Votem avui l'aprovació del Projecte de llei de la funció pública després del treball fet en comissió, i que ha permès debatre els punts més conflictius i introduir una bona part de les aportacions dels diferents grups parlamentaris a través d'esmenes. Aprofitaré la meua intervenció per ressaltar aquelles més rellevants.

Com ja he explicat durant el debat de les reserves d'esmena aquesta llei no degrada la funció del

treballador públic com volen fer creure alguns, i en aquest sentit i tal com es va acordar en la taula de treball entre Govern i sindicats, s'ha introduït un article on es diu literalment que "Aquesta llei reconeix idèntics drets i obligacions als funcionaris i als treballadors públics de caràcter indefinit."

En el cas dels treballadors públics interins, s'han aprovat varies esmenes on es remarca en quins casos es pot usar aquesta figura i s'han establert les limitacions temporals sota les que es poden contractar. Som conscients que en el passat s'ha fet un ús indegut d'aquesta figura i creïem necessari reforçar els mecanismes perquè això no tornés a succeir. També s'ha aprovat una esmena en què si un treballador públic interí accedeix a una plaça de funcionari o treballador públic de caràcter indefinit, conservarà l'antiguitat acumulada mentre era interí.

S'han aprovat esmenes en què per tal de garantir la transparència de les seves actuacions, els diferents comitès tècnics associats a la funció pública comptaran amb la presència dels representants dels sindicats i les associacions de treballadors de l'Administració com a observadors.

Alhora d'assolir una millor planificació i gestió dels recursos humans, s'ha aprovat una esmena a proposta de Unió Laurediana-Consellers Generals Independents de la Massana en què tots els instruments d'ordenació i gestió dels recursos humans de l'Administració general definits per aquesta llei són preceptius i vinculants pel Govern. Això obligarà a tots els Governos, siguin del color que siguin, a fer us d'aquests instruments de planificació.

També s'ha aprovat una esmena del Partit Socialdemòcrata referent al Registre de Personal, on s'afegeix que aquest no pot contenir cap dada referent a la filiació a un partit polític o a un sindicat per reforçar les garanties en aquest sentit.

S'ha aprovat una esmena modificant els criteris de provisió de les places vacants o de nova creació, donant prioritat sempre a donar oportunitats a aquelles persones que ja formen part de la pròpia Administració, com a mecanisme per a facilitar la mobilitat.

En aquest sentit s'han aprovat també unes esmenes que milloren l'àmbit de la mobilitat dels treballadors de les diferents administracions, afegint entre aquests el personal del Consell General i dels seus organismes adscrits.

També, i tal com s'havia acordat en la taula de treball entre Govern i els sindicats, s'ha aprovat que arribat a l'edat de jubilació, el treballador pot acordar amb l'Administració prolongar la relació de treball més enllà per períodes d'un any fins a un màxim de 5.

S'ha aprovat també una esmena en què es determina que el reglament de la jornada i l'horari de treball ha de preveure mesures efectives de conciliació de la vida personal i laboral.

Dins dels acords assolits a la taula de treball entre Govern i els sindicats, s'ha aprovat també una esmena que flexibiliza el règim d'incompatibilitats dels treballadors públics, i en aquest sentit aquells que no treballen a jornada completa, aquells que tenen un contracte de durada inferior a un any i aquells que tenen un salari inferior al 120% del salari mínim quedem exempts d'aquest règim d'incompatibilitats prèvia comunicació al Departament de Funció Pública.

En el cas del canvi de lloc de treball per motius de salut, el que es coneix com a situació de reforma, s'ha introduït una esmena que garanteix que totes aquelles persones que tenen un salari inferior a dues vegades i mitja el salari mínim, és a dir 2.625 euros, conserven el 100% del salari. Aquells que tenen un salari superior poden tenir una reducció de com a màxim el 20% però no es quedaran mai per sota d'aquests 2.625 euros, donant compliment així al compromís del nostre grup parlamentari amb els sindicats.

S'ha introduït una esmena on es determina que el procediment abreujat a l'hora d'incoar un expedient disciplinari serà sempre voluntari per part de la persona afectada, assegurant sempre les màximes garanties envers el treballador implicat.

I en aquest sentit també s'han introduït unes esmenes que redueixen els períodes de prescripció tant de les faltes com de les sancions, situant-se a la meitat dels terminis actualment vigents.

També, i fruit dels acords de la taula de treball, s'ha aprovat una esmena on es dona un termini màxim de 6 mesos per tenir el desplegament reglamentari d'aquesta llei i en tot cas el còmput d'antiguitat per quinquennis no entrarà en vigor fins que no s'hagin aprovat els reglaments que han de desenvolupar el complement de carrera i el complement de productivitat, que són els pilars del nou sistema retributiu.

Com es pot veure un conjunt de millores notables i fetes amb l'objectiu d'esvaïr part dels dubtes i neguits que han sorgit durant la tramitació d'aquesta llei i que aporten un plus de garanties cap a tots els treballadors de la funció pública.

Aquesta llei defineix el marc global on s'ha de circumscriure la gestió de Funció Pública del nostre país i obre un ampli ventall de noves oportunitats. Aquest marc dona prou marge i flexibilitat per tal que la seva implementació assoleixi els millors resultats, però perquè això sigui possible requerirà la

implicació del Govern i també dels treballadors de l'Administració.

Com també vaig expressar en el debat a l'esmena a la totalitat, som conscients que gestionar els canvis no és una tasca fàcil per això desitgem i encoratgem als treballadors de l'Administració, als representants de les associacions i dels sindicats de la funció pública i al Govern que treballin de forma conjunta la implantació dels canvis que suposarà aquesta llei, perquè en definitiva creiem fermament que és una bona llei, però que caldrà que tots ens hi impliquem per desenvolupar-la i que assoleixi els objectius que persegueix.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

No sé si hi hauria un segon torn d'intervencions...

No sé si el Govern desitja intervenir...

No hi ha intervenció...

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, en primer lloc lamentar que no hi hagi intervenció del Govern. És el seu dret, però crec que com a mínim l'exposició que s'ha fet dels diferents grups, o en aquest cas parlo per mi, mereixia unes explicacions.

I entendre, doncs, que s'ha perdut aquesta oportunitat, aquesta oportunitat que es va oferir abans que s'iniciés aquest debat, l'oportunitat que vam oferir des del Grup Parlamentari Liberal de despolititzar aquest debat més enllà i fora de la companya electoral, sabent, doncs, que era un tema que requeria de la tranquil·litat necessària i de la no utilització com a eina política, i no s'ha volgut fer. No s'ha volgut fer, nosaltres ho lamentem. Com he explicat en la meua intervenció hem intentat fer aportacions a un text que no és el que necessita la funció pública, però tot i així, coneixedors que la majoria tant sí com no el volia fer anar tirant endavant, hem intentat que sigui un text el més neutre possible, tot i sabent que no és així i que no servirà per millorar realment la funció pública i els reptes als que ha de fer-hi front.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller...

Sra. ministra...

Dono la paraula a la Sra. ministra perquè hi ha hagut un malentès, sembla que sí que volia intervenir.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, m'excuso Sr. síndic.

No havia entès correctament, doncs, la demanda.

Bé, sí que voldria fer algunes apreciacions, doncs, a les exposicions dels diferents consellers.

En primer lloc, doncs, ja ho vaig dir en el debat de l'esmena a la totalitat i crec que vaig fer mea culpa, doncs, per la part de manca de consens. Que jo crec que no es pot dir és que no es va cercar, i no es va buscar i no es va intentar.

El que no vam fer és assolir aquest consens, i jo ja assumeixo la meva responsabilitat com a ministra de Funció Pública, vam fer tots els possibles.

Vostè també, m'ha sabut molt greu Sr. Gallardo que em digués que el Govern arriba a consensos o treballa textos d'una manera diferent en funció de l'interlocutor que té al davant, si és un representant sindical o si són advocats o altres com s'ha procedit amb el Codi de procediment civil.

Em sap molt greu perquè jo crec que realment potser aquesta no és la qüestió, potser és que el ministre Espot té més habilitat de negociació que la ministra Descarrega, ja li admeto, però en qualsevol cas jo crec que no és un tema que el Govern tingui una actitud o una altra en funció de l'interlocutor que té al davant. Jo crec que això, he trobat que era molt injust.

Després vostè ha parlat d'una administració desmotivada. Efectivament està desmotivada perquè fa molts anys que no hi ha avaluació de l'acompliment. No hi ha possibilitat de progressar de la banda retributiva mínima a la màxima, i això requereix d'un nou instrument. Un nou instrument que és el que espero que avui es pugui aprovar, justament per donar oportunitats. Aquesta llei és una llei d'oportunitats igual que en el seu dia ningú va creure en la llei de l'any 2000, jo crec que aquesta llei se li ha de poder donar una oportunitat pel que fa al desplegament reglamentari, que com bé vam dir pensem treballar també amb els representants dels sindicats i amb tothom que hi vulgui participar. Mereix una oportunitat.

Vostè també ha fet referència a l'aturada informàtica d'un dels servidors del Govern, doncs el servidor Carlemany que afecta als tràmits a l'Administració.

Efectivament, malauradament podem patir aquest tipus de problemes informàtics, espero que no li

arribi a cap altre govern perquè realment no hem pogut donar satisfacció als ciutadans que han volgut realitzar tràmits durant aquests tres dies, però també voldria dir que l'equip del DCI i altres empreses externes que tenim contractades, doncs han estat treballant dia i nit per solucionar aquest problema el més aviat possible i avui ja finalment hem pogut resoldre aquesta incidència informàtica. I és de lamentar però a vegades tampoc hi podem fer res amb la tecnologia, Sr. Gallardo.

Després, en relació a les taules retributives que jo ja he reconegut que probablement en una etapa posterior caldrà revisar aquestes taules retributives i entenc que és un dels neguits que tenen avui els treballadors de l'Administració pública. Jo crec que podem agafar aquest compromís de revisar aquestes taules retributives perquè crec que realment és de justícia, però crec que això es pot fer perfectament en una etapa posterior. I acompanyant a això, ja estem revisant llocs de treball, i crec que molts dels treballadors també ho estan agraint, el que passa és que aquest és un procés llarg i feixuc, ho sabem. Són 2.700 treballadors i per tant, cal el seu temps.

Després en relació a triennis i quinquennis, les dades econòmiques, jo crec que ha estat molt clara amb les dades econòmiques. Crec que la projecció econòmica a 25 anys, la memòria econòmica també és molt precisa, ara bé, evidentment hi ha un component d'incertesa perquè pel que fa a la retribució per l'avaluació de l'acompliment o el rendiment, ningú pot dir a dia d'avui doncs quin serà aquest import perquè desconexem les avaluacions i per tant, la retribució corresponent a aquestes avaluacions. El que sí que nosaltres vam fer és una proposta de màxims, que és el que jo he indicat encara al matí. Parlem d'encara potser 3 milions més, 3 milions més al millor supòsit. Però ens podríem quedar perfectament amb la mateixa quantitat de triennis que tenim actualment.

I després sobre aquesta qüestió de retribució, que penso que és molt important perquè és veritat, jo entenc que no s'ha compartit aquest model que hem presentat, però què és el que oferim sinó els nostres treballadors de l'Administració pública? Triennis? Tenir congelat el seu creixement a la banda retributiva? Crec que aquesta no és la millor solució ni la solució que espera el treballador de l'Administració pública. Crec que hem de fer un pas endavant.

El conseller Pintat, és cert que ha parlat que falten probablement molts instruments i eines que ens permetrien tenir una política de funció pública més ben regulada en certes previsions.

Comparteix amb ell, i és justament el que preveu aquesta nova llei. Una sèrie d'instruments que ens permetin arribar a tenir una veritable funció pública que permeti veure la seva sostenibilitat, el seu futur i en aquest sentit el que dic, aquesta llei preveu ja una sèrie d'eines que ens han de permetre de fer un pas endavant en aquest sentit.

Ens han parlat també de les exigències de contractació, probablement pels reptes de futur que té l'Estat andorrà com pot ser la negociació de l'Acord d'associació amb la Unió Europea.

Bé, part d'aquestes contractacions, d'aquest pla de contractacions que ja he parlat que ha tingut caràcter anyal i que nosaltres ja hem publicitat, ja hem incorporat nous tècnics al Ministeri d'Afers Exteriors, hi ha nous tècnics encara previstos per aquest any, pel 2019. Per tant el Govern és conscient de les necessitats dels seus projectes i de les seves prioritats i és en aquest sentit on jo crec que es pot veure molt bé quins són els àmbits de contractació actualment en l'Administració.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Molts gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

En primer lloc, retirar la primera part de la meua intervenció on lamentava que el Govern no tingués res a dir després del torn d'intervenció dels grups parlamentaris.

Dit això, Sra. Descarrega jo no busco ni buscava avui que vostè digués o entonés el mea culpa. No pretenia això. Entre altres coses perquè vostès sempre han dit i entenc que ha de ser així, que són un govern col·legiat. Per tant, entenc que els encerts, doncs es reparteixen entre tots i els errors, que jo des d'un punt de vista particular penso que ha estat un error com s'ha encarat aquesta negociació, també els reparteixo o els atribueixo a tot el Govern.

Li he dit sempre que vostè va arribar en un moment en què aquest tema ja estava enquistat, el tema de com s'havia plantejat la reforma de la funció pública. Per tant, no pretenia ni busco que avui entoni vostè un mea culpa i faci un acte de sacrifici o de contracció perquè no era aquest. En faig responsable a tot el Govern, com a govern col·legiat. I en faig responsable perquè ha demostrat en algunes de les seves accions que quan ha volgut o l'ha interessat o

ha cregut que era necessari, ha trobat aquesta fórmula de consensuar punt per punt i revisar punt per punt un text legislatiu.

I quan jo he posat l'exemple, és per demostrar si hi ha hagut voluntat del Govern de DA per revisar i consensuar amb tots els actors implicats un codi de procediment civil, que no és poca cosa, per què no ha estat aquesta voluntat amb els treballadors públics? Simplement he dit això per demostrar que si ho han sabut fer en alguns casos, és que ho saben fer. La pregunta és per què no ho han volgut fer ara? O per què no ho han volgut fer en aquest text?

I jo penso que ha estat una qüestió sincerament de voluntat.

Crec sincerament que la política salarial que vostès han plantejat desmotiva clarament el funcionari. Però el funcionari no està només desmotivats per la política salarial que té plantejada o per la congelació o pèrdua de poder adquisitiu que porta dels darrers deu anys. No és només un tema salarial, és que hem parlat de més coses, i no veu la llum al final del túnel del que pot ser aquest model de la nova funció pública. Perquè al debat ho vam dir el dia de l'esmena a la totalitat. Implica moltes més coses que no només els recursos humans. I aquest debat o aquest programa o aquesta proposta no ha estat damunt de la taula.

Vostè deia: "Donem l'oportunitat al nou text que per la via reglamentària pugui desplegar moltes de les coses que no hem concretat".

Jo li diria, per què no hem donat aquesta oportunitat per la via reglamentària a molts dels aspectes que no es van desplegar de la llei del 2000 de la funció pública, i que és un dels motius del perquè aquesta funció pública a dia d'avui potser no estigui assolint els reptes que es van marcar en el seu moment. I l'explicació, i així ho diuen els representants sindicals, en part es deu a què els diferents governs no han estat capaços de desplegar els reglaments. Doncs despleguem primer els reglament, si els reglaments desplegats no funcionen, plantegem-nos llavors un nou model. I un nou model, no amb el rellotge de les eleccions a sobre, un nou model des del consens i des de la participació com li he dit abans, de tots els actors implicats. I crec que al debat es podia haver fet si s'hagués volgut fora de l'àmbit de la campanya electoral. Fora de l'àmbit amb la proposta que els hi vam fer i que vostès van tant sí com no, no voler recollir el guant és una decisió i ara no poden criticar -no vull dir que vostè ho hagi fet- que aquest debat es porti a campanya perquè van tenir l'opció de no fer-ho. Podíem haver tret de l'equació de la campanya electoral el debat de la funció pública forçant perquè aquesta Llei passi

utilitzant la seva majoria ens trobem en què és un debat que hi serà dins de la campanya i nosaltres també hem anunciat que aquesta Llei serà una de les ràpides de les primeres lleis que s'hauran de revisar després de la pròxima legislatura.

Vostè em parlava de revisar les taules o les graelles salarials. És que no s'entén, perdoni que li digui Sra. Descarrega! Com pot ser que una llei que està a tràmit, que votem avui, avui el Govern estigui reconeixent que efectivament caldrà revisar perquè potser no és tot l'estimulador que hauria de ser el règim salarial per aquestes situacions que ha anunciat de què un treballador d'una banda inferior cobrant el màxim de complements, resulta que tindrà un nivell retributiu superior a un treballador d'una banda superior. Això no és un model d'incentivació, no ajuda a què el treballador públic estigui motivat.

Em parlava vostè també dels triennis i ha matisat de què aquest increment de 3 milions d'euros podria respondre, en un cas hipotètic, al màxim i que també es podria quedar en la mateixa xifra. Ja li accepto tant una cosa com l'altra, la meva incredulitat és que si vostès han demostrat als treballadors públics que en el pitjor dels escenaris mantindrien el mateix nivell de triennis o de remuneració econòmica per la via de quinquennis que amb la fórmula de triennis, el pitjor escenari he entès que és el mateix, com pot ser que no ho acceptin? Doncs, aquí hi ha hagut un problema de què potser qui havia d'escoltar no ha volgut escoltar, qui havia d'explicar no ha sabut explicar o no ho ha sabut demostrar, perquè jo penso que qualsevol treballador públic si li diuen: "*Miri, vostè cobrarà el mateix i en el millor dels casos cobrarà més*" home, jo entendria que hi hauria el rebuig si s'estigués plantejant com ells entenen i crec que és així una pèrdua, perquè si no, no s'entén. Almenys jo no ho entenc perquè a mi em sembla que de sumes i restes tots en sabem fer.

I em deia respecte a la política salarial que què es podia fer? M'ho demanava o plantejava que quina altra cosa es podia fer? I jo li demano: els hi ha demanat als treballadors públics què es podia fer? Què és el que volien? Perquè jo penso que els primers que ho saben són ells... els primers que ho saben són ells! I per tant, insisteixo, hi ha hagut -i ho lamento- una absència o una manca de cintura política per arribar a un consens amb aquest text legislatiu i s'ha perdut, com deia en un inici, una gran oportunitat de fer passar una llei que havia de ser una llei que no es toqués durant molt temps i que, com hem constatat, serà una de les primeres lleis que caldrà modificar tant bon punt arribem a la pròxima legislatura.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller...

Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Només volia afegir... Volia afegir més coses però penso que subscric les paraules del Sr. Gallardo per no repetir-me, i només dir que probablement hi ha una desconfiança, que ho ha dit el Sr. Gallardo, una desconfiança de què realment el que es promet sigui realitat i l'històric... i no parlo de l'històric de vuit anys parlo ja d'un ampli històric, doncs ha sigut aquest: no només al Govern, a les parapúbliques ha passat exactament el mateix, de vegades s'han promès coses, s'han promès promocions professionals, moltes coses que després la realitat ha sigut totalment la contrària i jo crec que això és una cosa que pesa i que pesa molt, i Andorra és molt petit, tot se sap i jo crec que probablement no s'ha explicat bé, probablement no s'ha convençut per això ho deia a la meva primera intervenció, no s'ha arribat a convèncer de què realment, probablement hi havia una millora al darrera i ens trobem on ens trobem.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Víctor Naudi, per SDP.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, crec que en el debat d'aquest matí s'ha acabat evidenciant que aquesta Llei és una mala llei en el sentit de què si una llei mereixia un ampli consens no solament de tot el conjunt de l'arc parlamentari sinó també del conjunt dels treballadors de l'Administració, doncs no és així. Per tant, és una llei que pot acabar passant per un sol vot i jo crec que una llei d'aquest calat no ens ho podem permetre. És una llei que ha de perdurar en el temps, en els propers anys, que ha de generar confiança dins dels propis treballadors, del conjunt de treballadors de l'Administració i també ha de generar confiança per part dels usuaris de l'Administració, i no serà així i per tant no s'està fent un mal favor.

Per tant, jo demano al conjunt de consellers de DA que es repensin el seu vot.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Bé, l'objectiu de què agafi la paraula és perquè crec que ha quedat evidenciat que Demòcrates per Andorra s'ha quedat sol. El seu Govern i el seu grup parlamentari es troben front al seu fracàs en un tema tan important com aquest en el qual vostès han creat molt malestar, i un malestar que quan el vas cultivant, el vas alimentant durant tant temps costa molt després de desfer, i això en pagarem tots les conseqüències, ja ho hem parlat varies vegades.

És a dir, una Administració que no està motivada, que no s'ha valoritzat, nosaltres ho hem dit sempre, és que perjudica a tothom, no perjudica als alumnes dels mestres d'una escola, és que ens perjudica a tots perquè el que necessitem és això, una mica de... bé, ganes de treballar, gent que treballi en bones condicions i motivada, i això ho poden pagar els nens a les escoles, ho podem pagar els empresaris quan van a fer les gestions a l'Administració pública i ho paguem realment tots.

Els hi deia abans, això és un exemple més dels moltíssims temes que vostès han portat malament, malgrat haver anunciat "monts et merveilles" com es diu a França. La conclusió és molt pèssima i els hi deia abans, es podran posar la medalla realment d'haver aconseguit aquestes vagues, aquestes manifestacions que malgrat vostès les han volgut tallar d'arrel amb la seva llei de la seguretat pública i han sigut igualment. És a dir, en un país en el qual, -l'altre dia ho sentia a la ràdio-, no hi ha tradició... Doncs, això està canviant... Això està canviant i vostès poden sentir-se realment orgullosos d'haver-ho aconseguit, d'haver creat malestar i una situació que no serà fàcil de redreçar a tots els nivells.

Per tant, vostès sabran el que han fet però queda clar que s'han quedat sols avui.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Sí, miri Sra. ministra, com bé diu a la Llei falten eines i la Llei les contempla. Aquestes eines quan

estaven dins del Projecte de llei estaven en condicional "l'Administració pot". Les esmenes que vam fer nosaltres van ser que fossin obligatòries d'aplicar i que van, crec que amb el recolzament de tots i que el Grup Demòcrata ho va recolzar, però és que no havien d'estar en aquest Projecte de llei, són les eines que s'havien d'haver aplicat ja des d'un inici per saber el que volíem perquè permetien la planificació. Tota la documentació que em va passar -i que li vaig agrair que la passés amb la diligència que va fer-ho-, era de posar evidència de deficiències, però no donar foc de quina Administració volem de futur.

A la memòria econòmica... -i li he dit i li torno a insistir-, el propi text de la memòria econòmica diu: "No es pot quantificar el cost" perquè s'ha de desenvolupar per reglaments, per tant això no pot ser.

També li faré una altra pregunta, m'està dient que s'estan dotant de més personal per abordar tot el que sigui l'Acord d'associació, per tant deuen tenir estudis d'impacte fins ara que ha quedat clar que no tenen cap estudi d'impacte perquè no ens n'han fet arribar cap. Doncs, no sé el que estan dotant! També serà curiós que ens els facin arribar.

I a més, una altra observació, dins la documentació que ens va fer arribar que també ho posava en evidència, del 2011 al 2018 hi ha 282 persones menys a l'Administració, i els costos han passat de 92 milions a 110, un increment de més de 18 milions d'euros. Ja entenc que s'han dotat al Fons perquè feia falta... No Sr. Saboya, no pels estudis d'impacte perquè aquests no els tenen, perquè sinó, és que ens estan enganyant cada vegada aquí.

A partir d'aquí... A veure, si hi havia menys personal, és paga més, s'han dotat fons, on han anat aquests diners? Però al 2019 encara se'n preveuen 91 contractacions més i pugem a 119, i quan diu el pressupost aquests 119 tampoc impacten tot el pressupost de l'any 2019 que sigui un 2,5 més impactarà en el pressupost del 2020, per dir-ho clarament, perquè no estan tots contractats. I ja ho vam dir el dia del Marc pressupostari, la sostenibilitat... i ja parlarem després, de les finances públiques, no hi és.

Per tant, pensem que en aquest tema hauria sigut important que hi hagués hagut un consens, Sr. cap de Govern.

Li vaig dir que seria bo que hi hagués a la taula diferents grups. També li vaig dir al Sr. Ubach que està aquí a d'alt present, que també seria bo que s'hagués pogut parlar conjuntament i que s'hagués començat de zero. I potser avui dia no ens trobaríem amb aquest text.

I tal com ha dit el Sr. Víctor Naudi, potser seria bo que el grup de la majoria es replantegés l'aprovació del mateix.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Grup Parlamentari Demòcrata, Sr. Ballestà, teniu la paraula.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, uns breus comentaris en algunes de les intervencions. El Sr. Gallardo feia en la seva darrera intervenció, parlava dels triennis i dels quinquennis i que si acaben sent econòmics els mateix, és perquè no es mantenen. És que jo crec que aquí falsegem el debat a l'hora de situar triennis versus quinquennis, perquè el debat no és aquest. És triennis versus quinquennis més carrera professional més complement de productivitat.

Això és el que fa. És a dir, pel mateix import o potser una mica superior al que teníem només amb triennis, ara tindrem complement d'antiguitat, però tindrem complement de carrera professional i complement de productivitat que són els elements que han d'ajudar a aquesta motivació al que vostè hi feia referència, que aquesta llei no motivava.

I enllaço amb això, vostè parlava que no només la part salarial és la que considera vostè que desmotiva, sinó que la llei en general desmotiva als treballadors. Jo la pregunta que em faig és si realment desmotiva que per primera vegada es parli d'un pla de formació per a tots els treballadors, que no es recollia amb la llei anterior. Si desmotiva que s'estableix una veritable carrera professional ja sigui en progressió horitzontal o vertical. Si desmotiva, com feia abans, tenir un sistema retributiu que no es basa només amb l'antiguitat, sinó que premia l'assoliment de competències, la progressió professional, la formació i la qualitat de la feina feta. Si també desmotiva establir un sistema que fomenta la mobilitat dins de la pròpia Administració i entre les administracions, s'obre un ventall de noves possibilitats als treballadors.

Jo crec que no desmotiva. El que desmotiva és que quan es plantegen una sèrie d'elements que no poden ser realitzables, i així feia referència, també, la Sra. Bonet que parlava de la manca de credibilitat perquè no es creuen que això que avui estem dient que farà aquesta llei, pugui ser realitat.

I no s'ho creuen perquè venim d'un històric clar, i un històric en el qual les promeses que es van fer en el

seu dia o que contemplava el projecte de llei vigent no se li ha donat compliment. I això sí que genera malestar entre els treballadors públics. I es pot entendre que sigui, perquè a més és veritat. És a dir, quan va entrar un treballador públic l'any 2001 amb la llei, doncs, tenia unes perspectives de creixement econòmic i de carrera basats amb un complement d'antiguitat amb triennis, amb un complement, el GADA que era consolidable, i amb unes pensions de jubilació que segurament el 70% del darrer salari.

Però són aquests dos aspectes els que s'han vist que no són sostenibles. Amb el tema del GADA ja es va veure abans. L'any 2008 ja es va haver de congelar i aquest congelament el van haver de mantenir, doncs, tant els Governos liberals, com el Govern del PS, com el Govern de DA. I després es va haver de reformar el tema de les pensions de jubilació dels funcionaris perquè tots els estudis demostraven que no era sostenible, i generava un forat que posava en risc no només les pensions dels funcionaris, sinó la sostenibilitat financera del propi Estat.

Per tant, crear expectatives als treballadors públics que després no s'acaben complint, sí que genera malestar. I els responsables d'aquests, jo crec que ens hem de buscar a tots els Governos que han passat i que han tingut responsabilitats de gestió d'aquesta funció pública.

En canvi aquesta llei el que busca és fer un projecte de llei que sigui sostenible, i creiem fermament que no és una promesa que no es podrà complir, perquè es proposen uns plans de formació, unes carreres professionals i uns sistemes retributius que són realistes i assumibles per part de les arques públiques.

Després un altre element que ha sortit a tot arreu és el tema del consens. Ja els hi reconec que el consens és desitjable i la voluntat del Govern i també del grup parlamentari, ha estat d'assolir aquest consens i no ho hem aconseguit. I no estem contents d'aquesta situació. Però sí que és veritat que no ha estat una feina que no ha portat a res, perquè les diferents trobades, ja sigui des del Govern o del grup parlamentari, ha permès avançar amb força aspectes. Sí que és veritat que no tots els que demanaven els sindicats, però sí amb molts dels aspectes.

Ara bé, el que no podem fer és condicionar tota l'acció del Govern a tenir consensos plens, perquè sinó seria la millor manera de no avançar. Per tant, sí que nosaltres hem treballat amb els consensos però en aquest cas no l'hem pogut assolir.

En una de les primeres intervencions el Sr. López ha deixat d'entreveure que durant tota aquesta legislatura el Govern de DA s'ha quedat sol votant lleis. Jo li plantejo el repte. Calculi, de totes les lleis

que hem aprovat aquestes legislatures quantes s'ha quedat sol el Grup Parlamentari Demòcrata i en quantes ha assolit el recolzament d'altres forces polítiques, i s'espantarà de veure la gran diferència que hi ha. Fins i tot m'atreviria a dir que hi han hagut més lleis que s'han aprovat per unanimitat que no lleis en què s'ha quedat sol el Grup Parlamentari Demòcrata.

Per tant, això que el Grup Parlamentari Demòcrata no busca el consens no és una realitat d'aquesta legislatura.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern, Sra. ministra.

La Sra. Eva Descarrega:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En relació a la qüestió de la política retributiva, el conseller Gallardo demanava: heu demanat a l'altra part, doncs, què voleu? Sí, sí li hem demanat a l'altra part, perquè ens hem assentat en una taula d'un costat i d'un altre.

Òptimament, i és normal que tinguin aquesta posició que és el que volen. Doncs, evidentment, mantenir triennis, complement de carrera, complement de productivitat. Però insisteixo, el model que nosaltres hem plantejat ha tingut en compte la sostenibilitat econòmica. Afegir als actuals triennis el complement de carrera i el complement de productivitat, representaria afegir a la despesa 10 milions d'euros. Per tant, aquesta és la qüestió que nosaltres hem volgut replantejar i hem posat els números damunt la taula.

Jo entenc que ells facin aquesta demanda, l'entenc perfectament. I després, entre d'altres coses el que demanaven és això, doncs, poder també recuperar tot un període, on s'ha dit, doncs, també per la crisi econòmica, doncs, hi ha hagut congelacions, hi ha hagut un context econòmic que ha obligat també a contenir aquesta despesa pública.

Però això, jo crec que també hem de tenir la capacitat, doncs, de veure que encara que en aquests moments, doncs, potser l'economia pugui anar millor, tampoc es pot generar una despesa pública que el Govern no pugui sostenir. I és en aquest sentit que hem mantingut aquestes conversacions entre els representants dels sindicats i el Govern d'Andorra. I aquesta ha estat la nostra posició. Però tampoc vam arribar a anar més enllà de què ells es moguessin d'aquesta posició de triennis. I jo crec que sí que han entès perfectament el model.

El problema quin és? I ho han dit, jo dic, de tots els grups parlamentaris, aquesta manca de confiança i aquesta manca de fer en els diferents governants i els diferents governs. Per què? Perquè és cert, en certs moments hi han hagut expectatives que no s'han pogut complir.

I per tant, és normal que aquest treballador públic, doncs, tingui aquesta manca de fer. Però el que jo els hi he dit, doncs, donin una oportunitat a aquesta llei i a aquest desplegament reglamentari. Que es treballi conjuntament que es pugui arribar a desplegar perquè sigui un model retributiu millor, millor del que tenim ara i solucioni aquesta problemàtica en la qual es troba actualment el treballador públic. Hem de mirar endavant, hem de trobar solucions. No ens hem de lamentar únicament de la situació que hem tingut en el passat i la situació que tenim actualment en la llei vigent.

I és per això que jo continuo demanant una oportunitat a aquesta llei.

I després el Sr. Víctor Naudi, doncs, també diu que és una mala llei. Bé, jo crec que això el temps ho dirà si és una mala llei o no. Caldrà un desplegament. Si vostè també fa referència a la llei de l'any 2000, és bona o dolenta, doncs, depèn, depèn de quin moment. Els primers anys, probablement tothom va considerar que era una bona llei, malgrat tampoc haver obtingut el consens necessari per aprovar-la en seu parlamentària. Després no, perquè es va haver d'aturar el sistema i per tant, ja no era sostenible.

Cal una mica de temps per poder veure quins seran els efectes d'aquesta llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En primer lloc, el Sr. Ballestà que feia tota una relació de situacions que, al seu entendre, doncs, no havien de desmotivar, sinó tot el contrari. Es feia la pregunta de si això desmotiva. A mi no m'ho demani que no sóc treballador públic, ho havia estat. Demani'ls-hi a les 800 persones que es van manifestar ahir. O 600 o 1.000, no sé quantes eren però entenc que sí. Entenc que sí, entenc que desmotiva perquè si una cosa no desmotiva o una cosa t'és favorable, a ningú li ve de gust. malgrat podem pensar que sí, sortir a manifestar-se al carrer.

Quan algú surt al carrer a manifestar-se o a reivindicar uns drets o unes millores és perquè entén que el que se li proposa, doncs, no és millor o no desmotiva perquè sinó sí que entràriem o estaríem en un país que realment ens hauríem tornat tots bojós, perquè una cosa que ens va a favor, la reivindicuem en contra. Jo sincerament no ho entenc. Penso que aquestes preguntes són sobretot pels treballadors públics i les manifestacions que han fet demostren efectivament doncs que això ho desmotiva. Clar que ho desmotiva, com desmotiva insisteixo la graella professional, que vostès mateixos insisteixen i reconeixen avui que no és correcte o que no compensa com hauria de compensar i no incentiva que un treballador de la banda superior vulgui assumir més competències o més responsabilitats i passar a una banda superior perquè resulta que la política retributiva o la retribució no estarà en consonància amb més competències. Doncs jo crec que això sí, desmotiva però sobretot a qui els hi ha de demanar és als treballadors.

Vostè deia: "L'històric que ha portat a aquesta desmotivació o l'històric a la desconfiança" em sembla que es referia, l'ha atribuït a la llei del 2000, es deu referir a la llei que va presentar el Sr. Martí com a president de grup parlamentari en la seva època. Com ja li he dit jo, una llei que si té errors o mancances, que segurament en té, en bona part és per l'absència d'aplicació de reglaments. I vostès estan reproduint el mateix error que es va fer llavors o que van fer llavors els governs d'aquell moment.

Porten una llei sense desplegar els reglaments i demanen confiança als treballadors públics perquè per la via reglamentària s'han de creure que tot això es solucionarà. Però la desconfiança no rau en això, la desconfiança és més recentment, en l'històric recent. La desconfiança en un partit polític que promet una cosa i que després ha fet el contrari. És que vostès van prometre en campanya que no tocarien les pensions de jubilació d'alguns treballadors públics, i després les van tocar. Llavors quina confiança pensa vostè que poden tenir els treballadors públics?

Els agents dels cossos especials de la Policia se'ls hi va dir en campanya que no se'ls hi tocarien les pensions de jubilació. I poc després vostès ho van fer. Per tant, desconfiança, sí hi és, d'una part m'imagino alguns que s'han manifestat, però és que escolti, posi'n els números, posi'n els estudis, posi'n la informació damunt de la taula i llavors es creuran, no dient-ho de paraula.

La ministra Descarrega, li demanaven abans, no s'ha acompanyat la memòria econòmica del projecte de llei. Avui descobrim que en un millor dels casos 3 milions més. Ara parlem de què si despleguéssim tot

el que demanen els funcionaris, 10 milions més. Però vostè m'està dient que som capaços de contractar més gent com els dos últims anys, de fer una carrera professional millor de la que es feia, de fer més formació de la que s'ha estat fent, i que a més a més pagar retribucions en concepte de quinquennis que en el pitjor dels casos equipara el poder adquisitiu que ja rebien.

Escolti, jo això de veritat, tinc limitacions, jo ja li admeto, però crec que això ens supera a molta gent perquè això no s'entén. És impossible que mantinguin el poder adquisitiu que tenien els funcionaris amb triennis, a més a més puguin fer més dotació, més formació, que puguin assegurar les pensions dels funcionaris i tot això només sigui 3 milions més d'euros. És impossible, contractant molt més del que estan contractant els vuit anys i sobretot els darrers dos anys, com han contractat vostès. I a més a més amb un límit de despesa permesa, que el marc pressupostari ja ha evidenciat que vostès l'estan fregant, no el superen. I per això hem hagut de fer les modificacions, que després ja en discutirem al pressupost.

Per tant, escolti, jo crec que tot plegat fa que sí, que no se'ls creguin els treballadors públics, no tots, jo no faré la demagògia de dir que no tothom està en contra, però admetin que hi ha una part important de malestar, i el malestar ve i rau sobretot en la desconfiança i en què no s'ha sabut posar damunt de la taula i amb la calma necessària i fora del debat electoral, aquest projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Molt breument, però ja que el Sr. Ballestà feia la menció al consens, i la Sra. Descarrega també en parlava una mica.

Això que està passant avui és un petit desastre al nostre entendre, polític. És a dir, una llei de la funció pública que ha de regir tota l'activitat del sector públic, que té el rebuig de tots els partits de l'oposició, i que cap sindicat tampoc no l'accepti, que es manifesta al carrer. On vol anar a parar? Què ens aportarà com a societat? Què en podem esperar d'aquesta llei?

Em costa molt d'entendre que no ho vegin. No assolint consens ni per la banda política, ni per la banda dels sindicats, i forçar i tirar endavant i no escoltar i pensar que només vostès tenen la raó. És molt pensar que diferents ideologies polítiques com les que hi ha representades, diferents aproximacions, fins i tot el que és el concepte de servei públic, estan tots equivocats, i que només vostès tenen la raó en defensar o en entestar que és una llei.

És molt pensar que ja siguin els cossos especials, el cos general, l'educació, cada un ha d'admetre el seu àmbit d'execució, tots estan equivocats i vostès només tenen la raó i persisteixen en tirar endavant aquesta llei. Una llei que li espero, i ho deia abans la companya Rosa Gili, li espero i li desitjo poc futur i poca aplicació, que per sort arriba al final de la legislatura, i ja veurem el que passa evidentment a les eleccions, però jo sí que li desitjo que tingui poc recorregut i que ben aviat en puguem parlar per com derogar-la, per com canviar-la i com fer-la des d'un respecte cap als treballadors públics i des d'un consens polític mínim, que en aquest cas amb vostès no ha existit.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

El Govern desitja intervenir...

Bé, si no hi ha més intervencions procediríem un cop finalitzat el debat, a obrir un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 15, en contra 13, abstencions cap.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat declaro aprovat el projecte de llei.

Abans de passar al següent punt de l'ordre del dia, suspenem la sessió i reprendrem la sessió a les 16.00h.

Se suspèn la sessió.

(Són les 14.12h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 16.06h)

El Sr. síndic general.

Es reprèn la sessió.

Passem al tercer punt de l'ordre del dia.

3- Examen i votació del Projecte de llei de la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials ha estat publicat en el Butlletí número 131/2018 del 27 de desembre

Intervé per exposar l'informe de la comissió, el M. I. Sr. Justo Ruiz González, nomenat ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

El Sr. Justo Ruiz:

Gràcies Sr. síndic.

El passat 4 de desembre la Comissió Legislativa d'Afers Socials em va nomenar ponent del Projecte de llei de la fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell i com a tal exposo avui davant del Consell General l'informe de la comissió.

La Comissió Legislativa d'Afers Socials va examinar en les reunions mantingudes els dies 11 i 18 de desembre el Projecte de llei de la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell, així com les 16 esmenes que s'hi han presentat, totes elles per part del Grup Mixt, PS.

D'aquestes, 3 s'han aprovat per unanimitat, 4 per majoria, 7 han estat retirades per ser transaccionades i posteriorment aprovades per unanimitat, 1 ha estat transaccionada i aprovada per majoria, i finalment una s'ha retirat.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n despèn l'informe de la comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la intervenció del ponent, procedirem al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena per continuar després amb el debat de les altres parts del text.

Han estat presentades 4 reserves d'esmena pel M. I. Sr. Pere López, Conseller General del Grup Parlamentari Mixt, les quals serien defensades de la manera següent:

Les reserves número 1 i 3 de manera conjunta i la 2 i 4 també de forma conjunta.

Iniciem doncs amb el debat de les reserves d'esmena.

Comencem pel primer grup de reserves d'esmena que són, la primera és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 2 de l'informe del ponent, proposant modificar el redactat de la lletra a) de l'apartat 4 de l'article 10 del projecte de llei, i la tercera que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 9 de l'informe del ponent, proposant modificar el redactat de la lletra a de l'apartat 4 de l'article 17 dels estatuts de la fundació.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, el Sr. Pere López Agràs.

Teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Vagi per davant abans del debat dels dos blocs de reserves d'esmena que hem presentat, que el nostre vot serà favorable al conjunt del projecte de llei, exceptuant l'article destinat a la composició del patronat, en funció evidentment de com acabi el debat de les reserves d'esmena.

Tot i aquest vot favorable a la llei, els dos temes que proposem debatre a continuació ens sembla que no són dos temes precisament menors.

Un d'ells serà el segon bloc, és el paper dels familiars, tutors i representants legals i usuaris en la futura fundació, i la primera que és la que tractarem ara, en relació a la inclusió de la CASS en el patronat de la fundació.

La nostra reserva d'esmena proposa que sigui el Ministeri de Salut en lloc de la CASS el que ocupi aquest lloc. I sincerament, la inclusió de la CASS dins del patronat de l'òrgan rector de la fundació la considerem del tot inoportuna i de nou un mal precedent de la gestió de l'Administració pública.

Quin és el paper que es vol que tingui la CASS en el patronat?

Escoltar i ser present o en canvi es vol que prengui decisions i que discuteixi amb el Govern l'orientació i els objectius que ha de tenir la fundació.

Si el paper de la CASS ha de ser passiu, per dir-ho d'alguna manera, la seva presència al nostre entendre és del tot innecessària i és molt més interessant la permanència o que la plaça l'ocupi el Ministeri de Salut.

Si la CASS està al patronat per prendre decisions, llavors l'escenari que es planteja és molt pitjor.

La gestió de la fundació ha de ser regida pel Govern. La CASS és un prestador de serveis i diria que avui

en dia la CASS ja està prenent massa decisions segurament més enllà del que li toca.

I si mirem el conjunt de la nostra administració, segurament hi ha massa entitats que estan prenent decisions més enllà del que pertoca. El SAAS, Andorra Turisme, fa uns dies parlàvem de la fundació de l'esport, i d'altres entitats que van manllivant l'acció dels ministeris.

No ens va quedar massa clar sincerament quin és el paper que es vol que jugui la CASS en aquesta fundació, i els nostres dubtes i desavinences en relació a aquesta presència són vàries.

Dubtes legals en primer lloc, a si aquesta funció que se li atribueix a la CASS és una atribució natural que la llei de la CASS atorga tant a l'entitat com al consell d'administració.

Ens sembla que agafant les funcions del Consell d'Administració de la CASS, aquesta és una funció que no li és atorgada.

Dubtes operatius, com deia abans. Si la CASS ha d'estar allà per discutir amb els ministres quin és el futur o quina és la gestió que s'ha de fer, pensem que és un error. I si ha d'estar allà per seguir les polítiques del Govern, la seva presència no té sentit.

Després més complexitat administrativa. Els ministres trien uns representants al Consell d'Administració de la CASS, els quals trien un president que s'asseurà al patronat. I si se'm permet, parlant en concret de la CASS, jo diria que prou feina té avui en dia la CASS.

Prou reptes i prou objectius no assolits i a més per donar-li ara de més a més una feina que entenem que no li pertoca i que de ben segur també haurà d'assumir i prendre de temps al president del Consell d'Administració.

Per tot l'exposat, la nostra reserva d'esmena proposava substituir la presència destinada a la CASS pel Ministeri de Salut i que així els tres llocs públics fossin ocupats pel Ministeri d'Educació, pel Ministeri de Salut i pel Ministeri d'Afers Socials.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el moment de la intervenció dels grups.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Tot i alguns dels dubtes en part raonables que potser es presentaven de si era necessària la participació de

la CASS dins de d'aquestes estructures de Govern, del patronat, nosaltres ens vam abstenir en la comissió ja que tampoc acabàvem de veure la necessitat de què tampoc no hi fossin. Pensem que segurament si s'ha considerat des d'internament que podria tenir alguna utilitat, així ho deuen haver vist ells. Per tant, pensem que és millor deixar que continuï.

I per tant, votarem igual que en la comissió i ens abstindrem en aquesta qüestió.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Jo mantindré el vot en aquestes dues esmenes igual que en la comissió, votaré favorablement.

Comparteix plenament el que ha exposat el Sr. López, només amb un detall. Quan ha dit que la CASS era un prestador de serveis, jo considero que la CASS és un finançador. És el que finança el que el Ministeri de Salut determina. Aleshores, el que ha de decidir quines són les prestacions que s'han de pagar i com s'han de pagar, ha de ser el Ministeri de Sanitat en aquest cas, i considero que a més a més l'Escola de Meritxell té un component sanitari molt important, té un component social, però evidentment un component sanitari i el Ministeri de Sanitat ha de ser present a dins del consell d'administració, ve de la fundació, del consell de direcció de la fundació.

Aleshores, jo penso que la CASS pot ser doncs com hem parlat durant el matí, com a observador i convidat en determinats moments, però com a membre el que hauria de ser és el ministeri.

Per la qual cosa, jo entenc que donaré suport a totes dues reserves d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, entenc que les funcions del patronat com és la representació en aquest cas dins del si del patronat, com més àmplia i més representativa plural de la societat andorrana, jo crec que la representació de la CASS dins d'aquest ens està bé, i per tant doncs el meu vot serà contrari a les dues reserves d'esmena presentades pel PS.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de la Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres des de la nostra formació UL-Independents de la Massana votarem abstenció.

Pensem que ja el text inicial estava consensuat i per tant no veiem amb què aportaria.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

El fet que la CASS entrés al patronat va ser una proposta de la representant dels pares, concretament de la Sra. Neus Banús, realitzada a la comissió redactora de l'esborrany de la present llei, de la qual tots els actuals membres de la junta rectora en formaven part, entre ells, ella.

La raó per la qual va convèncer a la resta de membres de la comissió va ser el fet que la CASS és un dels grans contribuïdors econòmics de l'Associació, junt als ministeris d'educació i d'afers socials. A mode de recordatori, remarcar que, en total, parlem de més de 7 milions d'euros anuals entre les 3 entitats.

Concretament 3,2 milions d'euros a càrrec del Ministeri d'Educació, 2,5 milions d'euros a càrrec del Ministeri d'Afers Socials, i 1,6 milions d'euros a càrrec de la CASS. Això fa un total de 7,3 milions d'euros d'un total de pressupost de l'Escola de Meritxell de 8 milions d'euros. Per tant el 91% del pressupost de l'Escola de Meritxell és finançat pel Ministeri d'Afers Socials, pel Ministeri d'Educació i per la CASS.

El fet que es vulgui canviar ara pel Ministeri de Sanitat, com proposa el conseller, trencaria dos dels preceptes amb els quals tothom va estar d'acord en aquell moment.

Primer, que els grans contribuïdors hi havien de ser presents, i per tant la CASS no havia de quedar fora.

El fet que fins ara no hagi participat en el control de les entitats a les quals paga, no és raó suficient ni lògica per tal que no pugui començar a fer-ho ara. És més, ens sembla del tot raonable que es comenci a ser present dins dels organismes als quals aporta tants grans sumes de diners.

Segon, que l'Escola havia de fugir de la medicalització, doncs en cap cas és un servei sanitari, sinó un servei educatiu, social i sociosanitari. És més, i perquè s'entengui millor, el Ministeri de Sanitat no aporta avui en dia cap euro a l'escola, sinó que és la CASS la que paga els serveis sanitaris necessaris per la bona atenció dels usuaris.

I és més Sra. Bonet, en aquet cas és la CASS que els contracta. No és el Ministri de Sanitat qui directament el proposa.

Cal recordar també que no existeix cap programa guiat, liderat o impulsat pel Ministeri de Sanitat i que sols hi participa quan l'escola ho requereix en certes àrees i programes com poden ser rehabilitació o cura d'infermeria.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Govern, té la paraula el ministre, Sr. Xavier Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

Molt breument, m'adhereixo íntegrament al contingut de la intervenció que acaba de fer el conseller Enseñat. Jo crec doncs que és voler substituir com a membre del patronat la CASS pel Ministeri de Salut, crec que obeeix a un desconeixement profund del funcionament intern de l'escola, tenint en compte doncs que la intervenció o la implicació del Ministeri de Salut en la vida quotidiana de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell és absolutament inexistent.

També em vull fer ressò d'una intervenció que ha fet la consellera Montaner amb la qual estic completament d'acord. És a dir que no podem obviar que aquest projecte de llei sorgeix d'un consens unànime de totes i cadascuna de les persones que formen part de la junta rectora de l'Escola

Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell. I des d'aquest punt de vista el Govern es va comprometre a respectar aquest consens i a intentar portar-lo fins al final, amb el benentès doncs que la paraula final com no pot ser d'una altra manera la té aquesta Cambra.

I no només això, el contingut del patronat també va ser validat d'una forma absolutament majoritària, per no dir gairebé unànime per gairebé mig miler de socis de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell.

Per tant, jo crec que una opció d'aquestes característiques que gaudeix d'un consens tan ampli, i que a més a més doncs té una raó objectiva i de fons, no convé que avui la desvirtuem.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

En primer lloc per explicar que les esmenes presentades en el seu moment, tant aquesta com les posteriors que debatrem, per part del PS van ser treballades amb l'associació de pares. No farem ara un debat aquí sobre consensos i reunions en què alguns van ser-hi i d'altres no. Però en to cas, el que sí jo li puc dir és que nosaltres hem recollit, i després tindrem ocasió de parlar-ne en el segon bloc de reserves d'esmena, doncs l'opinió de l'associació de pares en relació a aquestes dues qüestions.

Per tant, poso en part en dubte el fet que la inclusió de la CASS fos una proposta provinent des pares. En tot cas hem de mirar si té sentit administratiu o no té sentit administratiu en aquest nivell perquè escoltant una mica al Sr. Enseñat, em semblava i no sé si el Sr. Espot ho vol confirmar, que la CASS estarà aquí per prendre decisions i té raó la Sra. Bonet, que m'he equivocat i ara repassava les notes, que m'he equivocat al dir-ho, la CASS és un finançador, per tant recullo la seva correcció en la meva intervenció.

Sincerament pensem que és un error si a més s'anuncia com una mesura que la CASS a partir d'ara anirà entrant en cada un dels consells d'administració o dels òrgans allà on presti diners, doncs és que deia abans, segurament estem parlant d'un precedent que no és el més adequat, que complica la gestió administrativa, que solapa una mica la funció dels ministeris amb la funció de les

entitats, i ja han posat múltiples exemples de què quan això passa i quan això ha passat, i ha passat molt al llarg de les dues legislatures de Demòcrates, no es pot dir que el resultat hagi estat positiu. Jo diria en cap cas. Per tant jo crec que els ministeris són els responsables de la política. Una entitat tan important com l'actual Escola de Meritxell, futura fundació, doncs ha de ser dirigida pel govern de torn a través dels ministeris que els hi pertoca, i la CASS ha de fer la seva funció de finançament, però no crec que li correspongui estar prenent decisions. I si no ha de prendre decisions i ha d'estar només allà vetllant el seguiment pressupostari, la CASS té els seus mecanismes de control financers, té els seus interventors i té la seva feina, la qual cosa no justifica ocupar una plaça com a patró en la fundació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Només dos coses.

Jo respecto el consens i no vaig fer esmenes i ja li vaig comentar al ministre i ho he comentat sempre que respectava al 100% el consens que s'havia arribat amb aquesta llei i el segueixo respectant avui en dia.

Això no vol dir que en aquest aspecte quan ho va proposar el Sr. Pere López a través de les esmenes, el PS a través de les esmenes, doncs vaig considerar, vaig reflexionar i vaig entendre. Per no tenir prestacions sanitàries, la CASS paga 1,5 milions, vol dir que paga 1,5 milions de prestacions sanitàries perquè la CASS no paga una altra cosa que no siguin prestacions sanitàries o prestacions de pensions, etc. És a dir que evidentment algun component, i si es considerava que la CASS era important que existís, jo també penso que no hagués estat de més que el Ministeri de Sanitat, hi hagués també estat, perquè entenc que jo també vaig ocupar el càrrec de ministra i vaig anar a algunes reunions del patronat a la meua època, i entenc que hi ha un component sanitari, atenció d'infermeria, hi ha malats enllitats, hi ha malalts molt dependents i etc. Hi ha tota una sèrie d'accions que no es poden oblidar i sinó jo penso que les dades són clares. Hi ha 1,5 milions de prestacions sanitàries que es fan cada any, aleshores... Bé, tampoc no és qüestió per fer un

cavall de batalla, però bé jo crec que hagués estat més complet i hagués estat amb una visió molt més àmplia i realment tothom hagués tingut el rol que li pertoca a dins del sistema.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller...

Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

Sr. López, jo no poso en dubte la seva paraula, no posi la meua en dubte.

Jo no poso en dubte que vostè s'hagi reunit amb pares d'alumnes i que aquests pares d'alumnes li hagin dit que segurament serà millor que sigui el Ministeri de Sanitat o no. Però no posi en dubte, jo li explico fets, i els fets són que jo com a membre de la junta rectora vaig sentir la Sra. Neus Banús que amb tots els meus respectes, doncs lògicament actuava com a legítima representant dels pares, elegida per tal efecte, i ens va proposar que fos la CASS la que formés part d'aquesta junta rectora, nova de la fundació. I això són fets, jo no poso en cap cas li poso en dubte, ni vull fer política d'aquest tema, simplement li explico fets.

Després per altra banda, la CASS no actua com a finançador, actua com a contractador de serveis. És més, la CASS lògicament paga aquests serveis que ella contracta al Ministeri de Sanitat. I el Ministeri de Sanitat actua sota directrius de la CASS sobre quins serveis ha d'oferir.

Tinc una pregunta en relació al perquè el Ministeri de Sanitat és una vocació de medicalitzar més l'Escola de Meritxell? És una vocació d'entendre que els alumnes ja no són alumnes d'un sistema educatiu i social i sociosanitari? Sinó que són uns alumnes medicalitzats? No ho acabem d'entendre, i en comissió li vam explicar. El nostre posicionament és la CASS la que paga 1,5 milions d'euros, no solament sobre prestacions sanitàries, com deia la Sra. Bonet sinó sobre prestacions sociosanitàries i que lògicament per la realitat d'alguns dels alumnes de l'Escola de Meritxell necessiten alguns, prestacions sanitàries. Però la realitat és que no és un hospital, no és un centre mèdic, és una escola. Una escola per nois que en alguns casos necessiten ajuda mèdica com pot ser per exemple infermeria en el cas dels profunds.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sí, una mica per reprendre el que acaba de dir el conseller Enseñat.

Jo no sé amb qui ha parlat el Sr. López, i em sembla molt bé si ho ha fet amb l'Associació de pares i potser el criteri de l'Associació de pares és el que ell ha volgut traslladar amb les seves esmenes.

Jo el que sí que li puc dir perquè hi era present, no només estic present a les juntes rectores sinó que vaig estar present a l'Assemblea de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell on es va decidir donar per bo aquest Projecte de llei i aquesta composició del patronat, doncs li puc dir que en aquella Assemblea hi havia mig miler de persones presents o representades, la gran majoria de les quals són pares i mares d'usuaris de l'escola que van donar per bona aquesta opció, per tant, jo crec que és l'opció que legítimament hauríem de respectar.

També m'agradaria posar de manifest que des del meu punt de vista si la Caixa Andorrana de Seguretat Social finança l'alçada d'un milió i mig d'euros al pressupost de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell em sembla de justícia i de rebut que també tingui veu i vot en les decisions que s'adoptin pel que fa, diguem, al funcionament d'aquesta escola. Vostès mateixos sempre van dient reiteradament que tenim tendència a polititzar les entitats, les entitats públiques, les entitats semipúbliques, les entitats privades i, en canvi, quan els hi donem possibilitat de tenir veu i vot en diferents institucions tampoc els hi sembla bé i ho volen substituir per un ministeri del Govern i per tant, perd més pes del Govern.

A mi sí que m'hagués agradat, Sr. López, de la mateixa manera que vostè crec que ha argumentat... no hi estic d'acord però ha argumentat de forma extensa per quin motiu la Caixa Andorrana de Seguretat Social no havia de formar part del patronat, m'hagués agradat també que ens expliqués per quin motiu vostè considera que el Ministeri de Salut ha de formar part d'aquest patronat. I ja li dic, jo, des del meu punt de vista incorporar el Ministeri de Salut és absolutament contrari a la visió i a la política de futur que hem de tenir respecte de les persones amb discapacitat perquè de la mateixa manera que efectivament hi ha un nombre molt minoritari d'usuaris de l'escola que participen en

determinats programes molt específics i que tenen una càrrega sanitària important que el que fa és que hi hagi aquest pressupost tan elevat per part de la CASS, la gran majoria d'usuaris de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell no necessiten cap tipus d'atenció ni de suport mèdic, i per tant doncs, jo crec que equiparar qualsevol persona amb discapacitat amb una persona malalta no em sembla que sigui la millor forma de concebre l'atenció a les persones amb discapacitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sobre la reunió que es va produir jo volia intervenir a fer referència al segon bloc d'esmenes però jo crec que, i parlarem més abastament, que aquella Assemblea que es va produir justament no va haver-hi temps de parlar dels detalls. És a dir, l'assemblea es va convocar com es va convocar -després en parlarem amb la presència dels representants dels familiars en el futur patronat- però jo no crec que es pugui donar com a vàlid el contingut d'una informació que quasi bé va ser notificada en el mateix moment en què es celebrava i fins i tot unes hores abans de l'Assemblea no es coneixia el contingut dels estatuts i del Projecte de llei. Per tant, entrar a dir que s'havia validat el detall em sembla que és anar una mica lluny.

Però en tot cas, sobre la pregunta que formulava una mica en veu alta el Sr. Enseñat i també ara el Sr. ministre, de per què el Ministeri de Salut doncs, i entenent que jo crec que vostè ha anat una mica massa lluny, a pretendre que jo faig una associació de les persones amb discapacitats amb les persones malaltes, però vostè ha de reconèixer... -i que tenen un tractament- que cada vegada el pes sanitari en l'escola és més rellevant. Hi ha una qüestió fins i tot jo diria fisiològica de molts nens que van entrar fa molts anys, que amb el pas dels anys doncs, han agafat una edat més avançada i que necessiten o requereixen d'alguns tractaments cada vegada més avançats en funció de la seva edat com passa amb el conjunt de la població però que potser té una necessitat excepcional en algunes situacions determinades. Per tant ho sap vostè que és així i sap perfectament que la CASS segueix les directrius del Ministeri de Salut, és a dir, que la presència del

Ministeri de Salut no és contradictòria amb el ministeri de la CASS sinó que és una qüestió de simplicitat administrativa. És a dir, finalment el Consell d'administració de la CASS treballa seguint unes directrius del Govern i per tant, no fa falta la presència entre mitja de la CASS, excepte que es pretengui que la CASS pugui opinar que és el que nosaltres discrepem.

Per tant havent-hi, o no, representant de la CASS al patronat, la funció del Ministeri de Salut hi és igualment perquè al final vull pensar que és el Govern el que decideix quines són les aportacions que fa cada una de les entitats, vull pensar que és el Govern que marca la línia política a seguir en la fundació i que la CASS d'alguna manera només aplica els fons necessaris per finançar els programes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Doncs, en aquest cas jo opino distint i és que la CASS sí que ha de poder opinar, i li diré el per què, perquè com és la CASS que contracta serveis per alumnes que requereixen d'una atenció sanitària, la CASS ha de poder veure i comprovar si aquestes ajudes, aquesta infermera que sol·licita, o aquest tècnic de rehabilitació, o aquest fisioterapeuta, etc., que es posa a disposició d'aquest alumne és suficient i si no ho és doncs, la CASS ha de poder prendre nota i poder millorar.

De la mateixa forma que, per exemple, el Ministeri d'Educació hi és no per marcar les directrius en aquest cas educatives, o solament per marcar les directrius educatives del centre, sinó també per donar-se compte de si són prou, si són millorables o si no són millorables.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Suposo que no pretindrà dir, Sr. López, que l'Assemblea en la qual es va aprovar la dissolució de l'Associació de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell i la seva transformació en fundació, és una assemblea que no es va fer vàlidament perquè que jo sàpiga ningú l'ha impugnat i va haver els vots necessaris presents i delegats, molts presents més que mai, i li puc garantir... -vostè no hi era però jo sí que hi era, el ministre d'Educació també hi era i el conseller Enseñat com a membre de la Junta rectora també hi era-, li puc garantir que si alguna cosa de les qüestions es va posar de relleu de forma específica i concreta era la composició del patronat. Per tant, si us plau, el que li demano és que no parli de coses que vostè no va presenciar personalment i que, en canvi, nosaltres sí que vam presenciar personalment.

I simplement m'agradaria matisar dues qüestions que vostè ha dit que jo crec que doncs que també demostren que no té un coneixement suficientment detallat de com funciona aquesta escola. Evidentment jo no he dit mai que vostè digui que les persones amb discapacitat són persones malaltes, simplement he dit que voler incorporar la Junta rectora al Ministeri de Salut crec que és contrari als principis sota els quals... o els principis que han de presidir l'atenció de les persones amb discapacitat. No té res a veure amb vostè. Però sí que en la seva anterior intervenció ha dit dos coses que crec que convé matisar.

D'una banda vostè ha dit que cada vegada el pes sanitari a l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell era més important i li he de dir que no és així, ben al contrari, sap què és el que cada cop és més important? El pes educatiu. La proporció que aporta el Ministeri d'Educació al finançament de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell cada cop és més important. Per què? Perquè l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell justament cada cop és un servei menys sanitaritzat i un servei més orientat a la inclusió escolar i a la inclusió laboral de les persones amb discapacitat que és cap a on hem d'anar.

I d'altra banda, vostè també ha dit una cosa que jo crec que és molt incorrecta quan vostè ha dit, de fet ho ha dit dues vegades, que el Govern marcava la línia política de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell. L'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell no és una entitat pública, l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell serà a partir d'ara una fundació privada d'interès públic; fins ara era una associació en la qual dos ministeris de Govern tenen representació en la Junta rectora, però qui marca la política de l'Escola

Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell és aquesta Junta rectora.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, si no hi ha més intervencions procediríem a la votació de les reserves d'esmena. Votem en primer lloc, la reserva d'esmena número 1 que es correspon a l'esmena número 2 de l'informe del ponent, proposant modificar el redactat de la lletra a) de l'apartat 4, de l'article 10 del Projecte de llei.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

A favor 4, en contra 15, abstencions 8.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Procedim a la reserva d'esmena número 3 que es correspon a l'esmena número 9 de l'informe del ponent, proposant modificar el redactat de la lletra a) de l'apartat 4, de l'article 17 dels estatuts de la Fundació.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 4, en contra 15, abstencions 8.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Seguim amb el segon grup de reserves d'esmena presentades pel M. I. Sr. Pere López Agràs.

Aquestes són la número 2, reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 3 de l'informe del ponent, proposant modificar el redactat de la lletra b) de l'apartat 4, de l'article 10 del Projecte de llei; i

la quarta que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 10 de l'informe del ponent proposant modificar el redactat del punt i), lletra b) de l'apartat 4 de l'article 17 dels estatuts de la Fundació.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, el Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Segon bloc de reserves d'esmena que proposem debatre, potser serà una mica més delicat que l'anterior perquè parlarem de persones i de percepcions, i segurament hi haurà opinions de tot tipus.

En tot cas el que és innegable és que l'actual associació de pares té dos representants dins de l'òrgan rector de l'Escola de Meritxell i que molts, bastants o alguns dels pares o familiars dels alumnes i dels usuaris de l'actual Escola de Meritxell han viscut el procés de transformació de l'associació en fundació amb una estranya sensació d'obscurantisme. Una sensació, a més al nostre entendre i a l'entendre de molts familiars, absolutament innecessària perquè al final tots, gairebé tothom ha convingut que la transformació d'associació en fundació era molt més adequada en la seva forma jurídica i que de cara al futur aquest era un pas que segurament serà del tot positiu.

Ara bé, hores abans de l'assemblea de transformació de la forma jurídica de l'entitat, el gran nombre de pares i de familiars no havien vist ni els estatuts ni la llei, i només se'ls havia explicat la necessitat, necessitat que insisteixo compartim jurídica de trobar una fórmula jurídica més adequada per la gestió de l'escola.

Després de tot aquest procés i de la celebració doncs legalment realitzada però forçada fins l'últim moment de l'assemblea, la transformació, a demés l'associació de pares, els representants dels pares i dels familiars, han vist reduït de dos a un els números dels seus representants en el Patronat de la fundació, tot i haver fet la demanda de mantenir les dues places que tenien fins al moment.

La nostra reserva d'esmena proposa introduir aquesta segona plaça, de fet és un manteniment del que tenen fins ara, els usuaris i representants legals i familiars en el si del Patronat, que a més entenem que és una proposta que donaria un Patronat molt més equilibrat que el que hi ha avui en dia, i miraré d'explicar-me.

El model de Patronat que se'ns presenta és un model de Patronat amb 7 membres: 4 patrons de l'àmbit

públic o administratiu, diguéssim, i 3 provinents dels familiars o bé de persones de l'àmbit sanitari. La incorporació d'un segon representant dels familiars portaria un major equilibri de l'entitat que passaria a ser de 8 membres: 4 de l'àmbit públic i 4 de l'àmbit civil, una qüestió que no tindria a més cap efecte sobre la governabilitat del Patronat per quant al president del Patronat té vot diriment. En canvi sí que és important el fet de què la modificació dels estatuts requereix una majoria de dos terços i que, per tant, amb l'actual format de Patronat amb cinc vots es poden modificar els estatuts. Tenint en compte que 4 patrons són provinents de l'Administració, amb un sol vot provinent de l'àmbit civil es poden modificar els estatuts.

La proposta que fem nosaltres en aquest sentit també reforça el paper del representant dels usuaris i dels familiars perquè al ser necessaris 6 vots en un model de Patronat de 8 membres per modificar els estatuts, caldrien 2 vots més enllà de l'àmbit purament administratiu.

Arribat aquest punt, i veient que segurament aquesta o altra haguessin estat proposades que haguessin estat ben rebudes pel conjunt dels familiars dels alumnes o usuaris de l'actual Escola de Meritxell i que sembla que no és tan difícil trobar una fórmula que pogués d'alguna manera, "acontegar a tothom", sincerament no acabem d'entendre la resistència a trobar una fórmula que no afecta la governabilitat, una fórmula que dona compliment una mica a les demandes que s'estan efectuant des de les persones més vinculades perquè són finalment els familiars dels alumnes i dels usuaris del centre, que no hagués estat possible trobar alguna mena de consens en una fórmula que, com deia abans, millora el funcionament del Patronat, el fa més plural, no afecta a la seva governabilitat i és una fórmula que seria molt més còmoda per tothom i que acabaria aquest procés que en algun moment ha semblat fosc per part dels familiars de manera positiva.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres en aquest aspecte ens mantindrem igual que a la comissió i ens abstindrem també en aquesta reserva d'esmena.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo també em mantindré en la mateixa posició que em vaig mantenir en la comissió que és abstenció en les dues reserves d'esmena. Entenc que s'havia acordat dintre de les negociacions d'aquesta Llei doncs, aquesta composició per part dels pares, en principi la respectaré.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, entenc que la representació per part dels pares dins del Patronat, com més àmplia sigui, millor. Són els que coneixen més bé la realitat de les problemàtiques i per tant, el meu vot serà favorable a aquestes dues reserves d'esmena.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de La Massana, Sra. Carine Montané.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre vot serà d'abstenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

De tot el que vostè ha dit em quedo amb una frase que és: "en el Patronat"... "en el Patronat" que no vull que em malentengui però és que aquesta frase "en el Patronat" potser és la clau de volta de tota la discussió que tindrem a partir d'ara. I, per tant, demanaré una mica més de temps per poder-me

allargar, serà una mica pesat, però crec que li podré explicar.

Primer de tot, cal diferenciar abans de res dos dels nous òrgans de la Fundació que la Llei i els estatuts annexes que avui votem, creen.

D'una banda, l'article 17, que defineix la composició del Patronat, i estableix que aquest està compost pels següents patrons. Patrons permanents que són: el Bisbat d'Urgell amb els drets sobre el terreny; el Ministeri d'Educació; el Ministeri d'Afers Socials; la Caixa Andorrana de Seguretat Social, com ja he dit aquests últims com a màxim portadors al pressupost anual de la Fundació, amb el 91% dels ingressos d'aquesta fundació i amb el 7,3 milions com abans hem sumat. I per una altra banda, els patrons designats: una persona que sigui membre de l'Associació d'Usuaris, mares, pares i familiars de la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell i que designa aquesta mateixa associació per tant, elegida entre ells; i dos representants de la societat civil del Principat d'Andorra, amb experiència contrastada en els àmbits de la discapacitat social o sociosanitari.

Aquest Patronat, i tal com es desprèn de l'article 20, té les facultats següents: aprovar la contractació dels serveis d'auditoria; aprovar la memòria de les activitats anuals de la Fundació; aprovar i fer el seguiment del pla estratègic de la Fundació o, si no n'hi ha, de les línies generals d'actuació; elaborar un informe no vinculant amb caràcter anual destinat al Govern relatiu als preus dels serveis que presta la Fundació i que contingui les recomanacions que s'entengui necessàries al respecte dels mateixos; establir els objectius generals d'actuació que han de guiar l'acció de la direcció general; administrar el patrimoni i els recursos de la Fundació; aprovar els contractes quan, pel seu import i d'acord amb els límits que determini el Patronat, no ho pugui fer la Direcció General; autoritzar les operacions d'endeutament; aprovar l'organigrama i la graella salarial, i fixar les línies generals que han de regir la contractació del personal; aprovar l'organització dels seus serveis interns, i en especial la creació i el tancament de programes, serveis o seccions; nomenar i destituir el director general i els altres càrrecs directius; atorgar poders al president, als altres patrons, al director general i als altres càrrecs directius i a les altres persones que correspongui per atribuir-los les facultats de caràcter delegable que consideri convenients, així com revocar-los, tot dins l'àmbit de les competències del Patronat; aprovar les normes de funcionament intern dels òrgans de la Fundació; efectuar tota mena d'actes i negocis jurídics, tant de domini com d'administració, sobre tota mena de béns mobles, immobles i valors.

Aprovar convenis de col·laboració amb entitats públiques o privades, i especialment, aprovar els convenis de prestació de serveis amb el Govern, que constitueixen l'eix bàsic de les activitats de la Fundació. Però també modificar o revocar els acords amb el Govern i les institucions públiques restants que tinguin per objecte les activitats de la Fundació.

Exercir tota mena d'accions, excepcions, recursos i reclamacions administratius o judicials, en defensa dels drets i els interessos de la Fundació i dels seus usuaris.

Aprovar la fusió, l'escissió o la dissolució de la Fundació, així com la cessió de tots o part dels seus actius.

Aprovar els actes d'adjudicació, adquisició, gravamen i alienació de béns immobles, establiments o béns mobles que integrin la dotació inicial de la Fundació.

La modificació -com ja ha dit vostè- dels estatuts de la Fundació.

I aprovar el pressupost i els documents que integren els comptes anuals.

D'altra banda, analitzem la Comissió d'Atenció als Usuaris, Familiars i Representants Legals que estableix l'article 32. I aquest és el punt clau, perquè aquesta comissió no existia en el model actual, sinó que era l'actual patronat que es reunia cada mes i aquí s'ha -diguem-ho així- explicat en dos. Hi ha una part que es regirà, com ja he parlat, cada tres mesos i es reunirà per aquest efecte. I aquesta Comissió d'Atenció als Usuaris, Familiars i Representants Legals que estableix l'article 32 què ha de fer? Doncs, aquest òrgan de participació dels usuaris també dels familiars i també dels representants legals, perquè abans era solament pares i mares, no els usuaris, tampoc els familiars, tampoc els representants legals, té les finalitats següents:

Vetllar per una correcta atenció i qualitat dels serveis; promoure accions de col·laboració entre la Fundació i els usuaris i les seves famílies i representants legals; proposar als òrgans competents de la Fundació la implementació de projectes i activitats; i també rebre, atendre, gestionar i vehicular de forma idònia, de demandes, suggeriments o queixes dels usuaris i de les seves famílies o els seus representants legals.

Així, aquest òrgan que ha de servir específicament per la contínua millora de l'atenció als alumnes i per poder interactuar de forma efectiva i eficient entre mares i pares, d'una banda, i educadors i escola, de l'altra banda, tindrà la composició següent: El president del Patronat, que també exerceix les funcions de president de la Comissió; el director

general de la Fundació en cas que hi fos; un altre càrrec directiu de la Fundació que exerceix les funcions de secretari de la Comissió; un càrrec directiu o de responsabilitat del Ministeri d'Affers Socials, per poder fer el seguiment en relació a les qüestions relatives a les seves competències; un càrrec directiu o de responsabilitat del Ministeri d'Educació, que ha d'assegurar també el bon desenvolupament de les qüestions que li són competència; el president de l'Associació d'usuaris, mares i pares de la Fundació; i aquí tornem és la clau de volta, dos membres de l'associació esmentada en funció del servei, programa o secció que sigui objecte de l'ordre del dia de la sessió de la Comissió, designats en tots els casos per aquesta associació.

Actualment els serveis i programes propis o gestionats per la Fundació i sense perjudici que puguin ser més en un futur, són: el Servei d'Atenció Precoç, el Servei de Suports Especialitzats prop dels centres educatius conegut com a "Progrés", el Servei d'Educació Especial o "Edes", el Servei d'Inserció Laboral i Ocupacional que es divideix en "Xeridell", "Programa Jove Ocupacional", "Programa Fent Camí", "Suport Especialitzat al Servei d'Ocupació" i les línies de negoci, el Servei de Centre de Dia, el Servei de Residència Assistida i de Llar Residencial Albó, el Servei de Respir i d'Extensió Horària de la Residència Albó, el Programa de Vida Independent conegut com a "Me'n vaig a casa meva", els serveis de temps lliure "Integra" i "Integra Plus", i els serveis d'esplai "Edes" i "Xeridell".

Per tant, 2 pares per atenció precoç, 2 pares per progrés, 2 per Edes, 2 per Inserció Laboral, 2 pares més pel Centre de Dia, 2 pares més Residència Albó, 2 pares pel Programa de Vida Independent, 2 altres pares per Integra, 2 per Integra Plus, 2 per Edes, 2 per Xeridell.

I cal entendre que aquesta comissió es reuneix, amb caràcter ordinari, una vegada cada trimestre natural, però també quan així ho consideri el president de la Fundació o quan el president de l'Associació d'Usuaris, mares i pares ho requereixi. Perquè s'ha volgut, que justament, es pugui reunir tantes vegades com els pares ho vulguin.

I senyors: al Cèsar el que és del Cèsar, i als pares el que és dels pares. El control a través de la Comissió d'Atenció als Usuaris, Familiars i Representants Legals de la correcta atenció i qualitat dels serveis de l'escola. És més, amb més representants que mai i amb més especialització que mai, doncs moltes vegades ens hem trobat que els dos únics representants dels pares desconeixen les especificitats de certs serveis doncs els seus fills no en formen part d'aquells i no en aquest cas d'altres.

Però, lògicament, veu i vot en totes i cadascuna de les deliberacions i decisions que un Patronat més professional i tècnic pugui prendre, amb la presència d'un representant dels pares i mares com a patró del mateix.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo crec, doncs, que poca cosa es pot afegir a aquesta explicació extensa que acaba de fer el conseller Ensenyat i que evidencia clarament, doncs, que l'explicació que ens ha fet prèviament el Sr. López era bastant parcial.

Jo crec, doncs, que si analitzem el contingut global d'aquest projecte de llei i les diferents, doncs, no només el Patronat sinó també aquesta altra comissió que es crea, queda clarament evidenciat que la participació de l'associació de pares i dels pares serà molt més periòdica i molt més intensa del que ho és actualment.

Sí que m'agradaria precisar una cosa, perquè quan el Sr. López diu que ara en l'actual junta rectora hi havia dos representants de l'associació i a partir d'ara només n'hi haurà un, jo també vull recordar que l'actual junta rectora té 10 membres i el patronat de la futura fundació només tindrà 7 membres. Per tant, doncs, la representació o el pes que té l'associació o aquest representant de l'associació en l'òrgan de Govern és gairebé equivalent.

I només per acabar, sí que penso que hi ha algunes coses que ha dit el Sr. López que mereixen ser molt puntualitzades. Jo crec que no es pot dir sense mancar a la veritat, que els pares van assistir en aquella assemblea sense tenir coneixement del contingut del projecte de llei. Jo li puc dir que es van fer moltes reunions en el si de la junta rectora on hi havia presents els dos representants de l'associació de pares, i es va repassar article per article el projecte de llei i el projecte d'estatuts, i totes les seves esmenes es van incorporar. I no només això, abans de convocar aquesta assemblea, jo no sé si ho van fer o no, perquè no em competeix saber-ho ni esbrinar-ho, però jo li puc dir, doncs, que es va convenir que els dos representants de l'associació de pares convidarien, convocarien una reunió on podrien assistir tots els pares per prendre coneixement previ i detallat del contingut d'aquest projecte de llei. Per tant, no digui que els pares van arribar en aquella

assemblea sense saber el contingut del projecte de llei, perquè si ho van fer va ser, doncs, perquè no havien assistit a aquesta reunió prèvia.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Miri, Andorra és prou petit perquè al final tots ens acabem coneixent, i per tant, per amiatat, per coneixences, conec pares, germans, familiars de persones que van assistir en aquella assemblea que ens trucaven per dir si els partits polítics coneixíem aquest projecte de llei, si se'ns havia passat, si se'ns havia comentat, i que estaven comentats a l'assemblea i que no en sabien res i que els documents no els havien vist.

És més, es van recollir allí signatures de delegacions de vots per les cases, que es van firmar en el que no es va adjuntar en cap moment, doncs, ni els estatuts ni el projecte de llei que hi havia.

Però com deia al principi, a demés de manera incomprensible, perquè a hores d'ara em demano quin era el secret, quina era la informació o a què respon aquest obscurantisme d'una cosa que, finalment, doncs, tothom s'hi ha posat bé, tothom ha vist favorablement, perquè no s'hagués pogut fer d'una manera molt més transparent, primer també amb els grups de l'oposició, perquè també ens trucaven perquè s'havia de fer aquesta tramitació parlamentària, ho haver-ho explicat i que tothom hauria estat més tranquil.

Jo crec que aquest procés i la pèrdua d'aquest representant per part de l'antiga Associació de Pares, futura Associació d'Usuaris, representants Legals i Familiars, doncs, també ha generat part d'aquesta incomprensió, perquè sembla que pel mig, doncs, han perdut paper, pel mig han perdut veu, i que no se'ls hi han explicat potser les coses com caldria.

I insisteixo, no acabo de veure el perquè no s'ha pogut fer d'aquesta manera.

Quant al que deia el Sr. Enseñat, jo crec que una proposta no ha de ser excloent amb l'altra. No sé si el fet que els pares participin d'aquestes comissions més operatives va en detriment que perdin la plaça al patronat. Penso que és evident que qualsevol fundació, l'òrgan important és el Patronat, després poden haver-hi comissions, reunions operatives,

reunions de seguiment, però l'òrgan que té facultats per prendre decisions, l'òrgan que controla la qualitat de la feina feta, l'òrgan que controlarà els objectius, l'òrgan que controlarà el tema pressupostari és el Patronat.

Per tant, la substitució d'una plaça al Patronat, si s'ha d'entendre d'alguna manera per unes places a unes reunions operatives que, ben vingudes siguin, evidentment, i en benefici de tothom, no ens sembla com una moneda de canvi o no ens sembla com una cosa que no té res a veure absolutament amb l'altra, per quan és el Patronat, l'entitat que mana, l'entitat que gestiona. I a més, vostès, tots dos saben que els representants dels familiars volien mantenir aquestes dues places, que aquest objectiu era un objectiu fàcilment assolible amb una mica de mà esquerra per la seva part.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

Sí, estic d'acord amb vostè, els pares volien conservar aquestes dos places, abans també, que es crees aquesta comissió de seguiment de l'escola.

Quan inicialment es va començar a treballar amb els estatus, no hi havia aquesta comissió, no existia, ni estava proposada, ni hi havia cap idea de proposar-la. I se'ls hi va dir als pares, no per part del Govern, no per part meva tampoc, sinó per part dels membres actuals independents, de dir, escolteu, és massa gran aquest comitè, tenim una junta rectora que dura 6 hores cada vegada, i l'hem de fer més petita, l'hem de fer més operativa. Els pares van dir, no volem perdre les dos places perquè volem parlar de la complexitat moltes vegades del seguiment escolar, de problemes que poden sorgir entre els alumnes i l'escola, entre els pares i l'escola.

Va ser llavors quan es va dir, escolta, com podem compaginar les dos coses, com podem compaginar una junta més àgil i a la vegada que existeixi aquest seguiment escolar. I justament es va arribar a aquesta conclusió. Farem una comissió de seguiment escolar on hi puguin ser molts més pares representants, perquè és veritat que moltes vegades quan es parla de problemàtiques concretes amb els representants dels pares, si els pares no tenen un alumne o un fill que estigui en aquell servei, moltes vegades desconeixen com funciona i quina problemàtica pot

comportar. Per tant, es va dir no, que aquesta comissió tingui aquesta tasca i, per una altra banda, seguim amb la idea de fer una junta rectora més operativa. Operativa, que no vol dir que deixin de ser-hi, sinó que passen de dos a un. En canvi l'altre passen de zero a una que es crea, i dos que hi hagi dos pares per cada àrea.

I aquesta va ser la idea.

Per part de Govern i per part de mi mateix, jo no sóc elegit allà com a conseller general, sinó que vaig anar a una candidatura d'una persona independent que em mereixia tota la confiança i els hi vam fer suport. Perquè creïem que ells són els que coneixen més la realitat del dia a dia de l'escola.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. ministre, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo simplement volia fer una remarca general. Jo crec que no és necessari que de tot se'n faci polèmica, que de tot el que discutim en aquesta Cambra s'hagi de fer planar l'ombra del dubte, parlar d'obscurantisme, parlar que vam enganyar la gent. Escolti, que no hi havia consens. Un projecte de llei que presentem, que no en som ni tan sols els padrins. És a dir que es va elaborar en el si d'una junta rectora que nosaltres en som els portadors, els defensors en aquesta Cambra, que va ser aprovat pel 100% de la junta rectora de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell, pel 99,8% dels vots presents o representats que eren més del 66% de la totalitat de socis de l'Escola de Meritxell, que crec que són 700 o 800.

Fins i tot en aquest cas, i sabent que tothom celebra aquest projecte de llei, vostè ha de fer polèmica, ha de fer veure que hi ha coses estranyes, que vam enganyar a la gent.

Sr. López, reservi el debat polític i la crítica per les coses que realment s'ho mereixen. Hi ha altres aspectes que estan pel damunt d'això, que obeeixen a l'interès general, que no fan debat, que tothom hi està d'acord i, per tant, si us plau, ja que li estenem la mà, vostè reculli el guant en aquests casos, i no busqui sempre polèmica, perquè d'aquesta manera potser li sembla que esgarraparà quatre vots.

Jo crec que avui amb l'exercici que vostè està fent, està fent tot el contrari, perquè hi ha molta gent que va assistir en aquella assemblea, més de 100 persones que hi van assistir, el 100% de la junta rectora, que

quan els senten parlar tenen clar que el que vostè explica no obeeix a la realitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Ja li he dit varies vegades, Sr. Espot, jo sé que vostè està molt acostumat a manar i li costa una mica això del joc democràtic.

Deixi que cadascun faci les intervencions que cregui i que plantegi el que li sembli. No és vostè el que ha de dir que toca debatre i que no toca debatre, i a qui li interessa un tema o del que es pot parlar o que no es pot parlar.

Ja ho sé que vostè en altres àmbits és "mano i militar" i això li perd una mica, i quan està en un àmbit més democràtic li costa molt, però comenci a jugar una mica al joc democràtic i accepti que cadascun té el seu dret a opinar i a intervenir com li sembla.

I joestic recollint la veu de moltes persones que m'han fet arribar això, perquè és el meu paper com a conseller general fer-ho, fer unes esmenes, portar-les a debat i recollir la seva veu. Simplement això! No costa tant d'entendre-ho i els posicionament i els arguments cadascun els defensa sense intervenir ni dir als altres que és el què han de fer.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Carles Enseñat.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

Doncs, Sr. López, ara els hi podrà a aquestes veus que, justament no han passat de dos a una, i preveu que ho faci perquè ja que vostè ha recollit les seves veus, reculli també les nostres, sinó que passen a tenir una comissió de seguiment i que allà tindran dos pares per cada servei que podran fer les preguntes o les consultes, els suggeriments, els canvis que creguin oportuns.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Sr. ministre desitja intervenir...

Sr. Eric Jover, teniu la paraula.

El Sr. Eric Jover:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Tan sols volia confirmar el que han comentat tant el ministre Espot com el conseller Enseñat. El procés es va fer de manera extremadament constructiva. La junta rectora no va planificar un projecte de llei en una sessió sense deixar ni temps de reflexió als seus membres, ni anar consultant dubtes. Ha estat un procés progressiu, on s'ha anat responnent a tots els dubtes, on s'ha anat construint un projecte on tots ens sentíem còmodes.

I això és el que s'ha assolit, aquest consens. I jo ja sé que a vostè li molesta això. Però aquest consens s'ha assolit, i després el vam traslladar, com no podia ser d'una altra manera, a l'assemblea de l'associació. I aquesta assemblea també de manera molt, molt majoritària va donar suport a aquesta opció. I aquesta opció és l'opció del consens, és l'opció de continuar dignificant l'Escola Meritxell. Per què? Perquè aquesta escola ens està donant un servei de país increïble, aquesta escola està permetent que cada cop més nens amb discapacitat puguin tenir una escolarització inclusiva.

I vull aprofitar per agrair la tasca de tots els professionals que fan això possible, i ara els hi donarem un marc institucional on encara aquesta tasca la podran fer millor.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

No hi ha més intervencions...

Doncs, passariem tot seguit a la votació de les reserves d'esmena.

Comencem per la reserva d'esmena número 2 que es correspon a l'esmena número 3 de l'informe del ponent, proposant modificar el redactat de la lletra b) de l'apartat quatre de l'article 10 del projecte de llei.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Vots a favor 4, en contra 15 i abstencions 9.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena.

Passem a la votació del que és la reserva d'esmena número 4 que es correspon a l'esmena número 10 de l'informe del ponent, proposant modificar el redactat del punt i) lletra b) de l'apartat 4 de l'article 17 dels estatuts de la fundació.

S'obre un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 4, en contra 15 i abstencions 9.

El Sr. síndic general:

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Acabat el debat i la votació de les reserves d'esmena procedim a debatre les altres parts del text.

Per part del Govern té la paraula el ministre, Sr. Xavier Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

El projecte de llei que avui se sotmet a l'aprovació del Consell General té per objectiu adaptar la forma jurídica i el règim de funcionament de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell, que precisament aquest 2019 compleix 50 anys de vida.

L'Escola va néixer el 1969, de la mà de particulars, familiars de persones amb discapacitat, que van sol·licitar al Consell General poder-se constituir en associació per fer funcionar l'Escola.

Des d'aleshores és sabut per tothom, l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell ha anat creixent i molt, i ha anat assumint cada vegada més funcions. Fins al punt de prestar en molts casos, serveis de naturalesa pública, que el Govern delega en l'Escola, tot reservant-se el paper de garant.

A aquest creixement i transformació profunda que l'Escola de Meritxell ha viscut al llarg de cinc

dècades, cal afegir -a més- els canvis que ha experimentat la regulació i l'estatut de les persones amb discapacitat; especialment des del tombant de segle.

Pel que fa a la regulació, n'hi ha prou de recordar tres avenços fonamentals:

La llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat del 2002; la llei de serveis socials i sociosanitaris del 2014 i la ratificació -també el 2014- del conveni de les Nacions Unides relatiu als drets de les persones amb discapacitat.

Tots aquests canvis són els que fan necessari que avui adaptem la regulació i el règim jurídic de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell.

Revesteix especial importància la qüestió de la forma jurídica de l'Escola. Com he dit abans, el 1969 va néixer com una associació, i és sota aquesta forma jurídica que l'Escola ha arribat fins als nostres dies.

Però una associació -com és ben sabut- té un marcat caràcter personalista: és a dir, es fonamenta en les persones que la integren i en la seva voluntat. Això, en el llarg termini, pot crear certa incertesa. Perquè, què passa quan les persones que integren una associació moren? Evidentment es poden haver anat incorporant nous membres -com va ser el cas de l'Escola de Meritxell- però sempre resta aquell punt d'incertesa.

En canvi, la transformació de l'associació en una fundació privada d'interès públic permet esvair aquesta incertesa. Perquè les fundacions no tenen una base personalista com les associacions, sinó que tenen una base patrimonial. Les fundacions estan pensades per sobreviure a les persones que les integren; i en canvi, les associacions, no.

Tots convindrem que, al llarg d'aquests 50 anys, l'Escola de Meritxell s'ha consolidat fins al punt, i ho ha dit el ministre d'Educació tot just fa un moment, és un element indispensable i insubstituïble al nostre país. Bona part de les polítiques d'educació i inclusió de les persones amb discapacitat es vehiculen a través de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell. Per això la forma jurídica adequada és la d'una fundació privada d'interès públic. I fent aquest pas, -si avui el projecte de llei obté el suport majoritari d'aquesta Cambra-, estarem garantint el futur de l'Escola de Meritxell i amb ell l'educació i la inclusió de les persones amb discapacitat.

No puc acabar aquesta intervenció, Sr. síndic, sense reconèixer el paper pioner de les persones, dels particulars, que van impulsar la creació de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell el 1969. Crec també que és el moment d'agrair la col·laboració desinteressada de moltes famílies; la

bona feina feta pels professionals de l'Escola al llarg de tots aquests anys, així com dels quadres directius i de les persones que han integrat successivament la junta rectora de l'Escola.

I, evidentment, també és el moment de saludar i reconèixer la feina, l'actitud i l'esperit de superació dels usuaris de l'Escola. Perquè -en definitiva- són ells els principals protagonistes d'aquests primers 50 anys d'història.

Per acabar crec que és bo que tots fem una reflexió del que va significar en el seu moment la creació de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell el 1969. 13 anys abans de l'elecció del primer Govern. 24 anys abans de l'aprovació de la Constitució, que consagra la dimensió social de l'Estat a Andorra.

En certa manera, no seria agosarat dir que l'Escola de Meritxell feia funcions pròpies d'un Govern abans que el Govern pròpiament existís; que feia funcions d'Estat abans que l'Estat -en el sentit modern de la paraula- estigués plenament consolidat i desplegat.

I ho feia des de l'associacionisme, des de la iniciativa privada i des de l'altruisme. No ens hauria d'estranyar en un país, com Andorra, en què fins i tot els seus documents fundacionals són documents privats redactats en una notaria.

I no hauríem de perdre -com a país, així ho entenc jo- aquell esperit fundacional de l'Escola de Meritxell. De saber posar la iniciativa privada al servei d'un interès públic. Però també de no esperar que des de l'Administració pública es resolguin tots els problemes i que l'Estat proveeixi tots els béns i tots els serveis.

Crec que si sabem mantenir aquest equilibri, continuarem tenint històries d'èxit, -d'èxit col·lectiu- com aquests 50 anys d'història de l'Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell.

I perquè aquests 50 anys siguin només els primers 50 anys, demano als membres d'aquesta Cambra el seu vot favorable al projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obrim el torn dels grups parlamentaris.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sra. Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies Sr. síndic.

El Projecte de Llei de la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell té la voluntat de donar

resposta, com ja s'ha pogut comentar anteriorment, doncs a la transformació que l'Escola necessita i que a més a més ha sofert des de la seva creació fins els nostres dies.

És evident penso que el ministre ho ha explicat molt bé, que la tasca social i de suport a les famílies amb fills amb discapacitat que ha donat l'escola des dels anys 70 ha estat incalculable, ho és encara, i ha mostrat també el grau de solidaritat de la societat andorrana que al llarg de tots aquests temps ha participat i col·laborat en donar resposta a les necessitats creixents de la mateixa conjuntament amb la col·laboració pública.

Però en tot aquest temps tota la norma jurídica ha avançat molt i li pertoca als estaments públics, doncs donar garantia a la continuïtat d'aquesta feina al llarg del temps, com bé s'ha explicat, perquè aquestes tasques puguin continuar avançant i no existeixin mancances.

Per això aquesta transformació en una fundació privada d'interès públic pensem que és adient i a més a més és la voluntat de la majoria dels pares, els quals també així ens ho van expressar.

Compartim que és necessari dotar a l'Escola d'una forma jurídica que l'ajudi a funcionar i prendre decisions d'una forma més àgil i més adaptada a la realitat actual i així pensem que hauria de ser, com la majoria com deia que va manifestar.

Potser no tindrà a tothom i cadascun dels pares satisfets del tot. La veritat és que quan un té un nen amb necessitats especials, per molt que facis, tot sempre és poc, i sempre és necessari donar més suport i més ajuda.

I això és normal, i pensem que també és normal que alguns dels pares doncs també reclamin certa atenció més específica.

Però tot i així pensem que la figura a la qual se l'està dotant amb aquesta proposta, amb aquesta proposició de llei, és adequada, i que segurament garantirà un bon funcionament en el futur i també la seva continuïtat molt necessària de col·laboració entre tots.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Tothom coincidirà amb mi amb l'afirmació que l'Escola Especialitzada Nostra Sra. de Meritxell avui és una cosa diferent de quan es va crear.

L'evolució de la societat i del tractament de les persones amb discapacitat i la voluntat de la seva màxima inclusió han provocat aquesta evolució. Una evolució en positiu i que ha estat capaç d'adaptar-se als nous temps i als nous reptes.

I dit això, entenc la voluntat de situar a aquesta institució tan valuosa en un camí on els permeti evolucionar més i millor, i entenc que el canvi a fundació és l'adequat.

Aquest representa l'eina fonamental per assegurar la continuïtat assistencial. I li cal un marc legal per poder-la crear degut a què el seu funcionament és certament específic.

Amb l'adopció de la llei que avui es sotmet a consideració, aquesta institució consolidarà el seu rol com a fundació privada d'interès públic i com a prestadora de serveis.

Alhora, continuarà reforçant l'interès social i públic que ha guiat la seva activitat des del seu origen, així com l'evolució creixent que ha experimentat amb nous projectes, programes i serveis, per tal de donar resposta a les necessitats que ha plantejat la societat en l'àmbit de l'atenció a les persones amb discapacitat.

El suport que li podem donar és el recolzament, motiu pel qual el meu vot serà favorable.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt també, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

La realitat social d'avui dia feia del rot necessària una adaptació de l'estatus jurídic de l'Escola Especialitzada Na. Sra. de Meritxell, transformant el caràcter d'associació amb una fundació privada d'interès públic.

Els progressistes compartim aquesta necessitat i el projecte de llei que avui es sotmet a votació. Malgrat defensem que la participació en representació de l'associació d'usuaris i dels familiars en la composició del patronat hauria de ser d'un nombre superior al d'una sola persona ja que són coneixedors directes de les situacions que es puguin generar i per tal de defensar les millores constants i el seguiment que cal preveure a futur.

Tot i així el meu vot serà favorable al Projecte de llei de la Fundació privada Na. Sra. de Meritxell.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers del PS, dins el Grup Mixt, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

El vot dels tres consellers del PS serà favorable al conjunt del projecte de llei a excepció de la composició del patronat, com ja he dit amb motiu de la meva primera intervenció.

A més Sr. Jover, que abans no li he volgut contestar, som plenament conscients del paper i de la importància d'una institució que li asseguro, conec i coneixem de manera profunda. I és més, suposo com sabrà, hem mirat de fer esmenes al projecte de llei, unes esmenes que tot s'ha de dir, igual que abans no ha estat possible assolir consensos o acords en matèria de la composició del patronat, s'ha de dir que esmenes que vam presentar, sí van ser acceptades en relació a la fixació, a la contractació d'una auditoria de qualitat cada dos anys per part del patronat, que sigui el patronat el que fixa els objectius i que la direcció del centre doncs elabori un informe semestral. Que també hi hagi un informe que no sigui vinculant però per part del patronat en relació a la política de preus i dels serveis. I per tant com pot veure ens n'hem ocupat, hem intentat fer el millor possible, hem intentat recollir opinions i sensibilitats. Algunes vostès les han vist bé, i d'altres potser no les han vist bé. I jo penso que de la mateixa manera que hi havia un acord, s'ha pogut encabir aquestes modificacions i modificar tant el projecte de llei com els estatuts. Segurament amb el patronat si hi hagués hagut la voluntat, també s'hagués pogut, havent-hi aquest acord previ, assolir aquest acord i haver obtingut un resultat més ratificant per a tothom, que és el que finalment nosaltres volíem.

Per tant, amb el vot separat que demanarem per l'article de la composició del patronat, votarem a favor del projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers d'Unió Laureiana-Independents de la Massana, Sra. Carine Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies Sr. síndic.

El Projecte de llei de la Fundació Nostra Senyora de Meritxell tindrà el suport de la nostra formació, UL-Independents de la Massana.

Reitero el fet que aquest projecte de llei és fruit d'un consens, un consens molt ampli, i fruit d'un procés constructiu progressiu.

De fet, tots els textos legislatius haurien de néixer d'aquesta manera.

Des de la nostra formació vam insistir a nivell de la comissió per aprovar aquest text legislatiu el més aviat possible.

Doncs celebrem avui el fet de votar aquest projecte de llei ara mateix.

Volia acabar per agrair tots els grans professionals de l'entitat Nostra Senyora de Meritxell i reiterar al nostre suport a les famílies.

Entenem que la nova forma jurídica de la fundació donarà, millorarà el funcionament de l'entitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Carles Enseñat, teniu la paraula.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

L'any 1969, la Sra. Anna Caillís i els Srs. Antoni Coll, Pere Boix i Alfons Soriano van sol·licitar a aquest Consell General la corresponent autorització per a constituir i fer funcionar un nova associació anomenada "Escola Especialitzada Nostra Senyora de Meritxell".

Aquestes 4 persones desinteressades i altruistes, visionaven la necessitat d'un canvi en el model de la fins aleshores inexistent educació especial. Un canvi molt valent en aquell moment.

No podem oblidar que quan la Sra. Caillís i els Srs. Coll, Boix i Soriano van fer aquella súplica al Consell General, la realitat del dia a dia dels nens i nenes amb discapacitat era exageradament difícil al nostre país.

Més enllà d'aquelles persones que es poguessin pagar un centre especialitzat a França o a Espanya, cap d'ells a les poblacions més properes, els nens eren moltes vegades "amagats" a les cases per tal que -i dic entre cometes- el problema "desaparegués".

Sé que avui en dia és una afirmació forta, dura. Que pot sonar quasi provocadora. Però els que hem tingut la sort de parlar amb els pioners de l'educació especial a Andorra, així ens ho relaten. Els pares no sabien què fer, doncs cap escola estava disposada a escolaritzar-los i, per les cabòries d'una societat que per sort ja ha avançat, molts d'ells es trobaven amb complexos difícils de gestionar, a vegades avergonyits però, sobretot, tots ells es trobaven desemparats.

I aquí entra la força i empena d'una dona, mare d'un dels primers alumnes de la nova escola, que no solament no entenia com a Andorra no existia un espai per l'educació d'aquests joves, sinó que, a demés, tenia la ferma convicció que havia de moure cel i terra per tal que aquesta injusta situació canviés.

Així, i després de fer una gran feina -també de pedagogia- aquella súplica que van acompanyar de 8 folis d'estatuts i d'una pàgina on constava una junta provisional formada per ells 4, va ser autoritzada pel Molt Il·lustre Consell General el 12 de novembre de 1969.

I és que cal pensar que l'Escola de Meritxell neix fins i tot abans que l'Escola Andorrana. Quina perseverança i tenacitat! I quin gran reconeixement públic es mereixen aquests pioners -mares, pares i educadors- d'aquells 20 primers alumnes de l'Escola de Meritxell. Deixin-me que, en nom del Consell General, avui els hi rendim homenatge.

Vol l'atzar, i deixi'm que també responsabilitzi una mica els tràmits del Consell, que 50 anys després d'aquell 1969 ens trobem aquest dijous votant el que segurament és l'acte més important -legalment parlant- després d'aquella aprovació de fa 5 decennis. Un canvi que ha de permetre que l'antiga associació esdevingui Fundació i, amb aquest nou règim, assegurui, refermi i millori l'educació d'una part dels alumnes del nostre país.

No cal repetir que tant l'evolució experimentada per la mateixa Associació com l'evolució de l'entorn normatiu del Principat d'Andorra, han fet evident la necessitat d'esdevenir fundació per tal que es pugui adaptar millor a la realitat actual i pugui tenir l'estructura idònia per prestar els serveis que té encomanats de la millor forma possible. El nombre d'alumnes que, lògicament ja no és de 20 com a l'inici; la diversitat de programes i especialitzacions concretes que s'adapten a les necessitats específiques de les diferents discapacitats i els graus d'aquestes; l'evolució de l'educació especial com a tal; però també la conquesta de drets com els reconeguts a la Constitució o pel Conveni de Nacions Unides, entre d'altres, tot això ens fa portar a la total i absoluta

certesa que el futur passa pel vot favorable de la llei que debatem avui.

La forma amb la que un país tracta i té cura dels més febles diu molt de la seva societat. Quan ho fem malament per desinterès, quan per arrogància no volem veure els nostres errors, o fins i tot quan fem intencionadament -voluntàriament- el mal, ens allunyem no sols del bé, sinó de totes les coses bones que ens poden definir com a persones, societat i país.

Avui és al contrari. Avui és un dia per estar especialment orgullós de la nostra Andorra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

No sé si el Govern vol tornar a intervenir...

No.

Alguna altra intervenció...

Si no hi ha més intervencions i vista la demanda dels M. I. Srs. Consellers Generals del PS, integrants del Grup Mixt, de procedir a la votació separada de l'article 10 del projecte de llei i de l'article 17 dels estatuts de la Fundació, procediríem en primer lloc a la votació dels mateixos.

Comencem per l'article 10 del projecte de llei.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 22, en contra 3, abstencions 3.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat declaro aprovat l'article 10 del projecte de llei.

A continuació seguim amb la votació de l'article 17 dels estatuts de la Fundació.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

A favor 22, en contra 3, abstencions 3.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat declaro aprovat l'article 17 dels estatuts de la Fundació.

Finalment hauríem de procedir a la votació de la resta de parts del text però, vist el manifestat i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la resta de parts del Projecte de Llei per assentiment.

Declaro aprovat el Projecte de Llei.

Passem al quart punt de l'ordre del dia.

4- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei dels actius virtuals.

La Proposició de Llei fou publicada en el Butlletí número 127/2018, del 18 de desembre. El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 1/2019, del 4 de gener.

Intervé pel Govern per llegir el criteri, el Sr. Gilbert Saboya.

El Sr. Gilbert Saboya:

Gràcies Sr. síndic.

El Govern ha examinat la Proposició de Llei d'actius virtuals presentada pels M. I. Srs. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells, Ladislau Baró Solà, Marc Ballestà Alias, Joan Carles Camp Areny, Josep Pintat Forné, Sofia Garrallà Tomàs, Sílvia Bonet Perot, Maria Martisella González, Josep Anton Bardina Pau, Justo Ruiz González, Patrícia Riberaygua Marme, Josep Majoral Obiols, Víctor Naudi Zamora i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Mixt i del Grup Demòcrata, que es va publicar al Butlletí del Consell General el 18 de desembre del 2018, i en concordança amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, manifesta avui el seu criteri sobre la Proposició de Llei esmentada en base a les següents consideracions.

La Proposició de Llei que se sotmet al criteri del Govern té per objecte establir el règim jurídic aplicable als actius virtuals que operin dins del marc legal d'Andorra, així com regular l'exercici d'activitats financeres i no financeres relacionades amb l'operativa d'actius virtuals a Andorra.

El Govern comparteix la necessitat de crear un règim jurídic propi per als actius virtuals que, si bé han existit anteriorment en representació de béns materials, la digitalització i la tecnologia han ampliat enormement les possibilitats de creació i utilització en el tràfic mercantil d'aquestes figures, d'aquests actius.

No obstant, el Govern aprecia que en aquesta Proposició de Llei existeixen certes incoherències amb la resta del sistema jurídic andorrà, així com la necessitat de realitzar-hi millores tècniques, sense les quals aquest nou règim podria crear inseguretats jurídiques. En aquest sentit, de forma enunciativa i en cap cas volent emetre un criteri exhaustiu, la voluntat del Govern, mitjançant el present criteri, és remarcar i alertar a la Cambra de les principals qüestions que considerem que s'haurien de valorar i, si escau, modificar en la Proposició de Llei.

El Govern constata que l'objecte d'aquesta Proposició de Llei pretén ser una regulació àmplia dels actius virtuals, essent el seu àmbit d'aplicació els actius virtuals dins del marc legal andorrà, i l'exercici d'activitats financeres i no financeres vinculades amb ells. No obstant això, la seva regulació substantiva és més limitada, perquè només arriba al finançament a través de l'emissió d'aquests actius virtuals. Així, el Govern creu que aquesta Proposició de Llei deixa un ampli ventall de matèries sense tractar, com són la posterior qualificació, l'ús i la responsabilitat dels actius virtuals un cop realitzada la seva emissió, entre altres aspectes.

En aquest sentit, el Govern considera oportú tenir en compte que una regulació únicament de l'emissió de l'actiu virtual sense diferenciar entre els diferents tipus d'actius en atenció a les seves característiques i la naturalesa en el tràfic mercantil pot crear distorsions. En particular, la principal qüestió en aquest tipus d'emissions, que és on es centra el debat en altres jurisdiccions, és si tenen la consideració de valors o altres títols negociables en mercats regulats. En el cas d'Andorra, la qüestió és si entraran dins de l'àmbit de supervisió de l'Autoritat Financera d'Andorra (AFA) o no. Per aquest motiu, el Govern considera que la tècnica jurídica més adequada per a la regulació d'aquestes emissions d'actius virtuals podria començar per un primer estadi en el qual, subjecta als criteris que imposi el Consell General via legislativa, l'AFA (l'Autoritat Financera Andorrana) pugui emetre resolucions, recomanacions o guies que ajudin a determinar de quin tipus d'actius d'emissió, d'actius virtuals es tracta. Aquesta eina jurídica permetria suficient grau i un grau equilibrat entre la flexibilitat per adaptar-se a una realitat que és una realitat canviant d'aquest tipus d'emissions sense perdre, d'altra banda, la seguretat jurídica.

En aquest sentit, el Govern considera que la supervisió de l'emissió d'actius virtuals hauria de ser, almenys en un primer moment, competència de l'AFA. I així, si l'AFA considerés que l'actiu virtual constitueix un actiu financer, entraria dins de la seva competència i hauria de ser aprovat per la mateixa. En cas contrari, en cas de què aquest actiu virtual no

fos considerat o constituït un actiu financer i que la seva emissió no estigués sota la supervisió de l'AFA, aquest actiu virtual podria ser supervisat per una autoritat reguladora d'actius virtuals específica que s'hauria de crear.

En aquest punt, el Govern considera que la creació d'una autoritat reguladora, que està prevista en unes disposicions finals a la Llei, ha de ser regulada per llei, a fi de garantir a una major seguretat jurídica, essent aquesta matèria subjecta a reserva de llei.

D'altra banda, l'objecte i l'àmbit d'aplicació són parts essencials d'una norma i, per tant, qualsevol tipus d'indefinició en l'àmbit d'aplicació generaria tanmateix inseguretat jurídica. En aquest sentit, el Govern també considera necessari determinar per llei una regulació més precisa, més exhaustiva dels actius virtuals més enllà de la seva emissió.

El Govern també considera adient revisar la definició de l'àmbit d'aplicació territorial. L'article 4 determina de la Proposició com a àmbit d'aplicació territorial aquells mercats primaris o secundaris "al Principat d'Andorra o des del Principat d'Andorra", el que pot generar incertesa en determinats casos. Les emissions d'actius virtuals que poden entrar en l'àmbit d'aplicació territorial de la norma poden ser emesos des d'Andorra o des de fora d'Andorra però també a estar dirigides a andorrans o residents a Andorra o a altres ciutadans d'altres països. És el parer del Govern que l'àmbit d'aplicació territorial hauria de limitar-se a les emissions d'actius virtuals amb seu a Andorra i les emissions d'actius virtuals que estiguin dirigides a andorrans i residents a Andorra.

El Govern considera necessari precisar les definicions també establertes en la Proposició de llei pels següents motius.

És el criteri del Govern, que la classificació d'actius virtuals realitzada se solapa en diversos casos en la Proposició de llei, creant potencials àrees d'incertesa sobre la definició aplicable a cada actiu virtual. Moltes de les definicions contenen termes jurídics utilitzats de forma diferent a com s'utilitzen en la resta de la Proposició de llei, com és el cas de la definició de contracte, inclosa en la definició de contractes intel·ligents.

També hi ha alguns conceptes jurídics, com el de mercats secundaris (en els articles 2.8 i 24), que dupliquen la seva definició, essent diferent en funció de l'article que la defineix.

A més, aquest apartat no conté totes aquelles definicions, en existir termes no definits i definicions de termes en altres apartats de la Proposició de llei. A títol d'exemple, l'article 4 per *tokens* digitals, o l'article 15 per als agents d'actius virtuals.

És també el parer del Govern que es segueixi una classificació d'actius virtuals que serveixi al propòsit d'aquesta norma i que permeti el lliure moviment dels actius virtuals en un entorn de seguretat jurídica. Per això, el Govern considera tècnicament necessari mantenir una classificació d'actius virtuals en tres categories bàsiques: actius virtuals de pagament, actius virtuals d'utilitat, i actius virtuals financers.

La Proposició de llei classifica les emissions d'actius virtuals com a mercat primari i les divideix en dos tipus: ICO (*Initial Coin Offering*) i STO (*Security Token Offering*). Una ICO té per objecte l'emissió d'un actiu virtual que representi un servei, producte, un dret de vot, una participació en futurs ingressos o no tingui un valor tangible. Una STO, en canvi, té per objecte l'emissió d'un actiu virtual que representi un dret de vot o una participació en futurs ingressos. Les dues operacions de finançament han de ser registrades i autoritzades per l'autoritat reguladora. És el parer del Govern que és recomanable precisar la diferència entre les dues figures, una diferència que, de fet, ja s'ha vingut duent a terme en d'altres països on ja s'ha començat a treballar aquesta matèria.

Adicionalment, el fet de poder emetre a través d'una ICO un actiu virtual sense valor tangible pot comportar problemes en la valoració mateixa de la inversió o en l'encaix de l'actiu virtual en el sistema, en no establir-se en cap moment la naturalesa dels actius sense valor. La diferència entre els actius virtuals i els valors sotmesos a regulació financera també requeriria així mateix d'una major precisió.

A més de l'emissió d'actius virtuals, denominada per la Proposició de llei com a mercat primari, aquesta regula en certa mesura l'intercanvi posterior dels actius virtuals emesos i en aquest sentit la Proposició de llei denomina aquesta activitat com a mercat secundari. Es refereix a diferents també tipus d'actors. No obstant això, convindria precisar les diferències entre uns actors i uns altres, de la mateixa manera que convindria també precisar les diferències entre els tipus de mercat secundari i un altre.

El Govern considera necessari revisar les definicions establertes per al mercat secundari i les operacions que el formen. Per evitar una indeterminació i inseguretat jurídica en aquest mateix mercat secundari, el Govern així mateix continua considerant oportú establir una regulació per la qual s'exigiria una llicència especial a tot intermediari en operacions d'intercanvi o de compravenda d'actius virtuals. Aquesta llicència l'atorgaria l'AFA, amb la participació de la UIFAND amb l'objectiu no és altre que el d'establir els mecanismes de control del

sistema financer, així com els de prevenció del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

Per això, el Govern estima necessari eliminar el règim de mercat secundari de la Proposició de Llei, substituir la definició de cases de canvi per una definició més precisa que les delimiti adequadament i crear una llicència especial per a tots els intermediaris d'actius virtuals, ja siguin entitats bancàries, cases de canvi o fons d'inversió.

Un dels eixos principals de la Proposició de Llei és la creació de l'autoritat reguladora. Considerem necessari precisar si l'autoritat reguladora -com començava abans a la intervenció- serà una entitat nova o si les funcions de la mateixa seran realitzades per una institució ja existent, així com determinar l'assignació de recursos, dotar-la d'una denominació, establir un procediment de nomenament dels seus membres, regular les qüestions relatives a la seva independència i coordinació institucional, entre d'altres. Aquesta autoritat seria l'encarregada d'autoritzar les emissions d'actius virtuals i hauria de registrar tots els projectes del mercat primari.

Quant a les facultats de l'autoritat reguladora, és el criteri d'aquest Govern que aquestes no semblen suficientment determinades per a la realització de les seves funcions en estar estrictament cenyides a l'autorització per a l'emissió d'actius virtuals, sense incloure tots els altres aspectes que he mencionat al principi. Una facultat fonamental que no s'esmenta és la de supervisar els actius virtuals un cop han estat emesos. Una altra, la de poder sancionar aquells que infringeixin els preceptes de la Proposició de Llei.

El Govern considera necessari revisar atentament el procediment d'autorització d'emissions d'actius virtuals, establint un procediment administratiu, així com un règim de recursos, que no està previst en la Proposició, i la re definició de potestats de l'autoritat reguladora que donin garanties suficients de seguretat jurídica als interessats.

La Proposició de Llei estableix també un règim de comunicació al públic, incidint en la necessitat que el públic conegui les emissions d'actius virtuals que es realitzen. Així, la norma obliga a l'anunci dels mateixos en almenys dos mitjans de comunicació andorrans, a més del registre, i en el Butlletí Oficial d'Andorra. No obstant això, no determina les conseqüències de la publicació d'informació si és enganyosa o falsa.

El Govern aprecia igualment l'esforç per assegurar la transparència d'aquesta normativa. No obstant això, els requisits de publicació de les emissions d'actius virtuals poden ser contradictoris amb la regulació que estableix l'AFA per als actius financers. Això pot suposar un problema en aquells casos en què un

actiu virtual sigui considerat un actiu financer. Per això, el Govern és del criteri, ja esmentat anteriorment, d'aplicar aquesta normativa única i exclusivament a les emissions d'actius virtuals que no siguin considerades per l'AFA una emissió d'actius financers i exclusivament per aquells actius virtuals que no siguin considerats d'aquesta manera.

Pel que fa a la figura de l'agent d'actius virtuals, aquesta no és comparable a les que existeixen en altres jurisdiccions on s'ha regulat prèviament aquesta matèria. El Govern no aprecia la necessitat de crear aquesta figura, ja que les seves funcions se ceneixen, principalment, a la mera intermediació en la sol·licitud d'autorització d'emissió d'actius virtuals, tot i analitzant si el sol·licitant és apte o no per exercir un negoci relatiu a actius virtuals. Per això, el Govern considera que el tracte que ha de tenir l'autoritat reguladora hagi de ser directament amb el sol·licitant i no a través d'un agent.

El text també inclou una regulació de l'abús de mercat. És el criteri del Govern, que aquesta definició hauria de ser comparada i analitzada a la llum de la normativa de competència i d'altra normativa en matèria financera i fins i tot penal vigent a Andorra que ja regulen qüestions relatives als abusos de mercat ja avui en dia.

Pel que fa al règim sancionador, la Proposició de Llei estableix una sèrie d'infraccions graduades en lleus, greus i molt greus amb les respectives sancions aplicables. No obstant, en la Proposició de Llei no s'esmenta ni regula el procediment sancionador ni els possibles recursos a aquest. Tampoc es fa referència a l'òrgan competent per tramitar les possibles sancions i en aquest sentit, el Govern és del criteri de remetre a l'AFA i al seu règim d'infraccions i sancions a totes les emissions d'actius virtuals que siguin considerats com a actius financers.

D'altra banda, caldria establir un procediment específic per a la resta de les infraccions i sancions sota aquesta Proposició de Llei. La nova autoritat reguladora d'actius virtuals seria l'autoritat competent, entenem, en via administrativa, podent establir-se un sistema de recursos administratius d'alçada davant el ministeri competent.

El Govern comparteix doncs l'esperit de la Proposició de Llei, que no és altre que la regulació d'una realitat internacional cada vegada més present. No obstant això, el Govern entén que, si el Consell General decideix finalment debatre la Proposició de Llei que ens ocupa i per tant, poder-la debatre en comissió, serà necessari abordar una revisió de l'articulat proposat per adaptar-lo a la realitat econòmica i jurídica andorrana, i millorar els

elements del text a fi de garantir-ne la seguretat jurídica.

Aquest és, doncs, el criteri del Govern a la Proposició de llei d'actius virtuals.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Intervé ara per presentar la Proposició de llei, en representació dels catorze consellers integrants dels grups parlamentaris Demòcrata i Mixt, el Sr. Carles Naudi.

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

La Proposició que hem signat, jo diria, bona part dels consellers generals avui aquí presents, al final recull un esperit que crec que la majoria compartim i els que no l'han signat no vol dir que no el comparteixen, -potser no l'han signat per altres motius-, que és promoure les innovacions, crear oportunitats, crear nous llocs de treball, que ajudin a fer pujar els salaris, que pugin el salari mig, que pugin el salari base, evidentment salvaguardant la reputació del nostre país.

La realitat és que aquesta llei si entrem en tecnicismes és com si ens parlés un lloro, és com un sopar xino. El que busquem més és muntar o establir una base jurídica que ens permeti crear aquest ecosistema d'actius virtuals.

Què són els actius virtuals? Perquè la veritat és que si et llegeixes la llei de vegades dius, és un àmbit relativament complex, que costa de vegades assimilar de què es tracta. Això ja existeix a Andorra per això ho volem regular, això està passant a Andorra. Qui més, qui menys ha sentit parlar dels *Bitcoins*, del *Eferums*. La gent, no tothom evidentment però una part de la gent, gran o petita, ja n'ha comprat, ja en té, ja en transacciona, hi ha restaurants i hi ha botigues a Andorra que accepten pagaments amb criptomonedes, però no només estem parlant de les criptomonedes, els actius virtuals van molt més enllà i, com molt bé ha dit el ministre, hi ha una part que sí que haurà de regular l'INAF o l'AFA però hi ha una altra part que no té per què.

Us donaré un exemple molt senzill, els que tinguin canalla, els que tinguin criatures que juguin amb els videojocs i en aquests videojocs obtenen o compren monedes pel videojoc, allò és un actiu virtual, perquè aquella moneda li permet un intercanvi ja sigui per una disfressa, per una música, per un ball, per una arma... pel que sigui, allò és un actiu virtual. Al

darrera hi ha un valor econòmic, pot transaccionar, o pot passar a un amic, o ho pot fer *cash*, o ho pot fer efectiu.

Així que els actius virtuals ja estan presents en les nostres vides i del que es tracta és de què els projectes, que a Andorra ja n'hi ha, que van d'actius virtuals que treballen sobre actius virtuals, que treballen sobre la famosa blockchain no marxin fora d'Andorra buscant la seguretat jurídica que aquí encara no els hi podem donar, i que gràcies al debat que ja vam obrir d'alguna manera al juliol i que avui estem mantenint al Consell General, com a mínim, ja comença a sonar que a Andorra, més tard o més d'hora, o més d'hora o més tard, tindrà aquesta seguretat jurídica que permetrà que aquests projectes es quedin aquí, i no només es quedin aquí, sinó que en vinguin de fora a establir-se a Andorra, i això és molt important si ho analitzem des d'un punt de vista de l'obertura econòmica, o de la inversió estrangera.

Aquesta llei, aquesta proposició de llei està molt basada i recordin que no és l'única proposició de llei, els esborranys enviats a finals d'estiu anava adjunta amb aquesta llei una segona llei que era la llei de l'agència digital d'Andorra, per donar resposta a això que diu el criteri del Govern. però bé, d'això ja en parlarem.

Malta que va regular això fa relativament pocs mesos, només pel fet que la caixa de ressonància ja parla que el país, en aquest cas Malta, membre de la Unió Europea, vol regular sobre els actius digitals, sobre els actius virtuals, sobre les criptomonedes, que tindrà un regulador, l'economia de Malta ha crescut. I si em permeten els hi donaré unes dades que són interessants. Malta al 2015 ja va créixer un 5% el seu PIB, el 2016 un 6,7%, el 2017 també un 6,7%, el 2018 ha crescut un 5,6%, això és una dada evidentment provisional, i les previsions pel 2019 i 2020 és de creixement a l'entorn del 5%.

Recordem que Andorra estem creixent al voltant d'un 2,6 o un 2,7%, és a dir, podríem parlar de l'ordre d'un creixement econòmic, i per tant, un creixement de la riquesa de la població d'entorn al doble, o fins i tot de vegades de més del doble del que tenim a Andorra.

Vull apuntar també que les empreses de recerca de feina a Malta han experimentat un creixement de demanda i això és una xifra que pot semblar estratosfèrica però que és real del +2.000 fins al +6.000% de demanda de llocs de treball.

Malta, evidentment, estava en crisi, i no estem amb economies tan dispars, està a Europa, és un Estat petit. I les previsions que tenen de creixement de llocs de treball segons els sectors, en serveis

administratius és del +27%, en agricultura del +3,5%, en construcció per la demanda que hi ha d'habitatge del 25% de creixement, en educació, com que les famílies que han anat a treballar allí o que hi estan anant porten evidentment els seus fills, un creixement de llocs de treball en educació del 20%, en el sector financer i d'assegurances un 6%, serveis professionals ha crescut un 42%.

I les previsions són aquestes degut a tota la demanda que hi ha de feines al voltant d'aquest món, ja siguin advocats, economistes, comptables, assessors, etc. És a dir, gairebé doblaran la quantitat de professionals dedicats a serveis professionals gràcies a la regulació jurídica dels actius virtuals i tota l'economia que això està generant al seu país.

I el comerç també ha crescut i té més previsions de creixement per llocs de treball del 15%.

Al maig del 2018, des del maig del 2017, la generació de llocs de treball va ser de 9.900 persones noves treballant a Malta. I des de la crisi fins avui, Malta evidentment és un Estat més gran que nosaltres, però serveix com a referent, han passat des de la crisi fins a avui de 128.000 ocupats a 207.000 ocupats. És a dir, Malta ha crescut un 60% els llocs de treball des que ha acabat la crisi. I em sembla que són dades que hem de tenir en compte.

I per cert, la jubilació ha baixat o s'ha establert als 62 anys.

Amb analogia això vull parlar de Suïssa, al cantó de Zoug s'hi han establert ja, que ha regulat al respecte, 600 empreses que treballen en el món dels actius virtuals i ja s'han generat 3.000 llocs de treball. Les 50 empreses més importants establertes a Zoug, és que això és una xifra importantíssima, generen 44 bilions de dollars d'economia. I només la primera, amb dades del 2017, només la primera empresa de Zoug a nivell de potència econòmica generava tant, una sola empresa com tot Andorra, 2,5 bilions de dollars, acceptin mirar el canvi de divisa, 2,5 bilions de dollars al 2017, una sola empresa a Zoug generava tant com tota l'economia del nostre país.

A Zoug val a dir que estan pensant de baixar els impostos del 14 al 12%. Perquè les coses els hi estan anant molt bé, i tenen una renda per càpita equivalent a 80.000 euros per persona.

A Estònia també, per seguir fent una analogia, ja s'han creat 900 llicències, 900 empreses del món dels actius virtuals.

Pel que respecta als "Exchange" i els "bullets", els "exchanges", es veu que ara parlava el ministre, seria el mercat secundari. El mercat secundari, a criteri del Govern és que no ha de ser d'aplicació. Sense exchange, com aquell qui diu, no hi ha mercat

posterior al mercat inicial, les ICOS, perquè la gent necessita un exchange on bescanviar un actiu virtual per un altre, i aquestes transaccions s'han de fer en algun lloc. A Andorra podem regular i fer que això sigui factible, o bé les persones que intervinguin, que treballin i que visquin d'això aniran a un exchange, una casa de canvi o diguem-li un banc, on es fan transaccions d'una moneda per una altra, a fer-ho. I internament, i el món i la blockchain no té portes, no té fronteres. Podem fer que ho facin aquí, que ho podrien fer els bancs, que ho podrien fer empreses que s'establissin, o podem fer-ho no regular-ho i que ho vagin a fer a fora. Però fer-ho, ho faran.

Dir-li també que la llei ja contempla l'acord amb el que vam parlar aquí al Consell amb diversos companys, inclús amb algun membre de Govern, la disposició de dir que serà Govern qui designi qui és el regulador. Com recordaran, a finals de juliol l'esborrany contenia una llei, una proposició de llei de l'agència digital d'Andorra, però d'acord amb els membres també de blockchain es va consensuar no embolicar més la troca i fer poc a poc aquests passos, i deixar a potestat de Govern, que fos Govern qui dictaminés qui és el regulador. Govern amb molt bon criteri diu que el regulador inicialment ha de ser l'AFA. Ningú s'hi oposa. Senzillament no s'ha volgut entrar a una segona proposició de llei paral·lela amb tots els desplegaments d'aquesta agència digital, que recordin, ja es va anunciar, és a imatge i semblança de l'AFA, una mica per analogia. Si AFA o INAF ja ens va bé, doncs, creem aquesta agència reguladora a imatge i semblança de l'INAF o AFA.

Però senzillament aquesta potestat s'ha deixat que sigui Govern qui decideixi qui regula, i si cal fer aquest pas d'una agència digital, com vostè ha dit, que vagi més enllà dels actius virtuals financers, doncs, es pot crear sense cap mena de problema, via proposició o projecte aquesta agència reguladora.

Però evidentment, el que calia en un primer moment per no enquistar-nos en un debat de les necessitats... vostè diu el mercat secundari no, jo li dic que sí, que si el regulador ha de ser un o l'altre, amb el que tots crec que convenim és amb la necessitat d'enviar el missatge que Andorra regularà, en algun moment donat, no molt llunyà, amb seguretat jurídica per tots aquells actors d'aquest mercat dels actius virtuals, que ens ajudarà a fer créixer l'economia, que ens ajudarà a retenir talent, a captar talent i a generar molts llocs de treball. Perquè tota aquesta gent menja, compra enciam, compra el pa, va a la perruqueria, i tot això generarà molta vida econòmica.

Dit això, vull recordar que com que aquesta llei de la regulació o de qui ha de ser l'agent regulador està, per dir-ho així al calaix, amb l'objectiu que sigui

Govern qui dictamini, per no embolicar més la troca, qui ha de regular, evidentment aquesta llei feta a imatge i semblança de l'AFA, conté tot el desplegament sancionador, etc., que vostè ara acaba de comentar, però òbviament no està aquesta llei, que aquesta llei pretén regular els actius virtuals d'una manera més pròpia.

Per això no està en aquesta llei més enllà de les petites mencions que li fan.

Bé, potser serà el moment, si Govern ho creu oportú, a qui vull agrair personalment al Sr. ministre totes les facilitats des d'un punt de vista logístic que posarà a l'abast d'aquesta proposició de llei, jo crec que tampoc té tantes incongruències i recordo aquella disposició addicional que es va pactar amb diversos consellers per fer que aquesta llei, com deia fa uns moments, envii el missatge als mercats, als inversos, als actors, però que quedi, dit vulgarment, amb standby, fins que Govern ho decideixi, que serà el moment en què Govern vegi clar que el paquet de mesures, els reglaments que s'hagin de desplegar siguin les adients per donar el correcte compliment, la correcta regulació que hi ha seguretat jurídica a tots els agents.

És a dir, l'aprovació o no aprovació de la llei en el moment en què sigui adient i oportú, no implicarà, des d'un punt de vista estricte de la llei, obrir un mercat amb inseguretat jurídica, perquè aquesta llei pot ser modificada, si s'escau, i no seria el primer cop, a ser modificada abans de la seva entrada en vigor que serà el moment en què Govern nomeni, si el regulador és l'INAF, perdoni, l'AFA o és un altre que s'hagi de crear.

Jo em vull quedar amb el missatge que s'obre el debat polític, que s'envia el missatge amb seguretat jurídica als, diguem-ho així, als mercats, al públic, i que això és una veu, és un crit a què Andorra obre o està començant a mirar d'obrir aquest sector, i això ens ajudarà a tots plegats a fer créixer l'economia del país.

I no vull baixar de la tribuna del Consell General sense agrair a tots els consellers que ja d'un inici han donat la seva signatura, el seu suport a aquesta proposició de llei, així com el grup de treball del blockchain de la CEA per fer que això, com dèiem més tard o més d'hora, pugui ser una realitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Iniciariem un torn dels grups parlamentaris, si es volen manifestar.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa teniu la paraula.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sr. síndic.

Sr. Naudi, abans de començar li he de reconèixer que, com vostè deia, la temàtica és feixuga, però no ens la compliqui més, perquè em sembla que hi havia un ball de xifres i estàvem confonent el que són els bilions a Europa i els bilions a Amèrica. No és el mateix 1.000 milions que un milió de milions.

Dit això deixi'm exposar quin és el posicionament del Grup Parlamentari Liberal envers aquesta proposició de llei d'actius virtuals.

La fulgurant evolució que enregistra tot allò que té a veure amb el progrés i amb els canvis econòmics i de comportaments socials que això significa, exigeix que els que tenim responsabilitats sobre la construcció del marc jurídic del nostre país, haguem d'estar no solament oberts a l'assimilació del que aquests tipus de canvi signifiquen, sinó proactius per crear el marc legal adequat perquè aquests canvis redundin en benefici de la nostra societat, de la nostra economia i, en definitiva, en el posicionament adequat del nostre país respecte als canvis que generen fenòmens com el que ara ens ocupa: el de la contundent eclosió dels denominats actius virtuals.

En aquest cas, a més, es tracta no solament d'un procés d'adaptació a una realitat canviant, sinó d'un plantejament que, si entre tots fóssim capaços de tirar-lo endavant amb èxit, faria que Andorra -ens ho recordava el Sr. Naudi- se situés entre els països pioners en l'establiment d'un marc jurídic per donar cobertura a una activitat clarament de futur com ho és la relacionada amb els actius virtuals, cosa que propiciaria la creació d'una font de riquesa per a Andorra, a través de l'establiment i desenvolupament d'empreses que puguin operar en aquest àmbit. En definitiva, doncs, possibilitats de noves inversions al país i l'establiment d'una nova activitat per al desenvolupament econòmic d'Andorra.

Dit això, per bé que tots els que formem part d'aquesta Cambra legislativa en som del tot conscients, voldria emfasitzar que ens trobem davant d'una qüestió extraordinàriament complexa, sobre la qual no ens resultarà gens fàcil legislar -ens ho recordava també el ministre Saboya.

Que la qüestió és francament difícil ho prova l'existència d'un ampli debat al nivell internacional sobre com afrontar aquesta matèria i el fet que, ara per ara, hi hagi poc consens respecte com cal afrontar un marc regulador sobre la matèria.

Estem, doncs, davant d'una qüestió que preocupa arreu del món, però que encara està, pel que fa al marc regulatori, en una fase molt embrionària en la major part dels països del món, conclusió a la qual és fàcil arribar només donant un cop d'ull al document, que els recomano, publicat recentment juny del 2018, per la Biblioteca del Congrés dels Estats Units, titulat "Regulation of Cryptocurrency Around the World", en el que es resumeix en quina fase es troba la regulació relacionada amb aquesta qüestió en més de 130 països de tot el món.

La dificultat fonamental d'aquest repte prové, al meu entendre, que un marc regulador sobre una matèria d'aquesta naturalesa ha de satisfer simultàniament dos objectius fonamentals, que, en certa manera, apareixen com a contradictoris.

Per una banda, ha de ser un marc regulador prou flexible per estimular i proporcionar condicions favorables per a un desenvolupament saludable i diversificat d'una activitat que per les seves mateixes característiques intrínseques està associat a la innovació i a la fluïdesa operativa, però, que alhora, d'altra banda, ha de ser capaç d'oferir garanties als inversors en els actius virtuals i també, per descomptat, protegir els estats i els ciutadans dels potencials perills associats a la proliferació dels actius virtuals.

Per tant, sí que entenem que és bo per a Andorra i per al seu futur, que ens plantejem la creació del marc jurídic que la proposició de llei que avui tractem planteja. Però també creiem fermament que això només serà positiu si aquest marc legislatiu que creem és prou robust i sòlid, atès que els reptes que van associats al que la mateixa proposició de llei planteja no són en absolut menors.

D'entrada, un aspecte que entenem que és decisiu per aconseguir que Andorra pugui esdevenir una plaça de referència en el camp dels actius digitals és el paper de l'autoritat reguladora de la matèria, a la qual la proposició de llei presentada atorga la responsabilitat d'autoritzar els potencials oferents d'actius virtuals a Andorra, cosa que s'hauria de fer, segons també el que preveu la proposició de llei, a través d'un procés d'autorització simplificat que sigui coherent, just i eficient. Aquesta autoritat reguladora també ha de donar suport a la velocitat del mercat per a la indústria, i alhora proporcionar confiança a través d'identificar i mitigar els riscos claus per protegir el públic i la reputació del nostre país. I també és el que hauran de dictar aquelles mesures prudencials que es considerin oportunes, incloent mesures de bona governança, de compliment normatiu, de sistemes i de seguretat, de solvència, i d'assegurances en relació amb els actius digitals.

El regulador -ens ho recordava el ministre Saboya- també haurà d'assegurar que qualsevol projecte que ofereixi actius digitals des d'Andorra respecti principis d'anticorrupció, de transparència, de prevenció de blanqueig de diners o valors i finançament del terrorisme, de protecció de l'inversor i de garantia de protecció de dades de caràcter personal.

I per si tot això fos poc, aquesta Autoritat Reguladora haurà també de comprovar que els projectes que aprovi parteixin d'una idea solvent quant al projecte de negoci, que s'adeqüin a la normativa nacional i internacional, de l'anàlisi tècnica i de seguretat de la informació del projecte, així com aprovar l'anomenat Quadern Blanc, que serà el document que contingui tota la informació que ha de permetre entendre (cosa que els asseguro que no és gens senzilla) el mercat i, en concret, els possibles inversors, els quals són els elements essencials de l'actiu digital.

La informació que ha de contenir aquest Quadern Blanc consta d'un mínim de 25 punts, que ara no cal detallar, i que estan inclosos en el capítol 8 de la proposició de llei.

Els dic tot això, per simplement reforçar la idea que intento transmetre en aquesta Cambra i que, en definitiva, no és altra que dir-los que estem davant un repte complex i que quan assumim el repte d'afrontar-lo és essencial que ens comprometem a fer-ho d'una manera excel·lent, perquè, entre altres coses, es tracta d'un repte que si no fem prou bé, podria comportar un risc reputacional per al país notable.

Per fer-ho bé, entenc que tots plegats haurem de treballar de valent perquè la llei que finalment acordem aprovar en aquesta matèria, millori molt i molt, aquest embrió inicial que representa la proposició avui presentada. Caldrà doncs una proposició que es pugui analitzar amb més profunditat, ja que d'entrada sembla evident que presenta força dèficits i llacunes, com bé ha assenyalat el mateix Govern a través del criteri que ha emès sobre el text presentat.

Així doncs, coincidim amb el Criteri expressat pel Govern en aspectes com ara que la proposició de llei deixa un ampli ventall de matèries relacionades amb els actius virtuals sense tractar.

Igualment considerem oportuna la reflexió que es planteja en el dit criteri envers el problema que comporta la falta d'un consens clar sobre si les emissions d'actius virtuals tenen la consideració de valors o altres títols negociables en mercats regulats, perquè això condicionaria si entren o no dins de

l'àmbit de supervisió de l'Autoritat Financera d'Andorra, l'AFA.

Entenem justament aquest aspecte com a crucial, atesa la rellevància que, com hem vist, tindrà l'autoritat reguladora en relació a aquest projecte.

És també destacable, precisament en relació a aquesta rellevància que ha de tenir l'autoritat reguladora, el que menciona el criteri del Govern, que, en cas que s'arribi a la conclusió que els actius emesos no tenen la condició d'actiu financer, l'autoritat reguladora no hauria de ser l'AFA, sinó que caldria la creació d'una autoritat reguladora específica d'actius virtuals. És evident que això complicaria força el projecte, sobretot tenint en compte, que aquesta nova autoritat reguladora s'hauria de crear partint de zero i com hem dit, tindria un camp de responsabilitat molt ampli i exigent.

Ja per acabar, pensant que entrar aquesta proposició de llei poques setmanes abans de dissoldre el Consell General, i perfectament coneixedors de l'embús legislatiu i de la tasca ingent que encara ens queda pendent de fer, pensem que és més un exercici de cara a la galeria, tot un brindis al sol perquè no hi ha temps material per ser aprovada.

És per tot això, tot el que he exposat, que el sentit de vot del Grup Parlamentari Liberal serà d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Avui es sotmet a consideració la Proposició de llei d'actius virtuals.

Aquesta té per objecte establir el règim jurídic aplicable als actius virtuals que operin dins del marc legal d'Andorra, així com regular l'exercici d'activitats financeres i no financeres relacionades amb l'operativa d'actius virtuals a Andorra. En definitiva pretén aprofitar la disruptiva que representa la comercialització d'actius financers virtuals i aconseguir que el país pugui ser un pol d'atracció i desenvolupi un sector econòmic lligat a la tecnologia blockchain i les cripto monedes. Una tecnologia que planteja una gran revolució en diferents sectors però en especial en l'economia i pot arribar a esdevenir un pol d'atracció en aquest sentit.

Comparteixo molts dels dubtes que expressa el Govern en el seu criteri i que el ministre ja ha

detallat, a més crec que cal ser molt curosos en desenvolupar una legislació prou segura i homologada per aconseguir el resultat desitjat i no perdre el que tant ens ha costat aconseguir.

Però com no podem donar-li l'esquena al desenvolupament el meu vot serà favorable a la presa en consideració tot i que entenc que el temps que queda de legislatura per fer la reflexió que li cal és just però, tot i així li donaré l'oportunitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

El meu vot serà favorable a la presa en consideració de la Proposició de llei dels actius virtuals.

Comparteixo la necessitat de disposar d'una legislació en un camp que està evolucionant molt i del qual no podem ignorar els seus beneficis positius però també les seves febleses. Per tant, és necessària una regulació amb un doble objectiu: el de regular el seu funcionament per garantir la seguretat jurídica dins de l'ordenament del nostre país, suprimint el buit legal actual, però també i sobretot per tal de generar noves oportunitats per la nostra economia.

Malgrat la proposició de llei necessitarà un treball en profunditat en el sentit de poder regular-ne més extensivament el seu abast tal i com es diu en el criteri del Govern, i malgrat durant el que queda de legislatura, difícilment es podrà dur a terme aquest treball legislatiu, el meu vot serà favorable tal i com ja he avançat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, pels consellers del PS, Sr. Gerard Alís, teniu la paraula.

El Sr. Gerard Alís:

Gràcies Sr. síndic.

Compartim l'objecte d'aquesta llei, que com reflecteix la seva exposició i també com ens ha fet palès el seu presentador, busca regular a Andorra els actius virtuals per tal de crear noves oportunitats de negoci, diversificar l'economia i augmentar noves vies de finançament per les PIMES i starts-ups.

En relació al contingut del text, manifestaré que creiem encertat regular els actius virtuals.

Ara bé, ens sembla que dita regulació s'ha de fer amb cura, essent necessari precisar molts aspectes tècnics i jurídics de la llei, com per exemple la necessitat de fixar clarament l'autoritat reguladora, establir els mecanismes de protecció de l'inversor, garantir la seguretat jurídica a banda del conjunt de qüestions que el criteri de Govern posa de manifest.

Dit això, i tal com vam exposar als presentadors, consellers d'UL-CC en el moment de presentar la llei, creiem que a aquestes alçades de la legislatura, sembla complicat treballar adequadament aquest text, certament positiu pel futur de la nostra economia, però alhora complex per la realitat que regula.

En aquestes circumstàncies, ens abstindrem en la votació de la presa en consideració d'aquest text, sense perjudici que en el moment donat el text pugui ser treballat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de la Massana, no hi ha intervenció...

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Sr Marc Ballestà.

El Sr. Marc Ballestà:

Gràcies Sr. síndic.

Com a grup parlamentari que ens vam adherir a la iniciativa d'entrar a tràmit parlamentari aquesta Proposició de Llei, ja els avanço que votarem favorablement la seva presa en consideració com no podia ser d'una altra manera.

D'aquesta proposició de llei el primer que m'agradaria destacar és la voluntat clara que hi ha hagut de treure-la de la confrontació política i no vincular-la a la possibilitat de poder-ne treure rèdit partidista per part de ningú.

Crec que tenint en compte el que pot implicar aquesta llei pel nostre país ha estat una decisió més que encertada i crec que hem de continuar en aquest sentit durant tota la seva tramitació.

Des del nostre grup parlamentari creiem que la regulació d'aquest sector pot ser molt beneficiosa pel nostre país.

Beneficis perquè obre la porta a la regulació i per tant creació d'un nou sector d'activitat, i això s'alinea completament amb el procés transformador i

aperturista que ha experimentat el nostre país en els darrers anys.

Beneficis perquè dona un missatge clar que el nostre país aposta per les noves tecnologies i per la innovació, sectors que per la pròpia naturalesa i característiques del nostre país poden tenir un gran potencial, i per tant, hem de posar totes les eines i facilitats per a què això sigui possible.

Beneficis perquè dona un missatge clar que Andorra en aquests nous sectors emergents no vol ser un mer espectador i acabant ser un seguidor més, sinó que pretén ser dins del grup dels pioners i aprofitar les oportunitats que això pot generar.

Ara bé, destacades aquestes bondats de l'oportunitat d'aquesta llei, hem de tenir en compte un factor fonamental, que és que no podem permetre que per tal d'avançar en els punts esmentats anteriorment, posem en risc tots els esforços de transparència i lluita contra el blanqueig de capitals i finançament del terrorisme que hem fet ens els darrers anys, ni tampoc que puguem posar en risc la reputació a nivell internacional del nostre país, així com assegurar la seguretat jurídica.

La voluntat inicial d'aquesta proposició de llei ja era aquesta i ja posa èmfasi en aquesta qüestió en varis punts, però cal estar segurs que no hi pugui haver aspectes que puguin contradir tots aquests esforços.

És per això que el que toca ara és analitzar en profunditat aquells aspectes que ha ressaltat el criteri del Govern i si cal plantejar les modificacions necessàries via esmenes per tal d'assegurar que amb aquesta proposició de llei no posem risc als grans esforços fets en aquest sentit.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Demanaria al Govern si desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Gilbert Saboya:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, d'entrada agrair el to de totes les intervencions i el seu contingut.

Totes han fet èmfasi a un concepte molt important que és el fet que l'objectiu d'aquesta proposició de llei ha de ser de mostrar un posicionament adequat, em sembla que són algunes paraules que s'han utilitzat d'Andorra en aquesta matèria, i això passa evidentment per assegurar-ne el més alt grau de seguretat jurídica. I que aquest missatge en positiu que volem enviar cap a fora i la visibilitat que sense

dubte, aquestes temàtiques ens garanteixen en els mitjans de comunicació en el nostre entorn en particular, contribueixin justament a això, a què aquesta visibilitat sigui en positiu i que no aixequi cap mena de dubte en quant a la qualitat també de la llei que finalment ha de sorgir d'aquesta iniciativa.

Per tant, salutem com deia en el criteri la iniciativa, però com també es tradueix del contingut del propi criteri, pensem que queda una tasca important a fer si el Consell decideix donar viabilitat en aquest text, un tasca molt important a fer en el treball en comissió, si això és el camí que finalment es confirma.

Som molt conscients de les situacions també de treball i de calendaris, però el que sí els puc assegurar que de la mateixa manera que ho hem dit amb totes les altres iniciatives, estem disposats des del ministeri en tot cas que em competeix, d'implicar-nos al màxim per treballar aquest text amb col·laboració de tots els membres del Consell, de treballar-ho fins al final d'aquesta legislatura. I si tant de bo això ens permeti un text en condicions, serà benvingut, però si més no, el que no farem és perdre aquests mesos de feina per poder avançar en un tema que segurament s'ho mereix.

Per tant, us avanço la predisposició del Govern i del ministeri que encapçalo per treballar en aquest tema.

Jo per tant m'agradaria valorar positivament les intervencions i els continguts de tots els que m'han precedit en l'ús de la paraula per part dels grups parlamentaris, d'aquells que donaran suport però també d'aquells que s'abstenen perquè les raons que han presentat van molt alienades amb la intervenció que estic tenint i amb el criteri del Govern.

Per tant, ho deixariem aquí, i esperem que la tasca, el treball en comissió permeti presentar un text que sigui una referència en aquest àmbit.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions i vist el manifestat, obriríem un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

22 vots a favor, en contra cap i 6 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat es pren en consideració la Proposició de llei i segons disposen els articles 82 i 104 del Reglament del Consell General s'obre un termini de set dies i mig per poder-hi presentar esmenes que no poden ser de totalitat.

Abans de passar al següent punt de l'ordre del dia, se suspèn la sessió durant 20 minuts.

Se suspèn la sessió.

(Són les 18.18h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 19.02h)

El Sr. síndic general:

Passem al cinquè punt de l'ordre del dia.

5- Examen i votació del Projecte de llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Economia ha estat publicat en el Butlletí número 4/2019 del 8 de gener.

Intervé per exposar l'informe de la comissió, el M. I. Sr. Carles Jordana Madero, nomenat ponent per part de la comissió.

Teniu la paraula.

El Sr. Carles Jordana:

Gràcies Sr. síndic.

El passat 19 d'octubre va ser tramesa a la Comissió Legislativa d'Economia el Projecte de llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges, així com les 33 esmenes presentades al seu articulat, tant per la consellera general, Sílvia Eloïsa Bonet Perot, que va presentar 9 esmenes, el Grup Parlamentari Liberal amb vuit esmenes, el Grup Mixt, UL-Consellers Generals Independents de la Massana amb 16 esmenes.

La Comissió Legislativa d'Economia va reunir-se els dies 9, 16, 23 i 30 de novembre, 14 de desembre i 4 de gener per analitzar, debatre i votar les esmenes presentades.

Del total de les esmenes, una esmena va ser aprovada per unanimitat, 9 esmenes van ser transaccionades i aprovades per unanimitat, 19 esmenes van ser rebutjades i 4 esmenes van ser retirades.

Fruit del resultat d'aquests treballs se'n desprèn l'informe de la comissió que avui se sotmet a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, acabada la intervenció del ponent, anem a procedir al debat i votació dels articles que han estat objecte de reserva d'esmena i continuar després amb el debat de les altres parts del text.

Han estat presentades 2 reserves d'esmena pel M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny, Conseller General del Grup Parlamentari Mixt, les quals serien defensades de forma separada.

Iniciem doncs el debat de les reserves d'esmena.

Comencem per la primera reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Joan Carles Camp, que és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 31 de l'informe del ponent, proposant addicionar un nou article 24 que modifiqui l'article 5.2.b) de la Llei 19/2016, del 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, el Sr. Joan Carles Camp.

Teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

Per la present i en representació dels consellers d'Unió Laurediana més Consellers Generals Independents de la Masana que formen part del Grup Mixt, d'acord amb el que disposa el Reglament del Consell General, passo a defensar la següent reserva d'esmena del Projecte de Llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges.

Esmena 14 d'addició d'un nou article 24. Es proposa addicionar un nou article 24 que modifiqui l'article 5.2b) de la Llei 19/2016, de 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal amb el següent redactat:

“Article 24, modificació de l'article 5.2b) de la Llei 19/2016, del 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.

Es proposa modificar l'article 5.2b) de la Llei 19/2016, del 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal de la manera següent:

Apartat b). Comptes corrents operatius destinats exclusivament a cobrir pagaments i rebre abonaments vinculats a la titularitat, l'ús o cessió

d'ús d'un habitatge situat al Principat d'Andorra i que el saldo mig anual del compte no superi els 10.000 dòlars estatunidencs.

Tal i com dèiem en la nostra motivació, la qual mantenim, considerar exclosos d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal, no només els comptes destinats a cobrir els pagaments vinculats a l'ús d'habitatges sinó també els comptes destinats a rebre ingressos vinculats a l'arrendament per tal de fomentar l'arrendament d'habitatges que actualment es troben buits i que a l'afegir la possibilitat de rebre aquests abonaments se'ls dóna cobertura legal que avui és interpretable.

Sres. i Srs. consellers, en el debat de l'esmena a la totalitat, el ministre Xavier Espot va reconèixer que aquesta esmena a l'articulat pot tenir una utilitat des de la perspectiva de la finalitat en què estem cercant en aquest projecte de Llei, que estàvem oberts a poder valorar la possibilitat de fer una modificació de la Llei que pugui aconseguir aquesta finalitat. També ens va comunicar que no farien cap modificació de la Llei d'intercanvi automàtic d'informació que no estigui prèviament avalada per l'OCDE, perquè crec que ens hi juguem molt.

Ens deia vostè també Sr. ministre que en aquesta afectació es podria arribar a 1.000, 2.000, no sabia quants, però sí hem de reconèixer que estem parlant d'una quantitat important de pisos per la dimensió d'Andorra. Estem parlant de 1.000 o 2.000 pisos senyores i senyors.

Vist que la inclusió d'aquest nou article 24 en la Llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges o millor dit de dos paraules i una vocal a la Llei d'intercanvi automàtic d'informació pot comportar de facto o en un termini relativament breu al mercat de lloguer, pel capbaix un miler de pisos, i vist que en el debat a la comissió, aquesta esmena no va prosperar, demano a Govern que ens expliqui de manera detallada i precisa quines gestions i/o negociacions s'ha efectuat prop de l'OCDE per poder modificar la Llei d'intercanvi d'informació i així poder posar al mercat aquests pisos que avui es troben tancats i atrapats?

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Continuariem amb la intervenció dels diferents grups, després en qualsevol cas quan sigui el torn del Govern, suposo que podrà donar resposta al que demana el Sr. conseller.

Per part del Grup Parlamentari Liberal, Sr. Ferran Costa, teniu la paraula.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies Sr. síndic.

És evident que en aquesta reserva d'esmena el que es proposa és una modificació de la Llei d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal. Ja vam expressar al seu dia, que nosaltres estàvem a favor del que proposava en el fons aquesta esmena, i és que quedessin exclosos d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal no només els comptes destinats a cobrir pagaments vinculats a l'ús d'habitatges, sinó també els comptes destinats a rebre ingressos vinculats a l'arrendament. En aquest sentit, es fomentaria l'arrendament d'habitatges que actualment es troben buits i que, en afegir la possibilitat de rebre abonaments, se'ls donaria una cobertura legal de manera clara i diàfana, la qual cosa no passa ara ja que el text és del tot interpretable.

És també per això que creiem que aquesta mesura hagués ajudat decididament a incorporar al mercat de lloguer un seguit d'immobles que en aquests moments no tenen cap mena d'ús. A la vegada, l'augment de la borsa d'habitatges provocaria una moderació del preu mig dels immobles de lloguer. D'aquesta manera també es facilitaria l'accés a l'habitatge a aquelles persones que n'estan buscant un d'assequible, una de les problemàtiques que, com tots sabem, és de les més palpables actualment al nostre país.

Aquesta finalitat tan lloable ja la vam expressar nosaltres en comissió, però, malauradament, no es va atendre al seu dia. Ara doncs, també evident és que aquesta inclusió d'addicionar el nou article modificant una llei d'informació en matèria fiscal afectaria un acord internacional, amb la qual cosa, per seguretat jurídica, no ho podem fer, malgrat que la finalitat sigui del tot lloable i, a més a més, hi estiguem d'acord.

No podem modificar un tractat internacional que ja ha estat ratificat. És per això que el Grup Parlamentari Liberal votarà en contra d'aquesta reserva d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Mantindré el mateix vot que vaig tenir en comissió que és no, i perquè el meu raonament és exactament el mateix que el que acaba de tenir el Sr. Costa i penso que no val la pena tornar-lo a repetir.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, puc compartir la finalitat cercada per aquesta reserva d'esmena en el sentit de donar una sortida a aquests apartaments i facilitar l'accés del mercat en una destinació de pisos de lloguer però, per altra banda, doncs tal com es planteja aquesta mesura podria acabar tenint uns efectes sobre la qüestió de prevenció de blanqueig de capitals.

Per tant, a manca d'un treball més exhaustiu i d'uns estudis més acurats doncs el meu vot serà el d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers del PS, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

La problemàtica dels pisos buits és sense dubte el problema més gran que té el nostre país vinculat a la problemàtica de l'habitatge i a més un dels fracassos més importants de la gestió de Demòcrates per Andorra. Un fracàs que a més ha estat objecte de nombroses propostes descabellades, poc madurades o improvisades per part del Govern. Tots recordem aquí les explicacions fetes en relació a verificar els consums de FEDA, a enviar cartes als propietaris perquè diguessin quin ús feien dels habitatges o altres propostes que s'anaven desgranant de manera improvisada cada vegada que hi havia un debat en aquest sentit.

Perquè parlem dels pisos buits en abstracte, amb la problemàtica, enorme problemàtica que hi ha avui en dia al país i no sabem ni tan sols de què estem parlant, no sabem si són 3.000, si són 1.000, si són 1.500, quines són les diferents casuístiques i evidentment sense dades, sense informació, sense saber quin és l'origen del problema és impossible

trobar la solució com ho demostra dia a dia la gestió de Demòcrates per Andorra.

Ja és coneguda la nostra proposta presentada tres vegades al llarg d'aquesta legislatura de crear un registre de la propietat i posar llum a aquesta problemàtica. Una proposta que ha rebut sempre el vot negatiu per part del Govern de Demòcrates per Andorra i que està a l'origen o és un dels orígens de l'actual patiment i situació d'encariment dels preus dels habitatges.

La reserva d'esmena i l'esmena presentada en el seu moment pels consellers d'Unió Laurediana més consellers Independents de La Massana tenia la virtut de com a mínim apuntar una possible solució al problema, intentar buscar alguna cosa que el Govern no ha fet, intentar donar alguna solució i que pensem que el ministre ens haurà d'explicar ara quin és el posicionament al respecte.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata té la paraula el Sr. Carles Jordana.

El Sr. Carles Jordana:

Gràcies Sr. síndic.

Sr. Camp, tal com li vaig dir també a la intervenció de l'esmena a la totalitat i en comissió, i vist que vostè ha manifestat que el que vol és una resposta oficial per part del Govern, crec que és el ministre de Finances qui millor li respondrà. Però, jo ja li avanço el mateix que li vaig avançar en comissió, i una mica comparteixo el que li deia tothom, cert que potser en teoria una bona idea però, vostè planteja un problema sobre els ingressos recurrents i la Llei parla de despeses, per tant, pel que hem pogut saber i això ho confirmarà el propi ministre que això no forma part dels estàndards de l'OCDE. Podríem córrer un risc de posar en qüestió i de tornar a posar-nos en llistes negres, i això és el que li hem manifestat.

Entenem bé la problemàtica però nosaltres hem de ser valents, hem fet un pas, hem assumit un pas de transparència, el que no podem fer és dos passos enrere.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Govern, Sr. Jordi Cinca, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Vagi per endavant que per un moment m'he pensat que estàvem en una sessió de preguntes més que no pas en un debat, però en tot cas tampoc passa res i entenc que la interpel·lació que m'ha fet el Sr. Camp és en el sentit d'intentar enriquir el propi debat.

De fet, crec que per una vegada he de dir que el Sr. Ferran Costa, el Sr. Víctor Naudi, la Sra. Sílvia Bonet i el Sr. Carles Jordana han respost tot allò que jo hauria de respondre, i segurament més curt, més clar i més concís...

(Se sent riure)

Però, en tot cas, no puc deixar passar l'ocasió ja que vostè m'interpel·la directament per reiterar-li, potser amb unes altres paraules, el que ells ja li han dit.

Recordo que el Sr. Espot li va dir el què vostè ens ha recordat en la seva intervenció, i jo mateix en el transcurs de la darrera reunió de la Taula de l'habitatge també ho vaig explicar a tots els membres de la Taula. La idea en si que vostè planteja, o que el seu grup planteja, doncs és una bona iniciativa si en el marc de les relacions internacionals hi tingués cabuda. Com que no tenim pas la ciència infusa com per saber si tindria, o no, cabuda el que hem fet és adreçar-nos doncs a partir de les relacions que tenim amb el secretariat de l'OCDE per veure quina viabilitat tindria aquesta proposta.

La resposta és molt senzilla, això que vostè proposa i que ens solucionaria una particularitat molt específica d'Andorra no entra dins d'aquests estàndards de l'OCDE; però també és veritat, a més a més, que no és que no entri dins dels estàndards de l'OCDE sinó que l'OCDE en aquest moment està duent a terme la revisió de tots els comptes exclosos de totes les jurisdiccions que tenen signat l'intercanvi automàtic, no únicament d'Andorra, de tots, de totes les jurisdiccions.

Recordi que Andorra no únicament té com a comptes exclosos els comptes destinats a la gestió dels pagaments dels pisos que un no-resident pugui tenir al país. Té també comptes exclosos, per exemple, referenciats a comptes de pensions, a inversió de deute públic i a altres modalitats. Ens estan revisant tots els comptes exclosos, i la tendència que està ja anunciant l'OCDE i que en alguns països ja els hi ha fet ferma és d'anar-los reduint a la mínima expressió perquè, al final, l'OCDE el que està fent és reafirmar-se en una posició que ha deixat molt clara des de fa molt temps i que tots els països que han anat assumint l'intercanvi automàtic, doncs, hem entès i hem acceptat i és que hi ha una vocació de què hi hagi

intercanvi absolut d'informació sobre els no-residents en diferents països on puguin tenir interessos econòmics més enllà del país del qual són residents fiscals.

I aquesta és la voluntat i, per tant, dins d'aquesta voluntat hi cap molt poc o no hi cap a hores d'ara intentar fer modificacions de la nostra llei que vagin més enllà del que ja vam introduir-hi en aquell moment i que ja va costar doncs força que ens fos acceptat, insisteixo, en aquell moment la qual cosa no ens dona cap garantia de què en el futur no se'ns demani també d'anar a revisar.

Sota el meu punt de vista introduir ara aquest canvi tindria dos efectes: un, possiblement accelerar la revisió dels comptes exclosos que ja tenim acceptats en aquest moment dels que ja tenim a la Llei i, per tant, correriem el risc d'accelerar també que se'ns qüestionés alguns dels que avui en dia tenim a la nostra legislació.

Anant més enllà -ho deia el Sr. Carles Jordana- fins i tot es podria interpretar que un país que tot just acabem de sortir de la llista grisa de la Unió Europea per finalment ser considerat un país totalment col·laborador es pogués interpretar que està fent un gest per apartar-se d'aquesta voluntat expressada unànimement des d'aquesta Cambra de ser un país col·laborador en els termes que la comunitat internacional ho entén. Per tant, tot i acceptar-li que és una bona mesura si fos acceptada per l'OCDE crec que el prudent, tal com han dit alguns dels intervinents que m'han precedit, és no acceptar-la.

I deixi'm acabar amb una darrera cosa, perquè sinó al final acabarem confonent a la gent. Més enllà de tot el discurs que ens ha fet ara el Sr. Pere López i que entenc que és la prèvia del debat que correspondrà fer en el conjunt de la llei, no té res a veure... no té res a veure amb el fet de prendre aquesta mesura amb el fet del que estem aquí parlant i és que estem parlant de què fer, de si volem o no prendre una mesura per encobrir, per donar cobertura a persones que finalment tenen una propietat a Andorra no declarada en el seu país d'origen. Aquesta és la realitat!... Aquesta és la realitat! Després això pot tenir efectes en el mercat immobiliari, pot tenir efectes en el mercat de lloguer, però del que estem parlant és d'això i és molt inequívoca o molt inequívoc el missatge que enviaríem a l'OCDE si ara féssim aquesta modificació de la Llei. Estaríem enviant un missatge de cobertura legal a una realitat que és la que es vol combatre amb l'intercanvi automàtic i amb totes les altres mesures de transparència que avui en dia s'estan imposant al món.

La realitat, la nostra història ha fet que s'hagi produït aquest fet: que hi hagi gent que tingui interessos actius a Andorra i que en el seu moment no els declarassin. Però també és una realitat que el món evoluciona i que ja fa molt temps que se sabia que calia anar actualitzant aquesta situació i regularitzant aquesta situació. No podem ara, un cop ja hem fet tot el que hem fet, fer un pas enrere en aquest sentit, crec que ens hi jugaríem massa i que posaríem en perill tot el que s'ha fet fins ara a Andorra.

I una última qüestió, Sr. Pere López, no pot barrejar-nos el debat i a la proposta que ens fa el Sr. Joan Carles Camp -una proposta que vostès certament han fet moltes vegades que és la del Registre de la propietat-, el propi Sr. Joan Carles Camp estic segur que no estaria d'acord amb a canvi de tenir aquesta mesura tenir un Registre de la propietat, és més, és que si tinguéssim un registre de la propietat segurament la reserva d'esmena del Sr. Camp ja no caldria. Per tant, són plantejaments diferents que no es poden barrejar en un mateix debat, són incompatibles i, per tant, penso que sí que com bé... abundar tant com vulgui en el discurs del Registre de la propietat però no com un complement al que ens està proposant el Sr. Joan Carles Camp que ens ho ha de proposar precisament perquè ell clarament en el seu moment es va posicionar en contra d'aquest Registre de la propietat també.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Sr. Joan Carles Camp, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Miri, puc estar més o menys d'acord amb les seves explicacions però, mirin senyors de DA, amb els compromisos internacionals cal estar molt atents. Ja ho he explicat en la darrera intervenció, dos paraules i una vocal canvien o poden canviar de manera important el contingut o l'esperit d'un acord i d'un compromís contret.

La filosofia dels acords d'intercanvi d'informació neix arrel d'anar deixant de ser un paradís fiscal i passar a ser un país amb una baixa pressió fiscal amb l'objectiu d'internacionalitzar la nostra economia i atraure inversió estrangera. Fins aquí podem estar tots d'acord. Però, per convertir-nos en un *Praditus* com va dir la companya Carine Montaner en el transcurs de l'Assemblea a la Francofonia, el primer que cal és que nosaltres mateixos, els presents en aquest hemicicle, ens ho hem de creure i ens ho hem

de fer nostre. Estem d'acord que cada vegada hem de ser més transparents, menys opacs però també hem de recordar d'on venim, sense renunciar a res del nostre passat... A res del nostre passat! Gràcies al nostre passat Andorra està on està i ens hem de sentir orgullosos i és que amb l'esforç de totes i tots els nostres predecessors Andorra ha assolit un grau socioeconòmic important. És amb aquesta filosofia que s'haurien d'haver negociat i signat els diferents acords i convenis però, malauradament no estem fent les coses bé, no estem a l'alçada de mires que el país es mereix i vostès els Demòcrates per Andorra prou que ho saben i en són força responsables. El seu problema, el de Demòcrates per Andorra, és que no volen escoltar a ningú i que tenen molta pressa, volen fer moltes lleis i molt ràpid.

Mirin, el primer acord d'intercanvi d'informació signat entre Andorra i el Regne d'Espanya el va signar el ministre Xavier Espot Miró, pare del ministre, al juny del 2010. Aquest acord volia expressar la voluntat de protegir el sistema financer mundial front les jurisdiccions no cooperadores i no transparents que presentaven un alt risc d'activitat financera il·legal. També volia aquest acord reforçar i estrènyer les seves relacions bilaterals i la cooperació ja existent en diversos àmbits en aquest acord en matèria d'intercanvi d'informació fiscal per adaptar-se als estàndards internacionals en matèria de transparència de l'activitat financera.

Sabem, o haurien de saber vostès que en aquest Acord d'intercanvi d'informació mitjançant sol·licitud prèvia es podia obtenir informació relativa a la propietat immobiliària. Sabem, o haurien de saber vostès també que davant de qualsevol dificultat o dubte que sorgeix entre les parts contractants pel que fa a l'aplicació o a la interpretació, les autoritats competents s'esforcen a resoldre la solució de mutu acord, per tant, hi havia una porta oberta per arreglar això.

No n'hi ha prou aquí. El 8 de gener del 2015, és a dir, quatre anys i mig més tard amb la visita del Sr. Mariano Rajoy i el Sr. Cristóbal Montoro s'aprofita per signar el conveni per evitar la doble imposició en matèria d'impostos sobre la renda i prevenir l'evasió fiscal. Com aspectes rellevants d'aquest conveni són la determinació de la residència fiscal, l'impost de la renda dels no-residents fiscals, així com la determinació de les rendes immobiliàries, els guanys de capital de la lineació dels béns immobles o l'aplicació del dret intern relativa als impostos de qualsevol naturalesa o denominació exigible pels estats contractants, és a dir, al meu humil entendre... tot!

El 30 de novembre del 2016 s'aprova la Llei 19/2016, d'intercanvi automàtic d'informació entre els estats

membres de la UE i Andorra. I és aquí on es parla dels comptes exclosos. Aquests són els comptes bancaris dels quals no es passarà cap tipus d'informació als altres estats com reconeixia el ministre Cinca. Val a dir que aquesta Llei d'intercanvi automàtic d'informació la nostra fracció del Grup Mixt juntament amb els ex companys del Grup Parlamentari Liberal ja ho vàrem esmenar gairebé en el mateix sentit, i ho tornem a esmenar avui, i també recordar que aquella esmena no va prosperar.

El 25 de maig del 2017 s'aprova la Llei 10/2017, d'intercanvi d'informació mitjançant sol·licitud prèvia d'intercanvi d'informació espontània en matèria fiscal; i el 13 de juliol del mateix any la Llei 15/2017, de modificació del Codi penal en la qual es tipifica el delictes fiscal, i per a més concreció, els articles 248, 248 bis del Codi penal.

Senyores i senyors consellers, amb aquestes lleis aprovades durant aquests dos mandats de Demòcrates per Andorra, vuit anys, amb la informació que disposaven i que disposa el Govern sobre l'impost de la renda dels no-residents, amb tot aquest desplegament legislatiu: algú es pensava que no tindria cap efecte sobre l'habitatge a Andorra, aquest desplegament legislatiu?

Miri, si vostès haguessin realitzat aquests estudis d'impacte... No, vostès frivoltzen sobre això! Però el problema ve de no efectuar els problemes d'impacte. Molt probablement no estariem en la situació que ens trobem i haguessin explicat les nostres especificitats. No ens hem d'avergonyar d'on venim, sinó no estariem aquí molts de nosaltres.

Malauradament des de la nostra formació es té el convenciment que la problemàtica sobre l'habitatge per aquest desplegament legislatiu no ha acabat. Aquest desplegament legislatiu a hores d'ara també afecta a totes i a tots els ciutadans d'Andorra que tinguin la residència fiscal fora d'Andorra, ja sigui per motius laborals o altres, motiu pel qual hem portat a debat a aquest hemicicle aquesta reserva d'esmena. Sabem que és de difícil solució però hauríem de mirar què podem fer perquè tenim 1.000, o 2.000, o no sabem quants pisos atrapats i hem fet les orelles sordes, no hem explicat les nostres especificitats i suposo que no les hem explicat als organismes internacionals i no les estem explicant a Europa. Però és que hem d'explicar d'on venim! Si no ho fem no ens respectaran i aquest és el problema que tenim.

Per tant, estem convençuts que explicant la nostra idiosincràsia penso que seria probable que això es podria arreglar. Es podria fer amb la Llei del 2010, i si s'hagués fet llavors i s'hagués continuat explicant

d'on venim, penso que el resultat seria diferent. Tots els països han fet uns compromisos importants en matèria de transparència però tots també estaven en la mateixa situació que nosaltres. Per tant, nosaltres encara que siguem petits hem de mirar de fer-nos respectar, sinó construirem pisos per ficar al mercat i cada dia en tancarem més. Aquesta és la problemàtica que jo hi veig en aquesta Llei.

Demanaria que s'agafin les coses per on s'han d'agafar i a veure que en podem treure. No podem continuar amb aquesta situació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per la resta dels grups parlamentaris, no sé si desitgen intervenir...

Pel Grup Liberal, no hi hauria intervenció...

Pel Grup Mixt, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Compartim part del que ha dit el Sr. Camp en relació a la manca d'anticipació del Govern en relació a la problemàtica de l'intercanvi automàtic, pensem que és una evidència. I després, Sr. Cinca, encara que a vostès els hi sàpiga greu que parli del Registre de la propietat, sí que toca parlar del Registre de la propietat. Ja sabem que el seu enfoc és molt diferent del de la majoria de ciutadans d'aquest país. Vostès s'ho miren des d'una altra òptica ben diferent al que s'ho mira la majoria del conjunt de la població, però mentre vostès ens neguen aquest tipus de mesures, la gent cada dia pateix més i segurament a alguns de vostès cada dia els hi va una mica millor.

Però, tornant a la qüestió dels pisos buits. En una situació com la que el país està vivint, i parlem amb aquesta tranquil·litat de què ni tan sols hem estat capaços de delimitar quants pisos són i de què estem parlant, em sembla que és una actitud absolutament negligent per part del Govern. Veient el que cada dia surt a la premsa, el que ha denunciat el Raonador del Ciutadà amb més d'un centenar llarg de demandes de persones que han anat a queixar-se la qual cosa fa pensar que la problemàtica és d'unes dimensions enormes... i vostès estan tan tranquils!

No al registre de la propietat, no a veure que passa amb els pisos buits, no a buscar solucions internacionals. No passa res, i cada dia la situació es va empitjorant, cada dia s'anuncien mesures per aquí i per allà que després no es materialitzen, les anuncia el ministre, les anuncia el cap de Govern, tothom

llança idees a la babalà, però la problemàtica està aquí, està per quedar-se mentre vostès no vulguin aportar transparència amb aquesta qüestió.

I alguna solució s'haurà de trobar amb aquests pisos, alguna solució! És evident que qui cregui que això és solucionar construint pisos, s'equivoca d'arrel. La solució passa pels pisos buits.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

pel Grup Demòcrata, no sé si hi ha intervenció...

Sr. Carles Jordana.

El Sr. Carles Jordana:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Miri Sr. Camp, aquest debat ja el vam tenir fa uns quants mesos, és que vostè ve aquí a defensar l'estatu quo, no canviem res perquè estava millor abans. Vostè sap molt bé que aquest discurs vostè no el pot tenir amb unes instàncies internacionals, perquè li diran, miri, vostè si ve cap aquí i vol transparència i vol sortir de les llistes negres vostè ha de fer un esforç, i aquest esforç vol dir sacrifici. I aquest és el quid de la qüestió.

Vostè creu realment que un petit país com Andorra pot anar davant d'una tota poderosa OCDE i dir-li, escolti, tingui en compte que nosaltres venim d'un passat i mantingui aquesta particularitat, això, volem ser transparents. És molt contradictori el missatge. És molt contradictori, ja li vaig dir.

Per tant, vostè el que vol, és defensar el statu quo. No canviem res perquè sinó mai avançarem.

Sr. López, digui'm vostè, si us plau, en què tenir un registre de la propietat, que no és un registre de pisos buits solucionaria el problema? Digui-ho, si us plau! Perquè aquí estem tractant una esmena molt concreta. Dos, ningú, absolutament ningú sap de quants pisos estem parlant. Absolutament ningú! És pura fantasia! És pura invenció! És pura especulació!

Sí, som conscients que hi ha una bossa de pisos tancats, però no sabem quins són a conseqüència de l'aplicació d'aquesta llei. I com molt bé ha dit el Sr. ministre Cinca, no és un problema nostre, és un problema d'una gent que té ocult aquest pis, que no l'ha declarat al seu país d'origen. I per això han hagut de tancar el compte a resultes que ho sabés la seva agència tributària del país.

Però sobretot quina part es pot atribuir a aquesta casuística i quina part a pisos que estiguin embargats pels bancs. Recordeu que acabem de travessar una de les pitjors crisis i que es va anomenar aquesta crisi

la crisi hipotecària, al qual molta gent ja no podia fer front al pagament de la seva quota hipotecària i el pis es quedava en propietat dels bancs.

Per tant, ho desconeixem totalment. Vostè, com ja ens té acostumats, el que vol fer ara és populisme. Diu que la solució passa pels pisos buits i no pel fet que, és l'essència d'aquesta llei, d'aquest projecte de llei, de mirar d'aportar més oferta al mercat. És contradiu completament Sr. López.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern, Sr. ministre.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

El contesto des d'aquí Sr. Camp perquè em senti bé. Perquè sincerament, i li dic amb tot l'afecte perquè sap que li tinc, crec que avui ha passat bastantes línies sobre la responsabilitat que ha de tenir una autoritat pública d'un país democràtic i d'un país que vol ser cooperador internacionalment. I a demés també li dic, crec que ho ha fet des de la bona fe, perquè està preocupat pel problema, però és que no n'hi ha prou amb bona fe per governar. I no n'hi ha prou amb bona fe per anar pel món i explicar la nostra realitat.

Jo estic tan orgullós com vostè del nostre passat. N'estic tant que ho he escrit públicament i fora d'Andorra. Recentment ho podia haver llegit.

No estic disposat a acceptar que es continuï jutjant Andorra avui pel que va fer abans. Però també tinc clar que avui se'ns ha de jutjar pel que fem avui. I el que vostè ens està demanant és tornar a fer el que fèiem abans per ser jutjats avui com ara se'ns està jutjant, sortosament, gràcies a fer les coses ben fetes.

És incompatible! No es poden fer les dos coses. No es pot tenir allò d'abans i tenir el beneplàcit i el reconeixement internacional. Allò d'abans ens va fer créixer. Allò d'abans tenia una lògica en el context que era, doncs, els anys 80, els anys 70 o els anys 90.

Avui la realitat és una altra, i no és una realitat feta sortint-nos ja d'aquest victimisme, no és una realitat feta contra Andorra. És una realitat de consens global, de consens al món. No es vol actors que no siguin cooperadors i transparents. No es vol! I hauríem d'estar contents de tenir un país que ha estat acceptat al club dels transparents i col·laboradors. I que ho ha estat no per la porta del darrera, ho ha estat fent els deures durant 8 anys i amb molt esforç. I amb molt esforç de tota aquesta

Cambra. I ho he dit i ho he reconegut i ho torno a reconèixer, la majoria de les vegades amb vots unànimes a totes les lleis.

No podem ara posar en risc tot això, senzillament perquè hi ha una gent, que per la raó que sigui, no els vull pas acusar a ells, però per la raó que sigui, han estat advertits durant 6 anys que calia regularitzar una situació, i no ho han fet. No ho han fet! Jo no sé si el seu agent immobiliari els va aconsellar malament. No sé jo! Però en tot cas, era una evidència que havien d'haver declarat les propietats que tenien a Andorra o les havien d'haver, doncs, regularitzat d'una altra manera. Però en tot cas no es podien quedar de braços plegats pensant: Andorra ja ens protegirà.

No té cap sentit això. Cadascú ha de ser responsable d'allò que ha fet. I aquelles persones que van fer inversions a Andorra, doncs, se'n van gaudir d'elles durant molts anys, es van beneficiar d'una situació d'un status quo i que tenia Andorra en aquells anys, doncs, molt favorable. I han hagut de saber interpretar que Andorra s'ha hagut de pujar al tren dels canvis. I han hagut d'acceptar si es volen mantenir a Andorra, aquestes noves regles. Que insisteixo, no estan fetes per Andorra, estan fetes pel conjunt dels països.

Aquesta és la realitat. No es pot barrejar, Sr. Camp, el concepte fiscalitat amb el concepte nacionalitat. No té res a veure. La residència fiscal és una cosa i la nacionalitat n'és una altra. No m'introdueixi aquí el tema de si els andorrans que viuen perquè treballen i no sé què, i són residents a no sé quin país, també hauran de fer... Naturalment, perquè aquestes són les regles de la fiscalitat. Cadascú és resident fiscal allà on decideix ser-ne, per raons de feina, de família, del que vol. I un cop has decidit on t'estableixes, et resident i tens obligacions fiscals en aquell país, i ningú et pregunta el teu passaport. El que et demanen és on vius, on guanyes els teus diners i on tens els teus interessos.

I a partir d'aquí pagues. On està el nostre diferencial? Doncs, que aquí paguen menys! Aquest és el nostre diferencial, però paguen amb regles homogènies a tot arreu, acceptades a tot arreu i amb unes regles de transparència i cooperació iguals. Això és la realitat!

No s'hi val anar pel món dient: escolta... que nosaltres venim d'una situació molt especial, pobra gent, són de muntanya, home... explica... Home, no fotis! Siguem seriosos! Siguem seriosos! És clar que hem explicat la nostra realitat. És que es pensa vostè que els comptes exclosos per la gestió dels pisos la tenen tots els països? No la tenen tots els països! Uns pocs l'hem requerida perquè tenim una realitat. Però vostè el que està demanant es: "posa'm amb dues

paraules i una vocal per dir que en aquest pis hi puc fer negoci". I el de l'altre costat diu: doncs, si tens un pis amb el que fas negoci, vol dir que tens un actiu immobiliari que explotes, declara-me'l i declara'm la renda que obtens, i després gràcies al conveni de doble imposició, aquell que vostè ens ha llegit, decidirem si pagues per aquella renda al país on està el pis o pagues en el país del qual ets resident fiscal.

Aquestes són les regles, i crec que tots les tenim prou clares. Crec que tots les tenim prou clares!

Sr. Pere López, he de reconèixer-li que la seva és una intervenció decebedora. Decebedora per moltes raons, primer, pot parlar tant com vulgui del registre de la propietat. No li he dit en cap cas que no en parlés. El que li he dit és que no em barregi el registre de la propietat amb l'esmena del Sr. Joan Carles Camp, que són dos coses diferents. Li ha explicat perfectament el Sr. Jordana.

Però és decebedora perquè vostè va ser ministre de Finances en un moment complex. Vostè va ser el primer ministre que va haver de signar el primer conveni d'intercanvi a la demanda al que feia referència el conseller Camp. I sap sota quina pressió es va haver de fer. Igual que molts consellers que estan aquí saben la pressió que vam tenir abans, i per això es va haver de fer el que es va fer amb l'Acord de París.

Oblidar-nos d'això només perquè han passat deu anys i perquè hi ha eleccions d'aquí dos mesos, em sembla una passada. Perquè la pressió a la que va està sotmesa Andorra, tant de bo no l'haguem de tornar a patir mai més! El risc real de no fer el que vostè va començar a fer, i sempre n'ha tingut el meu reconeixement, és quedar aïllats del món. I ara resulta que per introduir aquestes dos paraules i una vocal estem disposats a carregar-nos tot el que s'ha fet durant deu anys! El que va començar a fer el Sr. Albert Pintat signant l'Acord de París, el que va fer el Sr. Jaume Bartumeu i vostè mateix com a ministre signant els primers acords d'intercanvi d'informació a la demanda, i el que hem continuat fent la resta, doncs, signant més acords d'intercanvi a la demanda i tots els intercanvis automàtics! Ara, per dos paraules i una vocal, com diu el Sr. Camp i perquè hi ha eleccions d'aquí dos mesos, tot s'hi val?

Ja ho sabem que hi ha un problema d'habitatge, però no el vinculi a això. I en tot cas, no busqui la solució en trencar la baralla de les bones relacions internacionals per solucionar això.

Srs. consellers, hem fet massa durant aquests deu anys, hem fet massa com a país, hem patit molt, ho hem hagut de fer molt ràpid, molt ràpid! Molt més ràpid que a la immensa majoria dels països. Hem hagut de regular un sistema financer que estava

absolutament desregulat en relació a com havia avançat el seu entorn. I amb això ningú està criticant el que va fer la banca els anys 80 o els anys 90. El que estem dient és que el món va anat avançant i aquí ens hem hagut de posar molt ràpid al dia. Amb transitòries molt més curtes que la resta dels països. Quan tot el món ja tenia assumida la transparència i la cooperació, aquí tot just començàvem. I ho hem fet! I la culminació de tot això, no per a mèrit del Govern, per a mèrit d'Andorra, per a mèrit de tots els que estan aquí, és que fa un mes ens van treure de la famosa llista negra.

Per tant, no frivoltzem amb aquestes qüestions! No frivoltzem amb aquestes qüestions! Tant de bo la solució que va plantejar, no li critico per haver-la plantejat, però un cop plantejada i un cop vist que no és possible, passem pàgina i anem a una altra cosa.

No va tenir cap crítica per part meua quan la van plantejar. És més, em vaig comprometre a fer gestions i a veure si hi havia un mínim de viabilitat. Però a partir d'aquí no especulem més. No especulem més! I no llancem a més a més la por dels andorrans que viuen fora d'Andorra. Els andorrans que viuen fora d'Andorra segur que són perfectament coneixedors de quina és la seva realitat i que han de complir amb la seva fiscalitat fora del país allà on han decidit viure.

Igual que tots els andorrans d'aquí són perfectament conscients que han de complir amb les obligacions fiscals que tenim en aquest país. Només faltaria!

I d'això es tracta, senzillament, de ser complidors amb el que diu el marc fiscal d'Andorra i de cada un dels països on vius.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. Joan Carles Camp, no sé si desitja intervenir...

Teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, només faltaria.

A veure, jo penso que a voltes, potser estem dient el mateix i vostès m'estan interpretant malament. Jo no he dit mai de tornar al status quo. Jo els hi he dit en el meu discurs que havíem de ser més transparents que l'aigua. Però hem de ser més transparents que l'aigua a partir d'aquells actes que fem des del 2010. Tots els actes que hem fet abans, que no són aquella gent que han confiat amb Andorra, que no són

narcotraficants, que no són terroristes, que no són cap tipus de gent dolenta. Són gent que han vingut i han confiat amb Andorra, han comprat un habitatge per venir a esquiar o per tenir una nova caixa caixa com diuen els catalans. A aquesta gent que els hi hem girat l'esquena, els hi vaig dir l'altre dia... no, ja poden riure! Riuen però després es fiquen nerviosos perquè no escolten!

Aquest és un problema que tenen! El problema ve d'aquí. Haguéssim hagut de respectar aquesta gent. Quants compromisos irrevocables hi ha de compra-venda avui encara a les notaries? Vostès han parlat amb la Cambra de Notaris per saber què queda de pendent?

Vostès quan això es va firmar, per això ha fet menció del ministre Sr. Espot, que ho van firmar el 2010, i vostès 6 mesos més tard, aproximadament, entren a Govern i des de llavors, fins quan es va signar el CDI, no es donaven compte que aquest tema no funcionava? No van fer res quan hi ha una clàusula a l'article 11, procediment d'amigable composició? No ens podem donar compte que hi ha coses que no grinyolen? És que no vull creure que des dels departaments de Govern no s'hagi vist! Més aviat em vull creure que de vegades quan anem a fora estem submisos al que ens diuen.

I sé que vostè és reconeixedor, Sr. Cinca, del país, només faltaria, però jo l'únic que li estic dient és que de vegades potser no ens expressem amb prou contundència. No ens creiem el que han fet els nostres avantpassats. Aquí avui no s'ha de blanquejar res i qualsevol producte que sigui anterior a aquesta data, evidentment que s'ha de denunciar.

El meu discurs va per aquí.

I ja que vostè ha tret l'altre tema de la residència fiscal, li he tret jo i vostè s'hi ha agafat, Sr. Cinca, vostè està avisant als ciutadans d'Andorra que han estudiat uns estudis universitaris a baix, i aquests estudiants, doncs, avui estan fent pràctiques per agafar més formació. Vostès han avisat a tota aquesta ciutadania que si no declaren els béns que tenen a Andorra, que estan incorren en un delictes fiscal? Vostès han fet una campanya publicitària perquè aquells padrins que van venir aquí a Andorra fa temps i que van comprar un habitatge aquí i que potser avui estan retirats al seu país d'origen i tampoc han declarat l'habitatge perquè no tindran coneixements suficients o perquè són gran, que també han de declarar aquell habitatge i tenen el famós document 720 amb unes sancions importants? I que ho han de declarar a la renda que també tenen sancions? Han fet una campanya des del Govern tota aquesta transformació a la ciutadania perquè la ciutadania ho sàpiga?

Ho dubto!

I si a tota aquesta gent que està a baix, fills nostres que estan a baix estudiant, o que no estiguin estudiant, perquè amb els estudis, li he de reconèixer, no m'agafarà per aquí tampoc, li he de reconèixer que no hi ha conveni d'una doble imposició, però sí que si estan fent pràctiques i estan assalariats a la seguretat social, llavors sí que són residents fiscals. Si el seu progenitor per desgràcia es mor, que hauran de pagar els impostos de successió al país on es trobin? Ni això han fet respectar! Quan a Espanya és un país de 17 comunitats autònomes, i cada comunitat autònoma té un reglament sobre l'impost de successions?

Perdoni, és que jo penso que es poden fer les coses millor. Els hi he tirat un guant, i també me l'aprecio, però em sap greu també el to que m'ha parlat Sr. ministre.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Demanaria si algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

També per fer una referència al que deia el Sr. Cinca en la seva intervenció, i sincerament, no crec per res que es pugui comparar la situació del 2009 o 2010 amb la que avui en dia viu el nostre país.

Quan vostè posa al mateix sac la situació de pressió que vam tenir en aquell moment, per cert amb molt poc suport per part de molts dels seus actuals companys polítics, en aquella primera llei d'intercanvi automàtic d'informació que suposava el final del sector bancari i altres amenaces plaents. Jo crec que la situació d'Andorra amb el desplegament fiscal que s'ha fet posteriorment, amb la participació d'Andorra en fòrum internacionals, li ha de deixar més marge de maniobra que el que vam tenir nosaltres quan vam començar l'any 2009.

I a partir d'aquí hem trobat molts casos de poca gestió internacional. Espanya posa unes sancions enormes per la declaració de béns propietat a Andorra, sancions que a vegades superen fins i tot el valor del propi bé. I jo crec que no s'ha sabut llegir bé tota la casuística que hi havia al voltant d'aquesta problemàtica.

I ara no sé si estem en un cul de sac. Ara no sé si estem en un cul de sac!

Sr. Martí no cal que...

Però jo crec que hi havia moltes coses a fer, hi havia moltes coses a fer, i moltes coses a gestionar. Vostès ens han situat en aquesta situació i creuen que a més no té solució i que no hi ha vies alternatives i que internacionalment no podem fer res.

Diu que no cal vincular això a la problemàtica ni la de l'habitatge que es viu avui en dia, ni el tema del registre de la propietat, ni saber quants pisos buits hi ha. Jo crec que és tot al mateix sac. Per moltes coses en som en relació al preu de l'habitatge, entre altres per l'aplicació de la llei d'intercanvi automàtic, per no haver anticipat moltes qüestions en aquest sentit, ha faltat relació també amb els països veïns, i jo crec i estic convençut que en la propera legislatura, algunes gestions caldrà fer en aquest sentit a nivell internacional o amb els països veïns. I no sé per què es posa d'aquesta manera en relació a la meua tasca com a ministre de Finances i algunes acusacions que m'ha fet, que les he trobat una mica agosarades, de què estava tan decebut per la meua intervenció.

Jo estic molt preocupat per la problemàtica de l'habitatge, molt. No només de "postureig" com fan vostès, moltíssim a la situació que vostès ens han abocat. Vostès sembla que no ho estan, potser tenen altres àmbits de preocupació, però jo estic molt preocupat pel tema de l'habitatge.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Jordana.

El Sr. Carles Jordana:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, començaré per vostè Sr. López. Com ha dit molt bé el Sr. Cinca, això sembla un control al Govern, i estem debatent una reserva d'esmena. Per tant, crec també que el debat l'hem de tenir entre consellers i jo li he fet una pregunta que no m'ha contestat, i li reitero aquesta pregunta.

Amb què tenir un registre de la propietat aportaria a una solució en el fons del debat, que és aquesta llei, que és una llei de mesures urgents sobre l'habitatge? Si us plau, contesti'm.

I dos, vostè ens pren per tontos. Vostè ha sigut ministre de Finances, i el que li venia a dir el Sr. Cinca és que vostè sap perfectament el que es tracta en grans països, en països gegants del nostre entorn, amb organismes com l'OCDE, Consell d'Europa. Vostè ho sap perfectament. Anem en aquest sentit.

Ara no ens vingui a fer el discurs d'un simple ciutadà que no sap el què hi ha. Vostè ha estat a primera línia, vostè ha estat enfront d'aquestes situacions. Ara no es vingui a excusar que hi havia altres solucions, digui quines són aquestes altres solucions, no ens prengui per tontos. Vostè ha sigut ministre de Finances i ho ha viscut.

I Sr. Camp, miri és que sembla que amb els debats que tenim amb vostè és com el dia de la marmota. És que es repeteix, i es repeteix el mateix. Només li diré que estem orgullosos dels nostres avantpassats, i només faltaria, però volem que els nostres fills estiguin també orgullosos de nosaltres.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, Sr. ministre.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Deixi'm començar en primer lloc disculpar-me davant del Sr. Joan Carles Camp, si el to li ha semblat excessiu, no era la meua intenció, i en tot cas sap que no és el meu tarannà. Però és veritat que aquesta és una qüestió que em resulta sagnant perquè sé el que hem hagut de sagnar com a país, i per tant, el mínim intent per involuntari que sigui, que estic segur, ja li he dit abans, que vostè està ple de bones intencions en aquest sentit, però el mínim intent de tirar per terra tot el que s'ha fet fins ara, doncs possiblement em provoca certa crispació, que en cap cas és justificable. I per tant, me n'excuso en aquest sentit.

Miri, no hem fet cap campanya, certament, igual que no la va fer el govern anterior, ni l'anterior, ni l'anterior. Perquè no ens oblidem d'una cosa, les obligacions fiscals que té la gent, no tenen res a veure amb el nostre marc fiscal. La gent que no viu a Andorra, no tenen res a veure amb el nostre marc fiscal, ni amb el fet que nosaltres haguem signat convenis de doble imposició, ni amb el fet de què haguem signat convenis d'intercanvi. Una persona que a l'any 1980, andorrana, va decidir d'anar-se'n a viure a Espanya, estava sotmès a la fiscalitat espanyola, i tenia les obligacions que tenia.

No ho venguem com si fruit de què Andorra s'ha dotat d'un marc fiscal, fruit de què Andorra ha signat convenis, ara resulta que tots aquests andorrans que tenien interessos fora d'Andorra, els han de fer aflorar. No, els andorrans que tenien interessos fora d'Andorra, els havien de fer aflorar amb o sense convenis. La diferència és que si hi ha

conveni, el cost d'aflorar-los és menor. El cost de tenir una posició, que és la teva obligació, que és de legalitat allà on estiguis, si hi ha convenis de doble imposició, és menor.

Per això ens hem entestat d'anar ampliant la xarxa de convenis de doble imposició. Per cridar l'atenció de possibles inversors a Andorra, però també perquè els andorrans puguem anar a invertir a fora a un cost més raonable.

Per tant, torno a dir, no barregem les qüestions. Si vostè li sembla que hem de fer doncs des de l'agència tributària, exercicis de pedagogia per aquelles obligacions que qualsevol persona que tingui residència fiscal a un altre país, tot i tenir passaport andorrà, doncs ha de tenir. Doncs bé, parlem-ne. La sort de ser un país petit, i la sort de tenir una agència tributària a l'abast és que potser ens podríem permetre aquestes coses. Però no les vinculem a la situació que ens trobem ara, ni ens vinculem a totes aquelles decisions que ha pres Andorra aquests darrers deu anys.

La posició dels andorrans amb interessos fora d'Andorra, no ha variat per això, i en tot cas ha millorat en aquells països amb els quals ara tenim conveni. I això és molt important que ho tinguem clar, sinó al final d'una qüestió en passem a una altra, les anem barrejant totes i al final difícilment ningú per esforç pedagògic que fem ens entendre.

Anem a l'essència del que vostè demana. Vostè el que ens està demanant, insisteixo, des de la bona voluntat és dir: "Potser podríem trobar una solució per a tota aquesta gent que no havent declarat el seu pis, no havent-se acollit a les regularitzacions que es podia haver-se acollit, pugui continuar fent un negoci amb aquest pis a Andorra tenint transaccions bancàries dins del límit d'aquests 10.000 dòlars i no hagi de declarar ni els moviments d'aquest compte i continuï sense haver de declarar a la propietat".

Li vam recollir el guant, cregui'n. Hem fet les gestions per veure si les dos paraules i la vocal podien passar desapercebudes. No és així. Possiblement hem tingut a més a més un punt de mala sort, ja li he dit també. En aquest moment, en aquests precisos moments l'OCDE està procedint a l'avaluació dels comptes exclosos de tots els països signataris del marc d'intercanvi automàtic. I els estan qüestionant en general pràcticament tots. No es volen comptes exclosos, es vol transparència absoluta.

Jo tinc el convenciment que el procediment serà possiblement a l'invers del que ens hauria convingut i el que ens agradaria a nosaltres.

S'està anant a formats de màxims, que un cop implementats, possiblement s'aniran restringint.

Perquè els formats de màxims tenen un inconvenient, i és que el volum de dades a intercanviar és monstruós. No pensin a escala d'Andorra, imagini'n la informació que han d'intercanviar entre Itàlia i Alemanya, per dir alguna cosa.

Per tant, de màxims estic segur que per un criteri deficiència s'anirà a menys, però avui la realitat és aquesta. La posició de l'OCDE és evitar que hi hagi comptes exclosos, i per tant, prou feina segurament tindrem des d'Andorra a defensar els cinc casos de comptes exclosos que avui en dia tenim vigents. Igual que prou feina tindrà la resta de països a mantenir els que tenen.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Joan Carles Camp.

Hauríem d'anar tancant segurament aquest debat.

Teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

Gràcies Sr. Cinca per les explicacions.

Li accepto les disculpes. A vegades també és un problema de la dialèctica parlamentària per dir-ho d'alguna manera.

Sí que li vull fer saber que si no som capaços de reconduir aquesta situació que vostè ens explica, el problema dels habitatges buits i atrapats, encara es farà més gran. Vostè sap que els agents immobiliaris per Llei han de declarar l'impost de no residents, i hi ha moltes propietats que sabem que no estan declarades i que s'està declarant amb l'impost dels no residents. Per això quan he parlat del conveni de doble imposició, li he parlat de tots. I em referia que aquests també seran atrapats. Per tant, tindrem encara un problema més greu. I em sap greu. Vostès segur que han fet esforços, però potser se n'hagués hagut de fer més.

Som un país que tenim una casuística diferent. No ens podem comparar en res.

Vostès saben que moltes de les inversions immobiliàries que hi ha al país són foranes, i aquest és el problema que tenim. I hem tingut tota aquesta trajectòria.

Per tant, si no som capaços d'arreglar-ho, ja els hi avanço que encara tindrem més problemes amb el tema de l'habitatge. Si s'ha de començar per uns mínims, per uns màxims, intentar tornar als mínims.

Doncs escolti, avancin perquè sinó encara tindrem més problemes. Aquesta és la dificultat que jo veig.

I quan em referia als residents. No hi volia entrar però és el problema dels fills d'Andorra que se'n van a treballar a fora. Nosaltres estem intentant que la gent d'aquí pugui anar a fora. Vostès estan dient: "Hem d'anar a l'exterior". Aquesta gent també se'ls ha d'explicar que anar a l'exterior té unes conseqüències perquè estem acostumats a la fiscalitat d'Andorra, i la gent de vegades se'n va a fora sense saber quines conseqüències tindrà, fins que li cau l'espasa de Damocles a sobre. I aquí sí que agrairia que es fes un esforç de comunicació perquè la gent fos conscient del que li passa quan un és resident fiscal a Andorra i decideix anar a fer una residència fiscal fora d'Andorra quan tingui propietats a Andorra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Molt breument, però sí que volia dir un parell de coses en relació amb el que deia el Sr. Jordana i el Sr. Cinca, primer en relació al que es negocia nivell internacional. I miri, li seré molt sincer amb quin és el parer que tinc en relació amb algunes de les gestions que a nivell internacional està fent aquest Govern.

Crec sincerament que moltes d'aquestes negociacions estan cedint massa. Amb la Unió Europea, amb el FMI, amb altres consideracions. Crec que estan cedint massa. I sincerament, desitjo per moltes altres qüestions que vostès no tinguin un govern a la propera legislatura perquè crec que moltes d'aquestes negociacions cal sincerament un canvi de rumb.

No sé aquesta deriva d'aquest final de legislatura en aquests termes a què deriva, però jo he participat en algunes negociacions ja fa temps per altra banda, però tinc la sensació en molts àmbits, i alguns àmbits no tinc la sensació que aquest Govern està cedint en moltes qüestions amb negociació internacional, i que cada dia està més afeblit.

En quant al registre de la propietat que vostè em demana que és el que aportaríem, ho ha demanat varies vegades. Ja li he dit per activa i per passiva que trobem increïblement poc seriós que després de tota aquesta problemàtica, el Govern no sigui capaç i la companya Rosa Gili ho ha demanat al Govern varies

vegades de tenir un inventari dels pisos que hi ha en aquest país. Quants pisos existeixen? Ni tan sols això, imagini's com poden arreglar vostès la problemàtica de l'habitatge.

No saben, li van contestar amb un full o un full i mig sobre totes les dades que tenia el Govern en matèria d'habitatge.

El Sr. ministre ens ha promès infinitat de solucions per inventariar això. Sense aquesta informació, és impossible solucionar el problema. Hi ha el problema d'intercanvi automàtic, hi ha el problema de les comunitats de veïns, hi ha molts tipus de problemàtiques, però per a vostès aquesta no ha estat una prioritat claríssimament. Perquè després de vuit anys de govern, després que des de l'any 2016 ja s'albirava que hi podia haver aquesta crisi immobiliària, doncs hauran posat recursos en altres llocs.

Primer, han votat tres vegades que no al registre de la propietat, han preferit l'obscurantisme a aportar llum a tot el tema de les propietats immobiliàries. I aquest és el seu posicionament. Entre triar i donar solucions al problema de l'habitatge o posar-se de la banda dels inversors, vostès s'han situat clarament des de la banda dels inversors, i aquí estem. És increïble quan parles a nivell internacional, vostès que ara volen donar lliçons de l'OCDE i de transparència, que un país que es pretén modern, no tingui un registre de la propietat l'any 2019. I que l'actual majoria parlamentària voti constantment que no a aquest registre. Això sí que és increïble. No ens vingui a demanar... ara el Sr. ministre que quasi m'esbroncava fa poc, que jo ara com si hagués canviat de posicionament. Això sí que és increïble. L'any 2019 estar encara insistint en què no a un registre de la propietat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. ministre, desitja intervenir...

El Sr. Jordi Cinca:

Sí, molt breument i només per referir-me a la darrera intervenció del Sr. Pere López. I sense cap ànim d'esbrancar-lo, que ja sap que no en tinc per costum, ni a vostè ni a ningú.

Però el que és increïble, de veritat, és tot el seu discurs ara de plantar cara al món després de tot el que vostè com a ministre va haver de viure l'any 2009, 2010, i part del 2011. És increïble!

Vostè sap perfectament que això no funciona com vostè diu. Vostè sap perfectament que després de molt lluitar doncs, van aconseguir el que van aconseguir amb l'Acord monetari. Vostè sap perfectament que després de molt lluitar doncs hem anat aconseguint el que hem aconseguit, tant amb l'intercanvi amb la demanda com amb l'intercanvi automàtic, com en molts altres compromisos internacionals que hem anat adquirint.

Però vostè també sap que el marge de maniobra és molt petit. A pilota passada, però sense cap ànim de criticar el que vostè va fer, jo avui posaria altres elements que no es van posar en aquell moment al damunt de la taula a l'hora de negociar l'Acord monetari. Però és a pilota passada!

Com és que en aquell moment no es va parlar del prestador a ben estància, com és que en aquell moment amb un acord monetari no es va parlar de la relació i cobertura del Banc Central Europeu? Però és a pilota passada, ja li reconec, en res li crítico la negociació d'aquell moment.

Vostè el que no pot fer és ara perquè està a dos mesos de les eleccions, fer veure que serà el baluard de plantar cara al món en nom d'Andorra. No!

Les regles de les relacions internacionals són les que són, i parteixen del principi de què s'accepta la normativa internacional i excepcionalment s'aconsegueix introduir elements transitoris, per exemple l'Acord monetari n'és un exemple, set anys per fer tota la transposició. Elements, petites excepcions, però la norma internacional, l'esperit i l'esquema del conveni internacional que estiguis negociant en cada moment, l'has d'assumir i això és així. I això és així ara, era així abans i continuarà sent així per més que vostè ara vulgui treure pit i ens vulgui fer creure que defensarà millor que ningú els interessos d'Andorra. Els interessos d'Andorra en l'àmbit internacional, no tinc cap dubte que els intentarà defensar tan bé com pugui, però els defensarà dins de les normes del dret internacional, no les que vostè voldrà imposar.

Per tant, no ens faci aquesta deriva que és impròpia de vostè, que és impròpia del seu partit i que és impròpia del tarannà que han tingut durant aquests vuit anys en aquesta matèria. I per tant, no es deixi portar per la intensitat en la que vostè afronta la campanya electoral, ni es deixi emportar per una vocació d'intentar vendre allò que sap perfectament que no es podrà fer. Però sobretot no ho faci en relació a les relacions internacionals. Perquè cada cosa que vostè diu aquí, no en tingui cap dubte, se sap també fora. I al final tot allò que vostè diu queda a les ambaixades dels països amb els que després Andorra haurà de negociar, queda en els organismes

internacionals i posiciona i va posicionant la imatge d'Andorra. I per tant, sigui coherent amb allò que sota el meu punt de vista amb molt suport els interessos d'Andorra, ha vingut fent durant aquests vuit anys, no torci aquest tarannà, ara només perquè hi ha eleccions i li sembla que té una oportunitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Si no hi hagués més intervencions procediríem tot seguit a la votació de la reserva d'esmena.

Els recordo que és la reserva d'esmena número 1 que es correspon a l'esmena número 31 de l'informe del ponent, proposant addicionar un nou article 24 que modifiqui l'article 5.2.b) de la Llei 19/2016 del 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Maria Martisella:

Sí.

5 vots a favor, 19 en contra, 4 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Seguim, tot seguit, amb la segona reserva d'esmena presentada pel M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny. Aquesta és la reserva d'esmena que es correspon a l'esmena número 32 de l'informe del Ponent, proposant addicionar un nou article 25 que modifiqui l'article 25 de la Llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic.

Intervé per defensar la reserva d'esmena, el Sr. Joan Carles Camp. Teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Per la present i en representació dels consellers d'Unió Laurediana més els consellers generals Independents de La Massana, passo a formular la reserva d'esmena proposada.

Reserva d'esmena número 32 de l'informe del Ponent, esmena 15 dels consellers d'UL-

Independents de La Massana. Esmena d'addició, es proposa addicionar el nou article 25 que modifica l'article 25 de la Llei d'impuls de transició energètica i el canvi climàtic Litecc. En concret que addicioni un apartat 5 a dit precepte que quedarà així. Llegiré només l'article 5 perquè els altres tots els coneixen, i si volen els hi llegiré el 4 també que és força interessant: "4. *En el disseny dels carrers o vials s'incorpora la definició i la previsió de les xarxes de calor previstes pels instruments d'ordenació del Govern i dels comuns, així com les previsions teòriques d'embranchament als edificis. La informació relativa al traçat i a les característiques de les corresponents galeries tècniques i de les xarxes de calor s'incorpora als projectes de plans parcials i de plans especials.*". L'apartat que nosaltres volem incloure: "Es permet la utilització de la via pública en les zones urbanes ja construïdes per l'aprofitament de l'energia geotèrmica." Motivació: "Entenem que a la vegada que s'incrementa l'oferta d'habitatges de lloguer residencial, també s'ha de facilitar i estendre l'ús de l'energia geotèrmica i reduir els sistemes de calefacció que utilitzen combustibles fòssils".

Senyores i senyors consellers, aquesta altra reserva d'esmena que els hi estic presentant avui al Ple, ja és la segona vegada que es discuteix en el si de la Comissió d'Economia, i com en la majoria dels casos en la bancada Demòcrata no els hi sembla pas del tot malament, de vegades inclús troben que portem bones solucions; però finalment, com és de costum, si no hi ha ordres superiors del Govern doncs s'aplica la doctrina taronja i es rebutja la proposta.

Els consellers d'Unió Laurediana i Independents de La Massana considerem que aquest no és pas un tema menor, al contrari, per una banda som un país on importem aproximadament més del 70% de l'energia elèctrica de l'exterior, i la totalitat dels combustibles fòssils. Som un país que per la nostra orografia i característiques consumim aproximadament, i segons dades del Govern, 56 milions de litres de fuel domèstic, ho sigui aproximadament 745 litres de mitja per habitant i any, amb uns costos per subministrament de calefacció i aigua calenta important que després van vinculats al tema de l'habitatge.

Som un país on una part de l'economia gira al voltant del turisme, de la neu i de la natura, i dit sigui de passada que tal com anem l'únic pilar sòlid que ens queda, tots els altres avui malauradament trontollen, inclòs l'institucional.

I que aquest turisme quan acaba les seves activitats de lleure omple els centres comercials de les valls centrals el qual ens ajuda a pagar els impostos per mentre siguem competitiu. Som un país on hem de lluitar contra el canvi climàtic i en especial amb el nostre microclima, en part per la inversió tèrmica

natural que tenen les valls del Pirineu, però en part també per la inversió tèrmica induïda pel consum excessiu però necessari de carburants de combustibles fòssils amb l'objectiu de gaudir d'uns estàndards de confort i qualitat de vida a priori acceptables per la societat que avui ens demana.

La nostra proposta per alleugerir, en la mesura del possible, l'enviament de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera és la següent. La utilització d'una de les energies naturals i renovables que disposa el nostre país és la geotèrmia. Aquesta energia no està afectada per si fa més sol o no, per si fa més vent o no, si disposem de més cabal d'aigua o no per la producció de l'energia hidràulica. Aquesta energia la tenim a sota dels nostres peus i ens pot ajudar a continuar gaudint d'una qualitat de vida sense malmetre altres recursos naturals i protegir el nostre medi.

Sabem que en alguns indrets de les nostres valls estan força construïts, però també sabem que amb una planificació adequada del subsòl, com els hi deia abans amb l'article 4 que disposa la Llei, queda molt fil a coure, i estem plenament convençuts que es podria alleugerir de forma important l'emissió de gasos hivernacle en l'atmosfera, no solament l'emissió de gasos d'efecte hivernacle sinó també les partícules microscòpiques de metalls pesants que enviem a l'aire i que tots respirem amb l'efecte que comporta per la salut de les persones. També sabem que en l'actualitat es disposa de les eines legislatives suficients per poder explotar aquesta mesura de la geotèrmia.

Demano a les conselleres i consellers generals que votin a favor d'aquesta reserva d'esmena a favor de tenir un país més net, més sostenible, menys contaminant i amb menys inversió tèrmica i amb una qualitat de vida més saludable.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Molts gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, hi hauria intervenció...

Sr. Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Nosaltres donarem suport a aquesta reserva d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Pel Grup Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Mantindré el mateix vot que vaig mantenir en comissió que era el mateix vot que vaig mantenir quan es va discutir la Llei de la transició energètica i del canvi climàtic, que és d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Dins del Grup Mixt també, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, comparteixo o entenc la voluntat, la finalitat d'aquesta reserva d'esmena però, bé, moltes de les coses que aquí es diuen que almenys ja es poden fer, alguns comuns ho poden fer si volen, per tant, tot i que és una manifestació d'intencions crec que tampoc aporta molta cosa.

Però bé, en tot cas, el meu vot serà el d'abstenció en aquest sentit.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers del PS, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, nosaltres veiem bé la iniciativa. Va haver-hi un llarg debat en el si de la comissió i votarem favorablement la reserva d'esmena.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Jordana.

El Sr. Carles Jordana:

Gràcies Sr. síndic.

Miri Sr. Camp, per tranquil·litzar-lo li puc dir que en cap moment la Sra. Calvó em va trucar per dir-me en quin sentit havíem de tractar aquesta esmena, sinó més aviat al revés, vaig ser jo el que la va trucar un primer cop quan vam tractar-ho exactament amb la mateixa esmena amb la Llei de Litecc perquè justament la veia amb bons ulls, perquè jo també sóc molt sensible en aquests temes. I el problema que hi ha és que una cosa és la teoria, i l'altra és la pràctica.

La teoria és molt bonica, és molt venedor, vostè ha parlat més de canvi climàtic i de coses accessòries al tema però, a la pràctica és molt complicat.

Primerament vostè el que vol fer és una afectació amb un sòl públic del domini dels comuns. No sé, la ministra després ja li explicarà l'afectació legal que té això però, sobretot és la viabilitat de fer això. Jo només ho he vist en una sola ciutat al món que és Reykjavík, a Islàndia, i no ho tenen com vostè ho vol tenir sinó que tenen una producció de calefacció per geotèrmia centralitzada i que abasteix tota la ciutat i produeix. Però, és una casuística d'un país volcànic.

Per tant, reitero que ho veig amb molt bons ulls però una cosa és la teoria i l'altra és la pràctica. La teoria és molt fàcil de dir i vostè que és tant afí als informes d'impacte aquí s'ha de fer un informe d'impacte econòmic perquè és molt car. I vostè convindrà amb mi, perquè ho sap, vostè és del sector i sap perfectament que fer pous de geotèrmia són extremadament cars. La repercussió econòmica, l'amortització econòmica d'aquests pous pot comportar problemes amb comunitat de veïns perquè vostè vol fer l'aplicació d'un sistema d'energia renovable que ara mateix es dóna més per cases unifamiliars amb cases plurifamiliars. Per tant, vostè sap perfectament que primer s'han de mirar altres elements a tenir en compte. En aquest sentit jo crec que el ministeri ha apostat fortament en temes de renovació d'habitatges ja sigui a nivell d'aïllament de façanes perquè de res serveix tenir un sistema d'energia renovable de producció calòrica de calor si després vostè l'habitatge no el té aïllat, i vostè convindrà amb mi.

Per tant, reitero que la teoria jo li aprovo al 100%, però econòmicament és inviable.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, Sra. ministra, Sra. Sílvia Calvó.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Poca cosa em queda a dir després de l'exposició del conseller Jordana.

Però abans de tot doncs, felicitar-lo Sr. Camp per la seva sensibilitat envers la lluita contra el canvi climàtic i la transició energètica, però convindrà amb mi que hem emprés un camí molt segur amb aquesta transició energètica i l'aprovació doncs de la Llei d'impuls de la transició energètica i la lluita contra el canvi climàtic, concretament perquè aquesta Llei defineix uns objectius molt concrets quant a energia

renovable i sobretot quant a eficiència de part dels habitatges en el nostre país. Al 2020 aquí a Andorra s'haurà de construir d'una manera molt diferent i hem apostat perquè es construïssin habitatges de consum quasi nul i, per tant, aquest objectiu, aquesta finalitat va totalment en el sentit de la motivació de la vostra esmena perquè doncs el que farà és contribuir a la reducció dràstica del consum de combustibles fòssils aportant també confort als llogaters i als propietaris reduint també la seva despesa energètica de forma dràstica i segurament contribuint doncs al seu poder adquisitiu.

En tot cas, pel que fa a l'aprofitament de l'energia geotèrmica doncs crec que val la pena recordar com funciona. Requereix la construcció de varis pous de notable profunditat, aquí a Andorra poden arribar als 100 o 150 metres de profunditat. I a títol d'exemple doncs, per potser fer-ho més pedagògic, un edifici existent de 6 plantes i 4 habitatges requeriria la construcció de 24 pous en aquest cas i, per tant, requeriria l'ocupació d'uns 800 m² de superfície en aquest cas de via pública, el que doncs faria impossible que si un habitatge vol apostar per aquesta tecnologia que els edificis veïns puguin aprofitar també de la mateixa tecnologia, seria doncs la Llei del primer servit a l'únic servit.

D'altra banda, el fet d'haver de construir aquests pous amb tanta profunditat faria també inviable el pas per aquesta via pública de serveis essencials com pot ser la xarxa de col·lectors generals, o l'aigua potable, o el cablejat de fibra òptica.

Per tant, és una alternativa que si es vol plantejar -i ho ha explicat molt bé el conseller Jordana-, s'hauria de plantejar des de la perspectiva d'un servei centralitzat per assegurar al màxim el servei públic i evitar possibles afectacions a una via pública que ja sabem que aquí a Andorra està ocupada per la majoria de xarxes de serveis essencials.

D'altra banda, és veritat que aquesta proposta d'esmena limitava o limitaria en tot cas l'autonomia dels comuns en l'exercici de les seves competències pròpies en les matèries enumerades per l'esmentat article 80 de la Constitució que parla concretament de les vies públiques. Per tant, entenc que una esmena d'aquest tipus hagués tingut de subjecte d'una prèvia concertació amb els comuns i hagués sigut tècnicament viable perquè de fet els afecta directament en aquesta matèria.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies.

Com els he exposat doncs en gran part estan d'acord amb part del debat que els hi he exposat, però és clar, no n'hi ha prou amb estar d'acord! Ens hem de ficar a treballar. L'energia geotèrmica està evolucionant a passos gegants, els seus costos també cada dia s'estan disminuint, per tant, no costa res ficar les eines necessàries perquè aquesta es pugui implementar.

Estic convençut de què gairebé la meitat del fuel que es consumeix a Andorra es consumeix a les valls centrals, això porta moltes partícules pesants. Per la salut de les persones crec que és força important.

Per altra banda estic totalment d'acord en què s'ha d'aïllar i en tot això estem tots d'acord. La utilització que vostès estan dient del subsòl amb la Llei de competències es pot utilitzar, inclús es pot declarar d'utilitat pública. Què és més important, que tinguem un país més net, més sostenible i aquest any per exemple estem patint els efectes del canvi climàtic en els camps de neu i aquí estem de braços creuats, tampoc estem fent res.

Doncs, segurament ens costarà menys per nosaltres a Andorra complir amb els compromisos internacionals implementant una mesura d'aquestes que amb totes les altres que es puguin complir, perquè gran part d'aquest consum l'estem fent nosaltres al país. Tenim les dimensions que tenim i, per tant, doncs tenim aquest microclima que tenim, i no hi ha cap problema per declarar d'Interès Nacional. Hem declarat altres elements d'Interès Nacional i penso que, què hi ha més d'Interès Nacional que contribuir a què el canvi climàtic no ens perjudiqui tant al nostre país? I què més no hi ha d'Interès Nacional de contribuir a la salut de les persones? I la Llei de transferències els hi permet... Perdó, la Llei de competències els hi permet la utilització del sòl públic. Doncs, amb una utilització racional del sòl públic es pot fer això, i ja sabem que no s'arribarà al 100%, però si podem ampliar un 25 o un 30% del país de la vall central amb energia geotèrmica, per què no podem fer-ho? És una voluntat política. Hem de decidir-ho nosaltres. Hi estan d'acord però no ho fan! És la segona vegada que en parlem a la comissió i per això ho he volgut portar al Ple perquè sàpiga que s'aporten coses i que després no prosperen i que penso que pot haver-hi sortida i possibilitats. La tecnologia prospera i per tant, hem de fer un pas i amb la Llei de la Litecc vostès hi estan parlant de què han d'haver-hi unes galeries per fer totes aquestes distribucions. Altra cosa és si també seria interessant utilitzar altre sòl

públic més allunyat i fer una xarxa per calefactar la resta de la vall central, o les altres valls.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

No sé si algun conseller desitja intervenir...

No hi ha cap intervenció...

Sra. ministra.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí, gràcies Sr. síndic.

És que Sr. Camp ho ha dit vostè mateix, es pot fer efectivament, es pot fer d'acord amb la Llei de competències, el comú que vulgui plantejar un sistema centralitzat de geotèrmia, ho pot fer i no necessita l'esmena de la que vostè parla. I vostè està barrejant les xarxes de calor, les xarxes de les galeries amb un sistema que no es pot implementar dins d'una galeria perquè és un sistema que tecnològicament va amb profunditat.

Per tant, la vostra esmena no és necessària perquè es puguin desenvolupar sistemes de geotèrmia centralitzat perquè els comuns poden ocupar la seva via pública per assegurar aquest servei si ho consideren viable.

Després Sr. Camp, jo tampoc em permeto dir que és injust el que diu que no s'està fent res en matèria de lluita contra el canvi climàtic i de transició energètica. Vull dir, s'ha treballat una llei que defineix el que es farà aquests propers anys amb uns objectius que tenen força legal, una llei a la que vostè mateix li ha donat suport, s'ha aprovat un Pla sectorial d'infraestructures energètiques, s'han desenvolupat programes que van en el sentit de millorar l'eficiència energètica en el parc d'habitatges... Home, vostè no em pot treure aquest discurs que no s'està fent res en matèria de transició energètica perquè és que vostè també va donar suport a la Llei i aquesta Llei tracta totes les matèries d'aquesta transició energètica: parla d'energia renovable, de mobilitat sostenible, d'eficiència energètica dels habitatges, de canvi climàtic... és que això no m'ho pot dir Sr. Camp.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Perdoni Sra. ministra però jo penso que no li he dit que no ha fet res en matèria energètica. Jo li he dit que no estem fent res per implementar la geotèrmia. Sóc conscient de què una cosa és una xarxa de geotèrmia i l'altra cosa és que els edificis que puguin, també puguin tenir la seva pròpia xarxa de geotèrmia amb l'espai que tenen al davant, amb la vorera, amb l'espai que tenen al davant que no estigui ocupat per les galeries tècniques, això també és possible.

Si li he dit que no han fet res, li he dit en aquest sentit, no li he dit en l'altre sentit. Si m'ha interpretat malament, o si m'he interpretat malament jo però no anava en aquest sentit.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algún altre conseller desitja intervenir...

Sra. ministra.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sr. Camp, els edificis poden utilitzar implementar la geotèrmia però no poden ocupar la via pública. L'ocupació de la via pública requereix de les seves regles i, per tant, en aquest cas no la poden ocupar però sí que poden implementar serveis de geotèrmia. Però, ja li dic, fins i tot tècnicament atenent les necessitats es requeriria l'ocupació de la vorera però també de la calçada i això no és possible.

Ja hem tingut antecedents d'ocupació de la via pública a Andorra, les cubes de gasoil, en un cert moment, doncs s'ubicaven a la via pública. Aquest precedent ens ha causat molts problemes a les administracions públiques, molts problemes també fins i tot d'afectació al medi ambient.

Per tant, jo entenc que aquesta tecnologia, amb el nou context normatiu es pot desenvolupar com les altres tecnologies i la seva esmena no aporta res per afavorir que es desenvolupi més ràpid o de forma més extensiva que el que preveu la pròpia llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Joan Carles Camp. Hauríem d'anar conclouent també aquest debat.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Però vostè mateixa m'ho acaba de dir, un edifici hauria d'utilitzar la via pública. Per què aquest edifici no pot utilitzar la via pública respectant les galeries de serveis existents?

Quan la vorera d'un edifici és, ara ha canviat no?, però vull dir, era propietat privada però d'utilitat pública. Si una persona vol fer una modificació, una renovació total d'aquell immoble, per què no pot fer perforacions sota de l'immoble, a la vorera que té al davant, i si li fan falta dos pous més, doncs, a la calçada que tingui, sempre i quan, doncs, respecti les servituds. Quin problema hi ha? Si nosaltres ho fem a la llei i ho declarem d'interès nacional segurament es podrà fer. És voluntat o no voluntat. Ja sabem que aquesta part del sòl, segurament de quina calçada serà potestat comunal. Però bé, algú ha de començar a ficar ordre amb aquest tema. Perquè els uns no voldran perquè és seu, i des del Govern tampoc estem donant la possibilitat.

Jo penso que hem de donar la possibilitat. Ja sabem que no serà per a tots, però el que vulgui que es pugui fer. I amb això rebaixarem l'emissió de gasos d'efecte hivernacle a Andorra. Ho dic en aquest sentit.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun conseller desitja intervenir...

Sra. ministra desitja intervenir...

No hi ha intervencions...

Doncs, acabades les intervencions procedim a la votació de la reserva d'esmena.

Aquesta és la reserva d'esmena número 2 que es correspon a l'esmena número 32 de l'informe del ponent, proposant addicionar un nou article 25 que modifiqui l'article 25 de la llei d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Liteec).

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Maria Martisella:

Sí.

11 vots a favor, 15 en contra i 2 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat de la votació queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Passem a continuació després del debat i votació de les reserves d'esmena, a debatre les altres parts del text.

Pel Govern, té la paraula el ministre, Sr. Xavier Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

La manca d'habitatge de lloguer residencial i el consegüent augment de preus del lloguer és, efectivament, un dels principals problemes socials que actualment pateix el nostre país. I és un problema, crec que tots hi estarem d'acord, que no té una solució senzilla ni evident. És una qüestió que requereix solucions que vagin fins a l'arrel de la situació i que no es limitin a intentar pal·liar les conseqüències.

El projecte de llei que avui se sotmet a la votació d'aquesta Cambra inclou tota una sèrie de mesures pensades, precisament, per combatre el problema d'origen, que no és altre que la manca d'habitatge de lloguer. Una manca que fa que la demanda superi l'oferta, que els preus vagin a l'alça i que alguns propietaris aprofitin aquesta tendència a l'alça per incrementar els lloguers de manera abusiva.

Ara bé, repeteixo, l'arrel del problema no és l'augment de preus del lloguer, és la manca d'habitatge de lloguer. I per què es produeix aquesta manca? Des del meu punt de vista, per diversos factors.

En primer lloc, la recuperació econòmica i l'augment de població del nostre país està anant més de pressa que la recuperació de la construcció.

En segon lloc, perquè a vegades la normativa urbanística fa que sigui impossible destinar a habitatge de lloguer determinats immobles ja existents.

I en tercer lloc, perquè a alguns propietaris els resulta més lucratiu destinar els seus habitatges a lloguer turístic que no pas a lloguer residencial.

Per això aquest projecte de llei transversal inclou mesures adreçades a combatre totes aquestes causes. En primer lloc, es donen més facilitats als propietaris d'immobles vells -situats majoritàriament als nuclis antics de les parròquies- per rehabilitar aquests immobles i posar-los al mercat de lloguer.

En segon lloc, es crea un impost per als pisos buits. Un impost que -segons el text del projecte de llei- és moderat i no té un afany recaptatori, sinó que el que

pretén és incentivar que els pisos que avui estan buits i desús tornin al mercat de lloguer.

En tercer lloc, el projecte de llei preveu un augment de taxes de radicació dels pisos turístics; un augment que ha d'ajudar a limitar la proliferació d'aquest tipus d'habitatges i afavorir, per tant, que tornin al mercat de lloguer.

I finalment, també s'inclouen reduccions fiscals per a aquelles compres d'habitatges que es destinin al lloguer residencial durant, com a mínim, un període de 5 anys.

Ja vaig dir, en ocasió del debat a la totalitat d'aquest projecte de llei, que cap d'aquestes mesures no era, -per si sola- la panacea i que el problema de la manca d'habitatge residencial no es pot solucionar del dia a l'endemà.

Però que el Govern -i en aquest cas el Consell General- han de fer tot el que estigui a les seves mans per afavorir que aquells habitatges que avui estan fora del mercat de lloguer -per causes diverses- tornin a aquest mercat de lloguer i contribueixin a equilibrar l'oferta i la demanda.

Les mesures incloses en aquest projecte de llei són, totes elles, mesures que van a l'arrel del problema. I, com gairebé sempre passa quan es busquen solucions, no estem parlant de mesures que tindran efecte demà mateix, sinó que es deixaran sentir a mitjà i a llarg termini, en la mesura que tots aquestes immobles que avui no es destinen al lloguer residencial entrin al mercat de lloguer.

És per això que el Govern va anunciar la setmana passada, altres mesures en les quals hem estat treballant i que -aquestes sí- tindran un efecte més immediat. Unes mesures que -en alguns casos- són més conjunturals i provisionals, però que ajudaran -sens dubte- a pal·liar en part el problema de l'augment dels preus mentre no arribin els fruits desitjats del projecte de llei que debatem avui.

Ambdós tipus de mesures són compatibles: d'una banda, atacar l'arrel del problema com fa aquest projecte de llei; i de l'altra donar resposta a una situació d'urgència que afecta al poder adquisitiu de bona part de la població, com fan les mesures que es tramitaran per la via d'esmenes a la llei del pressupost.

Avui el que debatem en aquesta Cambra és com fem front a la manca d'habitatges de lloguer que pateix el nostre país i que fa que, malgrat la recuperació econòmica, moltes persones tinguin més dificultats per arribar a finals de mes de les que tenien anys enrere.

Entenc que el projecte de llei aborda la problemàtica de la manca de lloguer d'habitatges per a ús

residencial des d'una perspectiva realista i equilibrada. Tal com ja vaig explicar en ocasió del debat de l'esmena a la totalitat d'aquest projecte de llei.

Realista, perquè no proposem mesures cridaneres com focs artificials, que fan molt soroll i segurament són ben intencionades, però poden acabar tenint efectes contraproductius. Realista, també, perquè el paquet de mesures que conté aquest projecte de llei es pot implementar amb relativa facilitat. I en definitiva també realista, en definitiva, perquè incideix en l'arrel del problema, que no és altre que la manca d'habitatge de lloguer i els pocs incentius que -a dia d'avui- tenen els propietaris i els promotors privats per destinar a lloguer residencial els seus immobles.

I equilibrada. Equilibrada perquè en una qüestió delicada com la de l'habitatge de lloguer cal saber combinar el dret de les persones a accedir a un habitatge digne a un preu assequible, amb els drets inherents a la propietat privada, a la llibertat d'empresa i al mercat. Fiar-ho tot al mercat i a la iniciativa privada per construir nous habitatges em sembla que equival a negar el problema de la manca d'habitatge i de l'augment accentuat dels preus que hi han hagut en els últims temps. I pretendre també que tot es pot arreglar des del Govern amb limitacions exagerades i intervencionisme i amb grans plans quinquennals d'obra pública, equival a proposar un remei que seria pitjor que la malaltia.

Per tant, el nostre posicionament, el que es conté en aquest projecte de llei és un posicionament realista, equilibrat i raonable, que busca solucionar el problema en la mesura del possible, sense prometre remeis miraculosos que -en el fons no són ni són miraculosos ni són remeis.

És per tot l'exposat que demano als membres d'aquesta Cambra el seu vot favorable al projecte de llei.

Gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies Sr. ministre.

És el torn dels grups parlamentaris, comencem pel Grup Parlamentari Liberal.

Ha de ser des de la tribuna, el que passa és que... Sr. Gallardo farem una excepció perquè amb les crosses avui, si no hi ha cap objecció, doncs, ho fa des de l'escó.

El Sr. Jordi Gallardo:

Agraeixo Sra. subsíndica, tingui haver per una vegada, que sigui només per una, no complir el Reglament.

Dèiem el mes d'octubre que el problema de l'habitatge és una de les preocupacions dels ciutadans d'Andorra, i que requeria que s'actués abans que esdevingués un problema social.

Doncs, bé, no és una de les preocupacions és ja el principal problema per a moltes persones i famílies al país.

El Govern davant d'aquesta situació no ha reaccionat o ha fet tard improvisant i malament a la nostra opinió, i només forçats pel clamor popular. tan malament que una llei que encara no hem aprovat evidencia que no va prou pensada, ja que dos mesos després el Govern anuncia noves mesures per intentar revertir el problema de l'accés a l'habitatge que no van ser capaços de pensar el mes d'octubre.

Estem davant d'un greu problema de planificació del Govern, han mirat cap a un altre costat mentre el problema anava augmentant i s'han acontentat en donar ajuts pensant que aquesta era la millor fórmula per afrontar el problema.

Han cregut que la política social d'habitatges es limita a això, donar diners, i davant l'absència de polítiques clares i decidides el problema els ha sobrevingut. Han improvisat tant que no van crear la Comissió de l'Habitatge fins que van entrar aquesta llei de mesures urgents quan el problema ja venia de lluny i els actors del sector d'una banda i les enquestes dels organismes públics de l'altra, demostraven que aquest problema anava a l'alça.

El Grup Parlamentari Liberal som de l'opinió que el Projecte de llei de mesures urgents relatives a l'arrendament de l'habitatge no servirà per solucionar la situació que avui està experimentant el mercat d'habitatges de lloguer i només és una fugida endavant per intentar fer creure que el Govern ha sabut reaccionar.

Pensem que la incidència serà més aviat poca, tot i que la valorem, en el sector i, fins i tot pot ser contraproduent en alguns casos, com la proposta de taxar habitatges buits. L'efecte que pot produir aquesta mesura en opinió dels mateixos professionals del sector, pot esdevenir dissuasiva del que es pretén, que és que pisos que avui estan desocupats es posin al mercat. Hagués estat més efectiu donar més seguretat, per exemple, als propietaris que per por a què l'immoble pateixi desperfectes, no volen posar l'immoble al mercat i, també per la via d'incentius

fiscals en forma de deduccions i no per la via d'implementar noves taxes.

La millor manera, però d'incidir en aquesta situació és d'augmentar l'oferta privada i pública. Cal introduir oferta de pisos de lloguer al mercat i per això cal donar incentius al sector, incentius fiscals des del Govern, i incentius quant al percentatge de cessió per part dels comuns. No pot ser que el Govern no hagi aconseguit comprometre els comuns davant d'aquesta problemàtica, els comuns del mateix color polític molts d'ells de la majoria.

Els comuns no poden tancar els ulls i pensar només en termes de recaptació. La seva obligació és donar també solucions a les problemàtiques socials que els seus habitants tenen. Vostès van anunciar que aconseguirien el suport dels comuns i no ha estat així. Els liberals pensem que cal implicar els comuns i convidar que siguin solidaris i participin en una rebaixa de la cessió obligatòria en aquells projectes que incloguin pisos destinats al mercat de lloguer amb programes de protecció socials, pública o privada.

S'han pres decisions sense tenir les eines d'anàlisi del propi sector, i ara paguem les conseqüències. No tenim dades del sector. Cal informació del parc immobiliari i dades de forma agregada per poder planificar el comportament.

Només des de la planificació serem capaços d'organitzar el creixement del parc immobiliari sense generar una nova bombolla immobiliària.

Per acabar, no deixa de ser demostratiu, i el ministre Espot parlava en la seva intervenció de no fer intervencionisme en el mercat, de la llibertat d'empresa, però no deixa de ser demostratiu que hagin volgut intervenir en el mercat del tabac amb la fixació de preus i per assegurar un dret recollit a la Constitució, com l'accés a un habitatge digne, vostès parlin de no recórrer a l'intervencionisme i la llibertat d'empresa.

Està clar quan volen intervenir en el mercat.

La llei no és suficient, recull mesures que poden tenir un cert avenç.

Per tot l'exposat, el nostre vot serà d'abstenció.

Gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies Sr. conseller.

Continuem amb el Grup Parlamentari Mixt, és el torn de la Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sra. subsíndica.

Aquest sembla una mica al conte del llop, s'avisava una vegada i una altra però no es fa cas fins que al final arriba i ens agafa desprevinguts.

Ho he advertit moltes vegades aquí i en articles d'opinió que existia un problema amb el cost de l'habitatge de lloguer i que calia actuar a curt, mig i llarg termini.

El raonador del ciutadà va engegar una campanya perquè les persones que estan vivint una situació similar ho denunciïn en relació a l'augment del cost del pis de lloguer. I el nombre de queixes ja supera les 100. Ell entén que aquest és un problema que afecta no només la societat i la cohesió social sinó també la viabilitat econòmica i el benestar futur.

Quan es va fer el debat de les esmenes a la totalitat, no les hi vaig donar suport per intentar aconseguir introduir mesures a curt termini i poder actuar de forma ràpida sobre la situació que ens queia a sobre amb augments desmesurats i injustificats en la renovació dels contractes de lloguer.

Vaig presentar esmenes que es van qualificar d'intervencionistes -i ho reconec, ho eren- però és que no es podia fer cap altra cosa a curt termini. Es van rebutjar les esmenes però ara s'inclouran les mateixes, si les declaracions -i pel que acaba de dir el ministre- al pressupost.

No entenc res! Però benvinguts!

Una esmena anava encaminada a què els contractes es renovessin cada 5 anys, per ajudar a fer contenció dels lloguers i que només es poguessin augmentar els lloguers en funció de l'IPC.

Eren mesures -com he dit- a curt termini, fins que les mesures a mig termini es poguessin materialitzar. I en aquest tema ens hauríem de posar d'acord.

Però si no fèiem res, deixàvem el problema a la consciència i generositat, i ja sabem que això desgraciadament no funciona amb tothom.

Tinc un sentiment agre dolç, agre pel fet que avui ja les tindriem en vigor, dolç, o espero que sigui dolç, per les declaracions que acaba de fer el ministre que congelarà els lloguers que només es podran incrementar amb l'IPC.

Celebro aquestes mesures, perquè més val tard que mai.

I no sóc contrària al que es planteja en aquesta llei, tot i que potser és agosarat anomenar-les mesures urgents.

Però tot i així considero que menys és res, motiu pel qual el meu vot serà favorable.

Gràcies Sr. síndic.

(El Sr. síndic general s'ha reincorporat a la sala)

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

El projecte de llei impulsa un seguit de mesures poc valentes que de ben poc serviran per tal de fomentar l'increment dels pisos disponibles en el mercat de lloguer d'habitatges i evitar l'increment de les rendes més enllà del que s'ha d'entendre com a raonable tal com es diu en l'exposició de motius.

Les mesures de modificació de la llei de finques urbanes, algunes exempcions impositives i la modificació de la llei general d'ordenament i urbanisme en el sentit de fraccionar els pagaments i les cessions econòmiques als comuns, que tot sigui dit de passada, alguns d'ells ja fan, són mesures positives però que de ben poc serviran per a pal·liar la problemàtica existent.

D'altra banda, es corregeixen alguns errors de les disposicions perverses de la llei de l'al·lotjament turístic de la qual finalment us heu adonat reconeixent els efectes negatius de l'aplicació d'una mala llei.

D'altra banda, es preveu la implementació d'un impost per als pisos buits, mesura populista i de maquillatge legislatiu, que no comparteixo en absolut, difícil d'aplicar amb imparcialitat però que, sobretot, pot acabar tenint un efecte negatiu i pervers, ja que ben pocs seran els propietaris o promotors que voldran construir apartaments destinats a lloguer vistes les mesures coercitives de la llei o aquells que no estiguin en disposició de posar en règim de lloguer els apartaments buits per qüestions personals, els acabaran canviant d'ús.

Malgrat tot, cal reconèixer, que la llei aporta algunes millores però no es correspon al títol i s'allunya del que hauria de ser.

Els progressistes pensem que per tal de millorar notablement la situació cal actuar sobre 4 fronts. Un d'ells reactivant l'economia productiva del país per tal de millorar el poder adquisitiu de les famílies, que tot sigui dit de passada, us en heu adonat al cap de 8 anys, i ara preneu mesures a corre cuita dins del pressupost.

Cal controlar i regular els models especulatius d'inversió immobiliària mitjançant una política urbanística real per part dels comuns.

Cal posar més oferta de lloguer al mercat amb implicació dels comuns amb reduccions reals de

preus de taxes i cessions i també del Govern amb concertació amb operadors privats benentès, a canvi d'un compromís concertat.

Cal, per altra banda, que les administracions públiques destinin una part dels recursos a fer habitatge protegit i també habitatge social.

Mentre no s'actui en aquest sentit amb la implicació efectiva dels comuns que fins ara no s'hi ha implicat realment, de ben poc serviran les mesures d'aquesta llei i no són la panacea, tal com deia el ministre fa una estona.

Per tot, el meu vot serà d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers del PS, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

La llei que avui molt probablement s'aprovarà, suposarà la consumació d'un dels principals fracassos, sinó el major fracàs de la política de DA en aquests darrers anys.

La seva no gestió de l'habitatge, les seves retallades en pensions, en condicions laborals, no situar el salari mínim on pertoca, han fracturat absolutament la societat andorrana. I aquest és el seu balanç després de dues legislatures amb majories absolutes. Dues manifestacions amb poc més d'un mes, l'increment de preocupacions per part de la població en temes tan bàsics com l'habitatge, les pensions, els salaris. Aquest és realment el balanç de la seva gestió.

La llei que avui aprovem és com a màxim una llei del contracte d'arrendament. La manca d'efectivitat de les seves mesures és més que evident, i en tot cas com ja s'ha dit, en cap cas poden merèixer el qualificatiu d'urgent.

La rectificació impulsada pel cap de Govern abans dels dies de Nadal, ha estat una rectificació parcial quan la pròpia llei encara no ha estat ni tan sols aprovada.

Vostè encara no m'ho ha retret però segurament ho farà al llarg d'aquest debat, dirà que el PS no ha fet esmenes, i que el PS no té propostes ni té solucions al tema de l'habitatge.

Si vostè no vol ni ha volgut ni el registre de la propietat ni l'habitatge al preu assequible, ni la concertació público privada, ni totes les mesures que vaig desgranar amb motiu de l'esmena a la totalitat i

totes aquelles que conformaran el programa del PS en matèria d'habitatge, el qual em permeto recomanar-li d'aquí uns dies la seva lectura, perquè vostè considera totes aquestes mesures intervencionistes.

Vostès han tingut la negligència de confiar la política d'habitatge al mercat. Ho va dir vostè, ho va dir el Sr. Aleix en dels debats i no volen qualsevol mesura que al seu entendre intervingui al mercat.

Sense aquests eixos de política d'habitatge, la solució serà impossible. I fer esmenes en aquesta llei hagués estat del tot inútil i a més contraproductiu. Perquè fer esmenes, fer propostes requereix de què hi hagi algú que estigui disposat a escoltar-les perquè siguin efectives.

Vostè ha tingut un tarannà més aviat intransigent amb el tema de l'habitatge.

L'any 2017 quan li vaig preguntar per l'estratègia de l'habitatge, em va dir literalment: "No es preocupi que la política a l'habitatge sé perfectament el que cal fer".

I a l'any 2018 quan li vaig demanar qui era el ministre de l'habitatge o qui se n'ocupava, vostè em va tornar a dir. "No es preocupi que de l'habitatge me n'ocupo jo".

Em sembla que no estem en les millors mans i que les solucions no arribaran pas per aquesta llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de la Massana, té la paraula el Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

Avui es sotmet a aquesta Cambra l'examen i votació del Projecte de llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges.

El dia de l'esmena a la totalitat, el Govern de DA a través del seu ministre ens deia literalment com acaba de dir fa una estona: "El Govern és molt conscient de què cap d'aquestes mesures no és la panacea. Amb aquesta llei òmnibus no solucionarem el problema de l'habitatge de lloguer del dia a l'endemà perquè el problema de fons, i ho he dit, és la manca d'habitatges de lloguer, i aquest problema s'arregla afavorint que entrin al mercat de lloguer immobles que avui n'estan exclosos". Fi de la cita.

Tenia una part del discurs doncs que parlava del tema de l'intercanvi d'informació, que ja me'l salto,

però bé, algun apartat l'agafaré. Si no s'actua o no tenim marge de maniobra encara tindrem, els hi he dit, més problemes amb aquestes propietats que estan tancades i atrapades i en lloc de trobar-hi una sortida acceptable, els seus propietaris hauran de pagar un impost per tenir-les buides. Malgrat les exempcions serà difícil de què les puguin complir.

Aquesta per nosaltres, sense dubte, era la mesura clau.

També aquesta llei ha aportat aspectes positius, i si en part ha aportat aspectes positius doncs també en part ha sigut gràcies a algunes esmenes que nosaltres els hi hem fet, que aporten una mica de seguretat jurídica com és l'addició d'un article on el domicili de la part arrendatària fos sempre al Principat en el cas d'impagaments que no haguem d'anar a buscar a fora, que això ens passa força sovint.

Un altre article que ens han acceptat és la durada del contracte d'arrendament supeditat al permís de residència al Principat d'Andorra per donar cobertura a aquells contractes d'arrendaments superiors a tres mesos i inferiors a quatre anys per temporada turística per una feina concreta, per estudis universitaris per exemple, a qui es donarà més seguretat jurídica.

També hem participat i estem orgullosos de la reforma dels edificis fora ordenació que no estiguin afectats pel Pla viari, que queda més àmpliament coberta que la que tenien vostès presentada.

En definitiva, s'ha millorat l'articulat en general malgrat no afrontar el problema de fons, que ja ho saben quin és al meu entendre.

Tampoc han volgut aprovar aquesta esmena de la LITEC per dir-ho d'alguna manera, que això també contribuiria al que ja els hi he explicat.

El problema de l'habitatge necessita sempre d'una perspectiva a mig i llarg termini, analitzant els aspectes econòmics i demogràfics. Analitzant els cicles econòmics, analitzant les necessitats de la població, i les necessitats dels nostres visitants i del nostre turisme.

Es necessita tenir una visió àmplia i a llarg termini, en definitiva, es necessita anticipar i governar.

La posada de l'habitatge al mercat no es fa d'avui per l'endemà, tots en som conscients. I vostès els Demòcrates per Andorra no han tingut aquesta visió, ni tan sols han vist els perills, i fa vuit anys que governen.

En definitiva, el que podem extreure d'aquest projecte de llei es que tenim un Govern que no governa. És que tenim un Govern que va a remolc dels esdeveniments, és que tenim un Govern que es mou pels impulsos, per les manifestacions. I miri'n si

es mou per impulsos el Govern de Demòcrates per Andorra, que encara no hem aprovat aquesta llei de mesures urgents de l'habitatge, i vostès ja volen treure una altra mesura més urgent per la problemàtica de l'habitatge. Potser els ciutadans d'aquest país per cada cosa que no feu bé, haurem de treure la cassola i fer una cassolada per dir-ho d'alguna manera.

Els vull avançar també que com més s'intervé en el tema de l'habitatge, menys habitatge hi haurà al mercat de lloguer. I és que aquesta improvisació total del Govern comporta més inseguretat jurídica i menys inversió, tant d'Andorra com estrangera.

Això és el que comporta no efectuar els estudis d'impacte. Ja sé que no els hi agrada però miri, els hi torno a dir.

Què sempre s'han de fer abans d'emprendre qualsevol mesura! Són bàsics sinó no es pot governar, no ens podem anticipar.

I abans d'acabar els hi vull comunicar que els de la Tercera Via tenim una proposta realista per la problemàtica de l'habitatge, que és sostenible, realitzable i el problema és que és a mig i llarg termini. Per tant s'ha de governar, i vostès no governen. Aquest és el problema.

Per tot l'exposat, el nostre vot serà d'abstenció.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, té la paraula el conseller, Sr. Carles Jordana.

El Sr. Carles Jordana:

Gràcies Sr. síndic.

Avui es debat novament en el si d'aquesta Cambra el Projecte de llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges.

Com ja vaig dir en la meua intervenció en el debat de l'esmena a la totalitat del passat 18 d'octubre, vull reiterar que és un projecte de llei que dóna una resposta urgent a una escassetat palesa d'oferta d'habitatges de lloguer residencial, tenint en compte la demanda existent, i que està comportant que en alguns casos, en el moment que s'extingeixin els contractes vigents, els arrendadors incrementen substancialment la renda i que els arrendataris no hi puguin fer front.

És una llei per fer front adequadament als inconvenients socials que aquesta situació està creant, amb la voluntat de fonamentar l'increment a curt, mitjà i llarg termini del nombre de pisos

disponibles en el mercat de lloguer d'habitatges per evitar l'increment de les rendes més enllà del que s'ha d'entendre com a raonable.

Aquesta llei té tres objectius principals, tot modificant un total de sis lleis. Flexibilitzar les condicions legals aplicables als contractes d'arrendament de finques urbanes i de local per a negoci. Incentivar i afavorir el creixement del mercat d'habitatges nous o rehabilitats destinats al lloguer com a residència habitual i permanent.

Finalment, fonamentar l'arrendament residencial d'habitatges ja existents i que no es destinen al mercat de lloguer.

Insistim que la principal causa de la problemàtica generada entorn a l'habitatge ve promoguda d'una manca palesa d'oferta i que la solució immediata implica generar més oferta de lloguer d'habitatge de lloguer residencial.

No és veritat, com heu dit que es tracta d'una llei improvisada i que fins a la data el Govern no ha actuat.

Senyors consellers de l'oposició, recorden que el 13 de juliol del 2017 vam debatre en aquesta Cambra una llei anomenada Llei general d'allotjament turístic? Recorden que en la meua intervenció en aquella sessió els hi vaig defensar, i cito, que: *"La manca de regulació d'aquest sector està provocant que els treballadors temporers de les estacions d'esquí no trobin allotjament per manca d'oferta en el mercat de lloguer ordinari."* Se'n recorden de les seves respostes? Els hi faré memòria: aquesta llei farà disminuir l'activitat econòmica; aquesta llei és massa intervencionista; aquesta llei no solucionarà el problema de l'oferta de l'habitatge de lloguer residencial. Se'n recorden també del resultat d'aquella votació? Doncs jo els hi recordaré: 16 vots a favor i 12 en contra. Només la consellera Bonet, que li vull agrair, va entendre la importància de la llei perquè en aquell moment ja era un problema d'oferta de lloguer d'habitatge residencial per culpa de plataformes digitals prou conegudes que facilitaven l'habitatge desfrenat i descontrolat de l'habitatge turístic. Conseqüentment des del Grup Parlamentari Demòcrata mantenim i defensem que la solució efectiva implica fonamentar l'habitatge residencial de lloguer. En aquest sentit vull creure que ara els companys d'UL i Independents de La Massana també ho han entès, i voldria agrair al conseller Camp la seva col·laboració i predisposició en consensuar una esmena creativa en aquest sentit.

Efectivament en la comissió legislativa vam transaccionar una disposició transitòria que inicialment permetia que edificis que es trobaven tancats al mercat de lloguer per estar fora de

normativa, puguin excepcionalment condicionar-lo per destinar a habitatges plurifamiliars en règim de lloguer, i la vam fer extensiva després de treballar-la també els apart hotels per permetre que puguin destinar una part de les seves unitats a habitatges en règim de lloguer residencial.

Com ha subratllat molt bé el Sr. ministre, ens trobem enfront d'una situació conjuntural promoguda per múltiples factors econòmics i socials i que cal fer-hi front de manera realista.

Nosaltres, des del Grup Parlamentari Demòcrata, veiem aquest Projecte de llei una manera eficient, immediata i realista per combatre un problema social sobrevingut en la nostra economia del mercat d'habitatges de lloguer residencial i ens dotem de les eines necessàries per combatre'l eficaçment.

És doncs, per tot l'exposat, que el Grup Parlamentari Demòcrata votarà a favor del Projecte de llei de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

El Govern desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Intentaré ser breu perquè crec que a aquestes hores ja no cal que eternitzem gaire el debat, però també és cert que m'agradaria com a mínim poder fer un... ni que fos un únic torn d'intervenció per poder respondre a les diferents consideracions que han fet els grups parlamentaris de l'oposició i que en alguns casos em sembla, o que no s'ajusten a la realitat o tenen un punt d'injust.

Bé, molts de vostès han dit que el Govern en aquest Projecte de llei doncs havia fet un exercici d'improvisació de manca de previsió. Jo crec que val la pena que fem una mica el recorregut històric de com ha esdevingut tot plegat perquè sembla que el Govern hagi promogut aquest Projecte de llei tot just fa un mes.

El conseller Jordana ho ha explicat fa uns moments partint ja d'una primera llei que ja fa més d'un any, per no dir gairebé dos anys, que es va discutir en Seu parlamentària, en què ja es va posar sobre la taula tota una sèrie de problemàtiques per fer front a la qüestió de l'habitatge al nostre país que, ell ho ha recordat també, va gaudir de molt poc suport.

Però, no només això, jo vull recordar també que a banda d'aquesta Llei nosaltres la llei que discutim avui ja la vam entrar a principis del mes de juliol i per tant doncs, ja fa bastants mesos que aquesta Llei es troba a tràmit parlamentari i no vull fer greuge a ningú però, en tot cas, de la mateixa manera que es diu que el Govern va tardar molt a promoure aquestes mesures també podríem dir doncs que els consellers d'aquesta Cambra també han tardat molt en aprovar-les.

Per tant, jo crec que la responsabilitat dels efectes d'aquestes mesures que es contenen en aquest Projecte de llei doncs, en tot cas, entenc que és compartida.

De la mateixa manera, també el que voldria dir és que jo crec que les mesures que es contenen en aquest Projecte de llei, i ho he intentat explicar en la meua primera intervenció, que el que pretenen és aportar solucions a mitjà i llarg termini i solucions definitives a la problemàtica de l'habitatge de lloguer, no és en cap cas incompatible amb la mesura que hem adoptat tot just ara o en tot cas que l'adoptarem a través d'una esmena a la Llei del pressupost i que consisteix no en congelar lloguers, el que consisteix és en prorrogar durant un any el termini de venciment dels contractes que vencin durant l'any 2019 i que durant aquest any només es pugui incrementar l'IPC. I ho vam explicar, jo crec que aquesta mesura és perfectament lògica amb el que hem estat fent en aquest Projecte de llei perquè sempre hem dit que els efectes, que les conseqüències d'aquest Projecte de llei es veuran a mitjà i a llarg termini. Per tant, mentre no veiem aquests efectes hem considerat que el més raonable era adoptar una mesura com la que he explicat, com aquesta pròrroga dels contractes d'arrendament. I per tant, nosaltres creiem que això és una mesura purament provisional, no és una mesura intervencionista que podria ser contraproductiu i que el que permetrà és calmar una mica una situació que en els darrers mesos s'ha empitjorat exponencialment tal com han pogut comprovar des del Departament d'afers socials. Jo vull recordar que tal com estava la problemàtica de l'habitatge de lloguer al nostre país al mes de juliol quan vam entrar a tràmit aquest Projecte de llei, no té res a veure amb la situació actual en què hi ha hagut un empitjorament, com he dit abans, exponencial que ens ha obligat a adoptar aquesta mesura urgent.

I, Sr. Camp, això és governar: és adoptar les mesures que corresponen i que són més ajustades, diguem, a les necessitats dels nostres ciutadans en funció de cada moment.

Més enllà d'aquestes consideracions preliminars també una constatació bastant comuna entre els

grups parlamentaris de l'oposició és que les mesures que es contenen en aquest Projecte de llei, o bé són poc valentes, o bé són insuficients però jo el que vull constatar és que com a mínim tenim el mèrit, i és la nostra obligació, però com a mínim tenim el mèrit d'haver posat damunt la taula unes mesures concretes, més d'una mesura concreta. De fet, diverses mesures concretes, ja les he explicat moltes vegades, ja en el meu primer torn d'intervenció també les he detallat per intentar trobar una solució a aquest problema. I de la mateixa manera que nosaltres hem posat aquestes mesures que creiem que seran útils i que seran eficients per resoldre la problemàtica jo també he de constatar doncs, que malgrat molts dels grups, no tots, però molts dels grups parlamentaris de l'oposició han fet un exercici lloable també d'aportar altres mesures concretes i addicionals per intentar trobar solucions al problema, tampoc veig que cap de vostès hagi proposat per via d'esmena una solució miraculosa al problema de l'habitatge de lloguer.

Per tant, jo crec que tots plegats hem de fer un exercici de realisme davant la problemàtica que tenim al davant, és una problemàtica complexa, és una problemàtica que és difícil de resoldre del dia a l'endemà, no només a Andorra sinó a altres països que tenen molts més recursos i molt més finançament que nosaltres, i per tant doncs, jo crec que hauríem d'evitar d'utilitzar aquest debat com una arma diguem de confrontació política i tots plegats anar de la mà per intentar trobar solucions compartides.

En aquest sentit, jo celebri la intervenció, o una part de la intervenció que ha tingut el Sr. Gallardo quan ha apel·lat també a la necessitat que els comuns col·laborin en la resolució d'aquest problema. Ja sé que en aquests moments és políticament molt rendible, revertir en el Govern la responsabilitat exclusiva de la problemàtica de l'habitatge al nostre país. Evidentment el Govern té les seves obligacions, com no pot ser d'una altra manera, i aquesta Cambra també té la seva part d'obligacions en la resolució d'aquesta problemàtica però també hem de saber explicar als ciutadans que el Govern i el Consell General no tenim competències exclusives en totes les matèries, tenim un sistema de distribució competencial entre el Govern i els comuns, i en aquest àmbit particularment, en l'àmbit fiscal i en l'àmbit urbanístic, els comuns tenen competències importantíssimes que incideixen en la resolució de la problemàtica de l'habitatge. I, per tant doncs, ells evidentment han de contribuir a resoldre aquest problema a través, diguem doncs, de determinades concessions o a través de determinades mesures que només a ells competeixen.

Miri, vostè em fa el greuge, Sr. Gallardo, de què potser no m'he esforçat prou en què els comuns doncs, de comú acord, intentessin per exemple posar o reformar la qüestió dels percentatges de cessió obligatòria en sòl urbà consolidat; jo el que li puc dir, malgrat el Sr. López abans ha dit que governo *manu militari*, jo el que li puc dir doncs és que no està en la meua disposició imposar als comuns una solució d'aquestes característiques. Sí que li puc dir, i a més a més crec que també ho he fet públic, que jo he insistit reiteradament als comuns perquè això fos possible, però, no està al meu abast determinar aquesta decisió final. I la creació de la Comissió nacional de l'habitatge on hi ha representants també dels comuns té com a finalitat fer un treball de conscienciació entre tots i intentar també doncs que els comuns s'impliquin més en la resolució d'aquesta problemàtica i vagin més enllà amb mesures addicionals com la que vostè proposa i que jo ja he estic absolutament d'acord.

D'altra banda, tant vostè com el Sr. Victor Naudi han fet referència a la qüestió de l'impost sobre els habitatges buits. I han dit, doncs, que entenen que aquest impost podia ser contraproductiu i el que podia comportar, doncs, és que es reduís encara més l'oferta d'habitatge de lloguer.

Home, jo crec que també ara aquí hem de fer un exercici d'honestedat intel·lectual. És a dir, imposar o establir un impost sobre els habitatges buits amb un import equivalent al que molts comuns fan pagar a altres habitatges en concepte d'impost de l'inquilinat, no crec que tingui un afany recaptatori tan important com per constituir un fre a la construcció d'obra nova o al fet que es posin habitatges de lloguer en el mercat.

Ben al contrari, jo crec que precisament la finalitat d'aquest impost d'un import moderat és justament en aquells casos de dubte, incentivar que els propietaris posin el seu habitatge en el mercat de lloguer i, per tant, estic convençut que no tindrà aquest efecte contraproductiu.

Vostè ha dit, i també hi estic d'acord, sempre és millor per la via de les deduccions, dels incentius fiscals, etc. Jo crec que una cosa no és incompatible amb l'altra. I de fet, en aquest projecte de llei també s'inclouen mesures de naturalesa fiscal consistentes en deduccions.

Però una vegada més li dic, les palanques fiscals que tenim a l'abast del Govern en l'àmbit o per incidir en la qüestió de l'habitatge són molt limitades. I per tant, aquí també els comuns a través precisament de l'impost de l'inquilinat, jo crec que també poden fer esforços addicionals que contribueixin, doncs, a fer més rendible la construcció d'obra nova.

I després vostè també ha dit que calien dades. I evidentment, hi estem totalment d'acord que calen dades. Sempre hem reconegut que les dades eren insuficients i a més a més em sembla que vostès van introduir una esmena, doncs, que crec que s'ha acceptat o s'ha transaccionat i que va en aquesta direcció.

Però no hem esperat... potser no, doncs, m'equivoco, però en tot cas sí que em sembla que hi havia una esmena que vostès havien introduït perquè es creés algun tipus de cens, etc. Bé, no sé si s'ha acceptat o no, però en tot cas, amb independència que s'hagi acceptat, nosaltres ja ens hem anticipat i precisament una de les finalitats d'aquesta Comissió nacional de l'habitatge és treballar de comú acord i apretar també els diferents interlocutors presents a la Comissió nacional de l'habitatge perquè s'intercanviïn dades i puguem disposar d'aquestes dades molt més detallades i realistes que ens permetin afinar les nostres polítiques en matèria d'habitatge.

La Sra. Sílvia Bonet ha dit que les seves esmenes ara s'introduïrien per via d'esmena a la llei del pressupost, entenc les esmenes que vostè va fer en aquest projecte de llei, jo crec, doncs, que permeti'm que li digui, però crec que ho està barrejant una mica. És a dir, vostè en les esmenes que va formular a aquest projecte de llei, simplement el que proposava és passar de 4 a 5 anys el termini màxim de duració dels contractes d'arrendament de local per a negoci. No té res a veure amb les esmenes que nosaltres introduïrem ara, que fan referència només als contractes d'arrendament d'habitatge. El termini de duració mínim dels contractes d'arrendament d'habitatge és i sempre ha estat i sempre s'ha mantingut en 5 anys. I durant aquests 5 anys, de sempre, no és una novetat d'aquest projecte de llei, la renda només es pot incrementar d'acord amb l'IPC.

Per tant, jo crec que les esmenes que vostè formulava no tenen res a veure amb l'esmena que introduïrem en la llei del pressupost que, com li deia, tampoc no incideix en una congelació dels lloguers. Vostè ha parlat d'una congelació dels lloguers...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Xavier Espot:

... una cosa és la congelació dels lloguers, nosaltres no hi estem d'acord i ho mantenim. Nosaltres, l'únic que farem d'ara en endavant, és de forma provisional prorrogar durant un any el termini de venciment dels contractes fins que comencem a notar els efectes

d'aquesta llei i fins que disposem d'aquestes dades que estem treballant en la Comissió nacional de l'habitatge.

El Sr. Víctor Naudi ja li he respost, perquè les seves consideracions eren molt similars a les que formulava el Sr. Jordi Gallardo en alguns aspectes.

Pel que fa al Sr. Pere López, se'm fa difícil respondre-li de forma concreta, perquè ell quan es refereix a la qüestió de l'habitatge, com que suposo que per a ells és una qüestió molt llaminera electoralment, doncs, sempre fa disquisicions de caràcter molt general i, per tant, doncs, difícils de contestar.

En tot cas, ja sé que li empipa que ho faci, però deixi'm que li recordi que vostè, malgrat, doncs, és l'abanderat de la defensa de les persones, doncs, que tenen problemes en matèria d'habitatge, vull recordar una vegada més que ha estat l'únic grup parlamentari que no ha formulat esmenes a aquest projecte de llei. No ha formulat esmenes, per tant, vostè no té projecte alternatiu en matèria d'habitatge o en tot cas considera que no és una problemàtica prou important com per implementar mesures abans que arribi la propera legislatura.

Però bé, dit això, a mi el que encara m'ha preocupat més és quines són les seves solucions al problema de l'habitatge...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Xavier Espot:

Acabo de seguida Sr. síndic.

Registre de la propietat, n'hem parlat moltíssimes vegades i crec que molts juristes d'aquesta Cambra li han repetit per activa i per passiva que no té res a veure ni amb els contractes d'arrendament i, per tant, amb la resolució de la problemàtica de l'arrendament.

I després dos mesures estrella. Què bé! Ja ens explicarà vostès, en tot cas evidentment em llegiré amb molta atenció el seu programa electoral, però espero que estigui una mica més detallat, i ja m'explicarà vostè què és l'habitatge públic privat i la concertació pública privada.

A mi em semben molt bé aquestes paraules tan altisonants i tan maques, però en tot cas vostès les haurà de detallar, perquè si amb aquestes dues paraules contingudes en un programa electoral pensa que els ciutadans del nostre país veuran resolts els seus problemes en matèria d'habitatge, crec que els hi crearà molta frustració.

I si em permet el Sr. síndic, doncs, potser utilitzaré el meu proper torn de paraula per respondre al conseller Camp perquè se m'ha esgotat el temps de paraula.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Liberal, Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Molt breument, només per intercanviar algunes de les opinions que manifestava el ministre al tomb de la meva intervenció.

Ens preocupa, no pel cost en si de l'impost, aquest impost que volen aplicar als habitatges buits, sinó per la gestió que se n'ha de fer d'aquest impost, com han d'obtenir les dades, com han previst vostès amb aquest projecte de llei, doncs, que s'hagi de facilitar totes les dades perquè l'Administració pugui aplicar aquest impost als habitatges buits.

I d'aquí és la reflexió que els hi feia que els mateixos professionals del sector veient com una eina que podia anar fins i tot en contra perquè la llista d'excepcions a l'hora d'aplicar aquest impost és tan llarga i tan gran que difícilment, pensem -i tan de bo ens equivoquem- tindrà un efecte que realment els habitatges que estan buits accedeixin al mercat de lloguer.

I després, respecte a les dades, havíem fet una proposta d'esmena, que finalment, doncs, no ha pogut ser ni aprovada ni transaccionada, doncs, que per a nosaltres era essencial per començar a parlar i analitzar la problemàtica, que era crear aquest cens d'habitatges buits, que pensem, doncs, que els comuns tenen les eines i les entitats parapúbliques tenen les eines per poder fer aquest cens de pisos buits i començar aplicar, si vostè considera oportú, l'impost, doncs, com d'altres polítiques de planificació amb aquesta informació.

No ha pogut ser. Veiem difícil que es pugui començar aplicar aquest impost, per exemple, i que vostè pensa que pot tenir un impacte molt important -nosaltres en tenim dubtes, però ja li dono el benefici del dubte- que realment es pugui aplicar aquest impost si realment no hi ha aquest cens tot i que em comenta que a la comissió d'habitatge s'ha començat a elaborar amb col·laboració dels comuns.

I una última reflexió, durant aquesta legislatura hem parlat llargament i a bastament sobre el tema de les transferències i les competències dels comuns. I

vostès i el cap de Govern, moltes vegades ens ho recordava, havia estat capaç d'aconseguir un acord institucional respecte al compromís dels comuns amb algunes coses, entre altres coses amb la congelació de les transferències que s'havien de fer. Doncs, això és el que li reclamàvem també, aquest compromís i aquesta capacitat de convèncer els comuns com perquè davant d'una problemàtica com la de l'habitatge hi hagués també un paper molt més proactiu del que han tingut fins ara i que no en dubto que el tindran més endavant.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Sí, molt ràpidament, quan li havia fet Sr. ministre l'apreciació de la meua esmena, l'únic que deia és que havia posat sobre la taula un tema i que podíem haver-lo negociat i haver-lo transaccionat i haver arribat a un acord que segurament ens hauríem posat d'acord, perquè en definitiva l'objectiu al darrera era el mateix. Era intentar durant un temps limitat o no, però intentar controlar durant un temps fins que es poguessin aplicar altre tipus de mesures que aquests augments no succeeixin.

I aquesta era la reflexió que volia fer. Quan tinc el temps tant limitat he d'anar molt clarament a les idees.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, el Sr. Jordana abans parlava de les virtuts de la llei dels allotjaments turístics fa un any. Bé, jo crec que és una evidència, alguns cònsols del seu mateix color polític, doncs, han atribuït als problemes de la manca d'habitatge de lloguer, doncs, directament com la gran posada al mercat d'aquests apartaments d'allotjament turístic. El Sr. ministre, doncs, amb aquesta llei també ha hagut de fer unes correccions sancionadores en aquest sentit.

Bé, a banda d'això, el que volia dir, és que un dels problemes o el problema principal de la manca

d'habitatge és degut a la poca oferta que hi ha, i la poca oferta, evidentment, implica un augment dels costos.

Doncs solucions evidentment que la gent tingui més poder adquisitiu, però cal posar més apartaments en el mercat, i una de les possibilitats doncs com ja ho he dit altres vegades, i celebro que el Sr. Gallardo comparteixi el que jo ja vaig dir fa temps, doncs és de què els comuns en aquest sentit s'hi han implicat poc. Veig que en aquestes taules de la comissió de l'habitatge no sé quantes reunions s'han fet, 2,3, 4, però bé, de solucions ben poques n'he sentit d'allà dins i l'única solució ha vingut de la manifestació del dia 17, amb la qual el Govern ha accelerat per una altra banda.

Bé, en el sentit de què els comuns no s'hi han implicat, en la meua intervenció ho deia abans, doncs, és perquè jo crec que s'hi haurien d'implicar més en el sentit de rebaixar la cessió econòmica i baixar les taxes. Hauríeu de saber doncs que en alguns casos, alguns comuns, si s'acumula el preu de la cessió econòmica, més algunes taxes bastant fortes doncs el cost de la construcció pot arribar a pujar entre un 20 i un 25%, que al final s'acaba traduint sobre el producte final, i molts promotors o propietaris no volen dedicar o fer construccions de pisos de lloguer perquè el rendiment és molt baix.

Bé, per tant aquí cal incidir i s'hi cal a què sigui una potestat dels comuns.

A la primera legislatura el Sr. Martí, vull recordar que en plena crisi es va baixar la cessió econòmica durant sis mesos amb una transitòria, i els comuns podien acollir-se fins al 0%. Bé, alguns ho van fer, va servir del que va servir, i avui passar de què en algun cas fins i tot es va fer una utilització especulativa d'això, que més que amoral fins i tot podria ratllat el penal, fins i tot.

Bé, si en aquell moment es va fer per què no es fa ara pel que són els habitatges de lloguer?

Aquí Sr. Espot haguéssiu hagut d'insistir sobre... o donar facilitats als comuns, més que posar sancions, elements sancionadors als pisos buits, el que cal és incentivar i donar facilitats perquè es puguin posar o realitzar apartaments de lloguer de forma concertada per promotors privats, amb compromisos contrets amb l'Administració a canvi d'uns preus assequibles durant un seguit d'anys, doncs que es puguin amortitzar, i els números surten...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Víctor Naudi:

...i per tant és aquí on es podria incidir.

Vaig acabant Sr. síndic.

Per altra banda, no s'ha de renunciar a poder fer habitatges socials per part de l'Administració però també habitatges protegits, que vol dir doncs a un preu assequible amb la garantia de ja sigui els comuns o ja sigui l'Estat o el Govern que es faran càrrec primer de les garanties de dipòsits i després de què aquests pisos siguin destinats a persones amb pocs recursos.

Ho deixo aquí.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels consellers del PS, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Faré la intervenció des d'aquí perquè serà una intervenció més aviat breu.

Ja m'havia anticipat una mica Sr. Espot al que em diria, i per això ja en la meua intervenció ja quasi havia contingut una mica la resposta al seu tradicional sobre la no presentació d'esmenes i el fet de no tenir propostes en el tema d'habitatge.

Miri, el seu enfoc en la política d'habitatge és absolutament errònia, i costa d'entendre que veient la situació encara mira de treure pit. Si jo crec que d'alguna cosa s'hauria d'amagar és d'haver dit que és el ministre que ha estat el responsable de les polítiques d'habitatge. Si vostè aspira a ser cap de Govern amb el balanç de la seva gestió d'habitatge com a exemple de la seva gestió i la vol estendre a la resta d'àmbits, doncs aquest país ho tindria complicat en el cas que se'n surti.

Vostè no ha volgut escoltar i ho sap perfectament. Ha anat improvisant i inventant mesures al llarg de l'any 2017 i al llarg de l'any 2018. I és molt poc seriós presentar-se al Consell General, llençar a l'aire propostes com si estiguessin treballades, fer anuncis que no han anat enlloc per no acceptar una esmena com la que vam presentar al pressupost, -perquè n'hem fet moltes de propostes, el debat de polítiques socials, al llarg del pressupost amb la llei d'urbanisme, amb el tema del registre de la propietat i d'altres. No han volgut escoltar res en temes que podien ajudar al tema de l'habitatge.

Per no debatre sobre la congelació de l'IPC l'any 2018, novament es va inventar una llista de

propostes i de solucions que no han arribat. I ara vol fer creure als ciutadans aquesta mena de fatalitat de què no hi ha solució al problema, que aquesta solució serà a llarg termini, que no arribarà de cap manera i que no hi ha propostes realistes per fer-ho.

Una de les propostes importants que nosaltres sempre hem defensat és a l'habitatge a preu assequible. Una inversió, -ho sap perfectament, no fiqui cara de sorpresa-, una proposta que hem fet pisos socials... sí, clar cal posar-hi més al pressupost. D'això volia parlar, que no han posat ni un euro al pressupost en matèria d'habitatge. Un any més, a part de les ajudes al lloguer, la principal preocupació, i no vull anticipar part de la meua intervenció de demà a l'esmena a la totalitat, per facilitar-li una mica la feina al Sr. Cinca, però ja ho dic ara, la principal preocupació dels ciutadans a l'any 2019 és l'habitatge. Anem a buscar el pressupost d'habitatge, on estan les partides destinades a l'habitatge en matèria d'inversió, on està el departament d'habitatge. No existeix. Doncs aquesta és la importància que li dona el Govern de DA, la importància que li ha donat al llarg d'aquests anys a la política de l'habitatge, i no compartim aquesta idea de fatalitat que vostè vol crear. Clar que hi ha solucions, cal posar diners públics, evidentment. Si és una política pública, s'ha de posar diners públics per portar una problemàtica. Bé la posen vostès en molts altres àmbits i bé que no tenen massa miraments en gastar fortunes en altres indrets. Si aquesta és la principal preocupació, cal posar diners, no hi ha altra solució.

Esperar que les solucions arribin màgicament i que el problema es solucioni per la via del mercat doncs és absolutament impossible.

El nostre vot, i crec que no ho he dit, evidentment serà contrari a aquest projecte de llei perquè no aporta cap solució a la problemàtica de l'habitatge.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers d'Unió Laurediana-Independents de la Massana, Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, el problema de l'habitatge ja ho hem dit nosaltres en el nostre discurs, és un problema que ha de tenir una visió a mig, llarg termini. No trobarem cap solució a curt termini que ens arregli el tema de l'habitatge. Una altra de les problemàtiques que tenim avui de l'habitatge al nostre país és que potser

n'hem parlat massa. Hem fet tant eco de la problemàtica de l'habitatge que aquells habitatges que s'han quedat buits o aquells petits propietaris que tenien pocs habitatges han aprofitat aquesta pujada del mercat per intentar incrementar el preu.

Per solucionar el tema de l'habitatge una de les coses que cal és ser no intervencionista, ja els hi he dit abans. I cal incentivar la promoció d'habitatge de lloguer, fiscalment i econòmicament. I per exemple doncs també amb la rebaixa de la cessió.

Els hi vull dir a vostès Srs. de Demòcrates per Andorra que avui mateix a la Massana s'ha aprovat la rebaixa de la cessió del 15 al 5%. Això sí, hi ha hagut un vot en contra, el vot del conseller de l'oposició que és de DA, s'hi ha oposat. Per tant, doncs parl'n tots el mateix idioma que també es pot ajudar a incentivar la promoció d'habitatge a la Massana.

També cal per ficar l'habitatge al mercat, cal que hi hagi seguretat jurídica...

(Hi ha un silenci)

No és que estaven parlant els ministres, i volia que m'escoltessin, Sr. cap de Govern!

...seguretat jurídica en el cas dels impagaments. Sabem que s'ha fet un gran avenç, però segurament encara caldria fer més avenços. També hem de mirar altres territoris que no són els nostres, quan un no paga de seguida el fan fora.

I doncs estic totalment d'acord... no he pogut escoltar abans el Jordi Gallardo perquè havia sortit, es pot posar al mercat d'habitatge de lloguer amb col·laboració público privada i amb un cost raonable. Nosaltres els de la Tercera Via tenim solucions i les aportarem al programa.

El conseller Jordana ha tornat a criminalitzar una mica tot el que és el tema de l'habitatge d'ús turístic. I a mi, clar això em preocupa. L'habitatge d'ús turístic ja fa massa dies que l'estem criminalitzant. Gran partida d'aquest habitatge d'ús turístic està a les parròquies altes, en pobles que són peu de pista, i normalment afecta a habitatge d'unes dimensions reduïdes.

I com que ja fa un temps que ja tenim aquesta llei en marxa, voldria saber quina quantitat d'habitatges d'ús turístic s'han pogut ficar al mercat de lloguer; perquè sabrem si aquesta llei realment ha sigut efectiva o si realment aquesta llei només haurà sigut efectiva per treure allotjament de l'ús turístic i només servirà perquè es venguin menys forfaits a les nostres estacions i als camps de neu. Voldria saber quina quantitat d'habitatges han passat a formar part del lloguer residencial per tot l'any? Si m'ho poden dir si us plau, els hi agrairé.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata...

No hi ha intervenció.

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

Respondré en primer lloc al Sr. Camp perquè doncs, abans no he tingut ocasió de respondre a algunes consideracions que havia fet.

Miri, estic d'acord amb moltes de les coses que diu vostè, no amb tot. És a dir, jo en el principi general. De fet, no crec massa en els principis generals sobretot quan són massa extrems, no? Jo el principi general segons el qual no s'ha d'intervenir en absolut perquè si s'intervé una mica ja estem desincentivant que es construeixi obra nova, no hi estic d'acord. Tampoc estic d'acord amb un intervencionisme excessiu, com propugna per exemple el Partit Socialdemòcrata perquè sí que penso que en aquest cas que és pitjor el remei que la malaltia, però si vostè estigués en el meu lloc i hagués d'atendre cada dia a persones en el Departament d'afers socials que li vénen a dir que li han pujat un 30, un 40% el lloguer, crec que també arribaria un moment en què vostè prendria consciència de la necessitat d'adoptar algun tipus de mesura, i és per aquest motiu que hem decidit prorrogar els contractes de lloguer. I dic bé "prorrogar els contractes de lloguer" com a mesura provisional i no posar preus màxims de lloguer perquè això sí que és una mesura intervencionista a mitjà i a llarg termini que és absolutament desastrosa. Totes les ciutats del món que han provat mesures d'aquestes característiques han vist reduir entre un 15 i un 20% en un termini d'un i dos anys el seu parc immobiliari de lloguer. Per tant, aquestes mesures ja li dic jo que les descarto absolutament.

Dit això, la nostra obligació com a Govern és davant d'una urgència social com la que teníem en aquest moment, i també li he de dir que no és generalitzada perquè és veritat que la gran majoria de propietaris són responsables i són conscients de la funció social que exerceixen, però n'hi ha malauradament una minoria que no juguen al joc i que procedeixen en el sentit que li he dit.

I estic totalment d'acord amb el que ha dit vostè, jo crec que una part de l'agreujament de la problemàtica que tenim avui en dia és que se n'ha parlat massa. N'han parlat massa els mitjans de comunicació, n'han parlat massa alguns responsables

polítics que també els ha agradat doncs aprofitar aquesta problemàtica i, quan cada dia es diu que tots els lloguers s'incrementen un 30 o un 40% fem un efecte d'autosuggestió en els propis propietaris i quan arriba el venciment del contracte hi ha una part que diu: "Home, si tothom ho puja un 30 o un 40% doncs, jo també faig el mateix".

Per tant, crec que en part és veritat que aquest clamor o aquesta reverberació excessiva ha fet doncs que aquesta problemàtica també s'empitjorés, però també he de dir que hi havia una problemàtica a l'origen que és la que també ha comportat que en termes generals s'incrementessin els preus de lloguer.

Li agraeixo que vostè reconegui que s'ha millorat en la seguretat jurídica, en les reformes processals perquè en cas d'impagament doncs, es tramitin més ràpidament els procediments. I també estic d'acord amb vostè que aquesta seguretat jurídica és clau a l'hora d'incentivar que la gent consideri que és rendible l'habitatge de lloguer. Però li repeteixo, jo aquestes mesures extremes com la que vostè propugna de no fer cap tipus d'intervenció, crec que tampoc no és la solució ajustada i encara menys tenint en compte la urgència social que tenim en aquest moment.

Bé, pel que fa a la qüestió de les exempcions, de les facilitats, hi estic absolutament d'acord i repeteixo, per a mi no és incompatible amb el fet que haguem introduït aquest impost sobre els habitatges buits. No hi ha problema de cessió de dades, com deia el Sr. Jordi Gallardo; ens hem inspirat d'un model similar al que tenen, per exemple, països com Irlanda o els Estats Units en què hi ha una inversió de la càrrega de la prova i és el propietari que té un habitatge buit que té l'obligació d'inscriure-ho al Registre justament per evitar doncs tramitacions administratives excessives, haver de contractar més personal, etc., etc, i el que sí que li puc dir Sr. Gallardo és que jo no li he dit mai que això tindria un impacte molt important. Jo el que he dit és que la solució al problema de l'habitatge passava per moltes mesures, segurament amb un efecte petit o mitjà, que sumades totes elles sí que podria aportar una solució al problema de l'habitatge de lloguer i crec que aquest impost sobre els habitatges buits forma part d'aquestes petites mesures, però penso que també pot ajudar.

Per una altra banda, em semblen una mica contradictoris tant vostè com el Sr. Víctor Naudi, en diuen d'un costat doncs que és molt desincentivador i que per tant molta gent no farà obra nova perquè hi ha aquest impost sobre els habitatges buits i d'un altre costat em diuen que el llistat d'exempcions és massa llarg... Home! Justament el llistat d'exempcions és llarg perquè el que pretén és que

determinades casuístiques concretes no queden subjectes a tributació perquè em sembla que no té raó de ser que si per exemple has de destinar aquest pis a un ús familiar i el tens buit durant un temps per aquest motiu, doncs que no hakis de tributar en concepte d'aquest impost sobre els habitatges buits.

D'altra banda també vostès han dit, molts de vostès en diverses ocasions, que havíem reaccionat amb aquesta pròrroga d'un any dels contractes d'arrendament com a conseqüència de la manifestació. Miri, vostès poden pensar que és com a conseqüència de la manifestació. Jo el que els hi dic és que governar vol dir adoptar mesures en funció de les circumstàncies de cada moment, i és veritat que a finals d'any hem vist un empitjorament creixent de la situació que ha motivat que adoptessin aquesta decisió. És igual si la manifestació ha contribuït, o no, a adoptar aquesta decisió perquè si igualment no haguéssim fet res arran de la manifestació ens estarien dient que som insensibles al clamor popular, que no escoltem la gent i, en canvi, quan prenem decisions ho vinculen a la manifestació i diuen també que actuem malament. Jo crec doncs que no té massa sentit que vostès diguin això.

I pel que fa a la qüestió dels incentius, repeteixo, jo sóc favorable, sóc sempre més favorable que a les sancions o als impostos però crec que són coses complementàries, i per tant, tots els incentius que pugem posar sobre la taula els posarem. El Govern ja ha fet la seva part de feina i és evident que ara hi ha una sèrie de palanques urbanístiques, de palanques fiscals algunes de les quals estan a l'abast dels comuns i es contenen en aquest Projecte de Llei, per exemple: la possibilitat de poder fraccionar el pagament de la cessió, o de poder pagar l'impost sobre la construcció en un període diferit. Tot això ja són concessions que en el seu moment van fer els comuns com a conseqüència d'un diàleg que vam instaurar. Jo sóc partidari, amb independència del que hagi pogut votar un conseller adscrit o afiliat a Demòcrates per Andorra, jo no sóc qui per dir el que ha de fer cada conseller en cada comú, però si em demana la meua opinió personal jo sóc partidari d'anar més enllà en tots aquests incentius, en la qüestió de la cessió -també m'hi he referit abans-, en la qüestió de l'impost de l'inquilinat. Però li repeteixo, és a dir, som un Estat plural, som un partit on hi ha visions diferents i, per tant doncs, tenint en compte que és una qüestió que no competeix al Govern i menys al meu ministeri sinó que correspon als comuns doncs, crec que els comuns són els que hauran de prendre la decisió definitiva al respecte. Per part nostra farem el que sigui necessari per intentar-los convèncer de què això són bones mesures i de què han de contribuir a resoldre la

problemàtica de l'habitatge de lloguer, però també és cert que ells de vegades cada comú té una realitat diferent, té una estructura diferent i tenen coneixement de dades i qüestions concretes que poden aconsellar, o no, a adoptar mesures d'aquestes característiques i, per tant doncs, també hem de ser respectuosos amb la decisió que ells acabin agafant al final.

Pel que fa finalment al Sr. Pere López, jo no entraré en les consideracions de caràcter personal, perquè... bé, a ell li agrada molt sempre entrar en aquest tipus de debat i em sembla molt que no aporta res; crec que del que hem de parlar és de mesures concretes, realistes i factibles per resoldre la problemàtica que tenim avui damunt la taula i penso que aquesta llei en conté moltes, no totes però en conté moltes. Simplement li diré que dir que aquesta llei és llençar propostes que no porten enlloc i que són no detallades, crec que no només és poc respectuós amb la feina que s'ha fet des del Govern sinó que també és poc respectuós amb les consideracions i amb el sentit del vot de tots els altres grups parlamentaris de l'oposició. Evidentment molts d'ells han dit que potser volien més, que potser no era suficient, que potser algunes estaven equivocades i per aquest motiu han fet esmenes però, també entenc que tenint en compte que tots ells s'abstenen és que consideren que són un bon primer pas o que algunes d'aquestes mesures poden ser útils per resoldre l'habitatge de lloguer.

Per tant, una vegada més, no només amb la qüestió de la presentació d'esmenes sinó amb la qüestió del sentit del vot avui i amb les afirmacions que vostè ha fet, ha quedat palès quins són els grups parlamentaris en aquest cas molts de l'oposició, excepte vostè, que estan disposats a donar la mà al Govern i a ajudar... i als comuns, i a ajudar entre tots a resoldre la problemàtica de l'habitatge de lloguer i també ha quedat clar quin és el grup parlamentari que vol fer-se l'abanderat de les persones desfavorides com a conseqüència d'aquesta problemàtica i que, per tant doncs, no està disposat a ajudar ni a col·laborar en resoldre aquesta problemàtica. Jo espero que en la propera contesa electoral els ciutadans vegin quin ha estat el tarannà dels uns i dels altres, en prenguin nota i també ho traslladin amb el seu vot.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

No sé si els consellers...

El Sr. Jordi Gallardo, pel Grup Parlamentari Liberal.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Molt breument. Només per matisar una part perquè l'altra la comparteixo amb el Sr. Espot, una part de la reflexió que feia. Jo no he dit que l'impost fos desincentivador per portar obra nova al mercat, jo li deia que es desincentivava per posar pisos buits al mercat de lloguer. Vostè es referia a l'obra nova, jo no n'he parlat, jo li deia que la complexitat de l'impost, la manera com s'ha de gestionar, l'absència de dades, i li vam proposar una esmena que pensem que hauria servit no només per això sinó per gestionar millor les polítiques d'habitatge hauria ajudat com era la del cens dels pisos buits, hagués ajudat.

I també li deia que la llarga llista d'exempcions facilita que una persona que té un pis buit i que vostè obligant a què l'obligat tributari hagi de notificar a l'Administració en base al model que han escollit vostès que notifiqui que té un pis buit, doncs, miri, amb la llarga llista d'exempcions, només declarant un pis de segona residència familiar, doncs, ja queda fora.

Per tant, jo li deia i la reflexió era que la complexitat que han trobat vostès, és un model, jo no estic dient, doncs, que sigui dolent, veurem si això té un impacte positiu, però sí que havent-ho parlat amb la gent mateixa del sector, la reflexió al voltant d'aquest impost que s'ha pensat per incentivar que hi hagi pisos buits al mercat de lloguer, no tindrà, a priori, sembla, un efecte molt important, però per poc que sigui benvinguda la proposta.

I respecte a la reflexió general que em feia, nosaltres fem abstenció a la llei- Li hem explicat els motius, li hem demanat i crec que tenim l'obligació de demanar-li més al Govern, però encara que hi hagi una sola de les propostes que vostès han fet que serveixi per ajudar a les persones que avui estan en una situació complicada, doncs, això requereix motivar per part nostra l'abstenció en aquest projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers del Grup Mixt, Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

També molt breument, només per aquesta menció que feia el Sr. Espot, perquè jo crec que algunes vegades m'escolta quan parlo. Jo no he parlat

d'aquest projecte de llei. Jo dic que el que vostè va fer l'any 2017 quan li vaig fer la pregunta sobre l'estratègia d'habitatge en una sessió de control posant-li els exemples de Mònaco, de les Illes Balears, de Luxemburg i d'altres, i el que vostè va fer amb motiu del debat de l'esmena al pressupost en relació a la congelació de l'IPC, em va semblar increïble. Em va semblar que vostè va llançar propostes a l'aire, propostes, solucions que es va inventar en aquell moment. Recordo la carta que s'havia d'enviar als propietaris, recordo allò dels consums elèctrics de FEDA i altres mesures que vostè anava desgranant aquí, jo diria que de manera absolutament improvisada justament per eludir el debat de la congelació o d'altres debats com el de l'habitatge a preu assequible o del registre de la propietat entre molts d'altres.

El que vostè ha fet és una gestió gaire bé infantil amb aquest tema. És a dir, venir al Consell General a llançar propostes inventades el dia abans o no treballades amb un tema tan seriós, no està a l'alçada d'un ministre del Govern d'Andorra, i amb una matèria tan seriosa com el tema de l'habitatge no es pot venir aquí i improvisar amb sessions de control ni amb una sessió del debat de pressupost. Perquè després les seves accions han sigut molt decebedores i molt lluny del que vostè havia anunciat i del que vostè havia promès.

Simplement he dit això. No he parlat d'aquesta llei i he parlat dels anuncis que vostè va fer l'any 2017 i els anuncis que vostè va fer l'any 2018.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Abans he fet una pregunta que volia saber, quants habitatges d'ús turístics, doncs, s'han tret del mercat i d'aquests que s'han tret del mercat, quants habitatges han passat al mercat de lloguer residencial? Doncs, perquè ens féssim una idea de quin ha sigut l'impacte d'aquesta llei.

Després volia fer un comentari respecte al ministre Espot. I dir-li que sí que nosaltres també som molt sensibles i molt respectuosos amb el problema que pateixen avui moltes famílies per l'habitatge i estem totalment d'acord que el problema és que n'hem fet massa ressò i tot el que hem comentat.

Amb el tema de l'intervencionisme, avui l'intervencionisme que fa l'Estat sobre l'habitatge és suportable. El problema és si creem més mesures intervencionistes a causa de la problemàtica que hi ha a l'habitatge, això farà recular l'entrada del producte dintre del mercat. És aquest el tema que em preocupa, no l'intervencionisme que tenim fins avui, perquè penso que hi ha d'haver un cert intervencionisme i ha d'haver-hi garantia jurídica per les dues bandes, per dir-ho d'alguna manera. Però si ens fem més intervencionistes, que no tingui un efecte contrari. Anava per això.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. ministre.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo com li he dit abans al Sr. López, per molt que ell insisteixi en menysprear-me o en parlar malament de la meva persona, jo no entraré en aquest joc. A mi no m'hi trobarà ni ara ni durant la campanya electoral. Per tant, doncs, ell que vagi fent, que jo continuo parlant de les coses concretes.

Miri, vostè potser li sembla que ara el que realment interessa als nostres ciutadans és parlar del que vostè va dir o del que jo vaig dir l'any 2017. Jo crec que no. Jo crec que els nostres ciutadans el que volen saber és si entre tots som capaços d'aportar solucions ara, no en el programa electoral, i per tant, doncs, d'aquí sis o vuit mesos, però solucions ara a la problemàtica de l'habitatge de lloguer. I en això som tots coresponsables, vostè també, tot i que no s'ha sentit al·ludit ni abans, ni ara, ni segurament en el futur.

El que sí li diré, perquè veig que està molt interessat en parlar del passat, doncs, en parlem, no hi ha cap problema. És que aquest seguit de mesures que vostè diu que eren tan estrafolàries o tan inventades, són la concreció exacta de les mesures que es contenen en aquest projecte de llei. Jo l'emplaço a què recuperi aquella intervenció que vaig fer en el seu moment on jo li vaig parlar de les mesures que s'havien adoptat fins aquell moment i de les mesures que volíem adoptar en el futur. Doncs, si s'hi fixa, gairebé fil per randa amb independència, doncs, de la qüestió de la sessió que al final, doncs, nosaltres teníem un posicionament, els comuns en tenien un altre, tots els comuns, i al final vam arribar a una entesa o a un terme mig, amb la qüestió del fraccionament en comptes de la reducció de la

cessió, totes les mesures que jo vaig posar sobre la taula en aquell moment són les que es concreten en aquell projecte de llei. Per tant, no m'acusi de faltar la paraula, de ser infantil o d'improvisar, perquè crec que he donat proves més que demostrades que sóc una persona seriosa i, a més a més, doncs, honesta en el sentit que quan dic una cosa la faig i quan no puc fer una cosa o no està al meu abast també ho reconec.

I només per acabar, també una mica per contradir-li, perquè penso que hem de fer pedagogia prop de la nostra ciutadania, i és molt fàcil llançar propostes a l'aire que després no estan fonamentades o no s'expliquen com es finançaran. I crec que aquest serà un dels debats de la propera campanya electoral, perquè nosaltres ja hem pogut veure en les últimes setmanes com vostè, doncs, ja comença a obrir la caixa dels caramels. I per tant, doncs, ha parlat d'habitatge a preu assequible i del fet que s'havia hagut de construir habitatge social o habitatge d'ús protegit a càrrec dels pressupostos del Govern. Vostè sap perfectament i si no ho sap s'hauria d'informar prop dels experts que fer habitatge a preu assequible, o fer habitatge social o fer habitatge d'ús protegit en el nostre cas, en què no tenim un parc important immobiliari en aquest sentit, com a mínim i pel cap baix, ens constaria entre 10 i 20 milions d'euros anuals. Això és gaire bé la meitat del pressupost en concepte d'inversions que té el ministeri d'ordenament cada any.

Per tant, a mi em sembla molt legítim, vostè si el que vol és incrementar aquest pressupost dels 40 milions actuals als 60 milions per donar resposta a aquesta proposta que vostè vol fer, per no dir totes les altres propostes que vostè farà en matèria de tretzenes pagues, de pensions fins al salari mínim, etc.

Doncs, digui-ho. A mi em sembla molt bé. Posi-ho al seu programa electoral. Però al costat d'això, en el seu programa electoral, que efectivament em llegiré molt atentament, posi allò de l'habitatge a preu assequible, digui en el termini de 4 anys quants habitatges d'ús protegit construirà, i per tant, digui que per finançar aquests habitatges d'ús protegit en què necessitarà com a mínim 20 o 30 milions d'euros anuals, per tant, anem sumant, anem cap als 120 milions d'euros en una legislatura. Què farà per finançar això?

I no em digui farem menys rotondes. Perquè això és l'argument fàcil que fa 8 anys que l'utilitzen, els seus companys ja l'utilitzaven en la legislatura passada, i que no serveix. Perquè de rotondes se'n fa una cada dos o tres anys, i les rotondes valen entre 1 milió i mig i 2 milions d'euros. Per tant, digui, si vostè vol incrementar el seu pressupost d'inversions fins als 30 milions d'euros més cada any, com ho farà? Digui-

ho! Incrementarà l'impost de la renda de les persones físiques, què pujarà el tipus màxim del 10 al 15, al 20%, incrementarà l'impost de societats de les empreses del nostre país que ja passen prou dificultats, l'incrementarà també el tipus màxim del 10 al 15 o al 20%, incrementarà el doble les cotitzacions socials dels nostres empresaris i els nostres treballadors?

Si fem aquest exercici, a mi m'hi trobarà, i per tant, aquí discutirem de quin és el seu model de país i quin és el meu model de país.

Això sí, ara, fer propostes sense l'altra cara de la moneda, a mi em sembla que no és fer un exercici de transparència i d'honestedat de cara als nostres ciutadans.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. Francesc Camp, li demanaria brevetat.

El Sr. Francesc Camp:

Gràcies Sr. síndic.

Aniré ràpid. Només per contestar la pregunta que feia el conseller Camp sobre el nombre d'habitatges d'ús turístic que tenim a Andorra i si han anat a lloguer o no, si s'han canviat a lloguer o no i quants. Jo li puc contestar a hores d'ara, encara no tenim tancar el 2019, perdó el 2018, estem a principis del 2019, però sí que li puc dir que estem al voltant dels 2.500 habitatges d'ús turístic i que l'evolució d'aquest darrer any encara no tenim xifres tancades però segurament serà menor a nivell de creixement que no pas els anys anteriors. Jo crec que ja es comença a veure l'impacte que té aquesta Llei o que està tenint aquesta Llei nova d'habitatges d'ús turístic sobre el mercat.

Ara bé, també li hagi de dir que és un any de transició. Com vostè sap els propietaris d'habitatges d'ús turístic tenen fins al 3 de maig per fer el nou registre, amb aquest nou registre d'habitatges d'ús turístic i d'empreses que gestionen aquests habitatges d'ús turístic, tenen fins el 3 de maig amb el qual jo crec que serà un any que quan s'acabi aquest termini veurem realment quin és el parc, n'hi pot haver els que es donin de baixa perquè pel que sigui no vulguin adaptar-se a les noves normatives d'equipaments, o no vulguin fer el canvi a ús hotelier quan toqui -amb el cas dels edificis en els quals hi hagi molts habitatges d'aquest tipus-, n'hi pot haver també que aflorin fruit de què hem permès també que els propietaris que tinguin només màxim dos habitatges no hagin de demanar un registre de

comerç. Llavors jo crec que és un any de transició i crec que no podem treure conclusions fins que s'hagin registrat. Ara bé, també li he de dir que estem convençuts que amb aquesta Llei, i sobretot lligat a la possibilitat de què les comunitats de propietaris puguin prohibir si volen que es posin als seus habitatges, als seus edificis, més habitatges d'aquests tipus crec que això pot ajudar també a què potser no s'alliberaran... no canviaran d'habitatges d'ús turístic a apartaments de lloguer, però sí que al revés potser no passarà això, amb el qual estem convençuts que en aquest sentit és que una de les normes que vam posar a la Llei com a mínim pot frenar aquest creixement que hi ha hagut desorbitat en aquests anys d'habitatges destinats a l'ús turístic.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, no sé si alguns consellers demanen d'intervenir...

Els hi demanaria brevetat.

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, sí, molta brevetat, Sr. síndic, ja per acabar almenys per la nostra part.

Si li sembla el nostre programa econòmic ja el farem nosaltres, ja l'explicarem nosaltres i els números ja els farem nosaltres.

De fórmules d'habitatge assequible, habitatge social i d'altres, n'hi ha moltíssimes. Si vostès haguessin dedicat una mica més de temps i de recursos, haguessin tingut un Departament d'habitatge, haguessin anat a veure algun ajuntament a veure què estan fent o haguessin dedicat temps a aquesta matèria, haurien trobat més fórmules possibles per fer-ho. Han tingut altres prioritats, això ha quedat més que clar, però no tot passa per construir edificis nous, simplement cal buscar una mica i es pot buscar inclús quasi diria per internet seguint projectes d'ajuntaments de comunitats autònomes que estan sent pioneres en temes d'habitatge.

Però li torno a dir, li recomano la lectura del nostre programa en matèria d'habitatge, perquè sàpiga, perquè vegi el que és una política global en tema d'habitatge.

I parlant de números que n'hauré de fer molts en la campanya electoral, també vostè haurà d'explicar el cost d'algunes coses que no els ha donat la gana de fer, que tindrem ocasió de debatre en la propera sessió de Consell de preguntes per evidenciar davant dels ciutadans quines són les seves prioritats i el que

han arribat a gastar, les fortunes que han arribat a gastar en coses que no han anat enlloc! I, en canvi, amb petites mesures haguessin fet la vida de molts ciutadans molt més feliç.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Disculpi Sr. ministre Camp. No ho he pogut sentir bé potser perquè estic tapat de les orelles, però m'ha semblat que hi ha 2.500 habitatges d'ús turístic però no m'ha donat cap data de quants han entrat a formar part del mercat de lloguer residencial? Només això.

Si té una data, si me la pot donar, si us plau.

Una dada... Un nombre.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Sr. ministre...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

Abans de tot jo voldria agrair el to i la responsabilitat mostrada avui en aquesta Cambra de gairebé tot l'arc parlamentari menys una formació. Ho dic perquè vostè Sr. Pere López es quedarà sol, ni tindrà segurament per unes qüestions electoralistes que no entenc, ni una gosadia -perquè seria una gosadia per casa vostra-, d'abstenir-se.

Jo agraeixo, Sr. Gallardo, el seu to. Li dic sincerament. Però de tots i cada un dels consellers generals perquè la problemàtica de l'habitatge és molt seriosa.

Miri, jo li donaré unes dades que em semblen per situar que no ha de tornar a passar més això. Al 2006... -abans de la crisi bancària i que la bombolla immobiliària fes que molta gent justament d'Andorra tingués de marxar-, al 2016 la primera preocupació de ciutadans andorrans, el 51% era l'habitatge; al 2017, el 47%; ara estem al 33%. Dono aquestes dades perquè això és cíclic. Des d'un punt de vista del creixement evidentment feia falta habitatge. 4.000 persones van marxar, solament 3.000 van

marxar del sector de la construcció i ara que tornem a estar, gràcies a Déu o també gràcies a l'esforç de tots plegats, en un creixement a nivell econòmic tornen a haver-hi problemes de l'habitatge.

I faig aquest comparatiu del que ens va passar al 2016, 2017 i el que ens està passant ara, una mica per enllaçar el que ens deia el Sr. Víctor Naudi, que també li agraeixo la seva intervenció. Ens hem de preparar també perquè tornin a passar cicles com aquest, però el problema que té Andorra en aquests moments és que fer habitatges de lloguer no és gens atractiu, i és una evidència que han de participar els comuns.

Lligant una mica, com deia el Sr. Víctor Naudi, és veritat que es podria plantejar als cònsols de totes les parròquies i independentment dels colors polítics que la cessió urbanística, quan és per habitatge, fos extremadament reduïda perquè sinó difícilment es faran habitatges i tindrem un problema d'aquí a deu anys quan torni a haver-hi una caiguda i una altra aixecada de l'economia. Això és la realitat.

Les mesures que ha proposat el ministre jo penso que són mesures possibilistes ara, però no hem de perdre de vista que això és cíclic i ens tornarà a passar.

I després hi han coses que és que ens hem de dotar d'eines per poder-les fer. Sr. Pere López, jo no sé, ja mirarem els números perquè el senyor ministre no li contestarà res, eh? Tot ho guarda pel debat i pel programa electoral. Però no, parlaré amb el ministre que tan malament ho ha fet a nivell de l'habitatge, dic passant... segons vostè evidentment.

Però fixi's bé, la seva política de pisos accessibles, de pisos protegits... Esperí, que no el crítico, esperí que no he acabat! Va ser perquè per fer uns pisos has de tenir un terreny... No, però esperí, esperí! El terreny el necessita, no? Fins aquí arribo. S'ha de fer un terreny. Aquest terreny el Govern d'Andorra no el té. Qui els té?... Qui els té? Si vol, una qüestió de participació pública, els comuns. Està d'acord?

Miri, la Llei de competències serveix justament per això, perquè independentment dels colors polítics la gent l'utilitzi en benefici de l'interès general. I per tant, la nova Llei de competències amb el seu vot en contra tindrà la possibilitat de deslliurar terrenys si vostè fa un pla d'infraestructures supranacional. Dic això perquè tots farem memòria al fons de tot, perquè és clar, vostè farà els comptes que vulgui però haurà de tenir un terreny per bastir els edificis. Bé, si haguessin continuat amb el seu vot, en tot cas de comunal no n'hauria tingut cap... Això és així de clar!

Però jo, Sr. Víctor Naudi, jo penso que és aquest el camí... És aquest el camí. S'ha de forçar als cònsols, penso... Potser, la paraula forçar, el verb forçar no és

el més adequat. S'ha d'arribar a una concertació amb els cònsols perquè ens tornarà a passar i perquè vertaderament és gravós del 10 o el 15% perquè no és especulació quan es fan edificis de lloguer. Hi ha un servei social al darrera molt important, i per tant, ha d'haver-hi una concertació amb els cònsols. La taula de l'habitatge està feta en aquest sentit.

En tot cas acabo, Sr. síndic, i jo agraeixo sincerament el vot gairebé no desfavorable de tota la Cambra, no favorable, però no desfavorable de tota la Cambra perquè això demostra que més enllà de les eleccions que estan al venir hi ha un problema que és que independentment de qui governi ens tornarà a passar si no ens anticipem i poden ser d'esquerres o de dretes. Amb aquest tema no cal fer demagògia ni començar a fer la política de la por.

Jo vull felicitar al ministre Xavier Espot perquè miri, nosaltres potser ho fem tot malament, fins i tot això ho fem malament perquè un dossier tan complex com l'habitatge avui en dia s'hauria pogut encarregar a un altre ministre i, en canvi, va ser el Sr. Xavier Espot que va dir: "A mi m'agradaria perquè és un tema que em preocupa". Per tant vull dir, escolti, també de vegades penso que l'hauria ficat menys dins del foc i havia pensat que el Sr. Camp ho podia haver fet vostè, i ho dic perquè està més acostumat als allotjaments turístics i hauria anat en una mateixa línia.

(Se sent riure)

En tot cas acabo. Acabo i agraeixo... Agraeixo i vindrà el dia que vostè si és cap de Govern -no serà amb el meu vot, això ja ho sap-, si vostè és cap de Govern farà com jo, agrairà perquè tindrà moments difícils com qualsevol cap de Govern agrairà que hi hagi en debats majors com aquest, la serenor que han demostrat totes les forces polítiques a excepció d'una.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. Francesc Camp, sembla que vostè vol contestar per donar la dada.

Té la paraula.

El Sr. Francesc Camp:

Gràcies Sr. síndic.

No només per al·lusions, encara que tingui l'orella tapada Sr. Camp, ho ha sentit bé perquè és cert que no li he donat cap dada sobre els apartaments que s'han passat a lloguer residencial perquè tampoc la tinc aquesta dada.

Jo el que li puc dir és que des de què vam iniciar el procés de registre des de què es va aprovar el reglament el mes de maig passat, s'han donat de baixa uns 80 habitatges d'ús turístic del nostre registre, Però insisteixo molt, aquesta dada no diu res per si sola perquè hem d'esperar tot el procés que s'acabarà al maig i a partir d'aquí sí que podrem treure conclusions. I torno a insistir molt en què segurament tot el desplegament reglamentari que hem fet potser no farà que se'n donin de baixa molts, però estem convençuts que farà que se'n doni d'alta menys. Justament perquè li acabo d'explicar tota la normativa que han desplegat i sobretot per la prohibició que poden fer les comunitats de propietaris de prohibir que hi hagi més habitatges d'ús turístic dins de la seva comunitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, tot seguit obriríem un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sra. secretària, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Maria Martisella:

16 vots a favor, 3 en contra, 9 abstencions.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovat el projecte de llei.

Se suspèn la sessió, reprendrem la sessió per tractar els dos punts que resten pendents, demà a partir de les 9.30h.

Se suspèn la sessió.

(Són les 22.03h)

L'endemà divendres 18 de gener del 2019, a les h es reprèn la sessió.

Es reprèn la sessió

(Són les 9.35h)

El Sr. síndic general:

Passem al sisè punt de l'ordre del dia.

6- Examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup Parlamentari Liberal i pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells, Josep Majoral Obiols i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, al Projecte de llei de regulació de l'establiment de preus mínims de venda dels productes del tabac.

El Projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 106/2018 del 5 de novembre.

S'hi han formulat aquestes dues esmenes a la totalitat.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pel Grup Parlamentari Liberal, té la paraula el conseller, Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

No existeix en l'ordenament jurídic andorrà el concepte de preu mínim, que no són ni preus màxims ni tributs, ni preus públics. La llibertat d'empresa en una economia de mercat limita la intervenció de l'Estat en determinades matèries, i el principat només pot incidir en l'ordenació del mateix pel desenvolupament equilibrat de la societat i el benestar general.

L'article 28 de la Constitució reconeix la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat i conforme amb les lleis i l'article 32.

Defineix que l'Estat pot intervenir en l'ordenació del sistema econòmic, mercantil, laboral i financer per fer possible en el marc de l'economia de mercat el desenvolupament equilibrat de la societat i el benestar general.

El legislador té l'obligació d'establir els mecanismes necessaris per impedir que el principi de llibertat d'empresa pugui veure's falsejat per pràctiques deslleials i susceptibles de pertorbar el funcionament concurrencial del mercat.

D'aquí que el Consell General aprovés la Llei 13/2013, del 13 de juny, de competència efectiva i protecció del consumidor amb l'objectiu de millorar les condicions de protecció als consumidors i usuaris i deficiència en el mercat per disposar d'un sistema que tal i com defineix la pròpia llei, sense intervenir de manera innecessària en la lliure presa de decisions empresarials, permeti disposar d'un instrument jurídic adequat per protegir els consumidors i

garantir el bon funcionament dels diferents processos del mercat.

El text que és objecte d'aquesta esmena a la totalitat pensem que no és una iniciativa del Govern sinó d'una part del sector tabaquer, un text que obeeix a uns criteris particulars i no de tots els fabricants, distribuïdors i comerciants.

Després de vuit anys, al tercer pis de l'edifici del Prat de la Creu, no entenem que ara s'hagi tramitat aquest projecte de llei per procediment d'urgència sinó és per aconseguir alguns dels lobbies que donen suport al Govern.

Si de veritat es creuen l'accés al mercat europeu, no entenem com poden presentar aquesta llei que va en contra del que la pròpia Unió Europea diu que es pot fer.

Tenim l'exemple d'Escòcia que va aprovar una llei de preus mínims, "The alcohol minimum pricing" l'any 2012, per establir preus mínims sobre l'alcohol. I a aquest efecte el tribunal de la Unió Europea ja es va pronunciar dient que aquella legislació no era d'acord amb la legislació europea perquè la mesura calia aplicar-se amb la imposició de taxes i no amb preus mínims que acabava perjudicant a un sector del mercat.

El tribunal de justícia europea deia que l'efecte de la legislació escocesa restringeix significativament el mercat i això podria evitar-se mitjançant la introducció d'una mesura fiscal destinada a augmentar el preu de l'alcohol en lloc d'una mesura que imposi un preu mínim per unitat d'alcohol.

D'altra banda, el text que vostès presenten està carregat també d'incoherències. Parla de país més adient per referir-se suposem a país que té els preus més baixos. No sabem què dirà França respecte a això, però alhora en aquest cas el Regne d'Espanya com a mínim, té tres preus diferents: el de la Comunitat Autònoma de Canàries, el de les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla i el de la península espanyola. No sabem quin dels preus tocarà aplicar.

La iniciativa té per objectiu exclusiu establir un preu mínim de venda per limitar-se que no radica el contraban de tabac, malgrat introdueix el concepte de salut pública que no té res a veure amb aquesta qüestió i que l'introdueix errònia i forçadament per allò de l'interès general.

Aquest text distorsiona el mercat perquè la determinació de preus mínims no s'establirà per igual a tota la indústria del tabac, que només afectarà a algunes marques en concret.

Lògicament cada marca té fixats uns preus diferents de venda amb els seus respectius processos de fabricació i marges de benefici.

La imposició de preus mínims distorsionará els preus més baixos del mercat perjudicant aquelles empreses que han apostat per un determinat sector de consumidors.

Aquestes marques no tenen preus més baixos per afavorir el contraban sinó que han ordenat els seus factors de producció d'acord amb una estratègia competitiva per captar altres sectors del mercat. Es tracta en definitiva d'establir quina és la relació qualitat preu més ajustada per aconseguir una determinada quota de mercat, una decisió i opció lícita en una economia de lliure mercat.

Avui els consumidors poden elegir entre un ventall de marques de diferents preus i qualitats. L'establiment d'uns preus mínims reduirà la distància amb els preus més cars, ajudant a aquelles marques que no es veuen afectades per aquesta mesura a augmentar els beneficis en detriment a les que han decidit situar-se en el sector low cost.

La mesura no afecta per igual a tota la indústria, trencant el principi d'igualtat i incomplint l'article 28 de la Constitució.

Per finalitzar, pensem seriosament que no és cert que aquesta llei serveixi per lluitar contra el frau en matèria de tabac. Andorra és un país de 468 Km², on la localització de les fàbriques és perfectament coneguda per l'Administració general. També es coneix el volum de la seva producció, el consum i el nombre de vendes admissibles al país.

La iniciativa no és ajustada a allò que persegueix. De fet, les marques de tabac més venudes per les xarxes de contraban no són precisament les marques més barates.

En canvi aquesta mesura és arbitrària i ocasionará greus perjudicis a una determinada indústria tabaquera. No dona resposta l'objectiu de lluitar contra el contraban de tabac, que compartim i que pensem que cal eradicar i la millor forma per lluitar contra les xarxes de contraban és per la via de taxes i per la via d'incrementar els recursos de seguretat per la lluita contra aquesta xacra.

Aquesta llei és la resposta d'una part del lobby tabaquer que veu en l'actualitat la disminució de les vendes de les marques tradicionals en contra d'altres més barates.

El que pot provocar aquesta mesura és la desaparició d'una part de la indústria tabaquera del mercat precisament aquella que treballa amb preus més competitius, però no per casualitat, sinó perquè ha decidit ordenar els seus factors de producció.

El Govern amb aquesta iniciativa intenta l'aprovació d'un text que s'introdueix de manera il·legítima contra les empreses tabaqueres que han optat per un

determinat sistema de producció i segment del mercat, i això la Constitució no ho permet.

Ahir fèiem un debat sobre la llei de mesures urgents de l'habitatge on el ministre Espot deia: "Que no es pot intervenir el mercat fixant uns preus a l'habitatge perquè això va en contra de la llibertat d'empresa".

Estic d'acord amb aquesta afirmació, però el que no pot fer el Govern és dir ahir una cosa pel que fa intervenir al mercat de pisos de lloguer, i avui presentar una llei justament intervencionista, clarament contra la llibertat d'empresa i clarament feta a mida. Siguin coherents perquè jo que no en sóc partidari d'intervenir al mercat per la via de fixació de preus, abans ho faria amb un tema com els dels lloguers que no amb una llei per afavorir d'una manera lucrativa una part del sector tabaquer.

Per tot l'exposat, presentem aquesta esmena a la totalitat i demanem el vot favorable de la resta de grups.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pels cinc consellers generals d'Unió Laurediana-Independents de la Massana, integrants del Grup Parlamentari Mixt, intervé el Sr. Josep Pintat.

Teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Els consellers d'Unió Laurediana i Independents de La Massana ens veiem forçats a presentar una esmena a la totalitat al Projecte de llei de regulació de l'establiment de preus mínims de venda dels productes del tabac, amb retorn al Govern, pels motius que passo a enumerar:

En primer lloc, he de dir que, com ens està acostumant darrerament el Govern, que aquest Projecte de llei és intervencionista.

Ara, el Govern vol regular el diferencial de preus entre Andorra i els països del nostre entorn i fixar uns preus mínims per sota dels quals els comerciants no podran vendre.

Cosa que vol dir que caldrà dedicar recursos de l'Administració a feines de control i a feines coercitives.

I nosaltres ens demanem:

No hauria estat més fàcil regular el diferencial de preus via impostos?

Uns impostos que ens ajudarien a finançar el dèficit de la CASS i a ser més redistributius.

Si, tal com diu l'Organització Mundial de la Salut, la persona que fuma genera més despesa sanitària, no seria lògic que amb la compra del tabac contribueixi més a les arques de l'Estat?

En segon lloc, hi ha el document anomenat "Acord tabac" que el Govern, molt amablement, ens va fer arribar el 27 de juliol del 2018. Un document que, datat el 21 de juny del 2018, ja estava negociat amb la Unió Europea dins del marc de les negociacions de l'Acord d'Associació.

La veritat, senyores i senyors consellers, és que esperàvem que el text del Projecte de llei que avui discutim, en la seva esmena a la totalitat, incorporés les mesures per les quals el Govern s'ha compromès amb la Unió Europea.

I aquest no ha estat el cas.

Només en l'exposició de motius es fa una còpia esbiaixada de la Proposició de Declaració del Principat d'Andorra relativa al sector del tabac.

Dels compromisos contrets, ni un.

Els consellers d'Unió Laurediana i Independents de la Massana demanem incorporar al Projecte de llei que avui debatem, els acords i redactats als que el Govern s'ha compromès mitjançant esmenes parcials.

En tercer lloc, amb aquest Projecte de llei que avui debatem s'evidencia, un cop més, la precipitació i la improvisació a què el Govern de Demòcrates per Andorra ens té acostumats.

Senyors i senyores consellers, pels motius que els acabo d'exposar, els demano el seu vot a favor a l'esmena a la totalitat del Projecte de llei de regulació de l'establiment de preus mínims de venda dels productes del tabac.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, té la paraula el ministre, Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Sres. i Srs. consellers els he de reconèixer que no esperava haver de fer aquest debat a la totalitat en relació al Projecte de llei de preus mínims del tabac.

Entenia que per la via de les esmenes parcials tinguessin aportacions per millorar el projecte presentat, com no pot ser d'altra manera, però

sincerament no esperava un posicionament frontalment contrari al projecte.

I la veritat és que després d'haver-los escoltat en els arguments de defensa, tot i respectar-los òbviament, continuo sense entendre-ho.

No ho entenc per vàries raons, que intentaré exposar i desgranar tot seguit.

De forma genèrica no ho entenc perquè el projecte és bo pel sector sobre el qual se centra, el del tabac, i també ho és pel país.

Ho és pel sector perquè li aporta estabilitat, atura la degradació continuada dels marges i manté la seva competitivitat íntegra

Ho és pel país perquè es tracta d'un sector i un producte fonamental dins de l'estructura d'ingressos de l'Estat, i tot el que sigui donar estabilitat al sector que aporta el 25% dels ingressos, és bo. Ho és alhora en termes de país perquè reforça el missatge d'evitar tota política que incentivi incrementar el diferencial de preus amb els països veïns, i per tant, també és un missatge clar en la lluita contra el contraban organitzat.

Algú podria pretendre que no és cert que ho sigui per tot el sector. De fet el Sr. Gallardo així ho ha expressat. Vegem-ho.

Els fabricants d'una banda han vist com en els darrers deu anys han anat caient lentament les seves produccions. Probablement la causa la tenim en el fet que el consum a Andorra, i en els països dels quals provenen la major part dels nostres visitants, està en retrocés.

S'ha sabut adaptar aquesta nova realitat i des de fa anys tenen una mentalitat encaminada a donar estabilitat a llarg termini encara que sigui amb xifres més modestes en lloc d'anar incrementant any darrere any la producció i posar en perill la continuïtat del sector, com de fet s'havia fet als anys 90.

També ho és pels comerciants, que han vist com els marges han anat caient fruit d'una guerra de preus promoguda pel contraban. Un autèntic sense sentit en un producte que podria mantenir la seva competitivitat i tothom es podria guanyar més bé la vida, sense haver de caure en aquesta contínua davallada de preus de venda al públic.

I és especialment bo pel nucli comercial més afectat per aquesta guerra de preus, el Pas de la Casa, on la proliferació de persones dedicades al contraban organitzat, han fet créixer un sentiment d'inseguretat i degradació d'un nucli comercial tan important per Andorra.

També és positiva pel tercer gran actor del sector, els colliters, el qual és ben cert, no es veuen directament afectats per aquesta llei, però sí que es beneficiaran de qualsevol mesura que doni estabilitat al sector. Una estabilitat essencial si es vol mantenir un model bastit des de l'equilibri entre el sector primari i els fabricants.

Una de les qüestions discutibles de la llei és el fet de no haver aprofitat per fixar per llei el marge mínim per als comerciants, o el que seia el mateix, fixar un preu mínim de venda al públic i alhora un preu mínim de venda al major.

No ens equivoquem, no és aquesta la voluntat Sr. Gallardo. El projecte de llei no pretén regular la relació entre els diferents actors de producció i comerç del tabac. El projecte de llei per damunt de tot vol ser una mesura més de lluita contra el contraban de tabac. Un complement a la política fiscal que s'està seguint els darrers deu anys per evitar que el diferencial de preus amb els països veïns creixés més del raonable i convenient. Una mesura que justifica en un producte molt sensible en el context de l'economia andorrana.

De fet, tant és així que ja va merèixer una legislació explícita amb la llei de mercaderies sensibles promulgada arrel dels llunyans però alhora ben presents fets de finals dels anys 90 amb la impermeabilització de la frontera per part dels GAR espanyols.

La introducció d'un preu mínim de venda al públic fixa unes regles per a tothom en un producte estratègic sense incidir de manera directa en les condicions de transaccions entre els diferents actors del sector.

Anar més enllà i fixar per llei el marge amb el que han d'operar comerç i fabricants, creiem que seria un pas excessiu i difícil d'explicar i fora de lloc en una economia de lliure mercat com la nostra.

En qualsevol cas el comerç millorarà la seva situació actual al veure com s'impedeix que els preus de venda al públic puguin caure fins a deixar en res el marge del comerciant o limitant les promocions que afavoreixen uns comerços normalment els més grans o amb més capacitat de compra vers els altres.

I la força dels fabricants a l'hora de fixar els seus preus no difereix en res amb la que ja tenen avui.

La vocació de la mesura que proposem no és incidir en les transaccions entre la indústria i el comerç, la vocació és protegir l'Estat de les conseqüències generals que impliquen els abusos, el contraban i el comerç il·lícit.

Com recordava fa un moment, ja tenim experiència de què succeeix quan hi ha aquests abusos.

La llei l'inspiren dos voluntats: preservar el diferencial que permeti ser competitiu el nostre comerç i evitar amb l'únic incentiu del volum que els preus caiguin fins a posar en perill el comerç, i ser així un accelerador del contraban.

Per això, la idea de sortida és fixar una primera llista que mantingui els diferencials dins del raonable i evitar que un cop fixats, aquests puguin créixer i es vagin actualitzant a mesura que també ho facin els preus dels països veïns.

En la confecció d'aquesta llista, tot i ser el Govern qui l'acaba aprovant, hi participaran fabricants i comerciants, és a dir els agents afectats per la llei.

De les reflexions amb el propi sector m'ha sorgit la idea de reforçar la presència del sector comercial en el seguiment i fixació dels nous preus. Per això via esmena el Grup Parlamentari de Demòcrates per Andorra ha proposat que es mantingui en el temps la comissió consultiva i que aquesta hagi de ser consultada pel Govern cada cop que s'hagi de modificar la llista de preus mínims.

En definitiva Sres. i Srs. consellers, una llei atípica destinada a preservar dins de les normes del comerç responsable un producte igualment atípic pel seu pes específic dins de l'economia andorrana. Un projecte que respon a la crida del propi sector a aturar la degradació que estava començant a patir.

Per tant, des del Govern demanem que no prosperin les dues esmenes a la totalitat i es pugui continuar tramitant el projecte de llei.

I abans d'acabar Sr. síndic, dues breus referències a les intervencions dels dos consellers que han defensat les esmenes a la totalitat.

El Sr. Gallardo en feia una referència al lliure mercat, al fet que la pròpia Constitució andorrana no permetria aquesta activitat. No compartim aquest criteri. És cert que hi ha una llei del comerç, és cert que Andorra és un país de lliure mercat però, insisteixo, aquí no estem incidint en les relacions entre els diferents operadors del sector, senzillament estem fixant un preu mínim de venda al públic. Sí que seria una incidència directa en aquesta relació entre els actors del mercat el que vostè proposa en les seves esmenes parcials al Projecte, quan proposa fixar un preu mínim de venda als fabricants i un preu mínim de venda al públic. Automàticament el que està fent és fixar el marge el que han de tenir, el que han de treballar els comerciants, això sí que seria una incidència directa, una intervenció directa en el mercat en la qual, com he dit abans en la meua intervenció, ens sembla que ens estaríem tots plegats excedint.

I el Sr. Pintat feia referència, de fet també ho ha fet el Sr. Gallardo, a què si es vol lluitar contra el contraban es faci per la via dels impostos. Crec que sincerament alguna frase que dita per si sola hi podria estar d'acord, hem d'afegir-hi el context i el sentit comú propi d'Andorra. Estem parlant, ho deia abans, d'un producte extremadament sensible amb un pes específic molt important en l'economia andorrana, tant en l'economia productiva com en les finances públiques i, per tant, on és imprescindible que mantinguem, que preservem la competitivitat del producte. Si ens posem a lluitar sistemàticament contra el contraban per la via de les taxes el que farem és disminuir el diferencial fins a perdre aquesta competitivitat, i si perdem aquesta competitivitat la venda de tabac caurà en picat.

Per tant és cert, no és fàcil, és complex, és atípic els hi deia fa un moment però buscar aquest equilibri entre mantenir la competitivitat i, per tant, uns diferencials de preu raonables però no agressius vers els països veïns i alhora evitar que la degradació, la lluita comercial faci que aquests diferencials creixin per la via de la lluita comercial dins del país, exigeix una mesura igualment extraordinària com és la de fixar aquests preus mínims. Per això aquest Projecte de llei que els hi puc ben assegurar no està gens improvisat, que ha requerit mesos de negociació amb el sector, que el propi sector comercial tot i evidentment voler protegir al màxim els seus marges va veure bé, i que el propi sector productiu també demanava.

I una darrera qüestió. És ben cert Sr. Gallardo que hi ha el que podríem dir en termes de sector fabricants que tenen producció de marques *premium*, les marques més conegudes, de més trajectòria històrica i també hi ha productors, fabricants que centren la seva producció en productes coneguts de *low cost*. Però no es pot pretendre que la mesura afavoreix uns envers els altres. En primer lloc perquè aquests productors que tenen tradicionalment i històricament les marques *premium*, tots ells -perquè ha sigut la dinàmica de totes les marques al món- han generat segones marques, marques *low cost* també. Ho porta la dinàmica del mercat, passa en el sector del tabac i passa pràcticament en qualsevol sector de gran producció i de gran consum. Però és que a més a més el format de preus mínims que s'ha triat ja fa que es preservi el diferencial entre aquestes marques *low cost* i les marques *premium*. Aquesta era una de les dificultats també del Projecte de llei i crec que amb la fórmula que s'ha proposat s'acaba evitant aquest risc que vostè apuntava.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Passem a les intervencions de la resta de grups. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

El tabac és un tema sensible a Andorra degut a les implicacions que té sobre l'economia del país. Ha estat àmpliament debatut en el marc de les negociacions de l'Acord d'associació.

El nombre de famílies que hi ha al darrera no deixa de ser important i aquest fet no s'ha d'oblidar. Però els efectes del contraban ens han posat diverses vegades en situacions complicades amb les relacions amb els nostres veïns.

Aquest Projecte de llei no genera un consens total, i el ministre ja va ser honest i m'ho va expressar de forma clara.

La pròpia Cambra de Comerç ens avisa dels aspectes que caldria analitzar i millorar per tranquil·litzar al sector.

Els comentaris als quals fa esment són aspectes relacionats amb mantenir els marges comercials dignes per al comerç del detall.

També suggereixen que la Comissió consultiva hauria de ser permanent i participar de forma activa en les decisions relacionades en les modificacions del preu del tabac. I finalment que el representant que formi part de dita Comissió formi part del sector.

Entenc que són propostes que es poden treballar en comissió i analitzar de quina forma se'ls pot donar compliment a bona part. Motiu pel qual no donaré suport a l'esmena a la totalitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

(Se senten veus)

Silenci si us plau!

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

El Projecte de llei de regulació de l'establiment de preus mínims de venda dels productes del tabac ens el podríem haver estalviat. Haver de legislar una regulació de preus mínims de venda d'un producte, malgrat sigui una matèria sensible com el tabac, és la

plasmació de què les coses no s'han fet bé per part de qui governa.

Malgrat l'aprovació recent però tardana de la Llei 2/2018, del 22 de març, de control de les mercaderies sensibles, malgrat el compromís contret per part andorrana per tal de no augmentar el diferencial actual del preu dels productes del tabac entre Andorra i els països veïns a la Unió Europea, malgrat el compromís de col·laboració amb els cossos especials d'aquests mateixos països i un major control dins del nostre país, ara resulta que encara no n'hi ha prou! I una vegada més es demostra que DA actua a remolc i per pressions externes.

Ara resulta que amb el suposat gran èxit proclamat i assolit en la transitòria de trenta anys sobre el tabac, amb els seus efectes de limitació progressiva i tendència a desaparèixer el tabac, tampoc n'hi ha prou. Quan les coses no es fan bé tard o d'hora sorgeixen conseqüències i aquesta n'és una.

Els progressistes defensem una economia de lliure mercat amb una incidència de l'Estat en el sentit de garantir la lliure competència i igualtat d'oportunitats per a tothom que sigui capaç d'intervenir quan calgui per regular els mercats defensant els principis exposats. La diferència entre nosaltres i vosaltres és que defensem actuacions amb anticipació per evitar conseqüències per al conjunt dels sectors preveient i fomentant polítiques amb incentius i no pas sancionadores -ho parlàvem ahir encara.

Vosaltres actueu tard i com a conseqüència de no haver anticipat situacions que tot i sabent-ho acaben de ser problemàtiques i voleu posar-hi remei quan ja s'han esdevingut mitjançant sancions i no pas incentius. En aquest cas, parlem d'una mesura intervencionista, obligada. En el cas que ens ocupa crec que l'establiment de preus mínims més enllà de trencar un dels pocs atractius que sustenten la part del comerç, pot acabar generant una economia submergida difícil de controlar sense aportar solucions reals a la finalitat cercada i que la poden empitjorar. Creieu que la Llei aturarà les promocions i les ofertes que es puguin fer o les vendes que es puguin fer al darrera del taulell? Comparteixo la necessitat d'evitar el contraban, incrementar la lluita contra aquesta xacra, però aquesta mesura no és la millor via.

Per tant, el meu vot serà favorable a les esmenes a la totalitat presentades.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels consellers del PS dins del Grup Mixt, Sr. Pere López, teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Quan el cap de Govern i el ministre de Finances ens van explicar per primer cop aquest Projecte de Llei, no vam acabar d'entendre massa la raó real que hi havia al darrera.

Segons les seves explicacions aquest Projecte de Llei havia de ser una mesura central per la lluita contra el contraban i particularment per les dificultats existents amb la frontera amb França.

Al sortir d'aquella reunió amb el conseller Gerard Alís ja vam comentar que no acabàvem veure massa com podia ser que la fixació d'un diferencial amb Espanya ens solucionés els problemes de contraban amb la frontera francesa. Un simple anàlisi dels preus de venda a Espanya, a Andorra i a França porta a què aquesta és una qüestió que no té massa sentit. Per molt que ajustem el diferencial amb Espanya, el creixent diferencial amb França no quedarà de cap manera solucionat.

Vagi per endavant que el PS, crec que ningú ho posa en dubte, està absolutament a favor de totes aquelles mesures que serveixin per la lluita contra el contraban. És més, hem fet alguna intervenció Sr. Cinca, se'n recordarà, dura amb aquesta matèria en relació per exemple amb la Llei de mercaderies sensibles, entre altres. I li dic que m'ha sorprès una mica la seva intervenció igual que ahir vostè em recriminava una mica de dir que aquesta lluita no es pot fer a través de les taxes, és el que vostè i jo hem anat fent al llarg de tots aquests anys i que segurament haguessin hagut de fer alguns dels ministres de finances.

Aclarit això, el que no acabem de veure és que la intervenció de preus sigui la solució per aquesta lluita contra el contraban.

En primer lloc, jo crec que el moment econòmic ho demana perquè és una proposta absolutament incoherent amb plantejaments demòcrates, perquè ells que es neguen a aportar solucions al principal problema del nostre país com és l'habitatge a través de mesures intervencionistes, ara sembla que sí que estan disposats a fer amb el tabac allò que no volen fer de cap manera amb l'habitatge.

Però nosaltres que si que pensem que cal intervenir en determinats moments quan l'interès general ho demana, volem analitzar quin impacte pot tenir sobre l'economia aquesta regulació dels preus. I aquí ens sorgeixen molts dubtes, moltíssims dubtes. En primer lloc, quina incidència pot tenir això sobre

l'activitat comercial, quina incidència pot tenir això sobre el petit comerç, fixar, obligar al mateix preu treu competitivitat aquells comerços, per exemple, que no estan situats als eixos principals. Situar una política de preus que no permet la diferenciació comercial, beneficia aquells que tenen un major posicionament comercial -pel seu establiment- perquè resta tota possibilitat de competència a altres comerços o altres indrets.

Això afecta també a nivell turístic, Sr. Camp, que potser hauria d'estar preocupat per aquest Projecte de Llei. No tots els clients que ens vénen a visitar -i vostè ho sap bé- poden comprar les millors marques del mercat. Renunciar a una part del mercat del *low cost*, alguna part del producte de marques menys conegudes que es venen a preu inferior o que es venen per via de promocions ens sembla que pot tenir una greu incidència sobre l'economia del mercat i que pot anar en contra del consum per part dels nostres turistes.

Vulgui, o no Sr. Cinca, encara que vostè em mirava de dir que no en la seva intervenció, aquesta és una llei que fixa les regles del joc a dins del sector. És una llei que fixa els marges comercials i és una llei que limita els marges de maniobra dels agents econòmics.

No ho veiem clar, no acabem d'entendre l'oportunitat d'aquest Projecte de Llei. No sabem si hi ha alguna exigència de la Unió Europea explicada a mitges o no acabada d'explicar i per aquests motius votarem a favor de l'esmena a la totalitat presentada.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sra. Patrícia Riberaygua, teniu la paraula.

La Sra. Patrícia Riberaygua:

Gràcies Sr. síndic.

Des del Grup Demòcrata tampoc entenem les dos esmenes a la totalitat presentades per el Grup Liberal i els consellers d'Unió Laurediana i Independents de la Massana.

Estem davant d'un Projecte de Llei que regula els preus mínims de venda del tabac, matèria sensible. Aquesta llei no arriba ara per rampell del Govern sinó que és el resultat d'una política de salut pública, és el resultat de la voluntat de donar més instruments contra el frau i el contraban i és el resultat de la voluntat de respectar el compromís d'Andorra de no augmentar el diferencial actual del preu del tabac entre Andorra i els seus països veïns de la Unió Europea, respecte del país veí menys-

dient, com ja ha comentat i desenvolupat el ministre Cinca.

No tornaré ha entrar en els detalls de les diferents reformes que hem dut a terme per poder seguir un camí d'obertura de la nostra economia de transparència i el compromís de lluita contra el contraban amb els països de l'entorn.

Després de tot aquest camí i de dotar-nos com a país de les eines adients, amb l'aprovació de la Llei de mercaderies sensibles el passat mes de març, a fi de reforçar els requisits i les obligacions per garantir un nivell adequat de control dels productes del tabac, era necessari regular els preus mínims del tabac i així garantir l'interès general tot assegurant un diferencial de preus per la subsistència dels sectors tradicionals de l'economia andorrana.

Amb aquesta llei també es pretén ajudar el comerç minorista davant d'eventuals pràctiques comercials agressives sobre els preus de venda.

Creiem que aquesta llei és necessària pel comerç minorista del tabac com pel nostre compromís amb els països veïns.

Senyores i senyors consellers, què implica donar suport a les esmenes a la totalitat presentades pel Grup Parlamentari Liberal i els consellers d'Unió Laurendiana i Independents de la Massana? Implica un missatge negatiu de cara en fora les nostres fronteres, i implica una pèrdua de credibilitat en la lluita contra el contraban. No volem aquest missatge, tot al contrari i per tant volem una llei que regula els preus mínims del tabac.

El text de la llei preveu una Comissió consultiva amb representants del sector i Govern que proposarà al Govern, segons les dades obtingudes del mercat, el preu inicial de venda al públic dels productes del tabac. Nosaltres DA, via esmena, donem a aquesta Comissió el caràcter permanent per analitzar cada modificació dels preus mínims si hi hagués variacions que fes que el diferencial establert inicialment del preu entre Andorra i els seus països veïns de la Unió Europea, respecte a l'Estat membre veí menys adient, sempre respectant el diferencial amb els preus forans ja que és important i primordial per una part de l'economia que es sustenta amb aquest principi i d'aquí la seva supervivència.

Volem que els preus del tabac, torno a recordar, matèria sensible, no provoquin un descontrol en els punts de venda i donin una imatge de serietat en el comerç i no volem transmetre una falta de confiança en els avenços fets en matèria de contraban. Aquest és el missatge que volem donar d'Andorra.

Tot i que el Grup Parlamentari liberal i els consellers d'Unió Laurendiana i Independents de la Massana

heu presentat les esmenes a la totalitat del Projectes de llei, veiem que en el fons, esteu d'acord que treballem aquest text en comissió ja que heu presentat esmenes a l'articulat.

Des del Grup Demòcrata agraïts de poder debatre les vostres aportacions via esmenes en comissió, vist que no prosperaran aquestes esmenes a la totalitat avui ja que el Grup Demòcrata votarà en contra de les dos esmenes a la totalitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obriríem un segon torn d'intervencions. Pel Grup Liberal, Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Començaré per referir-me a la darrera intervenció de la consellera Riberaygua.

Hem fet esmenes, pensem que valia la pena precisament sabedors de què les esmenes a la totalitat no prosperarien. Ara, no pensem que aquesta llei persegueixi l'objectiu que vostès avui ens volen explicar.

Penso que, i a més a més m'ho crec quan el ministre ens ho va dir, que aquesta llei no ens l'ha demanat cap organisme internacional ni cap país, per tant, el missatge de què: "*Fent aquesta llei estem llençant un missatge de portes enfora per lluita contra el contraban*", jo crec que es pot utilitzar en alguns casos, no es pot utilitzar sempre.

Aquesta llei la fem, o es presenta al parlament, perquè el Govern creu que toca fer-la, però és que nosaltres pensem que aquesta llei no és iniciativa del Govern, és iniciativa d'una part del sector tabaquer... i no de tot el sector; del sector fabricant... i no de tot el sector fabricant sinó d'una part del sector fabricant, concretament dels fabricants que després comercialitzen marques *premium*.

El ministre comentava: "*Tots els fabricants de marca premium que comercialitzen després, comercialitzen també marques low cost*" per tant, venia a rebatre que si hi hagués un greu perjudici contra les marques *low cost* amb aquesta llei, com jo penso que hi és, s'estaven perjudicant també aquells fabricants que fan marques *low cost*. Jo li diria que potser és així però és que els fabricants que fan *low cost*, exclusivament *low cost*, no fan marques *premium*, per això no té tot el recolzament del sector respecte a aquesta llei i és una llei que ha sortit a iniciativa d'una part, com he dit abans del sector fabricant, que

sí que comercialitza marques premium i lowcost, però que sap perfectament que amb aquesta llei perdrà atractiu i competitivitat les marques lowcost que són les que han crescut en els darrers temps en el nostre mercat.

Per tant, és una llei que afavoreix, sense cap mena de dubte, a una part del sector tabaquer i no a tothom per igual. I per això denunciem que no hi ha un interès general darrera d'aquesta llei. No s'hi pot barrejar l'interès també de la salut pública, hi ha d'altres maneres de perseguir l'interès de la salut pública respecte als perjudicis que pot provocar aquest sector o aquest producte dins del mercat o a les persones. No ho barregem tot, no pot ser. Com tampoc hem de passar el missatge que aquesta llei és l'eina que ens permet fer la lluita contra el contraban. No és aquest. Nosaltres hi estem d'acord. Ho hem demostrat durant aquesta legislatura. Hem parlat moltes vegades i hem posat esmenes al pressupost i hem demanat també més recursos si calia, i el Govern ens hi trobarà, amb la lluita contra el contraban, en els punts fronterers o internament dintre del país si és que encara es produeix.

Però no ho barregem tot, hi ha d'altres vies. I a més a més, com ha explicat el Sr. López quan durant els successius Governos, quan s'ha justificat una acció o una actuació a nivell de taxes de preus, un dels motius també ha estat o que s'ha argumentat ha estat reduir aquest diferencial de preu, sempre que hi havia una pujada de preu a un país veí, s'intentava o s'intenta que hi hagués també una pujada de preus aquí a Andorra per evitar que hi hagués aquesta gran diferència i que afavorís encara més el contraban.

Per tant, sí a la lluita contra el contraban, sí a posar-hi més recursos. No a fer una llei intervencionista, que la pròpia Unió Europea, com ja ha donat un exemple i n'hi ha més, no reconeix que sigui una pràctica de lliure mercat i que es pugui fer i que sigui acceptada.

Parlava el ministre també, que hem fet esmenes... per cert, l'esmena que vostè comentava del Grup Demòcrata també l'hem fet nosaltres respecte a la continuïtat que ha de tenir la pròpia comissió en el temps. Hem fet un total de 12 esmenes, perquè hem parlat amb els diferents actors implicats, i quan vostè deia que és una llei volguda per tots els actors, gaire bé, o amb el suport tant dels actors comercials com dels fabricants. Doncs, devem tenir la sort o hem estat capaços de trobar aquells que justament no hi estan d'acord, perquè no hi ha el recolzament unànimе a aquesta llei. Vostè em podrà dir, mai una llei té el recolzament unànimе, potser sí, però llavors no podem dir que té el recolzament de tots els sectors i de tots els actors, perquè no és així. Hi ha una part del sector comercial que no hi està d'acord.

Hi ha una part del sector de fabricants que no hi està d'acord. És molt lícit, i vostès tenen la capacitat de fer-ho de, malgrat això, tirar endavant el projecte de llei. Jo això no ho discutiré. Però no pot dir vostè o el Govern no pot dir que té el recolzament unànimе i que és una iniciativa volguda i promoguda per tot el sector, perquè no és cert. I perdoni que el corregeixi.

Insisteixo, aquesta llei el que permetrà o el que obligarà és que aquelles marques que avui estan en el mercat i que són marques lowcost es vegin obligades a pujar el seu preu de venda, per la qual cosa, el diferencial de marques lowcost i les marques premium, com vostè ha dit, es redueix i, per tant, farà més atractiu comprar marques premium que no lowcost. Perquè el diferencial quedarà reduït. I per tant, aquí s'està perjudicant aquesta part del comerç o del sector.

I vostè em deia, és que vostès han fet unes esmenes on justament el que fan, també d'una forma intervencionista, ja li admeto, però ho hem fet perquè ja sabem que aquesta llei prosperaria, però hem fet una esmena que és intervencionista perquè acaba fixant el diferencial comercial. Perquè és que és una de les demandes també del propi sector. Posats a intervenir en el mercat, doni'ns la seguretat o la tranquil·litat al sector comercial que el marge quedarà fixat.

I hem pensat que potser aquesta és una via. Ara, si vostè em diu, acceptem la seva esmena a la totalitat, quedi tranquil que jo no li proposaré aquesta esmena ni una iniciativa legislativa per fixar aquest marge comercial via llei.

Per tant, insisteixo, estem d'acord amb què el tabac té greus perjudicis sobre el tema de la salut, sense cap mena de dubte, i que totes les accions que se'ns han demanat des de la Unió Europea quant a informació que ha de proveir aquest tipus de producte, les recolzem, i totes les accions que es puguin fer des del ministeri de sanitat per informar les recolzem, com recolzem tota la lluita que pot haver-hi, que mai és suficient, per lluitar contra aquesta xacra del contraban reforçant els punts fronterers, els cossos de seguretat, tot el que vostè necessiti, el Govern ho tindrà, tindrà el nostre recolzament.

Ara bé, si hem de lluitar contra el contraban, fem-ho per una altra via. No per la via de fixar uns preus que pensem que és una mesura totalment intervencionista.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel defensor de l'altra esmena a la totalitat, Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Contestaré al mateix moment a la Sra. Riberaigua i al Sr. ministre.

Bé aquest no és un instrument per lluitar contra el contraban, no és l'instrument per protegir la salut. Ja n'hem parlat moltes vegades. És una llei intervencionista. Ja no ho dic jo, si no em volen creure. 2016, el Tribunal de la Unió Europea declara il·legal fixar un preu mínim de venda dels cigarrets. I això ho fa donant raó a la Comissió Europea enfront de França i Irlanda. Si vostès van cap a Europa, home! almenys escoltin el que està dient el Tribunal Europeu. Primera reflexió.

Segon, si es vol lluitar, el que s'ha de fer és fer servir la política fiscal. N'hem parlat moltes vegades. I pujar les taxes als nivells que siguin oportuns i posar ordre al mercat d'una vegada per totes si hi ha una guerra interna. Aquesta és la solució. No fixar preus mínims.

Segon, quan s'està negociant amb la Unió Europea i s'agafen compromisos, que és el que hem pretès recollir amb les nostres esmenes, et segueixen. Sra. Riberaigua, l'acord que ha agafat el Govern amb la Unió Europea amb l'acord polític, no és fixar un preu mínim, és fixar un preu de venda dels productes del tabac i que guardin diferencial respecte al país més dient, no un preu mínim, un preu de venda.

I dins del protocol d'acord que han acordat també estableix d'un mecanisme per calcular aquest preu de venda que és l'indicador, i aquest indicador l'estableixen obtenint un preu mig ponderat, un preu màxim i mínim i els components que componen aquest preu.

Això és el que s'han compromès vostès. Això és el que s'han compromès. Per què fixen això? Perquè amb aquesta transitòria de 30 anys que vostè tant se n'alava Sr. cap de Govern, el que va fent és reduir la protecció del sector, i per tant, es vol veure com impacten aquestes disminucions de protecció que hi ha al sector a nivell de recaptacions de l'Estat.

La fiscalitat ens dius, no entra dins l'acord d'associació. Ja ho entenc que no entri, si ens diuen de pujar impostos anar a pujar impostos, però dins de la declaració política també li estan dient, si les taxes del tabac no són les que són, si baixen les recaptacions, puja els impostos. Com ho controlem? per medi d'aquest indicador. Doncs, per tant, no creïn una comissió consultiva sense dotar-la dels mecanismes que vostès s'han compromès. Dels

mecanismes que s'han compromès vostès amb la Unió Europea amb la declaració política i amb el protocol del tabac, és fixar aquest indicador si els ingressos de l'Estat cauen pel concepte degut a la disminució de la producció, és pujar els impostos, però no del tabac, perquè no serà tant competitiu, sinó tots, això és el que s'han compromès.

I a més a més també s'han compromès a aplicar el conveni de l'OMS que ja ho estan fent, i els seus protocols. Ja li vaig dir al seu dia, pugui la fiscalitat i apliqui els protocols de l'OMS i d'aquesta manera estarà complint els compromisos. No sigui intervencionista, no vagi cap el que li està dient el mateix Tribunal de la Unió Europea que són mesures intervencionistes.

Aquestes no són les formes de lluitar contra això. No ho són. Com vol establir el marge? Quin és el marge? Com el fixarà el marge? Perquè li han dir o l'haurà de calcular? És molt fàcil si vol calcular el marge. Miri, demani la facturació, li estan fent i que és la nostra esmena amb aquest sentit que va, dels diferents comerciants, dels últims sis mesos, obtingui el preu mig i sabrà quin és realment el preu mig. I compari'l amb els estats veïns i veurà quin és el diferencial, si un 20, un 30, un 40 o un 50.

I a partir d'aquí, mantingui-ho o apliqui impostos. Però controlï el sector d'aquesta manera, que és el que s'ha compromès.

I a més hi ha un altre punt que és important. Un punt important és que amb el nou acord d'associació que es planteja i n'hem discutit hi ha un canvi substancial que no hi havia fins ara, és que es va a la lliure circulació de mercaderies. Des del moment en què es va a lliure circulació de mercaderies al cap d'aquesta transitòria que s'ha compromès de 30 anys, pertanyen dos sectors que deixaran d'existir, sector agrícola i sector industrial, i ja veurem el comerç en funció de les polítiques que s'apliquen si continua sent el tabac atractiu o no.

Per tant, quan li estan dient que dos sectors s'han de reconvertir i per reconvertir-se no comença vostè a fer bossa, com ho farà? Com ho farà? Aquests són els mecanismes que hi ha, això és el que s'han compromès, això és el que han acordat. I això és el que li hem vingut dient que se'n podia haver parlat de moltes maneres.

I crec que aquest és un debat que s'haurà de tenir i crec que serà un debat que com vingui aquesta pròxima campanya no es tracta de posar problemes electorals, però es tracta d'abordar els problemes on són. Ja li vam dir, s'ha de reequilibrar i revisar les negociacions.

Aquest és el nivell en què ens trobem. No es pot continuar així. No es pot continuar. Aquestes són les

reflexions que li porto. No siguin intervencionistes, apliquin els protocols de l'OMS, pugin les taxes, dotin dels estudis d'impacte que sabran on van i mantinguin aquest sector i deixin de fer demagògia perquè amb això no aconseguiran corregir allò que vostès pretenen.

I Sr. Cinca, jo sé que amb aquesta llei, que he vist el seu tarannà aquí al Consell, no s'hi troba còmode, perquè no és el seu estil.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, té la paraula el Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, moltes gràcies Sr. síndic.

És un tema, cal dir les coses, complex. Comencem pel que diu el Sr. Pintat però que també ho deia el Sr. Gallardo. Em sembla perquè els oients ens entenguin, el fet de fixar un preu mínim no està renyit amb la puja de les taxes. Això d'una part. Ho lligo, perquè és veritat, i vostè en feia referència Sr. Pintat, i perquè ho vam explicar tots i cada un dels consellers en línies generals, quin és l'acord assumit en lliure circulació de mercaderies, i que era molt clar que Andorra no pot anar més enllà que el país que té el tabac més barat, en aquest cas Espanya, i augmentar els seus diferencials.

Per tant una cosa dels preus mínims, no està renyit amb l'acord que vam firmar, no firmar que hem negociat, evidentment firmar ara Sr. Pintat em dirà si que ha anat de pressa el Sr. cap de Govern. I tampoc està renyit amb la política interna que estem portant tots plegats i que cal agrair. A més a més, perquè en aquesta legislatura, en aquesta i en l'anterior vam fer un pas endavant molt significatiu, perquè amb l'ajuda de tots vostès vam aprovar també pugues de taxes del tabac amb extrema urgència, i per tant això, hi havia una clara voluntat de lluitar en contra del tabac.

Per què ho fem?

És Sr. Gallardo la panacea des del punt de vista de lluita contra el contraban? No. Dir el contrari seria faltar a la veritat. La lluita contra el contraban hi han participat tots a favor canviant moltes lleis per donar molta més llibertat d'actuació per fer front al contraban a nivell de les nostres forces policials i de les nostres forces duaneres. Aquest va ser el primer gest molt important ficant molts més efectius al Pas de la Casa.

I després vull parlar del Pas de la Casa.

El diferencial amb França, que evidentment amb Espanya s'haurà de conservar, això és l'esperit de l'acord que hem negociat, mai havia sigut tan gran. I entendran vostès que, a més a més, el marge dona perquè la gent no faci una lluita que en feia referència el Sr. Pintat, quan verdaderament aquest diferencial és tan important.

Però què està passant al Pas de la Casa? Perquè potser la paraula no és aquesta, no siguem hipòcrites tots plegats. Tot i aquest diferencial enorme, el Pas de la Casa s'han instal·lat tot de botigues, noves botigues que a demés, tot i aquest diferencial, diguem-ho així, rebenten els preus. I avui dia això és legal i no vull pensar i no deixo de tenir sospites que puguin ser focus de contraban. I la policia ho està mirant també, perquè també ens estem donant els mitjans, i ho he reconegut abans, amb la vostra ajuda.

I això preocupa i molt als ciutadans del Pas de la Casa. Ja no únicament pel tema de si venen o no venen menys, per la inseguretat que genera.

Parlem dels minoristes, dels més petits, que a vegades no en parlem prou. Jo penso que aquesta llei personalment penso que els afavoreix, perquè no cal haver estudiat en grans escoles d'economia per veure que més volum tens per vendre més reduït pots tenir el marge des d'un punt de vista d'una facturació global més important. Això els petits no ho tenen. Però a demés en alguns sectors tenen aquesta competència que a demés hi ha empreses, ho diré així per no ser hipòcrita, especialitzades a rebentar els preus.

Després hi ha una altra cosa que ens hem ficat d'acord i no ha sigut fàcil, i em sembla que en això hi podem estar tots d'acord. Coses que avui dia estan prohibides a la Unió Europea i que nosaltres apliquem aquí que són les promocions. Amb la llei també en parla, allò que tots sabem dels paquets i una botelleta o el que sigui o algun extra. Això, i vull donar les gràcies que s'hagi ficat d'acord que tot això evidentment es redueix molt i no pot ser de cap de les maneres que sigui un percentatge el que ofereixen molt important davant del que es ven.

Jo penso que amb això estem avançant força.

Amb qui hem parlat? És veritat Sr. Gallardo que no hem parlat amb cadascun dels sectors. Però li puc assegurar que, evidentment, va costar moltíssim, i a més us ho vam explicar, aquesta llei arriba al final de la legislatura perquè ha sigut difícil d'arribar a un acord. Aquesta llei portem més de dos anys i mig negociant-la. Em sembla que li vaig explicar, més de dos anys i mig negociant-la. I una vegada arribat a un acord que és veritat que no satisfà plenament a

tothom, la qual cosa no vol dir que hi estiguin en contra, però que no satisfà plenament a tothom, era en un moment del compromís després de llargues negociacions. I després vam tenir, em sembla que era el que havíem de fer, perquè no és un acord al tomb, perquè això també ho he sentit, amb moderació avui, al tomb d'un sector, no? que mano i ordeno i el Govern executa. Sempre vam dir a les negociacions que nosaltres volíem parlar amb els comerciants perquè és un actor molt important. I per no ser més intervencionista del que vostè penso que ja ho som una mica, Sr. Pintat, que ho puc entendre, i li he dit el perquè d'aquesta llei, vam parlar amb els comerciants i per fer-ho senzill els comerciants, evidentment, alguns i quan els vam rebre van dir: "a nosaltres ens agradaria que en aquesta llei -ho van dir- que en aquesta llei també es marqués de la mateixa manera que es marca un preu màxim de venda, un marge de tal manera que això ens facilitaria als comerciants les negociacions amb els fabricants".

Però també van dir que veiem que amb aquesta llei no és aquest el primer objectiu. El primer objectiu és que aquesta llei de mal no en fa cap amb l'acord que hem assolit amb la Unió Europea. Però també van dir, Sr, cap de Govern i Sr. ministre de Finances, hi estem d'acord justament pel que deia abans, perquè no és possible que hi hagi aquesta competència a nivell de preus quan el marge és tan elevat que arriba al Pas de la Casa amb productes tabaquers del més del 150%. Diuen, així ficarem una mica d'ordre sortint de la base que el que es fabrica a Andorra, doncs, es ven als nostres turistes i a demés el consum intern al Pas de la Casa representa, no voldria dir un percentatge, una part molt important.

Per tant, els que estaven més preocupats eren bàsicament també els comerciants del Pas de la Casa i deien, aquesta llei no ens va malament

No ens va malament des d'un punt de vista de què el que teníem abans no teníem cap control sobre els marges, però com a mínim no tindrem pràctiques que existeixin. I vostè ho sap Sr. Gallardo al Pas de la Casa, que tot i un marge tan important que hi ha, trenquen els preus i posen en males posicions sobretot els petits comerciants. Perquè pel que deia, els grans comerciants tenen molt més volum i poden fer segurament més ajustaments.

Aquesta és la voluntat i tampoc els enganyaré. No és una llei, i a més els hi vaig dir a tots perquè em sembla que ho puc dir, abans de presentar aquesta llei la vam presentar a cadascun des grups parlamentaris, i després vostès l'han analitzat i han fet les esmenes.

Aquesta llei no és una llei, és una llei ando-andorrana, mirar de parlar amb el màxim de consens amb comerciants i fabricants. Ando-andorrana, no ens la demana la Unió Europea, ara també és veritat que la Unió Europea aquesta llei no la veurà malament.

El que veuria fatal la Unió Europea i que no està renyit això amb allò altre, és que verdaderament amb aquesta llei no complíem l'acord que hem assolit, i després ja es veurà si al final de l'Acord d'associació tot això va a bon port, no complíem amb els acords de lliure circulació de mercaderies. Però és que una cosa no està renyida amb l'altra.

Per tant, jo penso que amb el que hem viscut al Pas de la Casa, que ha sigut penso jo, llastimós el que va passar, i era sota el meu govern. Jo que vaig pujar varies vegades al Pas de la Casa, era llastimós.

I jo penso i també vull saludar aquí les forces de duana i de la policia, la feina que han fet. Però això que no és el gran projecte contra... hi estic d'acord, almenys farà que hi hagi un mica d'ordre, ja no únicament al Pas de la Casa perquè també passa en altres indrets, a favor que hi hagi una estabilitat del sector amb els marges que avui dia tenim.

Jo també els hi agraeixo moltíssim les esmenes parcials que fan, i també puc entendre perquè també ho he sentit, Sr. Gallardo, que els comerciants demanen tant això, perquè també veuen l'oportunitat. Tot i que m'han dit a mi que val més aquesta llei que el que tenim ara. Però també em van dir que si no podia ser, no podia ser.

Per això era també molt important que dins de la comissió que fixa els preus, la Cambra de Comerç delega un representant que evidentment tindrà de ser amb tota lògica una persona que estigui dins del sector del comerç de venda del tabac. Aquesta és la voluntat. No és la gran llei que ho soluciona tot, és una llei que sembla que participa a una millor seguretat de la inseguretat que s'està vivint al Pas de la Casa, que això tots els comerciants, no diré bons i mals comerciants, però els comerciants tradicionals ho celebren. I en definitiva és una llei que també no va en contra dels acords internacionals assolits. I que evidentment espero, en aquesta legislatura no, però espero el pròxim govern que tingui també com he tingut jo, doncs la facilitat i la complicitat de tot l'arc parlamentari, que quan hi hagi una puja a Espanya... a França ja està anunciada a més, a Espanya ja tindrà facilitat per poder contestar, com hem contestat apujant les nostres taxes, i per tant s'haurà de fer el mateix des del punt de vista no només d'apujar les taxes sinó combinar la pujada de taxes amb la regulació dels preus mínims que hi aniran associats.

Jo sí agraeixo les esmenes que han presentat, i si em permet i ja acabo Sr. síndic, una menció al Sr. Pintat.

Sap que vostè i jo no compartim del tot el plantejament sobre les negociacions amb la Unió Europea. Jo diria que hi ha moments que m'han donat la sensació que no compartim gran cosa, però la seva intervenció ha sigut molt seriosa. Li dic, que penso que no està renyit perquè diu que: "lluitem amb les taxes i continuarem amb les taxes amb la vostra complicitat". Però quan vostè diu: "afegim-hi també els compromisos que heu assolit", jo li agraeixo. No sé si això es pot fer amb la llei perquè ja li dic que és una llei ando-andorrana, però en tot cas li agraeixo perquè tot i que no puguem compartir moltes coses, bé, vull pensar que en línies generals aquest acord assolit tampoc és tan dolent.

Última referència:

No ens enganyem, i això va per llarg però serà inevitable.

És veritat Sr. Pintat que hi haurà un moment, segons com he parlat amb els fabricants, durarà 20 o 25 anys aquesta moratòria, però hi haurà un moment donat que hi podria haver el tancament de les fàbriques andorranes. I també sabem els que estem en aquesta Cambra, que hi ha una tradició, el que se'n diria, jo diria un "pac a l'andorrana", que hi ha bona part de la producció del tabac que també sustenta l'agricultura andorrana, no el sector primari.

I jo també he parlat amb el sector primari, però hi parla més la ministra Calvó, i hi haurà d'haver una reconversió del sector primari. Per això era tan important una transitòria tan llarga.

I si se'm permet i ja acabo, és veritat i penso que el més important és al meu punt de vista, el que vam assolir d'aquest acord, aquesta transitòria amb el que fa el producte del tabac, aquesta no és la gran llei, però pel que he explicat dona d'una part una seguretat amb gent que fomenten la inseguretat des d'un punt de vista que participen encara avui a fomentar el contraban, en un punt tant fronterer i tan important, i on entren tants turistes, i doncs també la cohesió social però també la seguretat ciutadana al Pas de la Casa.

Jo penso que és una llei que protegeix més els minoristes davant de les grans superfícies. És una llei que en res contradiu el que hem arribat a assolir de l'Acord d'associació. I és una llei que penso que se la poden permetre a hores d'ara, de què canviem una mica Andorra en aquesta lluita de deu cèntims amunt, deu cèntims avall, quan en definitiva per exemple, gairebé pel més del 50% de la nostra producció s'evacua per França, els marges arriben a ser gairebé de 150%. I després simplement pel low

cost. És veritat o no és veritat, jo personalitzar-ho no ho vull fer avui, que hi va haver un estira i arronsa...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. cap de Govern:

Acabo Sr. síndic.

...entre els fabricants que tenen low cost, però també és veritat que hi hauria d'haver una complicitat, i el Govern hi haurà de ser garant, que verdaderament el premium no es menja el low cost, tot i que penso, com deia el Sr. Jordi Cinca, però tot es veurà. La comissió haurà d'estar molt atenta a això.

Bé, això és la filosofia d'aquesta llei. És una llei jo penso que, pels mitjans de comunicació per una vegada em va semblar que van fer editorials molt favorables, no dic que vostè no tinguin cap argument, però que de mal a l'economia andorrana no en fa cap. Fa un bé a la seguretat també del que es viu al Pas de la Casa, i jo sóc dels que penso que protegeix, -això li agradarà sentir-ho Sr. Pere López-, una mica més els petits comerciants davant de les grans superfícies. És la meva opinió, i la meva modesta opinió.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Grup Mixt, nos sé si hi ha intervencions...

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Sr. Martí, tot i que ens ha parlat una mica de tot i ha pausat el temps del debat i ens ha parlat ara de la lliure circulació de mercaderies, si em permet tornem una mica al projecte de llei, a les esmenes a la totalitat presentades. Perquè hi ha coses que no quadren i jo crec que ens deu faltar alguna explicació o hi ha alguna cosa que no se'ns ha acabat de dir. A més la consellera del Grup Demòcrata ha parlat de què no tirar endavant aquesta llei seria passar un missatge molt negatiu cap a l'exterior i per tant potser lliga amb això de què hi ha alguna imposició externa que no se'ns ha explicat, o que la declaració d'intencions que es va signar en el seu moment, o hi ha alguna cosa que no acabem d'entendre.

En tot cas si això no és així i el Govern ha decidit per motiu propi, intervenir el sector del tabac, ho ha fet

d'una manera gens neutra i que pot portar conseqüències molt negatives pel sector. I justament això que vostè deia ara al final que els petits comerciants són els favorits, penso absolutament el contrari.

Clar, davant d'una impossibilitat de tenir aquests deu cèntims amunt, deu cèntims avall, amb les paraules que ha dit vostè, el diferencial que pugui tenir un petit comerç davant d'una gran superfície o un comerç que està allunyat de les vies comercials, d'un que està en una via principal, ja no és cap. Si vostè fixa que tots han de vendre al mateix preu, quins són els elements d'activitat de gestió empresarial que pot tenir un petit comerç, que té potser menys costos i que per tant potser pot vendre més barat respecte d'un altre comerç que està millor plaçat. Que té més costos, sí, vostè els obliga a fixar el mateix preu. Per tant, jo penso absolutament el contrari del que diu vostè.

I després en relació al tema de les promocions, de les ofertes i d'altres qüestions, tenim una llei del comerç. Tenim una llei de comerç que té seccions i apartats en què justament les vendes amb obsequi, la venda amb promoció, la venda amb oferta, estan regulades. Per tant, aquesta llei en aquest sentit és del tot innecessària. Si en algun punt s'han de limitar al màxim aquestes promocions, ha de ser amb la llei del comerç. Per què? Per què en el tabac i no en els altres sectors? O és que vostè m'està dient que la llei del comerç no s'aplica en el sector del tabac i ningú està fent les mesures escaients perquè es puguin complir?

Hi ha algun interès que no se'ns ha explicat. El que és segur és que aquesta llei no és una llei neutra, i és una llei que generarà greuges. És una llei que tindrà uns beneficiats i uns perjudicats. I si aquí no hi ha una raó internacional, no hi ha una obligació que es deriva de cap acord i respon a una voluntat del Govern, doncs bé, respondrà a una voluntat del Govern. Però en tot cas quedarà clar que el Govern doncs no és neutre en aquest sector i pot generar prejudicis a petits comerciants, generar la desaparició d'una part del mercat més de low cost amb el tabac, que hi ha una part del nostre turisme que és la màxima que segurament pot comprar. Turistes que vénen amb autobús, que vénen a comprar, no poden potser comprar una marca que val 10 o 12 euros més el cartró que la marca low cost, i si això és el que el Govern vol, no sé si han analitzat les conseqüències o ha sigut una improvisació més de la seva acció de govern, o potser com insistíem al principi, hi ha alguna explicació que no ens han volgut donar i que ens tenen amagada en algun calaix.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sra. Patrícia Riberaygua.

La Sra. Patrícia Riberaygua:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, primer respondre al Sr. Gallardo. Jo no he dit que era l'eina de la lluita contra el contraban sinó que és una eina més per la lluita contra el contraban. És una imatge que podem donar fora de les nostres fronteres, que estem continuant aquesta lluita. No faré l'enumeració perquè ja ho ha fet el ministre Cinca i el cap de Govern de tots els passos que hem fet conjuntament amb tots els grups parlamentaris per lluitar contra el contraban, doncs aquesta llei és una altra eina, no la, és una altra eina.

El missatge negatiu a l'exterior Sr. López, doncs sí. Perquè si diem que no continuem amb aquesta lluita contra el contraban, amb l'aprovació d'aquesta llei, vol dir que no hi creiem. Vull dir que hem fet passos però no acabem de fer tot el camí, ens parem. I jo crec que és important.

Pel petit comerç que hi hagi un preu mínim de venda al públic, jo no ho veig que sigui dolent, al contrari perquè ja hem vist que grans superfícies han fet una lluita de preus impressionants i que els petits no poden pel volum de compra, etc., no poden lluitar contra aquests preus. Jo crec que un preu mínim de venda per tots pot ser una bona eina pel petit comerç.

La llei de comerç, sí Sr. López. La llei de comerç Sr. López la vam treballar, la vam tramitar, la llei de lliure competència també. Vull dir que si llegeix l'explicació de motius està molt ben explicat. La llei per exemple de lliure competència diu que es pot regular per mitjà d'una altra llei que es puguin establir limitacions a la lliure competència que és la llei de matèries sensibles que vam aprovar el mes de març, ho posa ben bé. El tabac és una matèria sensible. Té un tracte diferenciat amb els altres productes que es poden vendre aquí a Andorra. Amb això conclouríem.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern, no hi ha intervenció...

Perdó, per part dels presentadors de l'esmena, Sr. Gallardo.

(El Sr. síndic general deixa la sala)

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Jo penso que hem intentat o s'ha intentat portar el debat sobre l'objectiu de la llei o sobre l'impacte que pot tenir aquesta llei cap un tema que pot estar vinculat, però que crec sincerament que no ha de ser aquesta la motivació. És a dir parlar només sobre el tema del contraban quan es parla d'aquesta llei que és per fixar uns preus mínims, penso que és desviar o intentar focalitzar el tema amb un altre objectiu.

Perquè jo crec que si la motivació és que com que hi ha males praxis per part d'alguns punts de venda, doncs hem d'intervenir, doncs el que diria és que les males praxis d'alguns o d'uns pocs perquè no poden dir que tot el sector comercial que hi ha al Pas de la Casa, ni ho ha dit el Govern ni crec que ho pensin, ni ho pensem ningú. Per tant les males praxis d'uns pocs no poden perjudicar a uns molts. Perquè insisteixo, aquesta llei afavoreix un sector en detriment d'un altre.

Vostè ara explicava i també ho feia la consellera Riberaigua que es tracta de protegir el sector comercial, especialment el comerç al detall, el minorista davant de la gran competència al seu entendre deslleial de les grans superfícies que fan preus de venda molt més competitius. Això és el lliure mercat, però això passa en el sector del mercat, com les grans superfícies comercials d'alimentació, com en qualsevol altre producte que han de competir les grans superfícies i els comerços minoristes.

Aquesta competència deslleial la tenen també els minoristes que venen o que tenen un forn de pa i han de competir potser amb els preus que fa una gran superfície comercial amb el seu producte. O el minorista que ven sabates i roba davant de les grans superfícies comercials de roba, perquè això són les regles del mercat. Però és que fixi's, vostè tindrien si realment volguessin protegir el sector comercial específic del tabac, saben quina és la petició que els hi fan. Fixin vostès el marge comercial. Posats a intervenir com ho estan fent, fixin vostès el marge comercial, en canvi això no ho volen fer, perquè això els fabricants no en són partidaris.

Per tant, ho volem protegir o no volem protegir. Si volem protegir, protegim a tots, no només a una part del sector minorista perquè aquesta competència no només la tenen ells, la tenen tots. Com també és veritat que no tenen ni els mateixos riscos, ni la mateixa inversió, ni les mateixes obligacions, ni els mateixos costos, són les regles del joc en un mercat de lliure competència.

Que s'han de buscar mesures per afavorir-los i ajudar-los, perfecte. Ja en tenen una que a col·lació

d'aquesta llei els podria ajudar. Al sector comercial, fixin el marge, no volen perquè penso i així és com ho entenem, això no és compartit pels impulsors d'aquesta llei que són els fabricants, concretament insisteixo, no em cansaré de dir-ho, els que fan les marques premium.

I pel que fa al tema de la Unió Europea, jo em crec el que va dir el ministre, i ho dic aquí. No és una exigència ni de la Unió Europea, ni de cap altre organisme. Per tant, és una decisió interna. Jo la veig des d'un altre punt de vista diferent del Govern, però no crec que vingui imposada.

Insisteixo amb el tema de la salut, ja ho he explicat abans, esmercem recursos tot el que calgui, tots els que calgui, totes les campanyes, tot el que sigui necessari des del Ministeri de Salut perquè les possibles incidències d'aquest producte en la salut de les persones puguin ser minimitzades. Els missatges que s'hagin de fer, que ja se'n fan dins del propi sector, s'hagin d'aplicar als compromisos que deia que es van assolir. Doncs d'acord, tinguem-los en compte. No sé si es poden ficar dins d'aquesta llei perquè són uns compromisos que se'n deriven d'un acord que encara no està signat. Per tant, jo ho veig complicat, però bé la bona voluntat crec que hi és, després el que és factible és un altre tema.

Però és que ahir el ministre va fer una intervenció on ens va explicar, i jo la comparteixo, -el ministre Cinca-, on deia que el món està canviant, les regles del joc canvien, ens hem d'adaptar com a país a seguir unes normes si volem formar el club. El club de la Unió Europea té unes normes, li hem parlat de sentències respecte a sentències contràries a la fixació de preus, i tot i així vostès pensen que això s'alinea amb aquestes normes i amb aquesta voluntat que té un club al que suposadament volem entrar.

Per tant, jo crec que no és que jo pensi que vostè hagi dit que és l'única eina per lluitar contra el contraban, potser sí que pot acabar ajudant, no dic que no, hi ha d'altres fórmules... hi ha d'altres fórmules que no haurien d'utilitzar perjudicant alhora algunes parts de la indústria andorrana i, a més a més, ens permetrien estar alineats amb el que avui en dia les regles del joc internacional, especialment del club europeu, entenem que són les praxis normals que són la lliure competència.

Gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies Sr. conseller.

És el torn dels consellers d'Unió Laurediana i Independents de La Massana. Sr. Josep Pintat teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sra. subsíndica.

Bé Sr. cap de Govern, del que és el tema de l'Acord d'associació ja n'hem parlat moltes vegades i hi ha postures que ja s'aniran debatent.

Amb l'acord que ha assolit amb la lliure circulació de mercaderies del nostre grup ja hem dit que no ho compartim. Això li hem dit moltes vegades. Que no ho compartim no vol dir que les esmenes que vostès li han presentat, els compromisos que vostès han adquirit no els incloguin perquè no sé perquè fan acords si després no els inclouen.

L'acord polític està dient que el preu de venda del tabac tingui diferencial amb l'Estat més adient; i el protocol del tabac està dient fixi's l'indicador li doni el preu mig, mínim i màxim, i així els seus components; és a partir d'aquest indicador on vostè veurà i vostè podrà fixar el diferencial. Aquest és el sentit de l'esmena.

I això, el compromís que hem contret és perquè com li he explicat abans i li torno a insistir, a mesura que s'anirà avançant amb aquesta transitòria, i ja sap que les transitòries no les compartim, ja li he dit moltes vegades, no volem un país transitori i crec que ha estat un error. Al baixar la protecció vostè o el govern que hi hagi en aquell moment haurà de pujar les taxes, però no les del tabac perquè ja no seran competitives perquè aquests sectors ja hauran rebut. Tindrà que entrar al que són els tipus d'impostos directes, i això és el que li està dient la declaració política, li torno a repetir, el tema de la fiscalitat si parlem amb l'Acord d'associació que li diran: "*Pugi els impostos, pugui...*". No li diran, però si falla un sector vostè se'ls haurà de pujar o el Govern que hi hagi en aquell moment els haurà de pujar per la via indirecta. Sr. ministre, ho dic bé, representa un 25% dels ingressos de l'Estat.

Això són els compromisos que hem contret i el que estem fent amb les nostres esmenes és intentar-ho reflectir dins la Llei, cosa que no ho fan.

No es poden fer lleis ando-andorranes, com diu, quan està negociant amb organismes internacionals. No es poden fer si vostè és conscient que al Pas de la Casa hi ha una guerra de preus en aquest sector, si vostè és conscient d'això... escolti, pugui els impostos i posi ordre! Ja li he dit moltes vegades! D'aquesta manera almenys farà bossa pels temes de salut i per començar a preveure tota aquesta reconversió d'aquest sector perquè vostè ho sap, la lliure circulació de mercaderies trenca el que són aquestes estructures tradicionals, i per tant aquí ha d'haver-hi una reconversió. I des de fora ens estan dient: "*Escolti, reconverteixin nosaltres mateixos, que de fora no els ajudem!*". Que ho farem pagar a tota la societat

amb IRPF i impost de societats? Doncs no... No és això! A més, si anem cap aquest camí també li he dit... També li dic clarament, si el tribunal de la Unió Europea considera que aquestes mesures són intervencionistes, dona raó a la Comissió europea... Home, doncs no apliquem aquest tipus de lleis! Actuem pels mecanismes que hem d'actuar, apliqui els compromisos que vostè ha agafat, estableixi aquests indicadors en base al que s'ha compromès, apliqui els protocols de l'OMS, i anar fent... i sempre li queda... i sempre li queda com vostè ha dit i només faltaria que pot aplicar la fiscalitat quan vulgui, però posi ordre perquè el sector ja el té controlat amb la Llei de mercaderies sensibles, amb tots els controls policials... ja ho té controlat! Per tant, aquest desgavell no té perquè ser-hi. Apliqui! Apliqui el que s'ha compromès!

Moltes gràcies Sr. síndic.

(El Sr. síndic general s'ha reincorporat a la sala)

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern, té la paraula el ministre, Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Sí, molt ràpidament i per no ser reiteratiu. Crec que ara ja ens estem una mica tots plegats repetint, però sí que de les primeres intervencions alguna qüestió potser no havia quedat resposta.

El Sr. Víctor Naudi, de fet, venia a dir: "*És que després de totes les mesures que ja s'han pres no n'hi ha prou?*". Doncs, ho hem dit en diverses ocasions, totes aquestes mesures s'han d'entendre com a complementàries unes de les altres. Ningú renúncia, només faltaria, a tenir capacitat d'incidència via fiscalitat. De fet, al llarg d'aquests vuit anys hem fet sis puges de taxes del tabac, per tant, és evident que és una eina molt potent però que té conseqüències també molt directes en la competitivitat del país, per tant, al final has d'anar aplicant a mesura que hi ha moviments en els teus dos països veïns i és un gran handicap el fet de què els dos països veïns tinguin un diferencial entre ells tan gran com el que tenen. Tot això seria molt més fàcil de gestionar si França i Espanya es moguessin en una franja de preus més o menys similar, però no és el cas.

La modificació de la Llei de mercaderies sensibles que vam aprovar tot just no arriba a un any doncs, també anava en aquest camí i aquesta no vol ser altra cosa que una mesura més complementària a les altres.

Vostè em demanava, és que creuen que realment aquestes limitacions de les promocions es compliran? Naturalment, perquè estan per llei. I jo he sortit a la premissa que la gent complirà allò que diu la llei i, sinó, m'he de dotar dels mecanismes necessaris perquè qui no ho compleixi doncs, ho hagi de fer i si reitera amb la seva voluntat de no complir se li puguin aplicar les sancions que també preveu la llei.

I vostè, i també el Sr. Pere López, insistien en el fet de què s'acaba perjudicant a un sector, a una tipologia de comerciant molt en particular fruit dels diferencials de volums que poden moure uns i altres.

Miri, jo estic completament convençut que aquesta Llei només perjudicarà a uns "comerciants", que son aquests comerciants que han anat apareixent bàsicament i quasi bé exclusivament al Pas de la Casa, però no únicament, que no tenen vocació pròpiament de comerç com l'entendem aquí, com el comerç tradicionalment al detall com hem tingut a Andorra, sinó que són, de fet, punts d'emmagatzematge de tabac que al final són punts de recollida d'aquestes xarxes de contraban, això sí... ben vestit... ben vestit d'una façana comercial convenient. Molt difícil d'atacar això si no és per la via de limitar-los els preus de venda al públic perquè finalment ells fan una activitat a ulls de tothom ben lícita que és vendre el seu producte.

Ja s'hi està al damunt. S'han incrementat les accions de la Policia i de la Duana al tomb d'alguns d'aquests establiments perquè evidentment en ocasions superen els límits que estableix la Llei de mercaderies sensibles, però el que està clar és que si tenim una eina més que és evitar que acabin parlant amb plata rebentant els preus que opera el comerç tradicional i normal que és la majoria sortosament, per exemple del Pas de la Casa, doncs aquí tindriem una eina que ens ajudaria força.

I finalment, el Sr. Pintat -i puc entendre i puc seguir el seu argument-, acaba vinculant molt aquesta llei, vol vincular-la molt a l'Acord d'associació. Miri a mi, sincerament, em costa fer-ho de la manera que vostè ho fa, no perquè no cregui que l'Acord d'associació ha d'anar avançant i ha d'anar madurant, i no perquè no tingui el convenciment que en la propera legislatura a Andorra li convindrà tancar aquest Acord d'associació amb la Unió Europea. Però, legislar avui amb la vista posada a 35 anys vista em sembla un error. Aquesta Llei el que fa és donar solucions a una problemàtica que vivim avui, i aquesta problemàtica que vivim avui la podem atacar, la podem rebatre, la podem minimitzar fent-la perfectament compatible amb el fet de què si s'acaba tancant aquest Acord d'associació, que no s'oblidi que per més que s'hagi tancat la lliure circulació de mercaderies cal que es tanquin les

altres tres llibertats i cal que entri en vigor, per tant, ja en situa a 35 anys vista doncs, tenim temps d'anar veient la bonança de la mesura, tenim temps de veure com els diversos governs van promulgant les diverses llistes de preus mínims de venda del tabac que a ben segur s'hauran d'anar publicant al llarg dels propers anys, i tindrem temps de veure com s'ajusta aquesta Llei a aquest Acord d'associació. L'Acord d'associació no ens limita... la negociació de l'Acord d'associació no ens limita a prendre mesures ara a curt termini, o a mig termini, vistes les necessitats o vistes les peculiaritats que ha estat adquirint aquest sector durant aquests darrers anys.

Per tant, em sembla que una cosa no és incompatible amb l'altra i, per tant, no hauríem de condicionar com acabi tancant-se l'Acord d'associació el fet de deixar de prendre mesures per protegir doncs un sector que en alguns punts està anant més enllà del que seria les bones pràctiques.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Hauríem d'anar conclouent aquest debat.

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Miraré de ser molt breu.

Però parlem una mica clar en relació al tema del contraban. I Sr. Cinca, Sr. Martí si m'escolta li agrairia perquè volia donar quatre xifres perquè tots ens situem.

Si els preus del paquet de tabac a Andorra està... -Jo no sóc fumador. Vostè segurament coneix molt millor aquestes xifres que jo diré, però crec que no m'equivoco massa-, estan al voltant del 3 i escaig; hi ha algunes marques que estan al 2 i escaig el paquet. I a Espanya això està al 4 i escaig mantenint aquest 35% de diferència, i a França està a 9 euros, o a prop d'arribar als 9 euros, amb un compromís per part del Govern de França de què a principis del 2020 estarà a 10 euros... No acabo de veure que ajustant aquest diferencial amb Espanya d'aquest 35% podem arreglar una diferència de 6 euros amb França... Sí, sí! Si ha de ser la gran eina per la lluita del contraban, si el problema està al Pas de la Casa, no és aquesta diferència amb Espanya que ens comprometem a mantenir amb aquest 35% que tots els governs ens hem compromès a mantenir per la via d'incrementar les taxes quan Espanya

incrementava els preus, que podem arreglar de cap manera els 5, 6 i en un futur 7 euros de diferencials amb França... És impossible! Jo davant d'això no puc creure l'explicació de què això és una mesura per lluitar contra el contraban.

Que hi ha alguns comerciants que al Pas de la Casa que no fan bé les seves coses... Que hi ha algú que potser està utilitzant l'activitat comercial per fer alguna activitat que no és la comercial... Bé, tanquem el problema! Posin recursos: el Pas de la Casa tampoc és Los Angeles, es pot saber quins espais o quins magatzems, o quins indrets això es pot realitzar i posin els efectius per controlar-ho. Ara, regular tot el sector comercial, canviar totes les regles del joc i intervenir tot el sector del mercat perquè en alguns locals del Pas de la Casa no s'estan fent bé les coses em sembla desproporcionat i erroni i que acabarà perjudicant alguns dels petits comerciants del país, i una llei que no solucionarà el problema del contraban, que no solucionarà el problema d'aquests locals il·lícits perquè si són il·lícits tampoc compliran la normativa de preus mínims que es fixi ara ni cap altra normativa, i que en canvi sí que pot acabar perjudicant molt l'activitat comercial al nostre país.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció d'algun conseller...

Per part dels presentadors de l'esmena, Sr. Gallardo...

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, és per anar concloent.

Sr. ministre, amb aquesta Llei el que posa són més costos de control. Sí, s'hi ficaran més mecanismes per anar a controlar tots els comerços. Són més costos! De l'altra via en tema de taxes seria diferent.

Si té constància de què hi ha establiments que fan una activitat que no és lícita... Escolti, no és amb una llei. Clausuri'l i vagi directe al gra! I si és lícita no hi ha problema, però parin de fer suposicions. I no és amb una llei d'aquestes característiques que controlarà i regularà això, i ho sap. Són altres mecanismes.

Vostè em diu que ja veurem aquest pas d'aquí a 35 anys... Home, no! Quan s'està negociant un acord d'aquestes característiques ja s'adquireixen uns compromisos. I li torno a repetir, les esmenes que hem presentat són les que van en línia amb aquests

compromisos, i el que no farem és anar deixant passar el temps per després caure, i ho hem vist ara últimament, ara he de fer mesures urgents. Escolti, comenci a posar les bases ara! Facci les coses normal! Facci-les amb previsió i amb planificació, i anar a veure com evoluciona!

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, Sr. cap de Govern, els hi demanaria brevetat.

El Sr. cap de Govern:

Sí, per fer-ho una mica ordenat Sr. síndic. Jo, si un cas, molt breument miraré de contestar al Sr. Pere López, i suposo que el meu company, ministre i amic al Sr. Josep Pintat.

No, no, no és una lluita... -aquesta paraula que es porta tant últimament- no és la panacea de solució, per lluitar contra el contraban, ja ho he dit. Però també li diré una altra cosa, vam tenir justament amb el Sr. Jordi Cinca una reunió amb deu o onze comerciants del Pas de la Casa, i a més a més també li he de dir que quan circulava que hi havia aquesta Llei van ser ells que van demanar de venir tot i que nosaltres ja teníem la intenció de cridar-los que de seguida vam dir que el tema dels fabricants que nosaltres volem parlar amb els comerciants.

I el sentiment era aquest, era que aquesta Llei al Pas de la Casa la necessitem. Ja no és una qüestió de què aquesta Llei vagi reduint el diferencial com vostè em diu amb França, és que nosaltres justament hem defensat perquè tenim preus molt diferenciats a les dues fronteres, diguem-ho així perquè potser amb Espanya ho dic a l'engròs. Depèn dels productes al torn del 35% i abans comentava que si ho comparem amb França a hores d'ara i en un futur vostè té raó perquè el nostre copríncep, el president de la República, ho va anunciar en plena campanya que volia situar al 2020 a 10 euros el tabac a un percentatge abismal. I la mentalitat que es respirava en aquella reunió, independentment que també li reconec al Sr. Jordi Gallardo que per anar bé a veure si es podia introduir dos marges, és com pot ser que el Pas de la Casa... no reduir el diferencial... Com és que el Pas de la Casa amb el diferencial que hi ha encara estiguem en una guerra sobre volums quan hi ha tan marge? I de vegades volums vol dir contraban, i això és l'esperit del Pas de la Casa.

Per tant, jo penso evidentment que s'ha de legislar per tota la nació andorrana però vostè sap que al Pas

de la Casa és un punt on es ven molt tabac. Per tant, el sentiment que hi havia dels comerciants és aquest.

I després, m'acaba de passar que de vegades... Miri, li faré una confidència, m'acaben de passar un whatsapp d'un petit comerciant, que m'ho ha passat el Sr. Francesc Camp, no li diré que són 17.000 que m'han implicat però deien que: "El cap de Govern té raó". No li diré el nom perquè encara l'anirà a veure però...

(Se sent riure)

Això era una brometa.

I em deia... I és un petit comerciant, i em diu això contràriament perquè tenim opinions diferents. Qui sempre s'ha queixat de la guerra de preus per una qüestió de volum davant de les grans superfícies, sempre han sigut els petits comerciants. Però, és que al Pas de la Casa aquesta guerra de preus és tan innecessària... perquè el marge és tan elevat... Dic aquesta petita frase i aquest petit comentari d'aquest whatsapp perquè jo continuo pensant que no anem en contra de ningú però en tot cas això de cap de les maneres perjudica als petits comerciants i als que vertaderament potser tenen menys cost però també tenen menys capacitat de venda i doncs de generar volum i segurament no poden fer segons quins marges que altres supermercats que també legítimament tenen el tabac com a atractiu, però més enllà del tabac tenen altres coses que venen. I això evidentment és el lliure mercat.

Bé, jo no em vull allargar més.

(Se senten veus)

Doncs, li contestaré jo al Sr. Pintat, el Sr. Jordi Cinca diu que no cal, home sí que cal tot de contestar, ara faig quedar malament el meu ministre de finances.

Jo em quedo en què hem fet un pas endavant Sr. Pintat. Independentment de tot el que ha dit i que hi ha mecanismes. Jo em quedo amb el que he dit quan he pujat a la tribuna. Bé, si vostè em diu, aneu incorporant mitjançant esmenes i van en aquest sentit, l'acord que avui dia no està assolit, perquè solament s'assolirà un acord quan tot estigui assolit.

Bé, doncs, amb vostè, tot i que no hi està d'acord amb la transitòria, doncs, ja hem fet un petit pas. I és per això que jo ho deia en aquest sentit que, saludo tot i les nostres diferències, les esmenes que vostè ha proposat, tot i que també, evidentment, comparteixo el plantejament del ministre que no són adequades a hores d'ara perquè estariem fent també, a més a més, gaire bé ciència ficció, perquè no tothom en aquesta Cambra defensa amb la mateixa intensitat la bonança per Andorra i tenir un acord d'associació.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, només per anar cloent.

Vostè Sr. cap de Govern torna a reobrir els debats, doncs, tornem-hi.

Hem fet un pas... jo no sé si l'han fet al costat, endavant o al darrere, perquè és clar, amb vostè costa situar-se.

No sé què fa negociant amb la Unió Europea. Si arriba a acords, apliqui'ls! Si no estiguis quiet! És que no costa tant això.

Però en aquesta llei no es contempla. A nosaltres no ens agrada i som els que els hi hem d'introduir per esmenes. No ho entenc! I ara fem un pas més.

Quan va estar aquí el Sr. López Aguilar va fer el seu informe preceptiu al Parlament Europeu, i una de les recomanacions, o potser la Sra. ministra ens ho podrà contestar, és que abans de la conclusió de la Comissió Juncker se l'evocui que és una declaració política del que s'ha arribat a assolir. Em pot dir si hi haurà alguna cosa en aquest sentit?

I Sr. Espot, que s'hi fixa molt, presti atenció amb això!

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, i a veure si sóc capaç de finalitzar el debat perquè ja està una mica esgotat.

Home, jo tinc molts defectes, però no sé si és una qualitat, jo de quiet no en sé estar gaire.

A mi el que m'agradaria és amb això de l'acord d'associació, pas endavant, pas enrere, és algun dia poder fer un pas amb vostè a favor d'aquest acord d'Associació. Però a mi ja no em dona temps. Per tant, en tot cas, ja el farà, si tot va bé, el Sr. Espot.

Sobre la declaració, ja ho va dir la ministra Ubach. Però per ser clars, de la mateixa manera que la ministra Ubach, a demés a la comissió d'exteriors ho va dir, davant vostès, hi ha una... justament la Sra. Ubach no hi podrà ser la setmana que ve perquè té una comissió, però després ja entrarem en campanya i, per tant, si hi ha reunions seran purament tècniques i, en tot cas, no estem per tancar cap acord

ni cap declaració en aquest mandat. Aquesta voluntat de la UE s'ha dit, però sempre hem dit nosaltres que una cosa és la voluntat de la UE però hi ha d'haver una voluntat compartida i tot dependrà de les propostes que en el seu moment pugui fer la UE.

Les coses estan així Sr. Pintat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Sí, Sr. Cinc molt breument.

El Sr. Jordi Cinca:

Sí, molt breument, només per complementar el que acaba de dir el Sr. cap de Govern. Crec que és bo, perquè sinó al final acabem generant confusió a tothom, que situem cada document i cada responsable en el seu àmbit d'actuació.

El López Aguilar, com vostè sap és un parlamentari europeu que va venir aquí com a cap d'una comissió que se li ha encomanat emetre un informe sobre l'acord d'associació amb Andorra. Ell el que ha fet ha sigut emetre un informe, un esborrany, que ha sotmès ara o que ara és susceptible de ser esmenat, i que un cop ho hagi estat ha d'estar sotmès a la comissió d'exteriors del Parlament Europeu, i que posteriorment el Parlament Europeu l'haurà o no d'aprovar.

Per tant, imagini's si han de passar coses abans que no es puguin dur a terme o no ens puguem posar a negociar amb els termes en què es pronuncia el Sr. López Aguilar. Que insisteixo, no és la comissió, no és amb qui estem negociant, és el Parlament Europeu.

Per tant, no podem fer actuacions, no podem prendre decisions en base a un document preparatori que ha fet el Sr. López Aguilar i que ha de sotmetre a la seva comissió d'exteriors, a la comissió d'exteriors del Parlament Europeu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Desitja intervenir Sr. Pintat...

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

És que no és per concloure, però és que costa concloure amb vostès, cada vegada he de tornar a obrir el debat.

Sr. Cinca, jo ja estic situat, jo ja ho tinc clar, no cal que ho puntualitzi tant. Jo només estic preguntant si es dona aquest fet, per dir-ho clarament, quina declaració política faran, que és el marc institucional, l'acord que hi ha sobre mercaderies, els podrem tenir clars aquests documents?

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, alguna altra intervenció...

(Se senten veus)

Perdó Sr. cap de Govern, si em permet.

El Sr. cap de Govern:

Sí, perdó Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Sí, jo els hi demanaria que ens centréssim en el debat i que anéssim acabant aquest debat.

Sr. cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Ho faré el més curt que pugui.

No hi haurà declaració, en tot cas no hi ha ni temps material que hi hagi cap declaració. Hi haurà eleccions i ja es veurà. I mentrestant, a més d'haver-hi eleccions, també hi haurà eleccions europees, dit passant, i pot també canviar moltes coses.

I jo sempre he dit que aquesta negociació és una negociació dinàmica, amb els seus alts i els seus baixos.

A partir d'aquí, jo em sembla que no he obert cap més punt de l'ordre del dia o de debat suplementari, suposo.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, si no hi ha més intervencions, donaríem per acabat el debat i procediríem a la votació de les dues esmenes a la totalitat.

En primer lloc procedirem a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup Parlamentari Liberal, recordant que sí és sí a l'esmena i no és no a l'esmena.

Obrim, doncs, un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Vots a favor 12, vots en contra 16 i abstencions cap.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat queda desestimada l'esmena a la totalitat.

Procedim ara a continuació a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Josep Pintat Forné, Joan Carles Camp Areny, Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells, Josep Majoral Obiols i Carine Montaner Raynaud.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies Sr. síndic.

A favor 12, en contra 16 i abstencions cap.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Bé, a la vista del resultat queda desestimada l'esmena a la totalitat, estan doncs, desestimades les dues i havent-se presentat esmenes a l'articulat, el projecte de llei seguirà el seu tràmit a la Comissió Legislativa d'Economia

Abans de passar al següent punt de l'ordre del dia, suspenem la sessió durant 10 minuts.

(Se suspèn la sessió.)

(Són les 11.24h)

(Es reprèn la sessió)

(Són les 11.51h)

El Sr. síndic general:

Reprenem la sessió.

Passem al següent punt de l'ordre del dia.

7- Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2019, així com l'examen i votació de les esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup

Parlamentari Liberal i pels M. I. Srs. Josep Majoral Obiols, Joan Carles Camp Areny i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional, del Consell Superior de la Justícia i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

El Projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 108/2018, del 7 de novembre. S'han formulat tres esmenes a la totalitat presentades pels M. I. Srs. Gerard Alís Eroles, Rosa Gili Casals i Pere López Agràs, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, pel M. I. Sr. Jordi Gallardo Fernández, president del Grup Parlamentari Liberal i pels M. I. Srs. Josep Majoral Obiols, Joan Carles Camp Areny i Carine Montaner Raynaud, consellers generals del Grup Parlamentari Mixt, les quals han estat publicades en els Butlletins número 127/2018, del 18 de desembre, i 7/2019, de l'11 de gener respectivament.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pels M. I. Srs. Gerard Alís, Rosa Gili i Pere López, intervé el Sr. Pere López

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, he de reconèixer que es fa una mica estrany fer una intervenció, doncs, amb l'actual situació de la sala, perquè sembla que no hi ha massa consellers, però en tot cas, començo de la mateixa manera, i falten també alguns membres del Govern.

Els tres consellers del Partit Socialdemòcrata hem presentat una esmena a la totalitat al Projecte de llei del pressupost perquè, al nostre entendre, aquest no respon a les necessitats actuals que té el nostre país. I això no és una frase llançada a l'aire sense més, sinó que és una concreció que miraré de concretar al llarg de la meva intervenció.

Perquè sobretot, el que no hi ha en aquest pressupost són propostes ni solucions, ni en molts casos partides pressupostàries allà on els ciutadans estan demanant d'actuar de manera més important. Allà on justament cal posar fons públics per revertir algunes de les actuals situacions vidents.

També em referiré, evidentment, a algunes aplicacions més que discutibles de fons públics, ja sigui en matèria d'inversions, en matèria d'assessoraments, assessors, relacions especials i altres partides supèrflues o, com a mínim, molt qüestionables, que d'alguna manera s'han anat enquistant i ja fan part, gaire bé, fixa, com diríem,

del mobiliari dels pressupostos de Demòcrates per Andorra.

Analitzem de nou, si em permet Sr. Cinca, com ja vam fer una mica en part ahir, però crec que en el moment de parlar de pressupost cal parlar també del context en què es produeix el debat d'avui.

Un context que arriba després de 8 anys de Govern de Demòcrates per Andorra i de dues majories absolutes de forma consecutiva.

Començaré, com ja he fet amb alguns anys anteriors, agafant l'enquesta del CRES, una enquesta que recull les principals problemàtiques al nostre país i que, a demés, fa pocs dies va estar presentada la seva versió més actualitzada.

Com no és sorpresa per a ningú, la principal problemàtica avui dia en matèria d'habitatge al país és la problemàtica de l'habitatge. Ahir en vam parlar més que àmpliament sobre aquesta qüestió, però crec que no està de més tornar a considerar que ha estat el fracàs entre fracassos de la política de Demòcrates per Andorra.

La preocupació pel tema de l'habitatge és creixent al nostre país. Cada dia surten articles d'opinió i informacions i notícies al voltant d'aquesta qüestió, hem arribat fins i tot a una situació inèdita al nostre país, almenys fins fa algunes setmanes, amb gent manifestant-se, amb ciutadans manifestant-se al carrer en relació a aquesta problemàtica.

I la problemàtica de l'habitatge és inexistente al pressupost de Demòcrates per Andorra. Encara que sembli increïble, el principal problema del nostre país no té ni un departament, ni una àrea funcional, ni ningú que se n'ocupi. Bé, ja vam veure ahir que en algunes estones mortes, el ministre candidat que aglutina carteres, carteres i carteres, doncs, sembla que en algunes tardes es dedica puntualment a mirar algun tema en relació a la política de l'habitatge.

La segona de les preocupacions manifestes a l'enquesta del CRES és el treball i les condicions laborals.

També paràvem ahir de les dificultats existents en motiu de la Llei de la funció pública per trobar inspectors del treball al nostre país. Ens hagués agradat veure una major dotació en aquest sentit, en aquesta àrea i en aquest servei. No escapa a ningú l'existència d'horaris abusius en alguns sectors en el nostre país, i per ser justos en algunes empreses d'alguns sectors en el nostre país.

Encara que no sigui una qüestió pressupostària, davant d'aquesta dificultat existent, el nou Codi de relacions laborals encara ha endurit més les condicions en tema de descansos, de jornades

laborals i amb un a problemàtica creixent, com és el tema de l'acomiadament.

La qüestió del salari mínim també no és una qüestió menor. També segurament ho vam comentar ahir i ho hem debatut al llarg dels darrers mesos, la insuficiència d'aquest salari mínim que des del PS sempre hem proposat, ho vam fer al 2016, ningú ens pot dir ara que ens estem apuntant a un carro en base a les demandes socials existents, que havia d'arribar a l'any 2019 a ser establert a 1.200 euros.

Tercera problemàtica important de l'estudi del CRES: les pensions. Em sap greu i crec que cal tornar a recordar novament les seves modificacions legislatives de l'any 2014. Crec que és important recordar, una vegada més, que Demòcrates per Andorra va trencar el consens assolit de manera unànime al Consell General l'any 2018 amb una de les majors problemàtiques existents al nostre país, que és garantir una pensió mínima per aquelles persones que han treballat tota una vida al nostre país. I penso, i aquest en tot cas és un compromís nostre, que serà imprescindible en la propera legislatura trobar consensos en aquesta matèria. Perquè no pot ser, com hem repetit moltes vegades, que hagin de pagar els plats bruts, els plats trencats dels problemes de sostenibilitat del sistema de pensions, les persones amb una pensió més baixa.

Fins i tot, i és un argument que ja he fet servir alguna vegada, considerem que és mesquí atrevir-se a tocar les pensions més baixes per donar un fals oxigen al sistema de pensions de seguretat social. Però aquest és un oxigen mínim que no soluciona per res la problemàtica que pugui haver-hi a llarg termini de la sostenibilitat de pensions. I en canvi aquest mínim oxigen està asfixiant a moltes persones, a milers de pensionistes en el seu dia a dia.

És molt difícil d'explicar i de justificar el que vostès van fer l'any 2014, ho és més encara que tot i les demandes fetes pel raonador del ciutadà, per diferents col·lectius, per la federació de la gent gran, i tot i haver promès consensos i taules de diàleg, no ho hagin fet. I a demés, com deia abans, em sembla que és una actitud políticament covarda. Anar a pels més febles és absolutament covard.

Amb prestacions socials i ajudes socials és la quarta problemàtica que s'apunta com més rellevant en l'estudi del CRES al qual feia menció anteriorment. Al llarg d'aquesta legislatura, al nostre entendre, un dels principals moments va ser el debat de polítiques socials fet al novembre del 2016, al primer debat monogràfic amb anys que es feia en aquesta Cambra.

Jo a vegades, i sobretot veient els fets de les darreres setmanes, dubto si tothom va estar atent en aquell debat o va haver-hi alguns que només van fer acte

de presència. Perquè tot allò que es va debatre en motiu d'aquell debat monogràfic al novembre del 2016, tot allò que es va debatre i que es va portar dades i xifres en relació a les pensions mínimes, al salari mínim a les dificultats existents de l'habitatge, és el que ha anat sortint mica en mica, i que sembla que alguns, amb el cap de Govern al cap davant, han descobert en aquestes darreres setmanes.

Cada cop hi ha gent més preocupada en aquest país, i cada cop, per sort, ho estan manifestant de manera més fefaent.

La cinquena de les problemàtiques és el transport públic, una política absolutament inexistent a dins dels pressupost. El Govern continua considerant que el transport públic és una qüestió únicament de les empreses que es dediquen al sector, i que per tant, ho deixen una vegada més a l'exercici lliure de les empreses que treballen prestant el servei de transport públic, sense entendre, sense voler entendre que cal regular i endreçar el servei de transport públic, però sobretot que com a política pública cal destinar diners i cal destinar pressupost a les polítiques de transport públic. Això sí que és donar poder adquisitiu a les persones que més ho necessiten i no fer declaracions a la televisió pública quan ja som pràcticament amb temps de descompte.

Hi ha moltíssimes persones que per anar a treballar, per la seva mobilitat al dia a dia, el transport públic és essencial i com dèiem abans Sr. ministre, potser vostè em podrà rectificar, no hi ha cap partida pressupostària destinada al transport públic pel conjunt dels ciutadans.

I la sisena de les preocupacions és la sanitat. Una sanitat que continua en mig d'un desgavell de gestió a nivell de la CASS, amb unes promeses de reforma sanitària doncs que va arribant en compta gotes i amb unes preses de decisions que com bé sap, ens hagués agradat que haguessin arribat al llarg de les dues legislatures en què vostès han governat, i particularment en aquesta segona on hem estat molt insistents en aquesta qüestió.

Per tant, si agafem la llista de les sis principals preocupacions apuntades pel CRES, no es pot titllar d'agosarat ni d'injust, considerar les seves polítiques en bona part causants i responsables dels principals problemes que es viu al nostre país. O com a mínim és molt difícil trobar arguments, -i prometo escoltar-lo amb atenció Sr. Cinc-, que permetin veure que hi ha alguna preocupació, alguna partida pressupostària, alguna acció concreta que lluiti com a mínim per intentar reduir-les.

Parlant també del context, no es pot obviar les dues manifestacions que hi ha hagut en aquest país en el darrer mes. Un Govern que alguna vegada ha fet

servir aquella fórmula de què és el primer govern que fa moltes i moltes d'altres coses. En aquest sentit sí que és evident que són el govern que ha aconseguit major volum de mobilització en contra, ja sigui dins del sector públic, ja sigui dins del sector privat.

Per tant, el context en el qual arriba aquest debat, pensem que no és un context per treure massa pit per part de Demòcrates per Andorra, ni que estem a punt d'assolir un final d'etapa que es pugui catalogar precisament com a un final d'etapa gloriós, conseqüència de la seva política.

Tot i això i com ja han repetit en diverses vegades, també som plenament conscients que tot el que està passant els preocupa relativament poc. Més enllà de les mobilitzacions i de les demandes dels ciutadans, vostès són perfectament coneixedors del sistema polític, del sistema electoral i tenen molt clar que amb una petita part de la població, és més que suficient per governar en aquest país.

Ja he dit diverses vegades que finalment i són números a la mà, Demòcrates per Andorra va obtenir un percentatge de vots lleugerament superior al 7% del total de la població que viu al nostre país. I amb aquesta mica més del 7%, doncs tenen 15 seients al Consell General, fan realment el que els hi dona la gana des del punt de vista polític. Ahir i avui hem assistit a nombrosos debats i votacions on tot sovint voten sols qüestions més que transcendents, i per tant, d'alguna manera saben que moltes d'aquestes bosses de descontentament, o bé no voten perquè no poden, o bé no voten perquè doncs fan part d'aquesta desafeció política que entre tots plegats a vegades s'acaba generant perquè veuen difícil un canvi polític, i la seva concepció de la democràcia doncs se centra molt en conservar aquesta petita part de la població, encara que d'altres ho estiguin passant cada dia pitjor.

Per això treballen aquests darrers dies de manera insistent a desacreditar propostes o apostes polítiques que segueixen objectius lloables, almenys des de la meua percepció de la democràcia, com és la d'aportar una major pluralitat al Consell General recollint la pluralitat existent a la societat.

Per això, no accepten que representants polítics o els hi costa, participin de manifestacions, que parlin amb els sindicats o que parlin amb els ciutadans. I per això com deia, miren de denegar apostes polítiques com les que s'estan treballant conjuntament entre el Partit Socialdemòcrata i el Partit Liberal, que té moltes virtuts que en vostès no acabo de descobrir. Una aposta que és democràtica, plural, que busca assolir consensos, que és transparent, que és valenta, que està feta amb llum i taquígrafs i sobretot que té per objecte donar veu i

peu als ciutadans, donar veu i pes als ciutadans en aquesta noble institució.

Imagino que als ulls d'alguns de vostès deuen pensar fins aquí podrien arribar, que els ciutadans puguin arribar un dia a tenir molts d'aquests ciutadans que ho estan passant malament, puguin arribar a tenir espais en aquest Consell General i puguin participar activament de la nostra vida política.

Vostès com ja han defensat i com aquest pressupost demostra prefereixen cenyir-se a aquest corralet petit al qual vostès defensen i fan una política que ja veiem on ens està portant i aquests dies tenim mostres més que evidents.

Parlava al principi de la meua intervenció sobre la seva dubtosa gestió en molts àmbits dels diners públics. Allò que a vegades hem definit com la sostenibilitat a la carta. Els diners pel que ens interessa hi són, i pel que no ens interessa hi ha problemes de sostenibilitat. Allò de l'ara no toca, allò de ja ho estudiarem. Parlava abans de les pensions per les persones que estan a sota del salari mínim. I també en les seves generoses partides en estudis, assessoraments, inversions en la via pública. Tot i que el Sr. Torres ens ha promès varies vegades en declaracions que hi hauria una nova política d'inversions, que la política d'inversions en xarxa pública era una cosa del passat, i que s'apostava per fer una nova política d'inversions, el projecte de pressupost continua havent-hi el que cada any hem trobat i el que cada any hem vist.

Més enllà de les inversions emblemàtiques diguéssim, o les inversions que havien de sortir una mica del dia a dia, ja siguin les inversions d'atractius turístics ja que té el Sr. Camp al costat. El recinte multi firal o la font de colors o altres projectes, doncs finalment no s'han materialitzat, que podien ser bons projectes, o els seus fracassos prou consolidats en matèria d'heliport, el Cloud evidentment, entre altres.

També voldria parlar avui d'una qüestió que n'hem parlat varies vegades en debats d'orientació política, i és la seva política que ens pensem suposa un fre a la diversificació econòmica. El Sr. Saboya quan va deixar la cartera d'exterior i va passar a ocupar la seva actual cartera, ens va prometre millores en les tramitacions en la inversió estrangera, simplificacions administratives, un punt d'empresa per als inversors i tota una sèrie de propostes que una vegada més no han fructificat. També totes les promeses de projectes de nínxols nous de mercats, de legislacions novadores que han de permetre desenvolupar nous sectors al nostre país, doncs també brillen per la seva absència.

I ja per acabar la meua intervenció, em referiré una vegada més a l'ús intensiu de recursos de FEDA i de

STA, i particularment a la política de preus de STA. Ja sabem tots que en mans de Demòcrates per Andorra, STA s'ha convertit bàsicament amb una eina d'equilibri pressupostari pel Sr. Cinca. Com que Demòcrates per Andorra en les darreres setmanes s'ha donat que el nostre país hi ha un problema seriós de poder adquisitiu, particularment a les famílies que tenen menys recursos, nosaltres hem parlat moltes vegades de la importància de les tarifes telefòniques, de televisió i d'accés a internet de STA. Aquesta és una bona política per donar poder adquisitiu a les famílies. Això són propostes concretes, no com deia abans anar a la televisió a fer un discurs que no ens aporta absolutament res.

Per tant, per tot el que he exposat, pensem plenament justificada una esmena a la totalitat al pressupost que també té amplis components polítics, com és evident en la meua intervenció, perquè finalment el pressupost és la materialització de la política. Podem fer un debat de capítols i d'increments, que també ho és, però al final allà on hi ha els diners es poden solucionar els problemes, i allà on no hi ha diners, segur que no poden arribar les solucions. I per tant, pensem que imperiosament el nostre país necessita un canvi de rumb en la política per cosir una societat que vostès han fracturat, i també per una millora de la qualitat democràtica i per acabar amb aquesta política de "l'ordeno i mando", tant característica de Demòcrates per Andorra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És ara el torn de la defensa de l'esmena a la totalitat presentada pel Grup Parlamentari Liberal.

Té la paraula el Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Estem davant del darrer pressupost de la legislatura i espero honestament que sigui també el darrer pressupost d'un govern de DA.

No sorprendran en aquest punt de la legislatura amb l'esmena a la totalitat presentada pels Liberals, doncs ha estat una constant els seus pressupostos dels darrers quatre anys al no compartir el plantejament pressupostari que han dut a terme durant aquest mandat.

Uns pressupostos que han volgut amagar sota les grans xifres, els grans fracassos. Uns pressupostos fets des dels despatxos de l'edifici Administratiu del Govern, clarament aliens al que la societat

andorrana ha estat vivint i declarant els darrers quatre anys.

Uns pressupostos que ja han deixat de ser la llei més important que s'aprova en cada legislatura en quant a gestió política, ja que portats a la pràctica han quedat desvirtuats per vostès mateixos amb el grau d'execució que no compleixen.

I arribem ara al darrer d'ells, al de l'exercici 2019 del que hem de dir que no ens creiem les previsions que el Govern ha presentat.

Unes previsions amb les que al seu entendre podran quadrar la gestió, potser sí sobre el paper però pensem sincerament que són unes hipòtesis triomfalistes i poc realistes.

Revisen a l'alça les expectatives de creixement i també a l'alça les previsions d'ingressos, quan la conjuntura internacional pronostica una desacceleració econòmica important.

Segueixen presentant una estructura pressupostària amb una despesa pública desbocada, amb un creixement en alguns casos del 100 o 150%.

Preveuen un creixement dels ingressos per quadrar la despesa màxima permesa i ho pensen fer essencialment per la via de l'IRPF quan el poder adquisitiu de la classe mitjana ha baixat, per la via de l'impost de societats, quan una part de les empreses del país no declaren beneficis, per la via de l'impost de la renda dels no residents, quan la implantació dels convenis de no doble imposició dirigeixen aquesta figura impositiva clarament a la baixa, i per la via de la taxa al consum, la taxa del tabac, un sector econòmic madur, ple d'incerteses a mig termini.

Per això diem que segons els nostres números, a partir del seu pressupost, l'estat d'ingressos està sobrevalorat aproximadament en 12 milions d'euros.

Una previsió d'ingressos clarament a l'alça d'una forma molt alegre amb un objectiu de camuflar el dèficit generat i poder complir amb la regla d'or, ja que durant vuit anys han estat incapaços d'assolir l'equilibri pressupostari que tant i tant van prometre durant la campanya.

Hem d'afegir com cada debat del pressupost, l'inestimable ajuda dels dividendes d'Andorra Telecom en aquest exercici ni més ni menys de 27 milions en total. Aquest exercici però s'han superat i agafen el 100% del dividend, però com que no és suficient recorren a l'aportació extraordinària que la venda de Mas Mòbil va generar i també l'utilitzem per quadrar els números.

Això ja no és descapitalitzar la parapública, això és sagnar-la i condemnar la seva diversificació.

I mentre vostès tenen la mà trencada a l'hora de gestionar, adjudiquen, contracten, malbaraten sense cap mirament, escanyen cada cop més a la població i a les empreses.

La seva herència a la població es resumeix amb dos indicadors.

Primer, els ingressos tributaris del Govern per habitant han passat de 3.826 euros per habitant l'any 2011, quan vostès arriben, a 8.195 euros per habitant en el seu pressupost de comiat. Un increment del 114%.

Diguem-ho clar, amb Demòcrates per Andorra els ciutadans paguem molt més al Govern.

Altre indicador, el cost de l'estructura de l'Administració per habitant. Quan van arribar vostès aquest cost era de 7.875 euros per habitant. Deixen ara el cost en 10.161 euros per habitant. Amb Demòcrates per Andorra ens costa a cada ciutadà un 29% més el seu model d'administració, una administració dit sigui de pas, obsoleta.

Deixi'm que digui que d'aquesta dada del Cos de l'Administració, els principals responsables són vostès, no els funcionaris com han volgut fer creure de forma intencionada durant els darrers vuit anys.

El conjunt d'aquesta herència explica en part el malestar social envers el Govern de DA, la pèrdua de poder adquisitiu de la classe mitjana i d'empobriment del petit i mitjà teixit productiu del país que ha experimentat en els dos mandats de DA.

Pressupostos amb unes altes expectatives d'ingressos que difícilment podran complir-se segons les seves pròpies projeccions i un model pressupostari que perjudica la classe treballadora, les famílies, els treballadors per compte propi i les PIMES.

L'augment de la despesa que vostès han generat durant vuit anys, la pagaran les classes mitjanes.

El seu pressupost augmenta els ingressos dels impostos indirectes basat en els consumidors en vuit milions. És cert que bona part repercuteix en els visitants però no es pot obviar que és un cop a la renda disponible de les classes assalariades del país.

Una decisió de model que s'acompanya al mateix temps d'un increment en 32 milions d'euros de les despeses de personal passant de 87 milions a 115. Ja elimino els quatre milions del fons de pensió que vostè em podria dir, i per tant parlem d'un 37% més en cost de personal. Qui ha pres aquesta decisió? No és sostenible l'Administració? Expliqui'm per què.

Han contractat més que ningú, com ja els hi vaig dir ahir, però han fet una política de precarietat laboral. El Govern ha passat de pagar 118.000 euros per concepte de sou base de caràcter eventual al 2011, als 5 milions que vostè pressuposten al 2019.

Repeteixo, 118.000 euros en salaris per a eventuals als 5 milions el 2019.

Han estat capaços de fer creure durant un temps que el problema de l'Administració és de la seva mida, com si això no anés amb vostès. El que passa és que d'un temps cap aquí se'ls hi ha vist el llautó respecte al doble discurs que han mantingut.

D'una banda, assenyalar els treballadors públics quan l'interlocutor és el sector privat, explicant el cost que representa la massa salarial fa insostenible el model, i després intentar aconseguir i fer clientelisme per la via de les contractacions a dojo, com demostren les dades que acabo de comentar.

Si parlem de les despeses de béns corrents i serveis, constatem com han crescut en 8 milions, un 16,15% més durant el mateix període que les despeses d'inversió baixen en 84 milions, el que significa un 66% menys d'inversió.

Em pregunto quin tipus d'estimulació econòmica han generat vostès des del sector públic amb el seu pas pel Govern.

La despesa que acaba liquidant no arriba ni al 40% dels exercicis anteriors perquè una altra característica de la seva gestió pressupostària ha estat la reducció de l'esforç inversor, exercici darrere exercici que ha fet el seu govern, passant del gairebé 30% d'esforç d'inversió a l'11%.

No liquiden ni la meitat del que pressuposten, perjudicant clarament les empreses del sector d'obra pública, que difícilment poden fer una planificació dels recursos per la inseguretat que la seva gestió genera dins del propi sector.

Estem davant de la culminació d'un model basat en l'increment de la càrrega fiscal a la classe treballadora i la petita i mitjana empresa, per augmentar una despesa corrent que no ha tingut un impacte ni en l'economia, ni en la millora del nou model d'administració que li cal al país, i que vostès han estat incapaços de desenvolupar durant vuit anys.

En el que sí han estat i en el que sí ha impactat el seu model és en fer créixer l'Administració però no en la direcció correcta i no com va quedar demostrat ahir cap un model eficient, sostenible i de futur.

Han augmentat un 10,7% els salaris de polítics i ambaixadors, i un 37% més del personal fix. I la dada demolidora, que els hi deia abans, un 4.370% més de contractació de personal amb caràcter eventual, 4.370% més de contractació de personal amb caràcter eventual, des de què van arribar fins que espero deixin el Govern.

El seu model ha estat el de la precarietat laboral, sous baixos i contractació descontrolada,

especialment els dos darrers anys preparant ja segurament els comicis electorals.

Vostè diu en la memòria Sr. ministre, que han fet la previsió d'ingressos en base a l'estimació dels tancaments del 2018. Si mirem els tancaments publicats per exemple pel Departament de Duana a 31 de desembre del 2018, resulta que les seves previsions ja no quadren amb els tancaments reals. Per això li repeteixo que el dèficit camuflat de DA als pressupostos és de 25 milions, 13 reconeguts més els 12 inflats amb les previsions que ja li he explicat alegres que fa vostè.

Un cop haver demostrat que per si alguna cosa destaca aquest pressupost és pel desbocament de la despesa permesa, el colofó final amb el que tanca la legislatura és amb la modificació de la Llei de la sostenibilitat de les finances públiques de forma que el pròxim Govern no estigui sotmès a aquesta norma quan l'objectiu justament era aquest. De fet, ha quedat demostrat que no som partidaris de la fiscalització de comptes, així s'explica l'obsessió en crear entitats paral·leles que es puguin escapar al control de la Llei de les finances públiques, unes parapúbliques o societats que estan fora de control.

Quan ha arribat el moment de la veritat, és a dir, el moment de complir el que la Llei preveia respecte al límit de despesa permesa, llavors vostès els impulsors de la pròpia llei la modifiquin per fer-se un vestit a mida.

Es van donar quatre anys per arribar a l'objectiu, han estat incapaços d'assolir-ho cap any, ni els anteriors quan no era obligatori, ni el primer en què sí ho era. Això és una mostra més de l'absència de voluntat de gestió pressupostària que ha tingut el Govern de DA durant vuit anys.

No voldria acabar sense fer esment al gran èxit que vostès, dubtós des del meu punt de vista, presenten el seu pressupost que és els 24 milions d'euros que destinen a ajudes socials. Que un Govern es felicitari perquè destina 24 milions d'euros a ajudes socials és que realment no ha entès res, absolutament res de com està evolucionant el país i del dia a dia de moltes persones. La millor notícia seria que el Govern no hagués de destinar ni un euro en ajudes perquè això voldria dir que la gent es guanya la vida i viu dignament sense haver de recórrer als ajuts socials. A ningú, absolutament a ningú li agrada haver de demanar ajudes, no és una situació gens agradable haver de passar pel tràmit que suposa explicar la situació difícil amb la que es troben aquestes persones.

Si dona més ajudes que ningú en part és per l'evidència que la seva política ha fracassat quant a la creació de riquesa i igualtat d'oportunitats.

Després tot és una qüestió de prioritats, no hi ha diners per apujar les pensions, ajudar els joves universitaris que no cobren a temps els ajuts a l'estudi, però malbaraten diners amb estudis de projectes fallits.

Un model, el seu, que pretén ser solidari però que en el fons fomenta la injustícia social. D'aquí que més important en com començava una cosa és com s'acaba i vostès que tant van prometre al 2011 ara ja tenen una carta de presentació després de dos mandats de majories absolutes.

Del pressupost del 2019 només podem dir que és l'evidència d'un fracàs de vuit anys de gestió en un context d'ingressos fiscals que cap altre Govern... cap altre Govern abans havia tingut. Un model basat, al nostre entendre, en l'afany recaptatori que al mateix temps ha defugit afrontar una gestió eficient de la despesa. Herència que deixen és la d'uns pressupostos que augmentaran el dèficit estructural disparant la despesa, una despesa associada en gran mesura al clientelisme, uns pressupostos que fomenten la desigualtat entre els contribuents i la burocràcia, el que calia no era gastar més, el que calia i cal és gastar millor i amb això vostès han fracassat.

Per tot l'exposat demanem el vot favorable a l'esmena a la totalitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per defensar l'esmena a la totalitat formulada pels M. I. Srs. Josep Majoral, Joan Carles Camp i Carine Montaner Raynaud.

Té la paraula el Sr. Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies Sr. síndic.

Sotmetem aquesta esmena al Ple pels motius que explicaré.

El primer de tots és perquè Andorra es troba al límit de la seva sostenibilitat econòmica.

En els darrers anys la nostra economia ha crescut, però el nostre deute també. El nostre PIB ha crescut en un 3% de mitjana, però quan les economies veïnes, creixien al 3%, nosaltres teníem creixements molt superiors, amb la diferència de què les economies veïnes disposen d'una economia prou diversificada i nosaltres encara sortim en tenim dels sectors tradicionals, perquè malauradament, fins ara, no heu estat capaços de diversificar la nostra economia.

Davant d'aquesta situació, què ens proposa el Govern? Doncs, entre altres coses, el Govern, en un context de previsible desacceleració econòmica mundial, sense cap pla alternatiu ni estudi de contingència i sense cap diàleg previ amb les forces socials i polítiques del país, ens proposa, en síntesi, augmentar un 1% el sostre de dèficit públic després d'haver augmentat la pressió fiscal. Per fer què, senyors del Govern? Per implementar quines polítiques? Augmentar un 1% el dèficit, vol dir augmentar 28 milions d'euros el nostre deute nacional. Apujar impostos directes i indirectes vol dir empobrir encara més l'economia domèstica dels andorrans.

Diu el Govern que la previsió d'ingressos és de 444 milions d'euros i la previsió de despeses de funcionament amb les despeses financeres és de 400 milions d'euros.

Això vol dir, senyor ministre, que un 90% dels ingressos del pressupost s'aplicaran al pagament de la despesa corrent de l'Administració pública. És això Sr. cap de Govern? Perquè si és això què ens quedarà per fer polítiques de creixement? Quant, per fer polítiques d'inversió productiva? Quin pensament tenim, en definitiva, de cara a la inajornable reforma de les nostres estructures econòmiques? Perquè aquests són els problemes reals que té el país.

Diuen els experts mundials que s'acosta una gran tempesta econòmica. N'hem parlat prou? N'hem parlat encara que només sigui una mica? Tenen vostès, senyors del Govern, la més mínima intenció de parlar-ne? Perquè si la tenen, ara és el lloc i el moment. Som al Consell General. Si al Consell General s'hi ve a parlar, a negociar, a mirar de trobar entre tots plegats les millors solucions de present i futur, pel benestar de les persones que ens han votat i han confiat en nosaltres.

Però no, vostès, són incapaços de trobar solucions, han fet la seva política habitual de "qui dia passa any empeny".

Amb nosaltres no hi comptin. A nosaltres, busqui'ns per fer un debat seriós, per analitzar i preveure situacions, per fer estudis d'impacte, per exercir el control parlamentari al que estem obligats.

Andorra s'està empobrint. Només entre 2010 i 2015, es va produir la destrucció d'un 11% del nostre Producte Interior Brut.

És cert que, en els darrers anys, hi ha hagut un creixement econòmic superior al previst, un increment de la pressió fiscal a través de l'IRPF i l'impost de societats i, per tant, una major recaptació de recursos.

I els pregunto: això, ens ha servit per crear un fons de maniobra, capaç de millorar la nostra resiliència financera i afrontar cicles econòmics negatius com el que ve? Em fa l'efecte que no. El que em fa l'efecte, en canvi, és que el grau d'improvisació del Govern és cada dia més gran, i que del nivell d'insatisfacció i malestar ciutadà en tenim proves massa sovint.

Estem a punt d'arribar a un punt de no retorn en la sostenibilitat de les finances públiques, senyores i senyors consellers.

Vénen temps difícils, tenim molt a negociar, molt a defensar, n'hem de parlar molt i hem de parlar aquí, al Consell General que és l'expressió de la voluntat democràtica dels andorrans i andorranes que ens han votat.

Per aquests motius és perquè expressem la nostra esmena a la totalitat.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, té la paraula el ministre, Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Senyores i senyors consellers, per vuitena vegada em presento davant d'aquesta Cambra per defensar el Projecte de pressupost elaborat pel Govern en contrast a les esmenes a la totalitat presentades pels grups de l'oposició. Aquest cop sí, és la darrera vegada.

Per tant, ni pretenc sorprendre'ls amb els meus arguments, ni trencarem el que han estat uns pressupostos lligats, coherents al llarg d'aquests vuit anys. Igual, val a dir, que a mi no em sorprenen els arguments de les esmenes a la totalitat per reiteratius tot i que al meu entendre amb una diferència substancial: acostumen a fer previsions catastrofistes que després, any rere any, es demostren que no es compleixen.

En tot cas, al final de la legislatura estem davant una excel·lent ocasió per tornar a desgranar els eixos d'aquesta política pressupostària, el perquè entenem que era la única possible vist el que ens vam trobar i el que necessitava el país, i finalment per valorar on l'hem situat fins ara i en què s'ha traduït en termes de dèficit, d'endeutament, d'estructura d'ingressos d'Estat, de serveis, de prestacions públiques i d'infraestructures.

La preparació del pressupost de l'any 2012 va venir marcada per la necessitat a curt termini de traduir en

xifres les necessitats del país i els seus ciutadans aquell any, però també per la voluntat de fixar uns objectius pressupostaris a llarg termini, el temps necessari per aconseguir aquests objectius no era fàcil de determinar, no ho era perquè mai ho és fer previsions a llarg termini, però sobretot no ho era perquè ens trobàvem en un país amb caiguda lliure, per tant, calia fixar com a primer objectiu de canvi el canvi de tendència, una tendència negativa i un cop canviada aconseguir iniciar una senda de creixement. Tot plegat, òbviament, gens fàcil.

Sr. Gallardo, Sr. López, l'any 2012 o l'any 2011 -el 2012 va ser el primer pressupost que vam presentar-, la situació era la següent: s'havien encadenat cinc anys consecutius de PIB's negatius amb una pèrdua acumulada del 16,1% de la riquesa, és a dir, 472 milions d'euros. S'havien encadenat sis anys amb els dèficits més grans de la història d'Andorra, acumulant en sis anys un deute de 494 milions d'euros i l'endeutament de Govern havia passat a ser de 141 milions l'any 2000 a 768 a finals de l'any 2011.

Els nombre d'inscrits al Servei d'ocupació ja portava cinc anys creixent i ja havia superat les 800 persones, i la CASS havia perdut més de 5.000 assalariats, i el salari mig s'havia estancat. La matriculació de vehicles queia per cinquè any consecutiu i en sis anys havia passat de matricular-se 4.594 vehicles l'any 2006 a 1.893 l'any 2011. Les importacions portaven cinc anys consecutius baixant amb una pèrdua acumulada del 22% passant d'importacions per valor de 1.423 milions a importacions per valor de 1.102 milions. Estàvem perdent turistes cada any. Es portaven dos anys de destrucció neta d'establiments. La CASS havia esgotat les seves reserves de la branca general i presentava un forat de més de 30 milions d'euros i, naturalment, davant aquest panorama i davant de les poques estructures que s'havien creat per fer-hi front i per donar suport a la gent que patia aquella crisi, naturalment el país no parava de perdre població.

I així podria anar exposant un llarg reguitzell de dades que demostren en quina situació ens vam trobar el país l'any 2011. I efectivament Sr. Gallardo, això ens va fer obrir els ulls, no ara, llavors. I miri, els vam obrir tant que els devíem obrir com a taronges i cregui'm, no estic fent ni cap acudit ni cap joc de paraules.

El repte davant d'aquest panorama desolador per utilitzar les seves mateixes paraules, les del Sr. Gallardo, les del Sr. López davant del fracàs espectacular, estrepitós que havien demostrat les polítiques dels darrers deu anys, el que primer calia era fixar una política pressupostària que ens permetés revertir la situació. Primer, desaccelerar la

caiguda, no va ser gens fàcil, ens va costar dos anys fins al 2013; després, canviar la tendència i finalment començar a créixer a poder ser d'una forma més sostinguda, ordenada i diversificada de com s'havia crescut a finals dels 90 i a principis de la dècada del 2000... i a la primera dècada del 2000.

Per tant, convé que repassem quins són els eixos que vam fixar en aquell moment com a política pressupostària per aquella legislatura i també per aquesta segona. Ens cabien uns pressupostos al servei dels ciutadans que permetessin garantir un estat del benestar modern amb serveis públics de qualitat i amb capacitat de donar una resposta ràpida a les necessitats que els ciutadans tenen en cada moment, i amb una capacitat de poc a poc, no únicament donar resposta als problemes conjunturals, als problemes del moment, sinó també anar revertint als dèficits estructurals que ens havien deixat, és a dir, mesures a llarg termini. Tots aquests dèficits sobre els quals ara tot s'omplen la boca es van gestar en aquell moment.

Dos. Calien uns pressupostos que fossin una eina de promoció econòmica que reforcessin els sectors tradicionals de la nostra economia i fomentessin la irrupció i la consolidació de nous sectors. Tot, a més a més, en un marc competitiu i d'una economia oberta.

Calien també uns pressupostos que asseguressin un nivell raonable d'inversió pública per garantir la millora i el manteniment de les infraestructures públiques i que actués com a tractor de l'activitat econòmica, i inicialment suplís la manca d'inversió que hi havia en aquell moment en els comuns que sortosament s'ha anat recuperant.

Per poder dur a terme aquests tres punts, aquests tres eixos del pressupost calia una altra cosa; efectivament calia una altra cosa Sr. Gallardo: calia dur a terme o calia estabilitzar els ingressos de l'Estat i calia un marc fiscal diversificat que ens donés un nivell d'ingressos al nivell del nivell de prestacions que havíem generat. Aconseguint aquests ingressos estables podríem, a més a més un cop entréssim en una situació de creixement, aturar el creixement de l'endeutament, reduir el percentatge d'aquest en relació al PIB i no liquidar dèficits per sobre de l'1% del PIB. I finalment també calia rigor i contenció pressupostària que faci compatible disposar d'un pressupost suficient amb intentar, via la gestió diària, millorar els resultats que es preveuen en el pressupost.

Tot i que cada un dels pressupostos presentats han contemplat aquestes idees, també ho fa el de l'any 2019, una mateixa idea evolucionada i adaptada a les necessitats de cada moment i amb uns objectius a

llarg termini clars, i l'anàlisi de l'evolució pressupostària d'aquests anys ens permet veure com a mesura que hem estabilitzat els ingressos, reduït els dèficits i estabilitzar l'endeutament, hem pogut incrementar les partides en polítiques socials, en educació, en medi ambient, en cultura, etc. I això naturalment comença a donar el seus resultats tangibles, ho veurem. Ho veureu també quan anem repassant les xifres de cada un dels ministeris.

És cert, tot i així no és suficient... Tot i així no és suficient, hem de fer més. Hem de fer més, no només perquè la ciutadania ens ho reclama sinó perquè també aquest context va evolucionant i, per tant, l'Estat ha d'estar atent a les noves necessitats. Però no s'enganyin, les necessitats aquelles que ens ha llistat el Sr. Pere López com a les sis més prioritàries, totes elles... totes elles estaven ja en les enquestes del CRES a l'any 2010. Només així podrem estar en disposició de fixar-nos nous objectius assumibles. Si no haguéssim fet tot el que hem fet, especialment amb el capítol d'ingressos i de control del dèficit i de l'endeutament, els ciutadans, les ciutadanes d'Andorra han de saber que estaríem en un país més pobre, un país més endeutat i on les tensions socials serien més grans.

En tots els debats a la totalitat del pressupost he intentat evitar la defensa dels pressupostos i que es convertís en una llista inacabable de projectes. Tampoc ho faré avui.

El pressupost s'ha d'entendre com una eina al servei d'una política, com molt bé ens deia el Sr. López, que cada cop té un sentit més transversal perquè els objectius que permeten assolir una economia més productiva i una societat més inclusiva es basen en la promoció de valors de competitivitat, d'innovació i de sostenibilitat, i aquests valors requereixen d'una visió transversal que lliga projectes, iniciatives en recursos humans i financers. La sostenibilitat implica vessants mediambientals, socials i, a la vegada, també, financeres.

La sostenibilitat només ho és si promou la competitivitat del teixit econòmic i incideix en el benestar del conjunt de les dones i dels homes que formen part de la societat.

Permeti'm que em refereixi breument, doncs, als ingressos, als que han fet possible tot el que hem anat desplegant al llarg d'aquests 8 anys.

M'hi referiré breument perquè el pressupost del 2019 no presenta cap novetat significativa en aquest sentit. Ho he dit en moltes ocasions. Al nostre entendre, el marc fiscal està acabat i no cal incloure noves figures impositives. L'evolució d'aquests anys posa de relleu que els impostos que s'han anat implementant durant els darrers 7 anys són

suficients. I al entendre del Govern, només caldrà anar fent modificacions en la línia de fer-los més justos i eficients en la seva aplicació.

Tampoc és necessari, no cal canviar doncs, el tipus del 10% que presideix el conjunt de la fiscalitat directa. Tenim una tributació baixa i la podem mantenir, tenim una tributació amb una clara vessant social amb un mínim exempt de 24.000 euros, Sr. Gallardo. En aquest país ningú que cobri fins a 2.000 euros paga IRPF. Per tant, no em parli de les classes més desfavorides com a les classes a les que estem pressionant més fiscalment.

Els propers anys l'èmfasi s'haurà de posar en assegurar l'acompliment per part de tots els obligats tributaris i fer les correccions necessàries que assegurin un principi bàsic que és el que ja m'han sentit dir en moltes ocasions. Tothom que guanya per damunt dels mínims exempts i, especialment tota empresa que té beneficis ha de pagar, ha de contribuir a l'erari públic.

En un model de tributació baixa hem d'assegurar-nos, si volem mantenir-lo així, que a l'hora de ser justos, i alhora volem ser justos, que per la via de les deduccions i de les amortitzacions no es pugui aconseguir no pagar res.

El pressupost del 2019 preveu uns ingressos de 444.000 milions, efectivament, un increment del 4,64%. No entro al detall de com es distribueixen. El tenen perfectament identificat en els documents que tenen en el seu abast. Però sí que és ben cert que ja en el debat del marc pressupostari i avui altre cop, s'han volgut posar en dubte aquestes xifres.

Miri'n, els hi diré que ho entenc. Ho entenc, tot i que ja els hi vaig demanar en la discussió del marc pressupostari, els hi demano un vot de confiança. Un vot de confiança que crec que em puc permetre de demanar. Perquè miri'n, tots els pressupostos que hem presentat des del 2012 fins ara, en la seva liquidació han complert amb la previsió dels ingressos. De fet, tots els han superat a bastament, amb una única excepció, cal dir-ho, l'any 2015, ens vam quedar a 2,3% del que havíem previst.

Però els hi deia que entenc que tinguin dubtes i que tinguin certa incredulitat. No pot ser d'una altra manera de qui mai va aconseguir complir les seves previsions pressupostàries. Tots i cada un dels pressupostos, tots i cada un dels pressupostos, des de l'any 2000 fins l'any 2011, es van quedar per sota del que s'havia previst en els ingressos pressupostats. Tots! Entre el 5 i el 15%! I també hi hauria una excepció, però en negatiu. L'any 2008 es van quedar al 26,5% del que havien previst.

Per tant, entenc que estiguin preocupats, però també els hi demano, facin un vot de confiança perquè crec

que hem demostrat fins ara que som capaços de complir amb les previsions. I si no és així, l'any que ve, espero que el ministre de DA de finances que estigui defensant el pressupost de l'any 2020, doncs, tindrà l'honestedat de reconèixer-ho.

Haver situat de manera estable els ingressos per damunt de 400.000 milions d'euros és un element clau que ens ha permès poder progressivament consolidar els superàvits o dèficits per sota de l'1% del PIB. Naturalment és el que ha permès establir l'endeutament que fa tres anys que no creix i en termes de país, és a dir, sumant l'endeutament de comuns i Govern, baixa, i, per tant, ens posa en una situació molt més còmoda que la que ens vam trobar.

Però el més important d'haver consolidat el model fiscal és que ens ha permès bastir un pressupost cada any més social, més ric en prestacions, i més al servei dels ciutadans.

Ho podem concretar. Ja sé que els hi molesta que parlem d'això, però en tot cas, els números són tossuts i són aquests.

El pressupost del departament d'affers socials ha estat el més beneficiat d'aquesta estabilització dels comptes públics. I repetidament, any rere any, ha anat incrementant les seves dotacions. I ho ha fet per una clara vocació d'anar enriquint el conjunt de les prestacions socials del país. No s'enganyi Sr. Gallardo, no existeix aquest món ideal al que vostè apel·lava en què l'Estat no ha de donar suport a ningú perquè tothom es guanya molt bé la vida. Vostè sap que no existeix. I per tant, s'han d'anar creant estructures que vagin corregint aquelles mancances, doncs, que el propi mercat, que la pròpia societat, que l'evolució del propi país va generant.

Els pressupostos, com els hi deia, en afers socials no han parat de créixer. Aquest any se situa en els 27.500.000 euros, 3 milions més que les de l'any passat. En partides molt significatives com els ajuts a famílies que arriba als 10.259.000 euros, un 18,9% més que l'any passat. Les pensions de solidaritat, 2.496.000 euros, un 19,1% més que l'any passat. Els ajuts a l'habitatge de lloguer que s'incrementa en un 11,4%. O les pensions d'adults discapacitats que s'incrementa en un 23,3% arribant a l'1.077.000 euros.

I així podria anar seguint en les diferents prestacions que ofereix avui en dia afers socials.

Però al final tot això només són números. És més important entendre a què respon aquesta evolució. El ministre Esport ho ha explicat en moltes ocasions. La gestió de les polítiques socials avui és molt més complexa que fa 10 anys, i possiblement menys complexa del que ho serà d'aquí 10 anys, l'envelliment de la població, l'augment de

l'esperança de vida, l'augment de les dependències, noves fórmules de convivència amb famílies més nuclears i diverses, la progressiva inversió de la piràmide poblacional, obliga i obligarà a pensar en termes de sostenibilitat del model del benestar i obliga també a defugir la dinàmica d'anar promentent serveis, prestacions que no es podran pagar.

Això és el que s'ha fet aquets anys, més diners més programes, més projectes, més professionals per dur-los a terme i una re definició competencial entre el Govern, els comuns i la pròpia CASS.

En gran part això s'ha fet sota el paraigües de la llei de serveis socials i sociosanitaris, una llei que permet acabar amb la confusió de qui és responsable de tirar endavant les polítiques socials, diferenciant clarament quines són les prestacions contributives i, per tant, a càrrec de la CASS, d'aquelles que no són contributives i, per tant, les ha de finançar el Govern.

El Govern durant aquests anys no ha defugit la seva responsabilitat i ha multiplicat a càrrec del pressupost de l'Estat un nou ventall de programes de polítiques socials, només per esmentar-ne algunes.

Les prestacions familiars de fills a càrrec han passat a càrrec de Govern, i han deixat d'estar-ho a la CASS, s'han desvinculat del fet que els pares estiguessin o no cotitzant a la CASS i s'han ampliat les possibilitats d'acollir-s'hi al primer fill.

S'ha creat els complements no contributius de pensions d'invalidesa per garantir que aquestes pensions arribin a uns llindars mínims.

S'han creat els ajuts a l'emancipació.

Ajuts per fer possible el respir familiar i les ajudes amb cuidadors.

Conscients dels efectes de la crisi s'ha increment un 20% el llindar econòmic per accedir a les prestacions socials. Per tant, s'ha ampliat el ventall de persones que hi poden arribar.

Conscients que el creixement econòmic que ja començàvem a viure no es traslladava amb la mateixa velocitat a tot el conjunt de la societat andorrana.

I així també podria anar estenent una llarga llista de nous programes.

He de fer referència a un ens especialment significatiu perquè afecta a un bon nombre de persones, persones que requereixen aquesta ajuda i perquè ha tingut un suport molt important durant aquests anys, es tracta de l'Escola Nostra Senyora de Meritxell. Ahir en el debat del projecte de la llei de la fundació privada d'aquesta institució quedava clara la coincidència, i ho celebro, de tots els grups en la

importància de dotar de l'escola d'un marc legal adient i el reconeixement a la feina dels professionals, familiars i usuaris.

Des del Govern hem estat plenament convençuts dels del primer dia i possiblement per això es tracta de la institució que ha viscut l'increment més important de dotació els darrers 8 anys. L'any 2011 es van liquidar 3 milions d'euros i el pressupost d'aquest any supera els 6 milions d'euros. Una partida que prové tant del ministeri d'educació com del ministeri d'afers socials, un esforç que no únicament obeeix a l'increment d'usuaris, que ha estat important, sinó també una voluntat de garantir uns serveis de molta qualitat, sovint personalitzats i cada cop més especialitzats. Una escola, diguem-ho clar, i no en tinguin cap dubte, admirada i reconeguda fora d'Andorra.

Exactament el mateix podríem dir en l'àmbit de les polítiques d'ocupació i de la inserció sociolaboral, un exemple de necessitat de donar resposta ràpida a situacions conjunturals d'un moment. Els hi deia, quan vam arribar el llindar de les 800 persones inscrites al servei d'ocupació. A l'any 2013 vam tocar sostre, més de 1.000 persones. Avui en dia tot just 300! Per arribar aquí, doncs, es calia generar programes específics que permetessin fer aquest trànsit, que permetessin re incorporar en el mercat laboral a totes les persones que s'havien quedat sense feina. I durant aquests anys, aquesta partida ha anat creixent any rere any. I ara que estem en una fase de creixement, podem començar a fer, doncs, certa estabilització, podem començar a portar certa estabilització a aquestes partides.

De fet, aquest any, les polítiques i els programes d'inserció sociolaboral pugen 2.807.000 euros. És a dir, un 5,7% menys que l'any anterior.

I per acabar les referències al departament d'afers socials, fer-ne una en relació a les inversions. Aniré parlant de les inversions tot i saber que normalment estan canalitzades a través del Ministeri d'Ordenament del Territori. En aquest cas, el pressupost contempla 500.000 euros per fer les obres de remodelació de l'edifici que fins no fa gaire acollia la residència Solà d'Enclar, on està previst ubicar-hi un centre d'atenció per persones amb problemes de drogodependències.

A totes aquestes mesures han anat a parar aquests diners que hem aconseguit ingressar de més gràcies a tenir una política fiscal homogènia i homologable.

En la mateixa línia d'impulsar actuacions en els altres ministeris que tenen un clar paper a l'hora de vertebrar una societat cohesionada i a l'hora de donar eines a la ciutadania per evitar diferències i exclusions, el Ministeri d'Educació i Ensenyament

Superior també ha estat durant aquests darrers 8 anys un dels ministeris que s'ha volgut preservar de la crisi, el qual no ha hagut de suportar en el seu pressupost davallades en les seves dotacions.

Aquest any, el ministeri té globalment una partida de 67.171.000 euros. És a dir un 3% més que l'any anterior, any en el que ja la seva partida es va veure incrementada en un 3,6%. Tot i tractar-se d'una quantitat molt important, em permetran que per significar la política que ha seguit aquest Govern en aquesta matèria em refereixi a dos àmbits que tradicionalment havien estat considerats els parents pobres. D'una banda la formació professional on les xifres parlen per si soles. Del curs 2011-2012 al curs 2018-2019 s'han incrementat en un 114% els alumnes passant de 138 a 289. I en el mateix període s'ha incrementat la dotació pressupostària en un 61%. En l'actualitat, per tant, s'hi destinen al pressupost del 2019 1.663.000 euros.

L'altra, la Universitat d'Andorra, on els darrers anys també s'han incrementat substancialment les dotacions, fins arribar a 2.610.000 euros en el pressupost del 2011, que encara hauríem d'incrementar fins a 3.570.000 si parlem en termes de pressupost de la universitat, perquè gràcies a l'increment de cursos i d'oferta que ha anat fent durant aquests anys, té ja una capacitat de generar ingressos propis proper al milió d'euros.

Però si les despeses de funcionament s'han vist molt estabilitzades i protegides en el ministeri d'ensenyament, possiblement si alguna cosa l'ha destacat ha estat precisament les inversions en infraestructures i instal·lacions per poder dur a terme la seva tasca.

Durant aquest anys el Govern demòcrata s'ha acabat amb els prefabricats al país amb la finalització de les escoles d'ensenyança d'Ordino i de Canillo, s'han fet millores a l'escola del Pedral, i el Govern un cop assolit aquest objectiu, ha prioritzat que l'educació i les instal·lacions que les acullin puguin desenvolupar pla de millores on inclouen la realització d'obres per millorar l'accessibilitat i l'eficiència energètica a les escoles, com també dignificar les escoles més envellides.

En aquest sentit és destacable l'ampliació de l'escola andorrana de segona ensenyança a Santa Coloma que ja va començar l'any passat i que compta en el pressupost d'aquest any entre partida directa el 2019 i plurianual amb un milió i mig més d'euros.

Així com les dotacions pressupostàries d'educació durant les dues legislatures no s'han vist especialment afectades per la crisi, no podran dir el mateix de les dotacions de cultura. La primera legislatura i aquest departament va patir les

restriccions pressupostàries i per això aquesta segona legislatura s'ha volgut incrementar per damunt de la resta el seu pressupost, així l'any 2017, globalment, va tenir un increment del 31% que ja va quedar consolidat i l'any passat un nou increment, en aquest cas, modest de l'1%. I aquest any en torna a tenir un del 6,3%, de fet, és el departament que més incrementa de tots el pressupost, per arribar a un pressupost global de 8.882.000 euros.

Tot i les limitacions, cal destacar una importantíssima tasca per consolidar l'oferta museística del país, la voluntat de donar ús a edificis que històricament estaven abandonats i formen part del nostre patrimoni cultural, seria el cas de l'hotel Rosaleda o de Ràdio Andorra, o el progressiu suport a entitats culturals amb un notable increment de subvencions a entitats del país que ha passat de 180.000 euros a l'any 2016 a 439.000 euros l'any 2019.

L'any 2019 també serà el de l'inici de l'emblemàtic projecte nou museu de l'automòbil que vindrà a substituir l'actual instal·lació dignificant una de les col·leccions més important d'Europa en el seu àmbit, i amb un interès cultural i turístic evident. I l'any 2019 serà el de l'obertura al públic de l'espai Columba a Santa Coloma que completarà la posada en valor d'una de les joies del nostre romànic, com és l'església de Santa Coloma, i permetrà finalment posar a l'abast del públic els frescos de Santa Coloma, tants anys i tants anys, tancats en un magatzem.

Per acabar les referències a les accions a cultura, les accions de suport al català, que han sigut una constant durant la legislatura. S'ha augmentat l'oferta de cursos en tots els nivells, s'han reubicat alguns centres d'aprenentatge, s'han ampliat els horaris, i s'han fet campanyes sectorials que aquest any es veuran incrementades amb la campanya de l'ús del català en l'esport base i també en la darrera fase de la campanya de sensibilització a nuclis turístics, com pot ser el Pas de la Casa o Arinsal.

I encara dins d'aquest bloc de polítiques vinculades al benestar, he de parlar del medi ambient. El departament de medi ambient és un exemple clar que parlar del pressupost del 2019 vol dir parlar de la planificació de la legislatura. Aquesta legislatura s'ha centrat en el desenvolupament de la nova política energètica a Andorra per fer-la més sobirana i més sostenible, mantenir la qualitat del nostre entorn amb un objectiu clar que és anar avançant cap a l'excel·lència que es mereix un país de muntanya com el nostre i reforçar el posicionament d'Andorra com a destí de muntanya i a la vegada facilitar als nostres ciutadans que puguin gaudir d'un paisatge i una natura cuidades.

L'any 2015 es va crear l'oficina d'energia i el canvi climàtic amb la missió de desenvolupar una nova política energètica a Andorra coherent amb el llibre blanc de l'energia, i les obligacions internacionals per les quals es lluita contra el canvi climàtic.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

...concretament, -acabo aquesta referència a medi ambient, Sr. síndic, i després en properes intervencions continuaré.

El pla sectorial d'infraestructures i la llei d'impuls de transició energètica i el canvi climàtic i els programes de RENOVA i ENGEGA, que es mantenen en el pressupost l'any 2019, en partides d'1.342.000 euros i 757.000 euros respectivament, i amb partides plurianuals els anys 2020 i 2021. Programes que han de catalitzar aquesta transició en àmbits tan diversos com la mobilitat, l'augment de la producció nacional, la reducció de la intensitat energètica, els estalvis d'energia en els edificis, la reducció d'emissions de despeses d'efecte hivernacle, i contribuir així a la millora encara més de la qualitat de l'aire. O també totes les mesures en l'àmbit del pla de sanejament, que tant Govern com comuns han fet a l'hora de generar tota la xarxa, de completar tota la xarxa de cobertors que ha de donar servei al conjunt de la població. Avui per avui, podem dir que el 100% de les aigües residuals generades al país estan sanejades a les estacions depuradores.

D'aquesta manera cada any es tracten prop de 20 milions de metres cúbics d'aigües residuals a les depuradores del país i d'aquesta manera també fem mostra de bon veïnatge.

El pressupost del 2019 segueix garantint mantenir partides necessàries per avançar en aquest àmbit d'excel·lència, igual que ho fa mantenint partides en el pla nacional de residus per al període 2017-2020, i igual que ho fa també per potenciar tot el que són els parcs naturals, com pot ser el parc de Sorteny, a la Massana i Ordino. O com ho fan també les dotacions pel pla sectorial d'infraestructures verdes d'Andorra que any darrere any es va completant, o com ho fan també en l'àmbit de la inversió vinculada al medi ambient, les inversions per anar millorant i actualitzant el ventall, tota la xarxa de refugis no guardats que tenim avui en dia com una oferta turística molt important per al turisme de muntanya.

I ja per acabar, i amb això acabo Sr. síndic aquesta primera part, finalment des del Ministeri de Medi Ambient i en aquest cas en col·laboració amb el

Ministeri d'Educació es segueix potenciant la sensibilització dels més joves i d'aquesta manera s'incrementa també el nombre d'escoles verdes que poc a poc es van afegint en aquest programa, i que l'any 2019 ja arribaran al 80%.

Ho deixo aquí Sr. síndic, en properes intervencions faré referència a altres àmbits.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per la resta d'integrants del Grup Parlamentari Mixt, Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Aquest any es caracteritza per l'accentuació de determinats problemes, molts dels quals ja s'han advertit des de fa temps, en el si de la nostra societat que han generat importants preocupacions en molts sectors.

Si entenem el pressupost com l'eina fonamental del Govern per donar resposta a les necessitats i problemes reals de la societat, hauríem de ser capaços de trobar-les en el text legislatiu que discutim avui.

Quin és el resultat? Dons que jo no he sigut capaç de trobar aquestes partides concretes que ajudin a resoldre els problemes d'habitatge de forma concreta, ni mesures per millorar el poder adquisitiu dels ciutadans, com exemples més clars, i tenint en compte que són els problemes que més preocupen a la nostra societat segons l'enquesta del CRES.

La meua humil valoració és que s'ha intentat ajustar al Marc pressupostari per donar-li compliment amb uns ajustaments de les partides tant d'ingressos com de despeses que no semblen que s'ajustin a l'evolució econòmica nacional i internacional.

Cal dir que l'IPC final li donarà cert oxigen pel fet que el pressupost s'ha elaborat amb un escenari d'un IPC de l'1,7% i actualment semblaria ser que es quedarà en un 0,7 o 0,8%.

El mateix manté projectes que en 8 anys no s'han aconseguit dur a terme però segueixen dotant-los econòmicament, com per exemple el projecte de l'heliport.

I ja ho vaig comentar ahir, per les informacions que dispo via la premsa, i que també ahir es van confirmar, via esmenes s'intentarà donar aquesta resposta a les problemàtiques de l'habitatge i del baix poder adquisitiu dels ciutadans. Jo també he fet

esmenes en aquest sentit, i si realment hi ha aquesta intenció, de ben segur ens posarem d'acord.

És un pressupost sense novetats, és un pressupost amb la major part de la despesa ja compromesa i manté així una línia continuïsta pel que fa a les fonts d'ingressos de l'Estat.

La taxa de creixement de la despesa corrent o de funcionament se situa en un 2,6%. Tot i l'ajuda dels ingressos patrimonials amb el repartiment de dividends d'entitats parapúbliques (Andorra Telecom i Forces Elèctriques d'Andorra) el dèficit continua amb la mateixa tendència.

Entre temes a destacar caldria dir que s'autoritza la creació de 91 places en llocs de treball concrets i vinculats a necessitats urgents i inajornables, de les quals 45 ja es troben treballant a l'Administració.

Es torna a preveure una partida de 105 milers d'euros per a la previsió de l'obertura de l'Ambaixada de Berlín en el transcurs de l'any.

En canvi la partida a polítiques d'igualtat baixa quasi un 20%. El Servei de l'Energia i el Canvi Climàtic disminueix quasi un 13% i el Servei de Suport a les Federacions i Entitats Esportives també baixa tot i que al voltant de l'1%.

En definitiva, el que trobem al pressupost són despeses relacionades amb el funcionament del Govern i poca cosa més.

S'augmenten les partides socials, fet que per una part es pot valorar com a positiu però que adverteixo que ja fa anys que demostra de l'augment de les dificultats dels ciutadans i han de recórrer a les ajudes socials per poder donar cobertura a les necessitats bàsiques.

Si parlem de com s'ha aplicat l'augment de l'IPC podem veure que aquest augment ha estat aplicat sempre a un sector però un altre ha estat fora de la seva actuació, això vol dir que l'IPC s'ha aplicat històricament als salaris públics i parapúblics i per augmentar els preus dels productes i serveis de tot tipus, en canvi els salaris del sector privat s'han vist exclosos d'aquest augment.

Convindran amb mi que la bretxa que es genera entre el cost de la vida i els salaris al sector privat cada any augmenta fins que arriba un moment en què apareixen el que ja vaig anomenar fa anys els treballadors pobres, aquells que tot i treballar no poden cobrir les seves necessitats bàsiques amb el salari. I també he fet una esmena en aquest sentit, i amb la voluntat que aquesta esmena es mantingui any rere any, que és augmentar els salaris del sector privat amb l'IPC.

En quant a la CASS, malgrat els indicadors positius relacionats amb el nombre d'assalariats, i malgrat la

pujada de cotitzacions, no es baixa el dèficit de la CASS que es troba sobre els 40 milions. Aspecte cada cop més preocupant. I seguim sense resoldre la sostenibilitat del sistema de pensions sense deixar a ningú fora.

El projecte hauria de donar resposta als reptes de la societat andorrana, hauria de ser capaç d'identificar quins són els obstacles als quals s'enfronten tots els ciutadans, grans i joves, el sector públic i el sector privat, els assalariats, els treballadors per compte propi, els discapacitats, els empresaris, tot el teixit productiu del país, perquè tots hi contribuïm d'una manera o altra i ens hauria de proposar com podem superar plegats aquestes dificultats. Però això no ho hem trobat.

Per tot l'exposat, el meu vot serà favorable a les esmenes a la totalitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

També dins del Grup Mixt, per SDP, Sr. Víctor Naudi, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, abans de començar dient el meu posicionament sobre el pressupost, volia fer una contesta al Sr. Cinca. Abans s'ha referit al fracàs estrepitosos de les polítiques dels darrers deu anys quan ell va arribar al Govern.

Treia pit dient que es va trobar una situació catastròfica i quasi bé és l'únic que la va poder arreglar. Bé, la cosa no és ben bé així. Vostè es va trobar una situació que ja estava bastant encarrilada, quan vostès arriben DA no tenia un projecte concret, i l'únic que van fer és seguir unes línies ja marcades. Amb la reforma fiscal es va implantar un IGI, l'IRPF l'havíem definit i començat a perfilar i vostès el van implementar. Les reformes estructurals, l'acord monetari, l'acostament a Europa, la re negociació del deute i una diversificació del finançament, les ajudes a la desocupació i suport per la reinserció laboral, tot això ho vam implantar, i vostès amb més o menys d'èxit les van continuar.

Bé, dit això, passo a explicar el meu posicionament sobre el pressupost.

No compartim els objectius ni el plantejament del Projecte de Llei del pressupost del 2019. La constant improvisació de DA, ara amb les mesures urgents, genera inestabilitat i inseguretat. El Projecte de

pressupost deixa novament en evidència que el model fiscal no està consolidat.

La política de DA no garanteix l'estabilitat de les finances públiques ni a mig ni a llarg termini.

Els ingressos corrents està previst que s'incrementin a prop d'un 5%, això és en gairebé uns 20 milions d'euros que es preveu que procedeixen en gran part d'una major recaptació de l'IGI, 8,5 milions de l'IRPF i de les plusvàlues immobiliàries, 4,3 milions. També de la imposició sobre el tabac, uns 2,5 milions, de l'impost sobre la renda dels no residents, 2,1 milions, i d'altres increments menors en impostos com societats, l'ITP o els impostos especials.

La gran qüestió a analitzar pel bé de l'economia andorrana és si aquesta previsió d'ingressos és realista, tenint en compte el context econòmic andorrà i internacional, i si l'actual sistema fiscal andorrà pot garantir el nivell d'ingressos que les administracions públiques andorranes necessiten per garantir el benestar dels seus ciutadans en la provisió de serveis socials, educació i sanitat, alhora que es manté un nivell d'impressió pública suficient per potenciar el creixement econòmic a Andorra.

Els impostos indirectes constitueixen en gran diferència la font principal d'ingressos del sistema fiscal andorrà. El 2019 es preveu que representin gairebé el 70% del total d'ingressos no financers de l'Estat.

Si tenim en compte també els ingressos procedents de les cotitzacions a la CASS, fet habitual en les comparacions internacionals, observem que els impostos indirectes suposen gairebé el 50% dels ingressos impositius, les cotitzacions socials el 41% i els impostos directes poc més del 10%. Aquesta distribució dels pesos relatius entre impostos directes i indirectes i cotitzacions socials ens allunya dels sistemes fiscals moderns dels països desenvolupats on el pes dels impostos directes és molt més important.

El sistema fiscal andorrà encara no es pot homologar amb el dels països del nostre entorn, quan es preveu que el 25% dels ingressos no financers bàsicament provenen de la imposició al tabac, fet atípic i sense dubte poc estable per la forta dependència en el resultat de la imposició sobre un determinat producte.

A més a més, cal destacar que el poc pes de la imposició directa implica una distribució de la càrrega fiscal menys justa, allunyada del principi d'equitat que estableix la pròpia Constitució andorrana en el seu article 37.

Bé, veig que el temps s'acaba, en tot cas em reservo per a les properes intervencions.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, Sr. Miquel Aleix, teniu la paraula.

El Sr. Miquel Aleix:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Faré una primera intervenció defensant el Projecte de pressupost per al 2019 que presenta Demòcrates per Andorra. I en successives intervencions intentaré si no han quedat ben explicitades les meves respostes a les preocupacions dels que han presentat l'esmena a la totalitat. És a dir que respondré a posteriori.

Gràcies Sr. síndic.

Debatem el Projecte de Llei del pressupost per a l'exercici 2019, el darrer de la present legislatura, i que torna a ser l'eix vertebrador de les polítiques de Demòcrates per Andorra. Un pressupost que reflecteix la progressiva recuperació de l'economia andorrana. El pressupost amb menys dèficit de les darreres legislatures, al voltant del 0,5% del PIB i amb una previsió de superàvit de gestió de 0,24 milions d'euros. I tot això complint amb les obligacions marcades pel marc pressupostari, tal i com ja vam debatre en la passada sessió del Consell General.

Aquest també és un pressupost que recull les dotacions necessàries per cobrir les necessitats d'aquells que més ho necessiten i respon a les necessitats reals de tots els ciutadans. Unes dotacions que avui podem realitzar gràcies a la contenció pressupostària dels darrers anys i que enguany permeten realitzar un esforç suplementari.

El pressupost del Ministeri d'Afers Socials ha anat augmentant any rere any, 21,6 milions d'euros el 2017, 24,5 milions d'euros el 2018, 27,5 milions d'euros pel projecte d'enguany.

Aquestes xifres demostren que des de DA s'ha fet front als problemes i preocupacions dels habitants d'Andorra des d'un bon inici Srs. de l'oposició, no vulguin fer creure el que no és ni hem fet, ni som il·lusionistes ni donem almoines ni tampoc estem realitzant campanya electoral abans d'hora. Els problemes hi són, els assumim i les xifres demostren que fa dies que treballem per lluitar contra allò que alguns n'anomenen la velocitat de les dos Andorres. Per a nosaltres d'Andorra n'hi ha una i única, una Andorra que ha d'evolucionar en un únic i creixent ritme, sense deixar de costat aquells que més ho necessiten.

Ja entrant de ple en la defensa del projecte de pressupost per a l'exercici 2019, voldria començar per la xifra d'ingressos.

Primer de tot, remarcar la consolidació dels ingressos corrents en 445 milions d'euros, un 4,61% més que el pressupostat en exercici precedents.

Aquest impuls en la recaptació prové per la consolidació del marc fiscal i especialment dels impostos que es pressuposten en 82 milions d'euros, i que representen al voltant del 20% dels ingressos corrents.

Per aquest 2019, destaca el creixement de les previsions d'ingressos, de l'impost sobre la renda de les persones físiques en 3,2 milions d'euros i fins a situar-se en 32 milions d'euros.

Fonamentat pel creixement de l'economia, l'increment de la recaptació per aquest concepte és un signe de creixement de la riquesa, i això també queda demostrat des de les xifres estimades per la CASS, que preveu un increment del 3% de la massa salarial del 2019 fonamentat entre altres per l'increment del nombre d'assalariats així com per l'estabilitat dels salaris mitjans.

Una altra figura impositiva que continua consolidant-se és l'impost sobre societats, prova d'això n'és l'evolució favorable en la recaptació per aquest impost que mostren les darreres liquidacions pressupostàries. Pel 2019 es preveu una recaptació de 37 milions d'euros.

Pel que fa a l'impost sobre la renda dels no residents, s'ha pressupostat 8,9 milions d'euros, 2 milions d'euros més que en el pressupost precedent. Això deixeu-me que m'hi reintegri, és degut principalment a la bona feina que està fent el Govern signant una important xarxa de convenis de no doble imposició i el Govern sortint deixarà una xarxa de 8 CDI's signats, 7 ratificats, tasca que desitgem que continuï desenvolupant com fins ara els governs a venir.

Una altra xifra important són els ingressos per impostos indirectes, amb els quals es preveu recaptar 303 milions d'euros, 12 milions d'euros més que en l'exercici precedent. Dins dels impostos indirectes destaca el comportament de l'IGI, amb el qual es preveu recaptar 8 milions d'euros més que l'any anterior, en total 137 milions d'euros.

Això ve motivat principalment per les previsions del creixement del consum intern, així com la previsió de la millora en l'evolució del nombre de turistes i visitants. Aquesta tendència ve confirmada per les darreres dades que tenim sobre l'increment del salari mitjà, el descens de l'atur i l'increment de les importacions. També mostren un bon comportament els impostos especials, així com la taxa al consum,

que ambdós sumen 158 milions d'euros. Aquestes darreres figures impositives segueixen representant el 35% dels ingressos i per tant s'ha de continuar apostant i dedicar els esforços necessaris per la diversificació econòmica.

Un altre signe de recuperació de l'economia andorrana és la previsió en l'increment per recaptació de taxes, per exemple la taxa d'activitats econòmiques ho fa en un 6,27% en termes relatius. I per últim i no per això menys important, ans al contrari destaquem l'increment en un 2,18% en els pressupostos d'ingressos patrimonials.

Com tots sabem, es tracta d'ingressos provinents bàsicament del repartiment de dividendes de la societat pública Andorra Telecom i de la parapública FEDA. Enguany es reparteix el 30% dels resultats extraordinaris que va tenir Andorra Telecom l'any 2017 per la venda de la seva participació a la societat Mas Mobil, un repartiment que molt probablement serà com cada any font de controvèrsia. Ara bé, ja no m'hi vull estendre més, ja que en la passada sessió del Consell General el conseller, Carles Enseñat ja va mencionar com són de solvents eren i són les dues entitats tot i repartint dividendes.

Si passem a analitzar el pressupost de despeses veiem com novament s'aposta pel creixement econòmic, via l'emprenedoria i el turisme, sense deixar de banda els pilars del nostre estat del benestar, educació, sanitat i afers socials.

El pressupost d'enguany presenta un fort increment en el capítol de despeses de personal, un 7,64% més en termes relatius. Des del legislatiu considerem que són increments molt importants, però també entenem que són necessaris i alguns d'ells responen a regularitzacions no fetes en passades legislatures ja sigui perquè es regularitza la situació de persones que porten treballant molts anys com a eventuals, perquè s'està dotant el complement de prestació de jubilació obligatòria o bé, per l'increment de l'IPC. En tot cas, el que tots sabem és que si volem un país com el que tenim, amb un nivell de prestacions com les que tenim, amb un cost mínim per l'administrat ens hem de dotar dels recursos suficients, ara bé, siguem tots conscients de com de necessari és tenir una funció pública sostenible, tal i com ho va deixar palès el conseller Marc Ballestà ahir en el debat de la funció pública.

Si passem a mirar el capítol 2 de despeses de béns corrents i serveis, aquest pateix un decrement d'1,1 milió d'euros, aproximadament respecte al pressupost del 2018. Continua destacant la despesa en assessoraments, en matèria tributària i en relacions internacionals en l'àmbit financer, així com el desplegament reglamentari relacionat amb la

reforma de l'Administració pública sense deixar de costat les despeses per la cooperació d'Andorra amb la Unió Europea, la cooperació transfronterera i les relacions internacionals.

Si entrem a analitzar el capítol 4, recull les transferències corrents. Novament ens trobem amb una important transferència a la CASS de 40 milions d'euros deguda principalment als dèficits de la branca general. Enguany, però, aquesta transferència es redueix en 2,6 milions d'euros fonamentat per la millora del 3% de la massa salarial i la progressiva contenció de la despesa. Recordem novament que l'important fons de reserva d'aquesta branca es va esgotar a l'inici del 2011 i després d'anys successius en dèficits on no es va fer res per controlar-los.

Per altra banda, el fons de reserva de jubilació a mitjans del 2018 gestiona uns recursos de 1.278 milions d'euros. Creiem necessari que es continuï apostant per l'optimització en les despeses i especialment financeres del nostre fons de vellesa tot optant per gestionar una part dels recursos a nivell intern.

També deixeu-me que destaquï l'estabilitat en la transparència al SAAS en 15 milions d'euros. Aquesta continua sent una important transferència principalment per la contractació de personal per cobrir les creixents necessitats de la nostra població. Si tots volem gaudir d'uns estàndards de qualitat com els que tenim actualment s'hi haurà de continuar destinant els recursos necessaris. Un país amb els nivells de benestar com els nostres requereix esforç d'inversió en sanitat, ara bé, aquesta ha de ser també sostenible.

Des de la bancada Demòcrata, com ja li hem dit al principi de la meua intervenció, tenim com a prioritat la defensa del sistema del benestar social. El nostre país i aquest pressupost n'és prova d'això enguany, el pressupost del Departament d'Afers Socials presenta un increment al voltant dels 3 milions d'euros, es destina 1,2 milions d'euros més en ajuts a famílies, 0,4 milions més a pensions de solidaritat per a la gent gran, 100.000 euros més de transparències a l'Escola Especialitzada de Meritxell, 370.000 euros més de prestacions econòmiques d'atenció a persones i famílies, i en total quasi 2 milions més d'euros a ajudes a l'habitatge de lloguer, així com una forta aposta per les ajudes de la inserció sociolaboral i així podria seguir.

Entenem doncs que estem davant un Projecte de pressupost que sí respon a les necessitats reals del conjunt de la ciutadania. També es continua apostant per l'educació del nostre país consolidant un ensenyament nacional, innovador, integrador que any rere any acull més alumnes, es consolida el

programa PERMSEA, es treballa per regularitzar el personal eventual i es continua adaptant als recursos necessaris a la Universitat d'Andorra tot apostant també de forma molt clara per la formació professional.

El Govern continua dotant el Ministeri de Cultura, Joventut i Esports de més recursos i aquest any el Projecte de pressupost assoleix els gairebé 16 milions d'euros, es continua apostant per la promoció i la preservació del nostre patrimoni cultural i prova d'això n'és la conversió de l'antic edifici de Ràdio Andorra en la futura seu del Ministeri d'Exteriors, així com la transformació de l'antic Hotel Rosaleda en la futura seu del Ministeri de Cultura.

Una altra clara... de posar en valor el nostre patrimoni és dotar-li un ús i donar-li un manteniment constant. També volem destacar el futur Museu de l'Automòbil a la Parròquia d'Encamp.

També es continua invertint en esports, tot destinant 3,8 milions d'euros a federacions i clubs esportius, xifra superior a la pressupostada l'any anterior.

El Projecte de pressupost del 2019 també segueix una línia continuista amb la preservació del sector de la ramaderia i l'agricultura, mantenint les dotacions pressupostàries de l'any precedent. No és incompatible el rigor pressupostari amb el manteniment i el progressiu augment de les transferències a les explotacions agràries. A més, durant aquest any també s'ha apostat per una millora de l'Escorxador Nacional per dotar de primes de qualitat a la producció de carn de pollí per la creació del segell de qualitat entre d'altres projectes que podria citar.

Alhora, es segueixen potenciant les energies renovables i la sostenibilitat energètica amb la creació de FEDA Solucions que té per objecte la prestació de serveis en l'àmbit de l'energia i de l'estalvi i eficiència energètica i FEDA Ecoterm que busca la producció d'energia elèctrica, la cogeneració i la trigeneració tot continuant amb la subvenció del Pla Renova i Engega i apostant per l'ús de la bicicleta elèctrica.

Amb l'objectiu de continuar potenciant l'economia i l'emprenedoria, des de l'ADI es dota una nova partida pressupostària de 180 milers d'euros per la línia "Subvencions ACTUA Empresa" que promou la innovació, internacionalització, optimització del nostre teixit empresarial.

El Projecte de pressupost del 2019 també aposta per un motor clau de l'economia del nostre país com és el turisme. La important tasca que desenvolupa Andorra Turisme es reflecteix en les xifres que es

van consolidant any rere any i que demostra l'encert d'aquestes polítiques. Es mantindran les accions de presència en el mercat francès i espanyol i es continuarà apostant per nous mercats com el xinès. També es destinaran els recursos necessaris pel desenvolupament d'esdeveniments culturals i esportius, font important de turisme i on aquest any podem destacar entre altres la final de la Copa del Món d'Esquí.

Pel que fa al capítol 6 i 7, si mirem l'execució de les intervencions fetes en els darrers anys, veiem com l'any 2015 hi havia pressupostats 40 milions d'euros destinats a béns, destinats a ús general principalment carreteres; mentre que enguany la dotació és de 10 milions d'euros. Per contra les inversions en edificis i altres construccions han passat de 3,5 milions d'euros al pressupost del 2015 a 13,6 milions d'euros al Projecte de pressupost que avui debatem, xifres que reiteren el nostre discurs de traspàs de recursos cap a infraestructures socials i productives.

En definitiva, es tracta d'un pressupost que torna a demostrar el rigor i la constància amb la qual aquest Govern gestiona els béns públics.

Ens trobem davant d'un pressupost de la legislatura que segueix amb el canvi estructural del model de país encetat ara fa vuit anys, un pressupost que consolida la nova Andorra des de la que Demòcrates defensem. Un pressupost que sustenta el creixement econòmic i social, defensa l'Estat del benestar pilars bàsics de la política de Demòcrates per Andorra.

Com deia fa uns mesos el nostre president de grup parlamentari durant el Debat d'orientació política, el projecte de Demòcrates per Andorra es pot definir en dues paraules: reforma i estabilitat, i aquest Pressupost n'és un bon exemple.

Però no ens trobem pas al final de cap camí, ben al contrari, tot just hem acabat d'assentar les bases per l'obertura i la diversificació de l'economia que comença avui a ser una realitat. El principal repte de cara als propers anys serà traslladar de nou el dinamisme a l'economia, al benestar i al conjunt de la societat, un benestar que avui en dia va molt lligat a conceptes com la sostenibilitat, la qualitat, mediambiental o l'accessibilitat en un sentit ampli però també a l'educació i a l'oferta formativa i cultural. Aquest pressupost consolida les bases per assolir aquests aspectes i objectius.

És per tot l'exposat anteriorment que el nostre grup no pot donar suport a les esmenes a la totalitat presentades pels grups de l'oposició.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Obrim un segon torn d'intervencions. Sr. López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, amb aquest torn d'intervencions ja recupero el temps habitual més limitat. Només volia recuperar algunes de les coses que ha explicat el Sr. Víctor Naudi que en bona part van ser impulsades des del Ministeri de Finances però que en tot cas eren tasques que fèiem de manera col·legiada en el si de Govern.

Sr. Cinca, vostè continua amb aquesta cantarella de les dades del 2011 fins ara, tot i que estem parlant del pressupost del 2019 i, a més, les darreres presentacions que fa la Cambra de Comerç, si segueix l'evolució econòmica d'Espanya, de França i la d'Andorra i es superposen els gràfics doncs es veu gairebé una superposició perfecta. Llavors, si vostè vol fer creure que si DA hagués governat als anys 2009 i 2010 doncs, no hi hauria hagut una destrucció de llocs de treball com la que va haver-hi, o que vostès haurien gestionat aquella crisi d'una forma diferent a la que es va fer, doncs, hauria d'explicar-ho molt bé.

A veure, vostès han viscut una època de recuperació econòmica global i nosaltres segurament vam gestionar un dels pitjors moments de crisi que hi havia en aquell moment.

L'evolució de la nostra economia, com vostè sap perfectament, va molt vinculada a l'evolució de les economies internacionals i si vostè agafa aquests gràfics de qualsevol presentació de la Cambra de Comerç dels darrers anys veurà com el nostre creixement econòmic està, gràfic exactament -de vegades lleugerament per sobre o per sota-, de l'evolució econòmica dels països veïns. I en tot cas, un Govern que es defineix per no intervencionista que no ha estat capaç d'obrir àmbits econòmics en cap sector, ni crear noves expectatives, ni obrir nous sectors de mercat més enllà de l'economia tradicional, és molt difícil explicar que al bé i mig de la crisi vostès haguessin fet gaire cosa per superar allò.

Per tant, amb la que està caient, amb les dificultats econòmiques que hi ha al carrer i estic segur que vostè em respondrà en algun moment sobre la meua intervenció, ja ens ho ha explicat moltes vegades. Tot això del 2011 i com estaven les situacions però potser que comencem a parlar del que està passant ara al país i sobretot que parlem de què hi ha al pressupost per solucionar el que està passant al país,

perquè no ens arreglarà res doncs, tornar a reconèixer que a l'any 2009 o 2010 a Espanya, a França, a Europa hi havia una molt severa crisi econòmica.

Vostè ha afirmat que les mateixes problemàtiques que hi havia, que hi ha ara al país són les que hi havia al 2011. Jo al llarg de la seva llarga intervenció que a més ens ha amenaçat que només era, entre cometes, una part de la que faria, l'he escoltat atentament però m'he permès mirar quines eren les preocupacions del CRES a l'any 2011.

Com li he dit abans ara la llista és: habitatge, pensions, salaris, prestacions socials, transport públic. A l'any 2011 la llista era: atur, economia, trànsit, política andorrana i pensions. Canvia una mica. L'altre dia hi havia un acudit en un mitjà de comunicació, home, l'habitatge no hi era entre els cinc primers, les pensions eren al cinquè en lloc del tercer, els salaris no hi eren i, evidentment, hi havia una preocupació per l'atur perquè hi havia una destrucció de llocs de treball.

Però, ara parlarem del que feia aquell Govern en aquell moment, el que intentava fer i com vostès obvien els problemes que avui en dia té l'economia andorrana.

Com deia abans, l'altre dia hi havia un acudit que vaig trobar encertat en un mitjà de comunicació, que deia: "Us en recordeu quan el que ens preocupaven eren les cues?"... És clar, ara la preocupació ja no són les cues, la preocupació és arribar a final de mes, poder pagar el lloguer, poder alimentar-se i no haver de recórrer a les ajudes socials i ens enyorem tots de quan maleíem les cues a dins del cotxe.

El Govern del PS davant d'aquesta situació en la que l'atur i l'economia eren les principals preocupacions va intentar fer coses: va crear la prestació per desocupació involuntària, va engegar els plans d'ocupació activa i, li he de reconèixer, no vam ser capaços des d'aquí, des d'aquest petit país, de canviar la dinàmica global de l'economia, cosa que vostès crec que sí que se sentirien capaços de fer-ho. Vam gestionar una situació de crisi global i vam intentar posar solucions allà on hi havia els principals problemes.

Per tant, li demano, li prego a vostè i al portaveu del Grup Demòcrata que em digui, que ens expliquin què hi ha en aquest pressupost del 2019 per millorar la problemàtica de l'habitatge. Quines són les partides d'inversió, de despesa, quin és el Departament d'habitatge, quins són els recursos humans que estan destinats en aquest pressupost per solventar la política d'habitatge i demano que si no hi són avui ho digui davant de tots els ciutadans. Li demano, de la mateixa manera, que em digui què hi

ha en aquest pressupost per les pensions i les baixes, què hi ha de la famosa reclamació de la tretzena paga pels pensionistes que cobren menys del salari mínim, què hi ha per revertir aquesta pèrdua de poder adquisitiu pels pensionistes que no arriben a final de mes.

També li demano que m'identifiqui on està la política de transport públic? On estan les partides destinades... Perquè això sí que això Sr. Martí com que vostè abans no hi era, li he fet algunes mencions a aquesta entrevista, discurs de final d'any que vostè va fer en què va descobrir que les famílies andorranes tenien problemes de poder adquisitiu i li he donat algunes propostes possibles en aquest sentit. Una d'elles, una veritable política de transport públic, una de les principals preocupacions del país; una altra, reduir les tarifes d'accés a internet, telefòniques i de televisió d'Andorra STA. Ja sé que per vostès això és una màquina, és un impost encobert, és una màquina recaptatòria amb la qual el Sr. Cinca doncs, ens presenta aquí uns balanços de gestió impecables però, per a moltes famílies aquestes sí que són decisions fonamentals pel seu equilibri econòmic del dia a dia, això sí que és fer gestió per donar solucions als problemes.

Sortir a la tele i dir que farem coses per solucionar el poder adquisitiu de les famílies i incrementar, com s'ha fet darrerament els productes d'Andorra Telecom, tenir el transport públic que tenim sense una política efectiva per a moltes persones que el transport públic és l'eina essencial per anar a treballar, per arribar a casa i per fer les compres, doncs, és fer discursos que efectivament no van enlloc i en canvi no prendre mesures que serien ben bé efectives i que repercutirien en cada mes amb els ciutadans.

I llavors després aniré a les polítiques socials de les quals vostès vanaglorien aquest balanç d'increment de les partides. I aquí coincidiré amb algunes de les coses que ha dit el Sr. Gallardo i que també deia la Sra. Bonet. Vostès amb la seva política ferma i decidida han aconseguit una cosa de la qual crec que no s'ha de ser especialment... mostrar-ne orgull, que és que pensionistes, assalariats, ara ja funcionaris es converteixen en usuaris d'ajudes socials... Això ja no passa enlloc! És clar, la bossa incrementa.

Normalment, algú que té feina, i més algú que treballa per l'Administració Pública o algú que ha estat tota la vida treballant, la seva pensió, el seu salari, els seus revinguts han de ser suficients per arribar a final de mes, sobretot si a demés ho ha polítiques complementàries, serveis públics que li faciliten la vida pública.

Vostès han convertit cada vegada més ciutadans en demandants d'ajudes socials per la insuficiència de les seves polítiques.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pels presentadors de l'esmena del Grup Parlamentari Liberal, Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies Sr. síndic.

Intentaré fer una primera rèplica sabent, doncs, que el ministre ha anunciat que encara li han quedat coses al tinter per parlar. Però ja m'avança en algunes de les coses que he anat explicant.

El ministre es referia a previsions catastrofistes que fèiem des de la bancada o des del costat de l'oposició. Jo ara li explicaré una anècdota crec que va ser l'any 2011, que vaig tenir amb el cap de Govern una conversa... és positiva, no se m'enfadi Sr. cap de Govern... en un moment en què nosaltres vam anunciar que volíem concórrer com a partit polític i que començàvem el repte d'arribar en un moment donat, tornar-nos a presentar. I el cap de Govern que amablement ens va convidar al seu despatx, va compartir amb nosaltres d'aquell moment els reptes i els problemes que tenia el país. I després de parlar molt ell, em va demanar l'opinió i jo li vaig dir que tot això ho havia de valorar, evidentment. Però sí que hi havia una cosa que li volia fer arribar i que no en tingués cap dubte. I aprofito perquè també li dic al ministre, que no desitgem cap mal al Govern.

Quan fem previsions catastrofistes no és que desitgem i posem un ciri cada nit de què les previsions del Govern realment siguin dolentes, que els ingressos no vagin com han previst, o que l'economia vagi malament. I li diré, pel mateix que li vaig dir al cap de Govern, perquè si el Govern encerta el país va bé i si el país va bé tothom se'n beneficia, i nosaltres també. perquè circumstancialment fem política però som ciutadans, uns del sector públic i d'altres del sector privat, uns empresaris i d'altres treballadors.

Però al final jo li desitjo molts encerts. Evidentment, no comparteixo bona part de les polítiques que fan, per aixòestic onestic i defenso sovint visions, crec alternatives, no catastrofistes, intento que siguin fonamentades amb algun anàlisi, potser erroni, i per això hi ha la confrontació d'idees i la demostració de les dades o les previsions o les crítiques que se'n fan, constructives, sempre.

Quan jo li deia abans que la previsió d'ingressos em semblava altament alegre o molt a l'alça és en base, i això ho lligo una mica amb la intervenció del Sr. Miquel Aleix, en base als seus propis tancaments. Nosaltres hem vist els tancaments el tercer trimestre i algunes previsions de tancaments del tercer trimestre de l'any 2018 ja va molt per sota de les previsions que havien fet vostès. I per tant, arrosseguem, ja, en alguns casos, per exemple com amb l'IGI, arrosseguem uns dèficits que difícilment veiem a priori recuperables en un trimestre i, a més a més, complir en el millor dels casos la previsió d'increment que vostès han previst pel 2019, en base a les seves dades, les dades del Govern.

Ara si vostè em dirà, pot assegurar que això passarà? No! Jo desitjo que els ingressos del Govern siguin els que han previst ara. Veig difícil amb els tancaments, sincerament. Estem parlant, doncs, de quadrar en un trimestre uns 13 milions d'euros en alguns casos. Llavors, és clar, el comportament ho sap vostè millor que jo, però difícilment -tot i que espero equivocarme- crec que es podrà complir.

Després em parlava... o dins del que també són les previsions que jo li deia o l'anàlisi que hem fet, preveu un creixement dels ingressos per la via de l'IRPF, 3 milions més. Per a mi no és una bona notícia encara que siguin de l'IRPF vostès prevegin un increment més. No ho és! Vostè podria pensar, si ingressen més és que l'economia a ells els hi va millor. Home! Partint de la base que a ningú li agrada pagar impostos, això ho sabem nosaltres i ho saben vostès, després farà una referència. Però és que, a més a més, és clar, vostè em diu és que són salaris superiors a 24.000 euros de renda. Però és que persones amb salaris de 2.200 euros tenen dificultats a arribar a final de mes. Aquesta és la realitat avui.

I una part de la intervenció que feia el Sr. López la comparteixo perfectament. Persones que amb un altre context amb unes rendes superiors a 24.000 euros eren considerades classe mitjana solvent, que no tenien dificultats, avui dia sí i a més a més han de contribuir amb l'IRPF.

Per tant, aquest és el context que tenim en base amb una palanca que vostès van utilitzar com la palanca de fiscalitat directa. I ho lligo amb el que m'ha dit vostè també, que quan van arribar es van trobar els dèficits més grans de la història. Concretament m'ha parlat d'un deute de 768 milions de deute. Anem a ser justos. Aquest debat l'hem tingut moltes vegades. Parlem en què es van invertir aquests diners. Parlem-ne! En un pla d'infraestructures de país! Algunes d'aquests inversions es van fer en base a un pla d'infraestructures. Per cert, un pla d'infraestructures que segurament va votar el Sr. Martí. I un pla d'infraestructures en benefici de tota la població

andorrans i residents del país: carreteres, túnels, col·lectors. 17 milions d'euros es van invertir amb Govern liberals. Vostès en porten 5 milions!

Per tant, quan parlem d'endeutament de 768 milions d'euros, que és una xifra important, que no sembla que es van malbaratar aquests diners. Li puc admetre i ho he dit sempre que segurament moltes o algunes de les inversions que es van fer en aquell moment, estan sobredimensionades o no són tot l'encertades que haurien d'haver estat. Això no ho negaré! Però entengui i reconegui vostè també que s'han fet escoles o es van fer escoles, es van fer depuradores, es van fer túnels, es van fer moltes coses que avui dia fan que la vida a Andorra, per tots, no només pels que van proposar això, fos millor. Vostès han invertit menys segurament i si no s'hagués invertit tot això abans, ho haguessin de fer ara per fer un país competitiu i modern i on tothom ha de poder viure bé.

Per tant, 768 milions d'euros de deute sí! Li he de reconèixer que en un moment i en una conjuntura on feia pensar que potser la palanca de la fiscalitat directa no era necessària. Però així ho pensàvem nosaltres, els liberals del moment, i ho pensaven també vostès, que van fer la primera campanya dient que no aplicarien l'IRPF, que no l'implementarien. També ho pensaven vostès, suposo, quan deien que no aplicarien l'IRPF.

Perquè com li he dit al principi, pagar impostos no li agrada a ningú. Però si s'han de pagar, d'acord, anem a la segona part de l'anàlisi. Si anem a pagar anem a destinar-los anem a destinar-los a una millor repercussió en la vida de les persones.

I la crítica que li faig és bona part d'aquests ingressos, perquè jo li he dit moltes vegades que en base als seus números i les seves projeccions, vostès utilitzant la palanca de la fiscalitat directa acabaran recaptant i en base als seus ingressos també per altres palanques, 1.000 milions més després de 2 mandats, una de les crítiques que li faig és que el cos ha incrementat. I una part d'aquest esforç que fan tant empreses com ciutadans, no s'ha repercutit en una millora de la qualitat de vida de les persones.

Quan jo li deia abans que s'ha incrementat un 29% del cost per ciutadà del que representa l'Administració pública és que és en base a les seves dades, en un moment en què, a més a més, el ciutadà està fent una contribució més forta, que és l'altra dada que li donava, quant a imposició directa.

Això és una opinió, un criteri, segurament no compartit, però és en base a uns números i és en base a un model, el model que vostès han implementat, que han decidit tirar endavant. Segurament no els hi quedava cap altra opció que aplicar aquesta palanca

de la fiscalitat directa. Ara bé, on sí que calia i és el que realment critico, fer l'esforç, és quant a la gestió. Ja li he dit abans. El repte no era gastar més, era gastar i és gastar millor.

I penso i aquest és el nostre posicionament, que tenint molts més ingressos dels que cap altre Govern ha tingut, es podrien haver gastat molt millor els diners. I vostè em parlava també, d'un model fiscal o una fiscalitat homogènia i homologable. Sí, ja hi estic d'acord. Però la meva pregunta és si aquest model fiscal homogeni i homologable serveix perquè contribueixen més els que més tenen, aquest és el dubte, tant persones físiques o jurídiques. Si és així. Perquè tenim la sensació que no. Una sensació, una opinió, no tenim totes les dades. No podem fer tot l'anàlisi que òbviament poden fer vostès que tenen l'abast i la facilitat d'analitzar tot, però aquest és el gran repte, també, que caldrà tenir present de cara a la propera legislatura.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Seria el torn ara del Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, com he dit al començament de la meva introducció, ens trobem al límit de la sostenibilitat de les finances públiques. Jo ja entenc que aquest pressupost és un pressupost que clausura aquesta legislatura i que permetrà tenir un instrument pel pròxim Govern que entri per poder desenvolupar les seves tasques i és un tema important.

També he fet una sèrie de preguntes i que si vol, se'n pot parlar com ha mencionat aquí, i també es desprenen d'aquest pressupost. Si tot va bé, per què volem canviar la llei de la regla d'or i permetre un 1% de dèficits en base al producte interior brut, que ve a ser 28 milions d'euros? Si tot va bé, amb aquests 8 anys de legislatura s'han recollit o s'han ingressat 486 milions d'euros, si s'acaben complint les previsions, en impostos directes, IRPF, impost de societats, impost de no residents, impost d'activitats econòmiques, el seu començament que després canvia d'IRPF. El deute també ha augmentat, 23 milions d'euros, si s'acaben complint les previsions que contempla aquest pressupost. Han tingut molts debats que és vol anat cap al Fons Monetari Internacional, que tenim por del no retorn del deute. Hi ha temes pendents sobre la taula quins efectes col·laterals portarà tot el tema o resolució del tema de Banca Privada d'Andorra. Com afrontarem tots

els passius ocults, i parlo de passius ocults perquè és un terme econòmic, en el sentit de la paraula com pot ser pensions del fons de jubilació, o, també, passius ocults que es poden derivar amb aquest sistema Banca Privada d'Andorra, de gent que poden haver ser declarats aptes i que no es passen els seus diners perquè no hi són, degut al procés que s'ha fet de valoracions.

Exemples com aquests que poden ser reptes de futur, que s'han de posar sobre la taula i que no n'hi ha prou amb aquestes reformes i aquesta estabilitat. I també paral·lelament, que tot aquest model d'inversió estrangera no acaba de portar els seus fruits desitjats.

Estem amb una situació complexa, siguin els reptes de la pròxima legislatura, per tant, per això hem presentat aquesta esmena a la totalitat, perquè el pressupost és un pressupost continuista, ho podem entendre que és com una eina per cloure aquest tràmit de legislatura que estem ara, però aquests entenem que són els reptes claus que s'hi haurà de fer front i que n'hem parlat a llarg d'aquesta legislatura i veig que no se'n vol continuar parlant.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Per part del Govern, té la paraula el Sr. ministre.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Intento, una part de la intervenció acabar alguns de les qüestions que no he pogut exposar abans. Em sembla que és important que el repàs que fem, doncs, cobreixi més o menys la totalitat dels ministeris, si més no en aquells que tenen més impacte pressupostari, i espero que també em doni temps la mateixa intervenció ara ja per començar a contestar alguns dels punts que vostès han anat posant de relleu. La naturalesa del debat a vegades potser no permet que hi hagi un... en les primeres intervencions un confrontament més directe.

Abans els hi he parlat d'afers socials, els hi he parlat d'educació, els hi he parlat de medi ambient, els hi he parlat de cultura. L'últim àmbit que quedaria dins del que podria ser aquests ministeris més abocats al que és el benestar en general, ens quedaria sanitat, el pressupost del ministeri de salut, òbviament, com tots saben ve molt marcat per la CASS i pel SAAS.

Començant, doncs, per la CASS val a dir que la transferència d'aquest organisme es redueix en 3 milions d'euros. Recordo que també en el marc pressupostari es va posar això en dubte. És aquest

descens del 6,3% en relació a l'any 2018 i s'hi exclouem d'aquesta xifra les pensions no contributives, doncs, una rebaixa del 6,1% el situaria en 40.236.000 euros. Un descens perfectament assumible. Els hi puc ben garantir, gràcies a l'increment del nombre de cotitzants, a l'increment de la massa salarial i a l'increment del salari mig.

Tot plegat fa que pugin més els ingressos que el que també pugen -val a dir-ho- les despeses fruit de les prestacions que paga la CASS. Però compensa aquest increment del nombre de cotitzant que va directament correlacionat, per tant, amb el fet de donar-se aquest creixement en l'economia.

En qualsevol cas, sí que voldria manifestar o reiterar la idea que ja hem vingut manifestant en moltes ocasions al llarg de les dues legislatures. La despesa sanitària no baixarà i no baixarà per moltes raons: la primera, l'envelliment de la població; la segona, la pròpia evolució de la medicina i els fàrmacs que permeten nous tractaments més avançats i més cars.

I per tant, el que hem d'assumir i aquest Govern ho assumeix i des del primer dia ha dit que dins d'uns paràmetres sostenibles ha de ser així, és que el Govern ha de fer una aportació significativa en el pressupost de l'Estat per garantir una sanitat universal, una sanitat a l'abast de tothom. I en aquest sentit, els 55 milions que s'acaben transferint a la CASS per la branca... els 40 milions que s'acaben transferint a la CASS per la branca general més els 15 que s'acaben transferint al SAAS per les seves despeses de funcionament, aquests 55 milions, per tant, ens sembla que és una quantitat perfectament assumible.

Pel que fa al SAAS aquest any, la transferència és, de fet, la de l'any passat, un 1% per sota.

No és així la transferència que es fa per inversions, que puja un 21%, arribant als 2.890.000 euros, doncs, perquè tenim un hospital que té uns anys i que requereix d'inversions significatives per anar-lo mantenint en el primer nivell, i aquest any aquestes inversions se centraran als quiròfans per adaptar-los a noves normatives, per fer-los més segurs, i també per poder donar un impuls a la cirurgia ambulatoria.

En l'àmbit de les inversions i vinculades a sanitat, crec que també cal fer una referència a la construcció d'un centre de radiologia que permetrà, per primera vegada poder atendre pacients d'oncologia que han de seguir aquests tractaments, un avenç cabdal just i necessari pels pacients i els familiars que els acompanyen, que el Govern ha cregut necessari més enllà de les consideracions vinculades a la dimensió de la nostra població. Al final, amb sanitat com amb qualsevol altra cosa, es poden aplicar per qüestions d'eficiència ratis que

posen en relació fins a quin punt té sentit per una població d'una dimensió en concret tenir segons quin tipus de servei. Doncs, entenem que per una malaltia com és tot allò vinculat a l'oncologia, val la pena està per sota d'aquest ratis i poder prestar aquests serveis al país. En tot cas, el pressupost d'entre el 2019 i el 2020 per aquesta instal·lació preveu 1.080.000 euros.

I els hi deia que aquestes transferències corrents de 55 milions creiem que estan ben invertits, i que no ens haurien de preocupar si els podem mantenir estables o amb increments moderats. Per això és fonamental completar la implementació del nou model del metge referent, ordenar l'accés als metges i especialistes, que tots els metges i altres prestadors del sistema sanitari s'integrin en la història clínica compartida com a eina per la millora assistencial, control i clau pel desenvolupament d'un model d'atenció sanitària sostenible.

En qualsevol cas, s'ha fet un pas important en l'aprovació de la llei dels drets i deures del pacient i de la història clínica compartida.

I finalment també, posar èmfasi en tot el que són els polítiques que preveu el pressupost i que s'han vingut consolidant també aquests darrers anys, de polítiques dedicades a la prevenció i promoció de la salut com a eina, segurament, la més eficient de totes, per evitar futurs creixement desbocats de la despesa sanitària.

I si tots aquests anys i també l'any 2019 ha anat creixent el pes dels ministeris vinculats a mantenir aquest Estat del benestar, fomentar la cohesió social i posar l'educació, el medi ambient, la cultura, l'esport com a elements centrals del progrés de la nostra societat, no hi ha dubte que si s'ha pogut fer és perquè l'economia ha crescut perquè l'economia ha millorat.

I en aquest sentit no vull repetir el discurs que hem vingut consolidant durant tots aquests anys. Només fer algunes breus pinzellades.

Quan ens vam trobar la situació que després en podem parlar amb el Sr. López del 2011, i sense entrar ara a valorar el perquè d'aquella situació, el que vam explicar és que calia evidentment sortir de la crisi el més ràpidament possible, però no n'hi havia prou en fer això sinó que també ens havíem de preparar perquè quan sortíssim d'aquesta crisi, el país estigués a punt, preparat per competir en un entorn que ja s'intuïa diferent. I amb això hem centrat una part molt important dels esforços durant aquests anys.

Tots els pressupostos han tingut vinculats projectes per fomentar la iniciativa empresarial, l'emprenedoria, el suport a l'oferta turística.

Diferents línies d'actuació transversal on tenen naturalment un paper de lideratge al Ministeri d'Economia, de Competitivitat i Innovació i al Ministeri de Turisme, però on hi acaben participant pràcticament tots els ministeris.

Ja és una realitat, abans el Sr. Pere López doncs deia que no però és una realitat, el punt empresa que ha de permetre una nova forma de relació entre l'empresa i l'Administració, consolidar el concepte de punt d'interlocució únic tant en l'aspecte físic com en l'aspecte de la gestió dels documents. Aquest espai ubicat a l'edifici del Prat del Rull té assignat personal per acompanyar tot el que és aquest teixit empresarial, tot el que és el nou inversor que vol venir a Andorra i tot aquell que s'ha de relacionar des d'aquesta vessant d'activitat productiva amb l'Administració.

Es tracta de millorar l'experiència dels administrats amb l'Administració però sobretot es tracta de ser més eficients, més ràpida i donar un servei integral.

També aquest any s'encetarà un nou període de relació amb la Cambra de Comerç després de la llei que es va aprovar no fa massa temps, i que ha de permetre incrementar la col·laboració entre aquest organisme representant finalment de tot el teixit empresarial del país i l'Administració pública. I de fet, la pròpia llei ja establia mecanismes perquè alguns projectes es puguin afrontar conjuntament. Igual que s'ha fet ja aquest any 2018 i es conclouran aquests treballs el 2019 amb la col·laboració amb el sector privat amb tots els treballs de desenvolupament de la marca Andorra, i on per tant es posa de palès que aquesta col·laboració pública privada és fonamental, o igual que s'ha fet també amb tots els treballs impulsats en aquest cas pel ministre Francesc Camp en relació a la definició del pla del sector comercial.

Però certament, l'element clau, l'element estrella en aquesta recuperació econòmica, el que nosaltres volguérem posar al centre de l'actuació, era l'obertura. Ho he dit en moltes ocasions, n'estem plenament convençuts que era el camí, que només des d'aquest concepte d'obertura podíem aspirar a diversificar la nostra economia, però també ho he dit en moltes ocasions, segurament vam pecar d'optimistes. Vam pensar que els resultats podien arribar més ràpid del que finalment s'ha demostrat. Hem hagut d'analitzar i hem hagut d'entendre el perquè això ha estat així. Entre altres coses perquè la competència al món és molt gran i no només Andorra vol ser atractiu en els inversors.

Una altra raó és perquè Andorra malauradament és una gran desconeguda i hem hagut d'anar a explicar al món també perquè pagava la pena de pensar amb

Andorra a l'hora de fer noves inversions, però sobretot perquè ens havíem de treure un seguit d'etiquetes del damunt. Fent la llei d'obertura no n'hi havia prou calia que aquelles etiquetes que se'ns havien posat externament a Andorra desapareguessin per traslladar la confiança necessària a tots els inversors. I això és el que també hem estat fent durant aquests vuit anys.

Fruit d'això ja hi ha alguns resultats i alguns de notables. El creixement de nous establiments, el creixement net de nous establiments d'aquests darrers anys, ho posen de manifest. Un nombre important d'aquests nous establiments, són fruit de la inversió estrangera.

Però a més a més, aquest acreixement comença a tenir impacte també amb l'estructura del teixit empresarial d'Andorra. I els hi dono una dada. Fa tot just tres o quatre anys, els sectors serveis empresarials rea el quart empleador del país, avui a l'any 2019 aquest sector ja és el segon empleador del país, al voltant de 5.000 empleats. I si la progressió de creació de nous establiments segueix la línia que està seguint, en poc temps serà el sector que més empleats tindrà. Per tant, ja es va donant aquest canvi d'estructura del sector empresarial del país. I això no ha d'anar en detriment dels sectors tradicionals que com hem dit sempre s'han d'anar potenciant, perquè continuen sent la base de la nostra economia i ho continuaran sent en el futur. I aquí em permeto enllaçar amb alguns comentaris en relació al Ministeri de Turisme, perquè al final és un element clau a l'hora de fomentar i de perdurar aquests sectors més tradicionals.

El pressupost del Ministeri de Turisme ve bàsicament condicionat per la transferència que es fa a Andorra Turisme. Una transferència que ha quedat al tomb dels 16 milions, aquest any és un 1% menys que la de l'any passat, però en tot cas això és perquè el Sr. Francesc Camp és molt disciplinat i va complir amb les directrius que se li va donar des de finances. És dels pocs que ho fa, també s'ha de dir i per tant doncs se li va demanar rebaixar un 1%, i ha rebaixat exactament un 1%. Però més enllà de 100.000 euros més o menys, la partida des del primer moment que es va creure que necessitava Andorra Turisme eren aquests 16 milions d'euros. Per tirar bàsicament endavant tres grans estratègies. Una centrada en la comunicació i la comercialització dels productes turístics del país.

Una altra, consolidar Andorra com un país acollidor d'esdeveniments de primer nivell tant en l'àmbit cultural com esportiu. Per a mostra aquest anys la Copa del Món d'Esquí o el Campionat del Món per tercer o quart any consecutiu de la prova del campionat del món de mountain bike. O convertir

Andorra amb un centre referent de cicloturisme o el fet d'acollir també de manera reiterada una prova de la copa del món d'esquí de muntanya. I com aquests, molts altres esdeveniments que els hi podria anar dient. Tot això no és casual, tot això és perquè hi ha una voluntat al darrera de fer Andorra com a país referent en aquest àmbit.

I tercer, una clara voluntat de desestacionalitzar l'economia del país. El Ministeri de Turisme ha tingut un paper clau en aquest sentit i les dades també hi són, també ens demostren com van pujant el nombre de visitants i de turistes en els períodes que tradicionalment en teníem menys. Tenim més ocupació en aquells períodes que fins no fa massa temps teníem menys visitants, i per tant es va repartint d'una manera més homogènia també l'activitat econòmica al tomb del turisme.

Al llarg del repàs que he anat fent en diversos ministeris, he parlat de diverses inversions. Això no treu que algunes d'elles no han estat esmentades, parlant per tant ja directament d'ordenament del territori, però sí que abans d'entrar en el detall d'algunes d'aquestes obres, em voldria referir a una qüestió que ha sortit em sembla amb la intervenció diria del Sr. Gallardo. Si no és el Sr. Gallardo, és el Sr. López. I és la necessitat o no d'abocar totes les inversions a inversions de xarxa viària. És una realitat, la dinàmica que portava el Govern d'Andorra era la d'invertir moltíssim en xarxa viària. I això no es pot revertir d'un dia per l'altre perquè les obres normalment tenen dotacions plurianuals i tenen també execució plurianual. Però vaig dir en el seu moment que aquesta distribució l'aniríem balancejant, i això ja és una realitat.

A principis del mandat de la primera legislatura, any 2012, 2013, 2014, el pes d'obra pública en xarxa viària arribava al 50% del total de les inversions. En aquest pressupost tot just arriba al 25%. I als pressupostos de principis del primer mandat, la inversió en edificis públics, en edificis que puguin acabar tenint un ús en el teixit productiu tot just arribava al 20%. I avui en dia, en el pressupost que els hi presentem està per damunt del 40%. Per tant, ja han anat balancejant de manera progressiva, perquè no es pot fer d'una altra manera, no es tracta de deixar aturades les obres a mig fer.

Entre les obres que no he esmentat en les dues intervencions prèvies, doncs destacar la finalització de tota la remodelació de la carretera general 3 on hi han 2 milions d'euros en el pressupost; la finalització de la seu de la Justícia, on encara hi ha una partida de 7.300.000 euros; desdoblar tota la instal·lació del CAI, que també té una partida entre 2019 i 2020 de 1.150.000 euros; les obres al tanatori al costat del centre hospitalari Nostra Senyora de Meritxell i,

naturalment, la desviació de Sant Julià, un bon exemple que em permet fer una referència al que ens explicava el Sr. Gallardo. Mai li he posat en dubte que es van fer infraestructures molt importants durant els anys dels mandats Liberals de principis dels anys 2000. I feu simplement moltes altres necessàries, altres estaré d'acord amb vostè les podien haver fet com a mínim amb una dimensió més reduïda. Però, en tot cas, aquest no és el debat. Són les decisions que va prendre aquell Govern i per tant el que ara no farem és discutir obres que ja estan fetes.

En aquell moment quan arribem a Govern a continuació d'aquest esforç inversor que s'havia fet hi havia el desviament de Sant Julià, aquesta és la diferència! El Govern va decidir tot i ser sabedor de què calia aquella infraestructura, que mentre no tingués la capacitat de finançar aquella obra no la tiraria endavant, per això l'hem acabat retardant fins ara, per això la van començar l'any passat, perquè per tot aquest relat que els hi he anat fent ara estem en disposició de poder afrontar aquesta obra. La diferència és que en aquell moment sense tenir, com molt bé vostè deia, els recursos perquè no es va voler tenir un model fiscal que hi donés suport, es van fer igualment les obres. Aquesta és la diferència! És una manera diferent d'abordar la responsabilitat de tenir de dur a terme les infraestructures. En tot cas, la desviació de Sant Julià s'està fent, el pressupost del 2019 hi preveu 2.100.000 euros i el del 2020, 1 milió i mig més.

I encara una última obra a la que vull fer referència són els 2 milions destinats a les millores a la RN 22 amb els acords amb França, també molt importants perquè al final són una manera de millorar l'accés a un nucli tan important com el Pas de la Casa i finalment també d'entrada al país.

La darrera qüestió a la que em volia referir són les transferències als comuns, i m'hi voldria referir perquè finalment estem parlant de la transferència més important que té el pressupost: 57.035.000 euros aquest any 2019, és a dir, un 3,7% més que el previst l'any 2018.

Perquè la pregunta és: què hauria passat si no haguéssim fet la modificació de la Llei de transferències que es va aprovar no fa pas massa? Doncs miri, el que hauria passat és que aquest pressupost del 2019 hauríem tingut de posar una transferència de 70 milions d'euros, és a dir, 13 milions d'euros més que els que hi hem acabat posant. Hauríem fet un exercici que no hauria tingut cap mena de correlació amb la realitat competencial del país, ni cap mena de relació amb l'estructura que actualment té el país d'ingressos. Per això era imprescindible fer aquest canvi. I de fet, és un canvi

que dona continuïtat a aquelles mesures que es van prendre a l'any 2015-2016 i també s'havien pres al 2007, tot i que malauradament no van prosperar, de ja congelar les transferències -no vam anar tan equivocats-, amb 54.600.000 euros, és a dir, tot just 400.000 euros menys que el que es va tenir que dotar el primer any d'aplicació de les noves transferències.

Malauradament encara hem hagut de fer, i ja està fet -també els hi vull fer saber-, una transferència de 7.500.000 d'euros més als comuns per cobrir la transferència de l'any 2017, però en tot cas crec que en l'haver d'aquest Govern també queda haver normalitzat aquesta situació.

I en aquest sentit, ho torno a fer perquè em sembla que és de justícia, crec que cal posar de relleu la coresponsabilitat que van tenir no únicament des del Govern i la majoria que li dona suport, sinó també des dels comuns que s'hi van prestar clarament a l'hora de prendre aquells acords per l'any 2015, 2016 i 2017. I també vull dir-ho, després amb la Llei de transferències alguns dels grups de l'oposició que també s'hi van afegir i també ho agraïm.

En aquest sentit he de fer-los-hi una crida, a tenir tots plegats Consell, comuns i Govern la capacitat de tenir una visió global de país. Som massa petits per fer-ho d'una altra manera. La fortalesa de la nostra economia, la salut de les nostres finances públiques, la capacitat de trobar finançament per les necessitats públiques seran valuades en qualsevol àmbit de manera global, per això abans posava en valor el fet de què l'endeutament global del país aquests darrers anys ha baixat. Quan les agències de *rating* o quan qualsevol entitat hagi de finançar el país ja no mirarà només quin és el deute del Govern, mirarà quin és el deute del país i aquest endeutament ha baixat, i això és una bona notícia i aquest ha de ser el camí en el futur.

El tema del finançament no entén de parròquies, ni d'altres qüestions locals. Insisteixo, som massa petits i tenim massa interdependència, l'únic que ens hauria de guiar és com podem fer les prestacions millor, més eficients i prestar un millor servei als nostres ciutadans. Si hi ha aquest full de ruta ja trobarem quina és la institució que està més ben plaçada per fer-ho.

I ja per acabar, i ja sé que això no li agradarà Sr. López, vull acabar pràcticament com he començat. Al 2011, els hi deia, ens vam trobar un país amb caiguda lliure -després debatrem de qui tenia més o menys responsabilitats, si els espanyols o els francesos, nosaltres no-, però els explicava que ens vam trobar i ara els vull explicar què es trobarà el proper Govern, què es trobarà espero el company,

ministre o ministra de Finances, de DA, quan arribi al seu lloc.

Miri, els hi deia que a l'any 2012 s'havien encadenat cinc anys consecutius de PIB's negatius amb una pèrdua del 16,1% de riquesa, per tant, 472 milions d'euros. Ara en portem sis seguits de creixement amb un increment del 12,5 acumulat, és a dir, un increment de 309 milions d'euros.

Els hi deia també que s'havien encadenat sis anys amb els dèficits més grans de la història d'Andorra; i els darrers vuit anys l'endeutament sumat de tots els vuit anys no supera el de l'any 2006.

Els hi deia també que l'endeutament havia crescut durant aquells anys de manera molt significativa, els hi deia que des del 2000 hi havien 114 milions, si mal no recordo, d'endeutament i a final del 2011, 768, si mal no recordo.

Doncs, en aquest període de vuit anys hem situat aquest endeutament en els 900 milions, per tant haurà pujat 100 i pocs milions, i insisteixo, amb una tendència ara a la baixa.

El nombre d'inscrits al Servei d'ocupació en aquell moment fregava als 800 inscrits, després va arribar fins els 1.000 i a hores d'ara, està al torn dels 300. La CASS en aquell moment portava cinc anys perdent assalariats i havia perdut 5.000 assalariats, mentre que ara portem sis anys seguits creant llocs de treball i se n'han recuperat 4.000.

Els hi parlava també abans de la matriculació de vehicles i els hi deia que després de cinc anys consecutius de pèrdua de matriculacions, l'any 2011 se'n van matricular 1.893. Doncs, ara portem sis anys consecutius de creixement en les matriculacions i l'any 2018 s'haurà sobrepassat la xifra de 4.000.

Estàvem perdent turistes i ara portem cinc anys consecutius creixent i s'han superat els 3 milions de turistes l'any. L'objectiu que el ministre va situar per l'any 2019 s'ha complert l'any 2018.

Els hi deia també que s'estaven destruint establiments, hi havia una destrucció neta d'establiments, i ara portem sis anys consecutius creant, amb una creació neta de nous establiments que si acumulem els dels sis anys són més de 2.000.

Les importacions havien encadenat cinc anys seguits de descensos amb una pèrdua acumulada del 22% situant-se en els 1.102.000 milions, i portem cinc anys seguits creixent en importacions i aquestes ja s'han situat per damunt dels 1.300 i ja tornen a estar a la ratlla del moment en què van començar a patir la davallada a principis dels anys 2000.

I com deia abans, aquí podríem anar afegint altres i altres dades.

Per tant, miri jo no sé Sr. López si la responsabilitat del que va passar del 2000 al 2010 és només de la crisi mundial o si vostès hi tenien alguna cosa a veure, o el Govern tenia alguna cosa a veure, però aquesta era la realitat. Això és el que hi havia i això és el que vam tenir que gestionar. No és tant el meu interès buscar responsables del que va passar durant aquells anys, el meu interès és que s'entengui que no era gens fàcil acabar bastint una política pressupostària i una estratègia de país amb una situació tan dura com la que els hi dibuixo. I jo crec que per la satisfacció de tothom en aquest sentit ens n'hem sortit força bé. Ara bé, tampoc s'hi val... tampoc s'hi val, Sr. López, responsabilitzar només als de fora del que pugui passar a Andorra. He vist aquestes gràfiques a les que vostè fa referència, sóc plenament conscient, però imagini's per tant, el que li podria dir jo per agafar una de les problemàtiques a les que vostè més referència ha fet durant aquests dos dies, ahir i avui que és la de l'habitatge, doncs, em puc referenciar al que està passant a Barcelona, o em puc referenciar al que està passant a Madrid i em quedo tan ample. Com que allà els preus s'han disparat, com que allà hi ha una fugida massiva dels habitants habituals de Barcelona cap a llocs de la perifèria perquè no poden pagar els lloguers, doncs déu ser que és normal i aquí no cal que ens preocupem... Home, no podem fer aquestes afirmacions! Al final hi ha una realitat pròpia de cada país, una conjuntura pròpia de cada país, vostè em parlava d'aquells elements que preocupaven a la ciutadania a través de les enquestes del CRES al 2011, i em deia: "Miri, no hi havia l'habitatge". És veritat, hi havia l'atur... Miri, avui no hi ha l'atur! Serà que alguna cosa s'ha fet bé.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

Però, és que li diré més. Tot just quatre anys abans, al 2005 i al 2006, l'habitatge era amb diferència la preocupació més important de la ciutadania, amb molta diferència! Més que avui fins i tot! Amb la qual cosa no és cap satisfacció el saber que avui és menys que en aquell moment. Tant de bo avui tinguéssim aquest tema resolt. Però, evidentment que hi ha dinàmiques a l'esdevenir de l'economia que acaben marcant les preocupacions dels ciutadans, i evidentment que hem de prendre mesures cada vegada en funció de com es van movent aquestes preocupacions. Vostès ens han explicat algunes que van prendre, per exemple, en relació amb l'atur i el ministre Espot li ha explicat en repetidíssimes vegades les que hem pres en relació,

per exemple en la qüestió de l'habitatge, i les que aquest mateix pressupost inclou.

Ja acabo Sr. síndic.

Després tindrè ocasió d'anar contestant a la resta dels consellers, faltaria més.

Em demanava: "Digui'm què passa amb el Departament d'habitatge?". Em fa gràcia vostè quan... perquè això ens ho ha preguntat moltes vegades, i després també ens diu que fem "postureig". Mesura de més "postureig" que fer creure que perquè hi ha un departament, hi ha política, em sembla que no pot haver-hi. Les mateixes persones... amb una excepció, la responsable del Departament d'habitatge quan vostè era ministre de Finances i quan jo també era ministre de Finances, perquè vam tenir la mateixa responsable, ara està en una altra ocupació però ara hi ha un altre responsable d'aquella unitat, i les persones que formaven part d'aquell departament són exactament les mateixes, estan ubicades en un altre edifici i tenen una dotació pressupostària, i li he dit abans, em sembla al tomb dels 1.900.000 euros, un 11% més que la dotació de l'any passat.

I després, és cert, doncs una mesura d'urgència, una mesura que quedarà inclosa espero en el pressupost a través de l'esmena que ha presentat el Grup Parlamentari de DA, i m'ha semblat entendre que la Sra. Sílvia Bonet...

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

...hi havia fet esment a l'esmena per prorrogar tàcitament tots els contractes que vencen durant l'any 2019 per donar-nos temps a buscar mesures més contundents.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Dins del Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, continuo amb l'anàlisi del pressupost vist del temps del que dispo.

He d'insistir en les febleses del sistema fiscal que els governs de DA no han volgut millorar.

L'estudi del pressupost permet observar una previsió d'ingressos força optimista o difícil d'entendre que probablement no es complirà, i per tal d'evitar un fort creixement del dèficit públic aquests menors ingressos finals seran compensats amb una retallada en les inversions reals que s'executaran per un import molt menor de l'inicialment previst.

El pressupost del 2019 preveu una recaptació per l'IRPF propera als 32 milions d'euros amb un creixement de l'11% respecte a la xifra pressupostada al 2018.

Segons es diu en la presentació del projecte aquest increment està fonamentat en les bones previsions en termes de creixement de l'economia i de l'índex de preus al consum, entre d'altres.

Les previsions també indiquen que el nombre de declarants en concepte d'aquest impost creixerà. Aquesta explicació pot semblar raonable en el context econòmic general però no sembla massa coherent amb la previsió de recaptació segons el tipus de rendiment de l'IRPF.

Així, si mirem els subconceptes de l'IRPF per les rendes de treball, es preveu recaptar al 2019 uns 20 milions d'euros quan la xifra del pressupost del 2018 era de gairebé 23 milions d'euros. Per tant, hi hauria una caiguda propera als 3 milions d'euros.

En canvi, dins del subconcepte de l'IRPF per rendes d'activitats econòmiques la partida prevista supera els 11,5 milions d'euros. És clar, en el pressupost del 2018 només era de 3 milions. I l'epígraf de les rendes de capital, que al 2018 es preveien de 2,8 milions, al 2019 no es preveu cap ingrés.

Aquest ball de xifres dins de l'IRPF no té cap sentit i pot ser fruit d'algun canvi de criteri en l'assignació de la recaptació de l'IRPF pel tipus de rendes, però que caldria explicar i no es fa; o bé, pot haver-hi alguna errada important també -altre supòsit.

En tot cas, si ens creiem l'increment agregat en la recaptació de l'IRPF de 3,2 milions, un 11%, tot i ser considerable cal ser conscients que el pes d'aquest impost en el sistema fiscal andorrà encara és molt reduït, una altra peculiaritat que perjudica la seva estabilitat i limita la seva progressió.

L'IRPF no arriba a representar el 5% del total dels ingressos tributaris previstos al 2019, quan en els països del nostre entorn és una de les fonts fonamentals d'ingressos dels sistemes fiscals que representa prop d'un 25% del total dels impostos. A Andorra els ingressos patrimonials previstos pel 2019 procedents d'Andorra Telecom i FEDA són fins i tot més grans que la recaptació de l'IRPF.

Una altra qüestió a destacar de l'IRPF té a veure amb el manteniment del mínim exempt dels 24.000

euros d'ençà la seva introducció al 2012, així com dels altres mínims.

Tot i que la inflació entre el 2016 i el 2019 no ha estat ni es preveu que sigui elevada, l'acumulació del seu efecte durant aquests quatre anys provoca una pèrdua acumulada en termes reals de valor del mínim exempt del 6,5%. Aquesta pèrdua també redueix la ja limitada progressió de l'impost, atès que a qui més perjudica és als ciutadans amb rendes més properes al mínim.

En tot cas es tracta d'una pujada de l'impost que cal criticar per la seva opacitat. Seria més transparent i equitatiu actualitzar aquest mínim exempt en funció de la inflació prevista a l'hora que es revisen alguns dels tractaments especials que es van introduir i que només beneficien a determinats perfils de contribuents.

Gràcies Sr. síndic, continuaré més endavant.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Pel Grup Demòcrata, hi ha intervenció...

Sr. Miquel Aleix.

(El Sr. síndic general deixa la sala)

El Sr. Miquel Aleix:

Gràcies Sr. síndic.

Respondria a la intervenció del Sr. Josep Pintat en la qual el Sr. Josep Pintat manifestava a veure si teníem ganes de parlar.

Sí Sr. Pintat sí, tenim ganes de parlar i jo penso que vostè ha fet unes afirmacions, que algunes d'elles les podem compartir, altres suposo de què vostè com a cap d'un partit de l'oposició, les porta al límit.

Com ha dit, vostè veu Andorra al límit de la sostenibilitat econòmica. Nosaltres pensem i ens interessa molt la sostenibilitat econòmica però no pensem que Andorra estigui al límit de la sostenibilitat econòmica.

Vostè ha dit que Andorra s'empobreix. Nosaltres no creiem que Andorra s'empobreixi. L'únic que cal és de què Andorra transformi la seva economia. Per la qual cosa, nosaltres preocupats pel problema econòmic d'Andorra des de ja fa temps, hem entrat en negociació per veure si podem fer un acord amb la Unió Europea, que pugui permetre el creixement de la nostra economia i la diversificació. I vostè diu que s'ha de negociar al Consell. I tant que hem de negociar al Consell. I nosaltres estem en plena disposició des de Demòcrates per Andorra per entrar en aquest plantejament que vostè fa perquè jo crec que el reforçament, el canvi i la modificació de la

nostra economia no la podrà fer un partit sol per gran que sigui. Hi hem de participar-hi tots, i nosaltres pensem que aquest és un bon principi de treball. I doncs estem en disposició quan la nova legislatura estigui en marxa per intentar treballar en aquests posicionaments.

En quant al Sr. Pere López, clar miri Sr. Pere López, a mi el que em sembla és que quan vostè fa una intervenció la vol fer tant electoralista que no és un estadista. Vostè no pensa manar mai? Perquè clar si vostè pensés manar algun dia i ser cap de Govern, hauria de fer unes propostes més realistes. Vostè no pot dir que vol un salari mínim a 1.200 euros. Vostè no pot dir, com li deia ahir al Sr. Espot en la intervenció sobre la llei de l'habitatge de què vostè vol un pla sobre els habitatges, a veure què hi ha i tot. A veure com finançarà vostè aquestes mesures que vostè està dient aquí?

Vostè també en el seu plantejament i així ho ha dit, diu que són "actituds covardes" i que "nosaltres anem pels febles". No, miri no. Nosaltres i li he demostrat en la meua intervenció, tenim tanta o més sensibilitat que pot tenir vostè amb les persones que ho estan passant malament. Tanta o més! L'únic que passa és que nosaltres tenim la responsabilitat de governar i hi hem de dedicar els mitjans que tenim, no hi podem dedicar més perquè en funció del que vostè voldria proposar, digui'm com ho finançaria? Perquè si l'únic que acabaria fent vostè és ensorrar l'economia andorrana.

Vostè també cada vegada que intenta fer un plantejament polític i electoralista enfronta a la societat. Vostè diu que nosaltres estem manant amb el 7% del total de la població. Segurament aquesta és una realitat i una xifra però el que és segur és que nosaltres estem manant en base a una llei electoral que la descriu la nostra Constitució. I vostè el que ha de comprendre és que en qualsevol altre país del món la representativitat del parlament està en base a una llei electoral i no en una estadística en funció de la població que hi ha. Perquè l'especificitat d'Andorra, no sé si la té un altre país, ja m'ho dirà vostè.

I en quant al Sr. Gallardo, miri Sr. Gallardo, li agraeixo el to perquè veig que també té un to positiu i contractiu. L'únic problema que li veig és que vostè ha fet aquí en base al social, un plantejament que és irreal. Clar, i jo pensant una mica i per què el Sr. Gallardo ha fet aquest plantejament, que no el podia arribar a entendre? Llavors m'imagino que el fa per fer un favor al seu col·laborador electoral. I doncs clar, com que aquí té un posicionament difícil a intervenir en aquest plantejament amb la seva ideologia, doncs clar llavors aquí si resulta que a nivell social ho hem de donar tot, ho hem de fer tot,

i tothom ho ha de tenir tot, també hem de ser conscients de com ho paguem.

Gràcies Sra. subsíndica.

La Sra. subsíndica general:

Gràcies Sr. Miquel Aleix.

Iniciem un tercer torn d'intervencions.

Sr. Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies Sra. subsíndica.

Bé, Sr. Jordi Cinca i Srs. de DA, com que la tàctica del Sr. Cinca legítima i acceptable és avorrir el debat portar-lo a un terme on el fa absolutament impossible, i tot i que ens hem llegit el pressupost i hem vist les seves presentacions, doncs ens ha explicat línia per línia o inversió per inversió, o actuació per actuació, doncs es fa complicat o més ben dit impossible, perquè si necessita dues intervencions per explicar el pressupost, doncs podem continuar fins on vostè vulgui i si en algun moment troba una mica més de temps que els últims trenta segons per parlar del que parlem els altres, doncs estaria bé.

Però en tot cas és un bon exemple del que és aquest pressupost. És un pressupost de DA, vostè fa un auto discurs, un auto complaença i un pressupost que dona l'esquena als ciutadans. La seva intervenció, la seva estratègia suposo que per no contestar a les preguntes que li he fet o als plantejaments que jo li feia, els avorriré durant una hora i mitja, i al final diré "Escolti això i allò altre".

Com que no em respon què hi ha de l'habitatge en aquest pressupost doncs ja li dic que no hi ha res. Com que no em respon que hi ha transport públic en aquest habitatge, doncs ja li dic jo que no hi ha res.

Com que no em respon de les pensions baixes que hi ha en aquest pressupost, doncs ja li dic jo que no hi ha absolutament res.

I sí, potser és un pressupost que vostè els satisfà i que està molt content d'haver-lo efectuat. Jo he sigut ministre de Finances i puc entendre les dificultats que comporta elaborar un pressupost i la feina que hi ha al darrera, però bé, aquí venim a fer un debat. Com a mínim s'ha de venir amb unes mínimes ganes de debatre, de contrastar parers i de parlar del que està passant. Si no venim a debatre i venim d'alguna manera a avorrir el personal, doncs línia per línia, doncs també es pot fer. En tot cas vostè se n'ha sortit avui relativament bé. Però estaria bé que parléssim del que està passant al 2019, quines dificultats hi ha

avui en dia a la societat i que hi ha en aquest pressupost per fer-hi front?

Sobre els grans temes, sobre els grans problemes no hi ha res. A més, pretendre que la seva capacitat de gestió i el poder econòmic de l'economia andorrana és tan fort que vostè hagués revertit la tendència mundial de l'any 2019, em sembla una mica agosarat. Em sembla que és situar-se una mica més enllà de les possibilitats del nostre estimadíssim però petit país i considerar que vostè i els ministres del Govern, que no sé què fan aquí? Perquè si tenen aquest d'això, segurament haurien de ser directors de les més grans multinacionals del món

Home, siguem una mica seriosos! Vostè ha dit que ha vist els gràfics de l'evolució econòmica dels països veïns, i els té i ja n'hem parlat varies vegades. Ja ens ho ha explicat 27 vegades: Que es baixava, que es destruïa llocs de treball i que no sé què i que mirem què hem fet nosaltres...

En d'altres coses perquè vostès han sigut incapaços, tot i haver-ho dit moltes vegades, de crear cap sector d'activitat nou, de dinamitzar l'economia. El Sr. Saboya fa un any i mig que és incapaç ni de canviar, perquè abans no hi era, els qüestionaris de sol·licitud d'inversió estrangera que va dir que canviaria. Vull dir que, siguem una mica prudentes. Els Sr. Saboya també amb aquesta grandiloqüència que tenen ens deia que vindria Apple i Amazon, i quan va començar la seva activitat del Govern.

Siguem una mica més prudentes i acceptem que la situació que hi havia des de l'any 2007, afectant ja l'anterior Govern que hi havia abans del Govern del PS, en una situació econòmica global. I va ser una crisi severa, una crisi que només es compara amb la crisi de l'any 29. Per tant, home, no intenti aquí canviar el curs de la història i el rumb de l'economia dient que els pobres ministres del PS, doncs, érem els culpables de la gestió econòmica del país.

Però com li deia abans, almenys teníem, demostràvem preocupació per la realitat del país. I davant del problema de l'atur i davant del problema del no creixement econòmic, i davant del problema fèiem el que podíem i aplicàvem partides pressupostàries per donar solucions als problemes.

Vostès, i perdoni que pugi una mica el to, tenen la barra davant dels grans problemes del país, donar-hi l'esquena i davant d'un debat pressupostari i polític com el d'avui, ignorar aquestes dificultats, ignorar els debats i les propostes dels partits polítics, ignorar els discursos que es plantegen i venir aquí a xerrar infinitament sobre un mateix.

Bé, és la mostra, gaire bé, diria perfecta del que és avui en dia la política de Demòcrates per Andorra.

Una estimació a si mateix i ignorar quina és la realitat que es viu avui en dia al nostre país.

Després, quant al Sr. Miquel Aleix, que sempre fa una mica la mateixa tàctica, que parla que els demés fem discursos electoralistes, i després vostè entra amb temes polítics i amb temes de gestió. És a dir critica que els demés fem discursos polítics. Jo vinc aquí a fer política, no crec que li hagi d'ensenyar moltes coses, segurament el polític més llonge que hi ha en aquesta Cambra o en aquest país, tots venim a fer política.

Vostè diu que les meves propostes no són realistes. I recullo particularment la proposta que vostè creu que el salari mínim no ha d'estar als 1.200 euros, o que Demòcrates per Andorra no creu que això ha d'estar als 1.200 euros, perquè em temo que d'aquí 4 dies el ministre candidat, com a mínim, en altres foros, tindrà un discurs totalment contrari a això. És veritat que vostès han votat que no tres vegades o dos vegades sobre aquesta proposta, però no tardarem massa a anar veure el ministre candidat explicant aquesta proposta davant de sindicats o explicant les seves bondats. Fa part també, del seu estil de marca. És a dir, adaptar el discurs polític a l'interlocutor.

Nosaltres com a mínim, la coherència de ser fermes amb aquest posicionament. Ho vam dir al 2016, ho vam tornar a dir al 2017 i ho diem ara. Vostès ho han negat fins ara, vostè creu que és inviable, que és impossible que no realista. Espero que el Sr. candidat es mantingui en aquesta línia i arribi també a comptes electorals dient que això és del tot impossible.

I després sobre la xifra del 7% que jo sé els dol i que quan els hi comento, doncs, no els hi agrada. Ja els hi reconec que és legal, però és que aquesta, Sr. Aleix, és efectivament la seva legitimitat.

Vostès, que actuen, doncs, com actuen políticament, doncs, que no es caracteritzen precisament per intentar assolir consensos, estan governant amb aquest percentatge. I les seves polítiques, no fa falta que li expliqui perquè hi ha prou mostres al carrer, doncs, estan perjudicant a molta gent que està fora d'aquest 7%. No sé si vostès continuen fent els seus números perquè no veig una voluntat de suavitzar les seves polítiques, de canviar de rumb i de fer una política per a tots. Perquè no han fet una política per a tots.

El que estem arribant ara, és conseqüència de les seves decisions que vostès han pres. Vostès van ser molt valents a la primera legislatura, la llei de serveis socials, la reforma de la CASS, van començar a prendre decisions pensant que això no es traduiria en res, ens van carregar anteriors consensos i bones

feines que s'havien fet i aquí estan les conseqüències. Debat de polítiques socials, en parlava abans al 2016, el tema de l'habitatge, doncs, també que en parlem des del 2016, que podria haver-hi dificultats. I vostès no han escoltat a ningú.

El Sr. Cinca avui ho ha exemplificat de manera perfecta. S'escolten, s'escolten i s'escolten a vostès mateixos. Doncs, ja veurem què passa. En tot cas, és que la situació és molt dolenta a nivell global avui en dia en el nostre país. Hi ha un creixement econòmic global i un creixement econòmic dels països veïns que ens repercuteix positivament amb el turisme, però la distribució de l'economia i de la riquesa en el país és pitjor que mai. En aquest país mai la gent havia sortit al carrer com està sortint ara, un país on la gent té molta prudència, inclús a sortir a fotografies o que els puguin veure a determinats llocs.

L'enquesta del CRES se l'haurien de llegir i d'estudiar perquè els hauria d'avergonyar. Un país amb riquesa, un país que té les infraestructures que té, un país que rep milions i milions de visitants, en el que la gent no arriba a final de mes. Perquè no es fan bé les coses, perquè no els hi dona la gana, perquè hi ha diners de sobres en aquets país per fer una distribució diferent de la riquesa. Ja està! Però aquesta és la seva política.

Gràcies Sr. síndic.

(El Sr. síndic general s'ha reincorporat a la sala)

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Començaré primer per referir-me al Sr. Aleix. Sr. Aleix és normal que vostè no entengui res del que jo he dit, perquè partim d'òptiques diferents. Vostè és un conservador i jo sóc un liberal. Per cert, més liberal que mai! I per tant, ja amb aquest punt de partida, crec que a vostè li pot costar més entendre les coses que plantegen els altres. No és el meu cas.

Però no és el meu cas, a més a més, perquè vostè -em sembla a mi- que no ha escoltat gaire del que jo he dit. Almenys és del que interpreto de la seva conclusió respecte a la meva intervenció. Perquè em deia que jo he plantejat una política social que s'ha de pagar tot. Jo no he dit en cap cas això. Al contrari. Jo el que he dit, és que vostès ja ho estan pagant tot i anuncien com un èxit destinar 24 milions d'euros en polítiques socials. Això és el que he dit.

I jo he dit, i també estic d'acord amb el ministre Cinca, que quan jo dic que allò ideal seria no gastar-ne ni invertir un euro, estem parlant d'allò ideal, difícilment o impossible d'assolir. D'acord! Però jo no he parlat en cap cas de què s'ha de pagar tot i que hem de destinar tot a no sé què. A mi em sembla que vostè ha volgut introduir una falca una mica forçada respecte a una cosa que em sembla que li preocupa molt, em sembla a mi, que és un acord entre forces polítiques. I no es preocupi que ni els liberals volen ser socialdemòcrates, ni els socialdemòcrates volen ser liberals. El que sí que volem és un canvi de país. I amb això sí que serem capaços, i ho hem demostrat de posar-nos d'acord.

Però miri, jo el que sí que li dic és que s'ha d'ajudar a totes les persones que estiguin en dificultats. I crec que amb això tothom està d'acord en aquesta Cambra.

I quan jo li dic que 24 milions no és una xifra per estar orgullós, tot i que si cal se n'ha de destinar, faltaria més, és que després, quan entrem al detall de com es gasten aquests diners, que és jo crec l'esforç o l'anàlisi que s'ha de fer, si entrem a la classificació funcional del pressupost, si parlem de promoció o protecció social. Miri, Vostès han incrementat 8 milions d'euros en protecció social. Perfecte, ja em sembla be! Vostè està d'acord? Suposo que sí, és el seu pressupost. Jo ja hi estic d'acord.

Ara, en el que jo no estic és que en el subconcepte promoció social, que és un subconcepte que inclou polítiques d'habitatges, per exemple, resulta que aquí hi ha una davallada del 33,4%, 1 milió i mig menys d'euros. Davant d'una situació com la de l'habitatge, que no ens hem cansat de dir des de fa uns mesos que és un problema: el més important d'aquest país.

Per tant, jo no li dic que s'ha de pagar tot. El que li he dit i he insistit en la meua intervenció, és que s'ha de gastar millor: només millor. I vostès tenen les eines per fer-ho, perquè durant el seu mandat han implementat un model fiscal que els hi ha permès tenir molts més ingressos, molts més! Més que cap altre Govern, no em cansaré de dir-ho, mil més de recaptació, mil milions més de recaptació des que vostès van entrar fins quan vostès han marxat.

Per tant, jo ja entenc que vostè no hi estigui d'acord o que no entengui res. És igual que insisteixo, és que el model que vostès estan implementant i com estan gestionant els recursos de l'Estat, no el comparteixo. I li donava unes xifres a la primera intervenció, xifra del cost de l'Administració cap al ciutadà que ha incrementat des de la seva arribada, 29% més, i el volum d'impostos que paguen els ciutadans per habitant respecte a la seva arribada que també ha

augmentat. I això són xifres, dades en base als seus pressupostos, doncs, no comparteixo això.

Com no comparteixo que s'hagi incrementat un 10% la partida, si comparem el 2008, últim pressupost del Govern dels liberals amb l'últim pressupost que presenten vostès, que s'hagi incrementat més d'un 10% la partida de salaris de polítics i ambaixadors. No ho comparteixo.

Com no comparteixo que, com he dit abans, l'any 2008 hi hagués un total de 118.000 euros amb salaris destinats a personal eventual, i en l'últim pressupost hi hagi 5 milions d'euros en salaris destinats a eventuais de l'Administració. Per a mi és una dada que indica, i ho repetiré, precarietat laboral dins de l'Administració perquè són els salaris més baixos.

Per tant, aquest és el seu model, nosaltres no el compartim, amb algunes coses podem estar d'acord, faltaria més, és el nostre tarannà, i penso que és el que ens toca. Però crec sincerament que quan vostè m'ha dit que no ha entès res del que jo li he explicat en política social, no sé a què es referia. Jo no he parlat de què s'hagués de pagar tot, en cap moment, simplement m'he referit a aquestes dades.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Sr. Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, Sr. Aleix, en resposta a les rèpliques que m'ha fet. Miri, Sr. Aleix, quan jo li dic que Andorra s'ha empobrit, no li dic jo, li diuen les estadístiques de Govern i li ha explicat el propi Sr. ministre. Hi ha hagut una disminució del PIB durant aquests últims anys, hi ha hagut una destrucció del PIB i encara no s'ha recuperat.

Quant a la sostenibilitat de les finances públiques. És molt fàcil. No voti el canvi que se li està proposant a la llei de la regla d'or. Llei que l'anterior majoria de Demòcrates va adoptar aquesta Cambra. Si el canvi es vol, és perquè ni ja la despesa màxima permesa no la compleixen, liquidar 33.000 euros. No permeti fer més dèficits. Si tot va bé es continuarà complint amb la sostenibilitat de les finances públiques. Per què ho volen canviar per un 1% del producte interior brut? Per fer dèficits? Quan el mateix ministre durant tots aquests anys, el seu objectiu ha sigut obtenir un equilibri pressupostari.

No ho voti!

I quan m'està dient que estem aquí a parlar, sí! Si els electors en els pròxims comicis ens voten, estarem

aquí al Consell per parlar i per negociar amb qui hi hagi de vostès.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Jordi Cinca.

Són prop de les tres de la tarda. No sé si és que hem de continuar, no sé per quanta estona en tenim més o fer una pausa. Els hi demanaria una certa brevetat a tots si es que volen que continuem.

Sr. Jordi Cinca, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Ja arribo Sr. López, tranquil. Tens molta gana?

(Se sent riure)

Em sembla que tinc tot el dret a poder explicar com em sembli oportú el pressupost i, en qualsevol cas, com vostè sap, poques persones en aquesta sala em poden donar més lliçons que vostè a l'hora d'entestar-se en un tema i no sortir-se d'allà ni només parlar-nos d'allò. Vull dir que jo crec que el que he de fer és explicar el pressupost tan bé com sàpiga. Segurament es pot fer molt millor. I a partir d'aquí ja el podem debatre tan com sigui, No tinc cap intenció de deixar de respondre-li tot allò que vostè m'ha preguntat i sinó, segur que m'ho anirà recordant.

Però en tot cas, insisteixo, la voluntat no era la de no respondre.

M'ha parlat en la seva primera intervenció, ha fet aquella relació de les preocupacions de la població a través de l'enquesta del CRES. Habitatge, ja li he dit abans, tot i que no em deu haver escoltat, el pressupost manté una partida, que no només la manté sinó que la incrementa en un 11% destinada a ajudes a l'habitatge de lloguer. Per tant aquesta partida se situa al tomb de l'1.900.000 euros, a gestionar des del Departament d'afers socials, i la convocatòria, de fet, ja està oberta.

A més a més, el pressupost, el projecte no, però a través d'una esmena del Grup Parlamentari Demòcrata inclourà, espero, la mesura de prorrogar els contractes que vencin durant aquest any 2019 per donar temps a la Taula de l'habitatge -ho va explicar ahir el Sr. Espot- a poder prendre mesures a partir de tenir, doncs, un ventall, un coneixement, una fotografia més acurada de la situació en base a tots els treballs que ja s'estan fent en aquest moment i que han estat encomanant per la pròpia taula.

Em parlava també que una de les preocupacions, òbviament, era el salari mínim i em deia, escoltin, a nosaltres ja fa tres anys que els hi estem dient que el salari mínim s'hauria de situar als 1.200 euros. Això, cal que tothom ho entengui bé, no és una mesura que es finança des del pressupost de l'Estat. Vostè el que ens està dient és, tots els empresaris del país haurien de pagar com a mínim 1.200 euros de nòmina al mes a tots els seus treballadors. I jo crec que en aquest principi hi podríem estar tots d'acord. De fet, el propi Sr. Espot, quan anunciava l'altre dia la mesura de pujar el salari mínim aquest any un 3,2%, fixava un objectiu a mig termini, em sembla que el va fixar en 4 anys, pujant cada any aquesta quantitat, com a mínim, doncs, poder anar a 1.050, 1.100, 1.150 i a 1.200.

Per què aquesta progressió? Perquè està molt bé l'enunciat i és molt amable i sona molt bé a l'orella de tothom, però després ha de ser possible també per tot el teixit empresarial, al qual, vostè mateix, també ens recorda tot sovint, ho està passant fatal. I si ho està passant fatal i resulta que li fem pagar més nòmines, doncs, tot això ho hem d'anar fent, ho hem d'anar encaixant de manera progressiva.

Però convindrà amb mi que el salari base pot ser baix, és baix, encara no hem aconseguit, tot i que ja estem bastant més a prop a arribar a aquella recomanació que sigui el 50% del salari mig. Però això tornem al que li deia sempre, és així des de fa molt temps. No és nou. Potser vostè ara em dirà: sí, però jo el vaig descobrir el 2016 i vostè ho ha descobert al 2018. Bé, d'acord, doncs, si vol quedem-nos amb això. però és que al 2010, en plena crisi, quan hi havia un i escaig persones perdent feina i tot allò que dèiem, el salari base, tot just estava al tomb dels 900 euros, i no arribava al 43% del salari mig. I vostès el van deixar amb un increment de zero, tot i l'IPC positiu.

Què li vull dir amb això? Li vull dir que no és de rebut que ara vostès es converteixi amb el paladí de les mesures socials, quan ha sigut la seva responsabilitat aplicar-les, els hi ha girat l'esquena a aquestes mesures socials.

Es pot fer més del que fem nosaltres? Possiblement, però ningú podrà negar que fa tres anys es va pujar el salari mínim un 1,5%, tot i que l'IPC era negatiu; que fa dos anys es va pujar l'1,5%, tot i que l'IPC era del 0,4; que l'any passat es va pujar un 2,6 el salari mínim, tot i que era exactament el que era l'IPC, el 2,6. I que aquest any s'ha pujat un 3,2, tot i que l'IPC és el 0,7.

Salari baix, molt baix, 43% en relació al salari mig. IPC positiu, mesura que vostè pren el deixo congelat, quatre anys consecutius d'increment del salari mig

per anar-nos acostant a aquella fita del 50%, i ja anunciant una vocació de portar-lo als 1.200 euros, però evidentment que els que hauran de pagar-ho, que és tot el teixit empresarial que té aquests assalariats, ho pugui absorbint, per això és necessari tot el desplegament de mesures i ajudes socials que hem anat implementant aquests anys perquè mentre no arribem a aquests llindars equivalents al cost de la vida a Andorra els puguem complementar doncs, amb aquestes ajudes des del ministeri. Aquest és l'esquema. No li podem dir avui en dia al sector empresarial que faci un salt enorme d'un dia per l'altre, perquè el que acabarem generant és una tensió en l'economia del país que no serà suportable.

Pensió mínima garantida, i si vol també tretzena paga, tot i que crec que parlarem la setmana vinent. Miri, doncs estem exactament amb el mateix, les pensions de jubilació a Andorra són exactament les mateixes avui, amb tots els increments d'IPC evidentment que cada any hi ha hagut, que fa deu anys i que fa vint anys. Les pensions de jubilació... de jubilació. Què succeeix? Que el model que es va definir a l'any 68 les va preveure d'aquesta manera, i tots els que hem anat cotitzant durant tots aquests anys ho hem fet en base a aquestes regles. Per això li deia abans en la meva primera intervenció que és molt important haver fet l'esforç de decidir i de diferenciar clarament què és contributiu i què no és contributiu, perquè si en el fons de pensions que s'han anat constituint a través de les aportacions dels treballadors i de les empreses, és a dir per un mitjà contributiu, l'anem buidant per fer front a prestacions no contributives el que estem fent és anar de front a un mur. Allò que li preocupa tant al Sr. Pintat que ens deia abans, tenim un problema amb les pensions al futur doncs el que farem, si fem això que vostè diu, és accelerar-ho. Què s'ha de fer? Per tant, pensions de solidaritat i altres mesures per complementar allò que les pensions no arriben, que efectivament són baixes perquè ho sabem tots: ho sap vostè, ho sé jo, ho sap tothom que hagi volgut fer l'esforç de mirar-ho i, com a mínim des dels anys 90 hi ha estudis que així ho diuen, durant pràcticament... bé, durant tota la vida de la CASS, de fet des del 68 fins avui, hem cotitzat massa poc en relació a les pensions a les que aspirem tenir. És la realitat!

Hem de decidir si volem, malgrat tot, posar la mà a la caixa de la CASS i buidar-la més ràpida i, per tant, ja començar ara a buscar quin model haurem d'implementar el dia que no quedi res a la caixa de la CASS o personalment penso que seria molt millor i el Govern també ho creu així, intentar fer sostenible el model que ens van dotar l'any 68, anar

incrementant tal com van promoure vostès mateixos també l'any 2009, molt encertadament també li dic, i com vam fer nosaltres l'any 2014, doncs, cada vegada que es pugui progressivament increments de la cotització, allargar al màxim la perdurabilitat del fons de vellesa amb aquelles regles que té establertes la CASS i crear mecanismes paral·lels per aquells casos en què realment la cotització és massa baixa perquè o s'han cotitzat pocs anys, o s'ha cotitzat per quantitats petites.

Aquesta és la qüestió i, per tant, em sembla que segurament volem el mateix però estem dient de fer-ho de maneres molt diferents.

Transport públic. Miri, i vostè ho sap, d'entrada el pressupost de l'Estat té partides molt significatives destinades al transport públic i, a més a més també li haig de dir, moltes d'elles ja implementades pel Govern lliberal de l'any 2005, continuades per vostès i reforçades per part nostra, per tant, no m'atribueixo cap paternitat. Però vostè sap perfectament que el pressupost preveu 2,2 milions d'euros pel bus lliure, que és una subvenció del 85% del seu cost directe de l'Estat; 800.000 euros pel bus exprés; 600.000 euros per la Tarja Magna, perquè totes les persones que disposen de la Tarja Magna puguin gaudir de transport públic gratuït; i 100.000 euros de la Tarja Blava que és la que poden disposar les persones amb discapacitat. A banda, tota l'estructura que tenim pel transport escolar que està subvencionada també per damunt del 85%. És a dir, dotació, esforç pressupostari, al torn del transport públic Andorra el fa i el fa des de fa anys.

Si vostè del que em vol parlar és de reorganitzar el transport públic? Podem estar d'acord. Li hem de donar més protagonisme? Li hem de donar més pes? Podem estar d'acord. Hem de crear mecanismes perquè la gent deixi el cotxe a casa i vagi a través del transport públic? Podem estar d'acord. Tant que ja s'han començat a fer accions en aquest sentit, i tota la plataforma tecnològica de mobilitat que està llençant FEDA solucions, pretén precisament això. Una plataforma que està en via de ser adjudicada i que entre altres coses ens ha de donar un coneixement suficient de la mobilitat i de les necessitats de transport públic per poder començar a implementar línies de transport públic a l'accés privat doncs, més eficients.

De fet, aquest plec de condicions ja s'avança i ja preveu la rebaixa d'algunes de les tarifes que avui en dia existeixen, per exemple la T10, la T40, la creació de nous itineraris perquè no hi ha prou amb tenir vocació de voler utilitzar el transport públic, aquest transport públic ha de donar solucions a la teva realitat. La nostra geografia no és gens fàcil i la dispersió de nuclis urbans que tenim tampoc, per

tant, tot això cal que estigui ben estudiat però, en tot cas, en aquest sentit s'està avançant i s'està avançant força.

No m'estenc ni per vostè ni ara intentaré també anar donant respostes al Sr. Gallardo amb aquest, també, reiteratiu. Vostè em diu que sempre ens expliquem a nosaltres mateixos el que volem dir-nos sobre aquest recurs reiteratiu dels recursos de FEDA i d'Andorra Telecom. Ja ho hem explicat tantes vegades que jo crec que ja tots sabem perfectament que en pensem uns i altres, i em trauré el barret davant del ministre de Finances quan utilitzi els dividendes d'Andorra Telecom i de FEDA que són ingressos de l'Estat.

Ara, vostè introduint això ens ha parlat d'una altra cosa, i diu: "*Doncs, ja que donen dividendes...*"... O sigui, d'una banda està molt preocupat perquè repartim dividendes i, per tant, anem deteriorant els recursos propis d'Andorra Telecom i per tant posant en perill la seva viabilitat de futur; però al mateix temps ens diu: "*Baixin les tarifes*"... Una mica incompatible, no? Però bé, en tot cas baixin les tarifes. Doncs miri, les tarifes de telefonia a Andorra avui són exactament les mateixes del 2010... És que no han pujat! Ha pujat un servei, el de televisió i si a vostè li sembla que és un servei d'extrema necessitat les plataformes digitals i que convé que les abaratim, doncs com a mínim li recollim la intenció i ho posem en el catàleg de mesures de cohesió social, però les tarifes de telefonia són les mateixes i, és més, hem anat creant paquets que no existien en aquell moment perquè la telefonia mòbil doncs, està evolucionant moltíssim i aquí sí que no li puc donar preus comparatius.

Vostè em deu voler portar a dir: "*Sí, però Movistar, o Vodafone, o Orange tenen tarifes més barates*"... Segurament, i un ventall i un catàleg d'oferta també molt més ampli. Companyies multinacionals amb uns recursos bestials front a una companyia petita que ha de garantir fins a la primera línia de la tecnologia i dels avenços tecnològics competint precisament amb aquests grans monstres.

Si volem les tarifes de Vodafone, d'Orange o de Movistar possiblement el que haurem de fer és obrir un altre debat, un debat d'aquests associat al l'Acord d'associació i és: desmantellem la nostra companyia telefònica i que vinguin a donar-nos servei aquestes companyies. Perdrem un actiu, perdrem sobirania sobre un element clau com és les telecomunicacions i, a més a més, perdrem una empresa que ens dona beneficis. Però, perquè tothom ho entengui, la tarifa que pagava al 2010 és la que paga ara.

El Sr. Gallardo ens ha... Em perdonarà, perquè ha fet varies intervencions i no començo a contestar-lo fins ara almenys de manera una mica més estructurada.

Algunes de les coses que vostè ha dit queden contestades també amb el que li deia al Sr. López i alguna pinzellada de les anteriors intervencions.

Sí que li faig un comentari sense cap ànim de polemitzar, a més a més, també perquè ho sàpiga tothom. Li he demanat la dada al Sr. Gallardo perquè no he pogut apuntar-la, després l'ha tornat a dir i ell molt amablement me l'ha fet arribar, però també perquè quedi clar. L'any 2008 la liquidació de pressupost per eventuais va ser de 5.791.039 euros, no 100 i escaig mil euros... 5.791.039 euros; la de l'any 2011, 7.963.006 euros, i la més recent -com vostè ens ha dit- doncs, 5 milions i escaig. I no senyalo a ningú ni faig cap consideració. Ens ho ha explicat molt bé el Sr. Pere López, a l'any 2005-2006 es comença a gestar una crisi enorme i el Govern d'aquell moment, i després ho continuà fent el Govern del Partit Socialdemòcrata, prenent mesures també en relació a l'Administració pública, a la funció pública, entre les quals no contractar personal fix i el que han de fer davant de les necessitats que evidentment tenia l'Administració especialment en l'àmbit de l'educació és començar a contractar eventuais, i es va generar una bossa d'eventuals aquells anys enorme que ha anat perdurant en el temps. D'aquí l'obsessió que hem tingut aquests darrers dos o tres anys, no abans perquè tampoc podem, de començar a revertir el nombre d'eventuals per convertir-los en treballadors fixes. Es van prendre altres mesures com la de no aplicar l'increment de l'IPC als salaris públics. Aquells anys en què el ministre de Finances era el Sr. Mirapeix o després amb les mesures de reactivació econòmica que va proposar el ministre López. Alguna d'elles nosaltres la vam replicar després a l'any 2011. Per tant, res d'extraordinari, mesures davant d'una situació doncs, que sí que era molt complexa.

Quan es prenen aquestes mesures acaben generant un pòsit que tardes anys en anar diluint i, recordo, 5.700.000, 2008; 7.963.000, 2011; 5 milions ara. I esperem que pugui anar baixant. N'estic convençut, a més a més, la Llei de la funció pública que es va aprovar ahir, ens ajudarà... Ens ajudarà a anar eliminant aquest concepte del treballador eventual.

Ens ha fet una dissertació sobre el Marc fiscal que no és fàcil de seguir, si més no, què és el que ens pretén comunicar però sí que acaba dient algunes coses que crec que convé matisar. D'una banda ens diu: "*Escolti, és que vostès han tingut molts més ingressos, via fiscalitat, dels que vam tenir nosaltres i, per tant, han tingut l'ocasió o l'oportunitat de poder gastar aquests diners i els haurien tingut que gastar millor*" -més o menys aquest ve a ser l'enunciat.

Primer de tot deixi'm que li digui que si vostès no els van tenir és perquè no van voler. Com molt bé ha

dit, de fet, a ningú li agrada pagar i tant interioritzada tenia aquesta realitat el Govern d'aquell moment que va decidir no fer un Marc fiscal, legítimament és una opció, però és una opció que acaba tenint un cost a la llarga molt alt perquè no és el mateix gestionar un país amb 200 o 300 milions de deute que amb 1.000, i quan arribes a tenir de muntar el sistema fiscal quan ja en deus 900 o 1.000 pretendre que el model fiscal et permeti rebaixar endeutament és una utopia, perquè només ho pots fer posant els tipus de la fiscalitat molt alts o carregant-te prestacions, i ni una ni l'altra cosa crec que ningú la vulgui fer almenys a hores d'ara. Per això sempre hem dit que teníem d'estabilitzar l'endeutament i no ens hem atrevit a fixar objectius de rebaixa. Els hi deia que aquests darrers tres anys s'ha rebaixat una mica però no pot ser un objectiu a curt o mig termini, requeriria uns esforços fiscals que no ens podem permetre.

I d'aquí ens porta a parlar de l'IRPF, i no sé si l'he entès bé -i sinó ja em disculparà- quasi m'ha retret el fet de dir: "*És que vostè preveu que s'incrementarà la recaptació per IRPF*"... Doncs, sí, ho preveig. I si a això hi afegim que ja he dit que no tenim cap intenció d'apujar el tipus només pot haver-hi una conclusió: hi haurà més gent amb capacitat de pagar l'IRPF, la qual cosa és una gran notícia. Hi haurà més gent a Andorra vivint cobrant més de 24.000 euros, la qual cosa em sembla una bona notícia. Tant de bo cada any puguem anar incrementant la recaptació per IRPF sense canviar la figura impositiva de l'IRPF... Tant de bo! Perquè voldrà dir que el país va millor. A més ampliem la base d'obligats tributaris que acabin tenint quota positiva, vol dir que hi ha més gent a la qual li va bé. I, per tant, en aquest sentit penso que és una bona notícia.

Ha insistit varies vegades en posar en dubte les dades dels ingressos. Ja els he dit abans, ja reconec que allò tenia certa vocació perquè sinó, com diu el Pere López, es fa molt avorrit, de sorna, però al final penso que també un té dret a apel·lar a què si fins ara ha complert ho pot continuar fent, però en tot cas no crec que sigui una bona raó fixar-se en la liquidació trimestral, del tercer trimestre. Vostè sap que el comportament dels impostos no és mimètica de trimestre a trimestre, els trimestres tenen... hi ha impostos que es liquiden en uns trimestres i altres que es liquiden en altres, i a més a més un factor clau en un sistema tributari tan petit com el nostre és el darrer trimestre perquè és el de les devolucions. De fet, tant és així que no fem previsions trimestrals, seria un exercici costosíssim i que no ens aportaria res. Jo penso que complirem amb els objectius de l'any 2018, els que vostè ha mirat per entendre que com que anem endarrerits doncs encara hi anirem

més a l'any 2019, i com que penso que complirem els objectius del 2018, crec, també que la previsió del 2019 està correctament feta.

El Sr. Pintat, en les seves intervencions, s'ha centrat moltíssim en posar de relleu que tenim un problema de sostenibilitat financera. De fet a sigut a l'inici de totes les seves intervencions. Jo crec sincerament que si mantenim la situació del país en termes de finances públiques com la tenim ara, no tenim un problema de sostenibilitat financera. Aquesta és en essència la virtut de la llei de la regla d'or. Fixar límit d'endeutament, tant pel Govern com pel global del país. Aquell 40% en relació al PIB del Govern i aquell 55% en relació al global del país.

No són casuals aquests percentatges, són els percentatges que entenem, que són assumibles per al país, tan de bo estiguem per sota, però que són assumibles pel país, que en un moment de crisi, que n'hi poden tornar a venir, doncs, ens donen el marge suficient -avui en dia estem sobre el 35 o 36% pel que fa a l'endeutament de Govern i pràcticament només en el 40 o 41 pel que fa a l'endeutament del conjunt del país, ens donen el marge suficient, per si des de l'Administració pública s'ha de fer una injecció, per exemple en obra pública amb accions d'incentivació de l'economia, doncs, la puguem fer.

De la mateixa manera que dic això, sempre vam dir -i quan vam defensar la llei ho vam reiterar- que nosaltres no ens podem fixar amb els límits d'endeutament dels grans països, per exemple, els que recomana la Unió Europea, perquè són percentatges pensats per països amb una capacitat de generar recursos que nosaltres no tenim ni tindrem mai. Està més sanejat alemanya tenint un endeutament del 100% del PIB, que és el que té, que nosaltres tenint allò del 40, per un tema de mida.

Per tant, tan de bo en tinguéssim menys, però sincerament no crec que tinguem aquest problema de sostenibilitat. Però tot i així, sí que vostè apunta dues... una qüestió per sobre de totes, molt important, que és la de les pensions. La de les pensions, ja no només en termes si aquestes han d'anar creixent, que d'una manera o altra les haurem d'anar fer creixent. Nosaltres ho voldríem fer al marge de la CASS, per la via de no-contributiva i, per tant, per la via d'obtenir més ingressos a l'Estat. Possiblement hi hauria qui pretendria fer-ho a través de la CASS, però al final el resultat és el mateix. Hauran d'anar creixent, però és que no només hauran d'anar creixent, sinó que per fer front ja als compromisos d'avui, a vint anys vista podem tenir dificultats. I aquí té tota la raó, des d'aquesta vessant hi ha un motiu de reflexió molt important a afrontar els propers anys.

Un motiu de reflexió que aquest matí en parlava el Sr. Gallardo referint-se a una altra qüestió. Sí que seria absolutament crec jo imprescindible abordar possiblement el primer any de legislatura per no tacar-lo i no intoxicar-lo de totes les temptacions que hi ha en períodes electorals. Perquè s'ha de ser molt seriós i rigorós a l'hora d'afrontar aquest debat.

Però també hi ha alguna bona notícia. La bona notícia és que, gràcies a la mesura del 2009, la mesura del 2014, a la bona gestió, doncs, avui el fons té més diners que mai, supera els 1.300 milions d'euros. I avui, encara, el que es recapta via cotització, cobreix el que estem pagant per pensions. El límit, ja! Però encara vol dir que només de recaptació encara fem créixer el fons, més el rendiment que li donem a aquest propi fons.

Bé, això vol dir que tenim uns anys de coll. Ara, no podem deixar els deures per l'últim i, arribaríem tard. Té tota la raó en aquest sentit!

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant, si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

Només una breu referència a la Sra. Sílvia Bonet. Quan parlava, ara ho he recordat, abans he confós l'esmena, deia que havia fet una esmena perquè el sector privat hagués d'augmentar sempre l'IPC. Bé, és exactament l'esmena que hem fet per aquest any, nosaltres, en el pressupost com una mesura conjuntural. Puc està d'acord amb vostè, però això també ha d'anar associat a què l'economia ens continuï creixent, sinó serà dificultat.

Però en tot cas, en l'essència del que vostè diu, hi estic plenament d'acord.

I les intervencions del Sr. Víctor Naudi, bàsicament han anat en la línia del que li he respost al Sr. Gallardo, en posar en dubte els ingressos. Al final, per més que jo li digui, vostè no em creurà, segurament, ens haurem d'esperar a la liquidació. Fins ara, sortosament, vuit liquidacions seguides m'han donat la raó. Espero que la novena no falli.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pels integrants del Grup Mixt, Sr. Víctor Naudi.

El Sr. Víctor Naudi:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, per acabar, doncs, amb el meu anàlisi del pressupost en la meua última intervenció, diu, el pressupost del 2019 preveu un dèficit de caixa lleugerament per sobre dels 13 milions d'euros, xifra molt inferior gairebé a la meitat de la prevista al pressupost del 2018. En el cas de l'impost de societats, la previsió d'ingressos sembla força optimista, i el mateix succeeix en alguna partida que habitualment no és objecte de massa tensió.

Ara en parlava el Sr. ministre.

Així, dins del capítol tercer d'ingressos, taxes i altres ingressos, l'epígraf d'altres ingressos es preveuen prop de 6 milions d'euros, dels quals 2,3 milions procedeixen de recàrrecs i de la resta de sancions. Doncs, bé, aquesta xifra per recàrrecs és exactament la mateixa que es va pressupostar l'any 2017 i de la qual només es van liquidar uns 800.000 euros, un 35% del total, contràriament al que vostè ens deia fa poc.

Què ha canviat de pensar que al 2019 aquesta previsió es complirà millor? Hi ha alguna justificació però no es menciona en el projecte de pressupost.

I per acabar, vull parlar també del nivell d'inversió pública. El pressupost del 2019 preveu una inversió pública per import de 43 milions d'euros, el que representa una caiguda aproximada de 6 milions i mig en relació al pressupost del 2018, que és un 13% menys.

A més, una part important del pressupost d'inversions no s'arriba a executar. El 2017 només es va liquidar un 60% de l'import pressupostat per inversions reals amb una caiguda del 10,45% respecte a la xifra executada el 2016. En conseqüència, per tal que no es desequilibrin les finances públiques, el pressupost del 2019 preveu una caiguda en el nivell de les inversions reals, caiguda que no és difícil preveure que finalment encara serà més gran.

Són aquestes xifres coherents amb una política econòmica orientada al creixement econòmic i al manteniment i a la creació dels llocs de treball, com s'afirma en la presentació del projecte de pressupost.

Pot aquest nivell d'inversió pública assolir unes infraestructures modernes per ser competitiu i donar resposta a les necessitats dels ciutadans i de les ciutadanes a la vegada que actua com a motor de l'economia productiva?

Aquests eren els objectius que el ministre de les finances actuals, va anunciar en la presentació dels seus primers pressupostos, els del 2012. Que lluny que queda aquell anunci, Sr. Cinca! I constato una vegada més, que només es recorda el que l'interessa!

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup demòcrata, Sr. Miquel Aleix.

El Sr. Miquel Aleix:

Gràcies Sr. síndic.

Les respostes a les preguntes que m'havien fet des de la bancada de l'oposició han quedat més que respostes amb la resposta del Sr. ministre.

Però Sr. Jordi Gallardo, vostè estarà d'acord amb mi que si hi ha 27,5 milions d'euros en els pressupostos d'affers socials per a l'exercici 2019, igual que nosaltres, penso que vostè està d'acord en què els obtinguin les persones que més ho necessitin. I doncs, nosaltres en aquest sentit, sí que tampoc som conservadors. Som realistes. És a dir, hem d'ajudar al que ho necessita.

I al que feia referència el Sr. Pere López, amb el que hem comentat, el que és evident és que nosaltres també estem d'acord en què si un dia la nostra economia pot arribar a tenir un salari mínim a 1.200 euros, n'estarem satisfets de manera immediata. El que no podem és admetre o pensar que es pugui venir aquí en tant que representant d'un partit de l'oposició i plantejar-ho en 1.200 euros sense dir ni en quins terminis s'hi arriba, ni amb quant temps s'hi arriba, ni en tot cas si això ho podria suportar o no la nostra pròpia economia perquè sempre ens demanen estudis d'impacte econòmic a nosaltres i resulta que quan aquí es va i es fa una dita grandiloqüent pel plantejament d'un benestar social més per la societat, tampoc es mira l'impacte econòmic que això té.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part dels defensors de l'esmena, no sé si hi ha intervenció...

Sr. Gallardo, breument.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, serà només un minut.

Només per contrastar la dada que m'ha donat el ministre, que no és la dada que tinc jo perquè jo em referia a eventuais d'obra prestació de serveis. Jo tinc una altra xifra, que és 117.871 milers d'euros, és a dir que estem parlant d'un milió i mig. Jo li parlava abans amb milers, potser no li he dit bé, i per tant, sí que s'interpretava malament però en cap cas em correspon a la dada que em donava vostè. Però bé, això en el proper debat suposi que ho podem acabar

de contrastar i la dada que li donava i a la que em referia era la d'eventuals per obra i prestació de serveis, que no és cinc milions com vostè em deia des de la tribuna.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per Govern, hi ha intervenció...

El Sr. Jordi Cinca:

No tindrè com ho he fet normalment, cap problema per fer-li arribar les dades aquestes. Vostè en la primera intervenció ha dit eventuais i ha dit 100 i escaig mil, i per això m'he permès demanar-li per whatsapp quina dada ha donat perquè no em lligava. En tot cas segur que la podran compartir i no hi haurà cap problema.

He demanat però tot això no és tan ràpid i no tinc accés al pressupost online.

La dada per poder contestar al Sr. Víctor Naudi amb criteri en relació a la partida, això sí que és anar al detall, a l'epígraf dins de les taxes de recàrrecs i sancions.

Vostè que ja ha tingut experiència al Govern sap perfectament que aquesta és una partida molt difícil de pressupostar, perquè no pots anticipar quantes sancions tindràs o quantes infraccions tindràs i quins recàrrecs et generaran i quines sancions et generaran.

He demanat si em podien enviar la liquidació dels darrers 5, 6 anys, bàsicament per demostra-li doncs que hi ha anys que ens haurem quedat molt per sobre d'aquests dos milions i escaig i alguns anys ens haurem quedat per sota, perquè no és com vostè es pot imaginar una dada que sigui fruit de la gestió quotidiana de l'Administració. És fruit més aviat doncs de l'actuació dels propis administrats i també de les accions que s'hagin fet des de la inspecció. Però tant aquesta com la dels comisos són dades que varien d'un any per l'altre i que l'obligació que tens com a gestor és que els anys que van per sota del que has pressupostat, doncs intentar ajustar per recuperar allò que no ingressaràs per aquella via i als anys que vas per damunt, doncs segurament et donen un mica d'aire. Però, m'admetrà que ha anat a buscar una línia que és de difícil sustentació tècnica. Però en tot cas, sí que li puc dir que les taxes en aquest cas són l'única partida dels ingressos que s'ha pressupostat a la baixa, i s'ha pressupostat un 1% i escaig a la baixa en relació al pressupostat l'any anterior.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Algun altre conseller desitja intervenir...

Bé, si no hi ha cap altra intervenció donaríem per acabat el debat i procediríem tot seguit a la votació de les tres esmenes a la totalitat.

Anem a votar en primer lloc l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Gerard Alís, Rosa Gili i Pere López, recordant que sí és sí a l'esmena i no és no a l'esmena.

Obrim un beu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies Sr. síndic.

13 vots a favor, 15 en contra, cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat queda desestimada l'esmena a la totalitat.

En segon lloc, procedim a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pel Grup Parlamentari Liberal.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

13 vots a favor, 15 en contra, cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat queda desestimada l'esmena a la totalitat.

I finalment, procedim a la votació de l'esmena a la totalitat presentada pels M. I. Srs. Josep Pintat, Josep Majoral, Joan Carles Camp i Carine Montaner, consellers del Grup Parlamentari Mixt.

Obrim un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari, si voleu procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Joan Carles Camp:

13 vots a favor, 15 en contra, cap abstenció.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat queda desestimada l'esmena a la totalitat, i havent-se presentat esmenes a l'articulat, el projecte de llei seguirà el seu tràmit a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

(Són les 15.38h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877